

JAARVERSLAG 2013

KERNCIJFERS

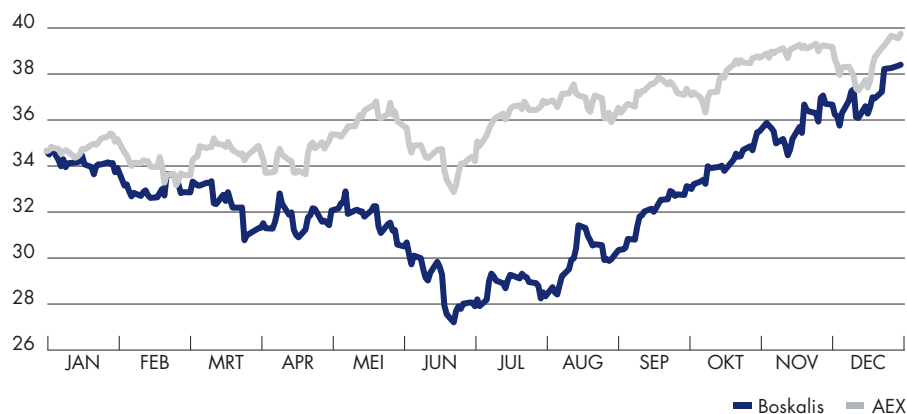
(In miljoenen EUR, tenzij anders vermeld)	2013	2012**
Omzet (verricht werk)*	3.539	3.081
Orderportefeuille (nog te verrichten werk)	4.005	4.106
Bedrijfsresultaat	465,9	335,8
EBITDA*	800,1	567,1
Nettowinst	365,7	249,0
Nettogroepswinst*	366,5	252,0
Afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	334,2	231,3
Cashflow*	700,6	483,3
Eigen vermogen	2.525	1.898
Aantal medewerkers	10.997	15.653
KENGETALLEN (IN PROCENTEN)		
Bedrijfsresultaat in % van de omzet	13,2	10,9
Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen*	12,7	11,1
Rentabiliteit eigen vermogen*	16,5	13,8
Solvabiliteit*	44,3	39,2
GEGEVENS PER AANDEEL (IN EUR)		
Winst	3,09	2,36
Dividend	1,24	1,24
Cashflow*	5,92	4,59

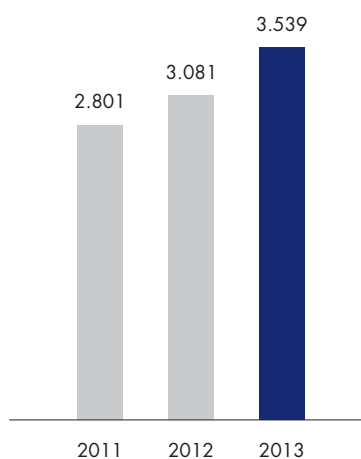
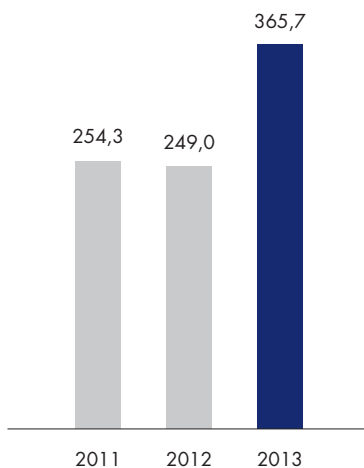
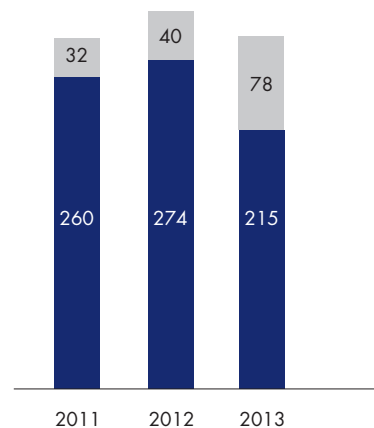
* Zie de begrippenlijst

** Aangepast in verband met toepassing van de gewijzigde IFRS-regelgeving (IAS19R)

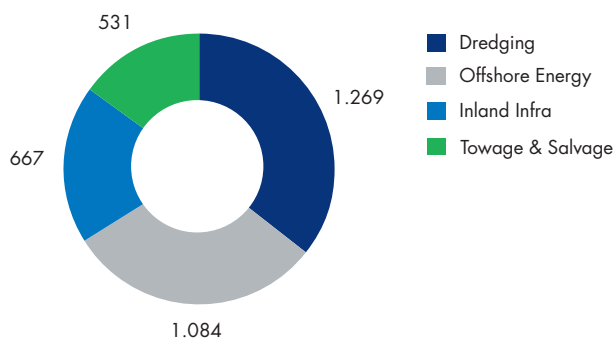
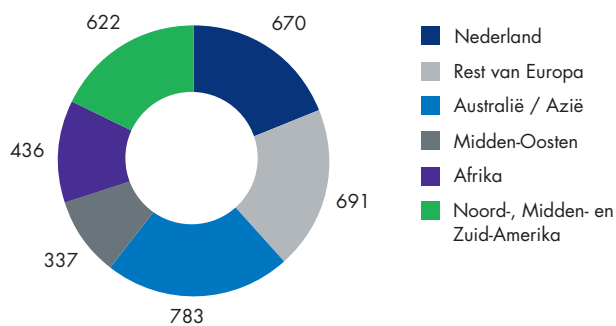
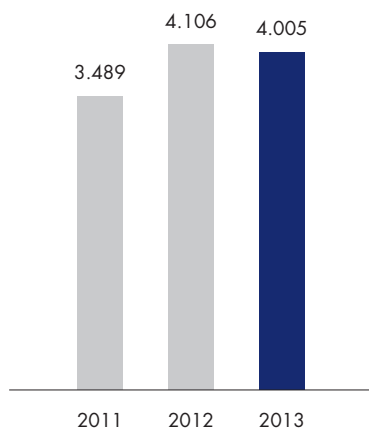
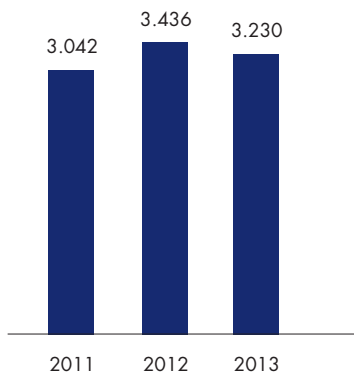
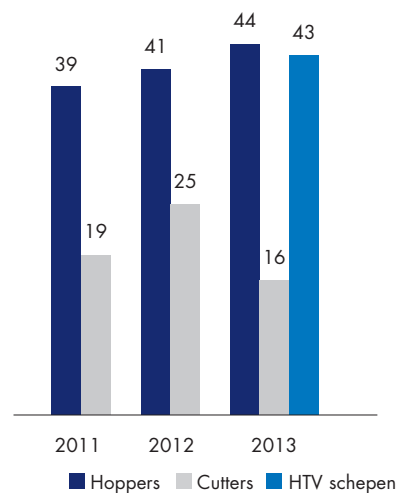
INFORMATIE OVER HET AANDEEL	2013	2012
(Aandelenkoers in EUR)		
Hoog	38,58	34,50
Laag	26,92	23,27
Slot per einde jaar	38,41	34,00
Gemiddeld dagelijks handelsvolume	336.227	331.617
Aantal uitgegeven gewone aandelen per einde jaar (x 1.000)	120.265	107.284
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (x 1.000)	118.445	105.644
Marktkapitalisatie per einde jaar (in miljarden EUR)	4,619	3,648

ONTWIKKELING AANDELENKOERS BOSKALIS 2013, AEX-INDEX GEHERINDEXEERD VOOR BOSKALIS (in EUR)

OMZET (in miljoenen EUR)**NETTOWINST** (in miljoenen EUR)**INVESTERINGEN** (in miljoenen EUR)

■ Desinvesteringen ■ Netto-investeringen

OMZET PER SEGMENT (in miljoenen EUR)**OMZET PER GEOGRAFISCH GEBIED** (in miljoenen EUR)**ORDERPORTEFEUILLE** (in miljoenen EUR)**AANGENOMEN WERK** (in miljoenen EUR)**BEZETTINGSGRAAD** (in weken per jaar)

■ Hoppers ■ Cutters ■ HTV schepen

Dit Jaarverslag bevat mededelingen over toekomstverwachtingen. Deze mededelingen zijn gebaseerd op actuele verwachtingen, schattingen en projecties van het management van Boskalis en informatie die op dit moment beschikbaar is. De verwachtingen zijn onzeker en bevatten elementen van risico's die moeilijk te kwantificeren zijn en Boskalis geeft dan ook geen zekerheid dat de verwachtingen zullen worden gerealiseerd. Boskalis heeft niet de verplichting de in dit Jaarverslag vervatte mededelingen te actualiseren.

Een aantal van de in dit verslag vermelde projecten is uitgevoerd in samenwerking met andere ondernemingen.

Van dit verslag is een Engelse vertaling beschikbaar. In geval van verschillen tussen beide versies prevaleert de Nederlandse tekst.

Sleehopperzuiger Willem van Oranje tijdens baggerwerkzaamheden in Mombasa, Kenia.

INHOUDS- OPGAVE

---

4   **BERICHT VAN DE VOORZITTER**

---

7   **BOSKALIS IN VOGELVLUCHT**

---

21   **VERSLAG VAN DE RAAD
VAN COMMISSARISSEN**

---

31   **VERSLAG VAN DE RAAD
VAN BESTUUR**

---

59   **JAARREKENING OVER 2013**

---

131   **OVERIGE INFORMATIE**

BERICHT VAN DE VOORZITTER

Geachte dames en heren aandeelhouders, Opnieuw kunnen we terugkijken op een sterk jaar voor Boskalis. We zijn erin geslaagd om een recordomzet van EUR 3,5 miljard en recordwinst van EUR 366 miljoen te behalen, ondanks de aanhoudend uitdagende markt-omstandigheden. En hoewel we daarbij zijn geholpen door forse bijdragen van eenmalige gebeurtenissen, kan van een zeer goede prestatie gesproken worden die we als bedrijf hebben neergezet. Daarenboven zijn we er met de overname van Dockwise in geslaagd het bedrijf verder uit te bouwen in de richting van de offshore energiesector en de orderportefeuille met een omvang van EUR 4 miljard goed op peil te houden.

NEW HORIZONS

2013 is opnieuw een zeer turbulent jaar geweest – in het algemeen, maar voor ons bedrijf in het bijzonder. Een jaar waarin we wederom een grote stap hebben gezet in het uitbouwen van onze positie in de Offshore Energy markt met de overname van Dockwise, die eind maart werd geëffectueerd – slechts vier maanden na de aankondiging van onze intentie. Ter financiering van deze acquisitie hebben we begin 2013 onder grote belangstelling zo'n tien procent extra aandelen uitgegeven ter waarde van EUR 320 miljoen. Nog grotere belangstelling oogstten we voor de onderhandse plaatsing van de benodigde langetermijnlening in de Verenigde Staten – de US Private Placement: de beoogde USD 325 miljoen werd ruim 6 maal overtekend. Een duidelijk signaal van vertrouwen van beleggers in ons bedrijf, haar track record en haar toekomstvisie. Met de komst van Dockwise hebben wij ons bedrijf verdergaand gezicht gegeven in de Offshore Energy markt. Het verbreedt ons veld van mogelijkheden aanzienlijk – tezamen creëren we *New Horizons*.

Eind maart zijn we voortvarend van start gegaan met het integratietraject met Dockwise. De eerste fase daarvan is afgerond en heeft geresulteerd in de opname van de Dockwise activiteiten in de Offshore Energy divisie. Net als destijds met SMIT zal de integratie pas worden voltooid met de fysieke verhuizing naar Papendrecht, alwaar we zijn gestart met de bouw van een nieuw kantoorgebouw, dat eind 2014 ruimte zal bieden aan 500 medewerkers.

ONTWIKKELINGEN KERNACTIVITEITEN

Uitbreiding, verbreding, integratie – de onderneming is volop in ontwikkeling. Desondanks hebben we de focus op de markt gehouden en op alle fronten succesvol werken uitgevoerd en nieuwe contracten verworven.

DREDGING

Bij Dredging is een groot aantal projecten aangenomen, waaronder een driejaars-onderhoudscontract op de rivier de Elbe in Duitsland ter waarde van EUR 75 miljoen, de aanleg van Bronka Terminal en het toegangskanaal in Sint-Petersburg, Rusland (EUR 155 miljoen), het onderhoud van de haven van Melbourne (EUR 40 miljoen),

landaanwinning in Incheon, Zuid-Korea (EUR 80 miljoen), het verdiepen van het toegangskanaal naar de haven van Southampton (EUR 35 miljoen), havenbaggerwerk in Qatar (EUR 150 miljoen), in Nederland de versterking en het onderhoud van de Hondsbossche en Pettemer Zeewering (EUR 140 miljoen met een partner) en de aanleg van de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld in het kader van het overheidsprogramma Ruimte voor de Rivier (EUR 40 miljoen).

OFFSHORE ENERGY

Ook bij Offshore Energy zijn er omvangrijke werken aangenomen, waaronder het Malampaya project op de Filipijnen ter waarde van USD 60 miljoen – een prachtig installatiewerk, waar we laten zien wat we de klant kunnen bieden met de combinatie van ons brede dienstenaanbod (zie tevens thematekst op pagina's 18 en 19). Voor onze Taklift sheerlegs zijn omvangrijke contracten verworven in Brazilië en Europa, waar we onder andere brugdelen hijsen en installeren in Cadiz, Spanje en Izmit, Turkije. In Brazilië hebben we voor Modec complex installatiewerk uitgevoerd met de verankering van de FPSO OSX-3. Samen met een partner zijn 108 windmolenfunderingen geplaatst voor het West of Duddon Sands windmolenpark in de Ierse Zee. Diverse kabellegwerken zijn uitgevoerd in samenwerking met VSMC, het kabellegbedrijf van VolkerWessels, waarmee we in november een 50/50 joint venture hebben gevormd, en we zijn van start gegaan met de uitvoering van het Subsea Services contract voor Maersk Oil op de Noordzee.

TOWAGE & SALVAGE

Met de havensleepactiviteiten kenden we met name in Singapore een druk jaar met het ondersteunen van de lokale werven die op volle toeren draaien en hebben we in het Verenigd Koninkrijk speciale opdrachten uitgevoerd voor de installatie van offshore windparken. Bij Salvage zijn enkele spraakmakende bergingsoperaties verricht, waaronder het vlottrekken van het Arctische boorplatform Kulluk in Alaska, het verwijderen van een Amerikaans marineschip van een rif in de Filipijnen, de berging van het gekapseisde jack-up platform SEP Orion in Brazilië en het vlottrekken van de olietanker Silver bij Marokko. Hiervoor moest SMIT Salvage de lading stookolie uit het schip verwijderen om een milieuramp te voorkomen.

DOCKWISE

Bij de nieuwe loot aan onze stam, Dockwise werden ook de nodige aansprekende nieuwe opdrachten verworven, waaronder drie Long Term Heavy Marine Transport contracten voor Hyundai Heavy Industries en een aantal float-over opdrachten. Voor het nieuwe megatransportschip, de Vanguard, werd een FPSO transport geboekt en werd de prestigieuze opdracht voor het afvoeren van de Costa Concordia verworven. En nog net voor het einde van het jaar werd het contract getekend voor het logistiek management en transport van de LNG modules ten behoeve van het Wheatstone project in Australië, ter waarde van USD 275 miljoen. Voor Dockwise de hoogste orderwaarde ooit. Een mooi staaltje van combinatie en samenwerking binnen de groep, met inbreng van kennis en kunde uit Dockwise en SMIT hoek.

SAMENSTELLING ACTIVITEITEN

We bouwen het bedrijf niet alleen uit, maar we kijken ook kritisch naar de samenstelling van de bestaande portefeuille van bedrijfsactiviteiten. In dat kader hebben we ons 40% aandeel in Archirodon verkocht voor USD 190 miljoen, wat ons een boekwinst heeft opgeleverd van EUR 51 miljoen, hebben wij Dockwise Yacht Transport verkocht voor USD 40 miljoen en hebben wij de SMIT havenactiviteiten in Australië overgedragen aan Smit Lamnalco voor USD 55 miljoen.

VEILIGHEID

Ondanks alle drukte van acquisitie, uitvoering, integratie en optimalisatie hebben we naast een goed financieel resultaat ook een prima resultaat geboekt met onze veiligheid. In 2013 is ons veiligheidsprogramma *NINA* (No Injuries No Accidents) verder uitgerold en met veel enthousiasme ontvangen binnen de Offshore Energy divisie. En met de hulp van *NINA* hebben we onze LTIF weer verder naar beneden gebracht, van 0,26 ongevallen met verzuim per 200.000 gewerkte uren in 2012 naar 0,11 in 2013 voor de gehele groep. Dit is de prestatie over 2013 waarop we het meest trots zijn.

IN GOEDE STAAT

We kunnen vaststellen dat we 2014 in goede staat zijn ingegaan: de orderportefeuille is goed gevuld, en ook financieel staan we er gezond voor. Geholpen door het goede resultaat en door de verkoop van enkele bedrijfsonderdelen hebben we de nettoschuld binnen het jaar weer teruggebracht van boven de 2 maal ebitda tot 1,1 maal ebitda. In die zin kunnen we de toekomst met vertrouwen tegemoet treden.

Om gericht structuur te kunnen geven aan die toekomst zijn we volop bezig geweest met het nieuwe 2014-2016 Corporate Business Plan, waarvan de hoofdpunten in dit jaarverslag zijn opgenomen. Door alle business units is hieraan input gegeven met eigen driejarenplannen. Daarnaast is een uitvoerige marktanalyse gemaakt van de ontwikkelingen aan de vraag- en aanbodzijde. Het plan voorziet in een verdere gerichte uitbouw van de offshore energy-activiteiten op het gebied van Transport, Logistiek en Installatie. Met de recente overname van Fairmount versterken we onze transportpropositie met nat slepen. Ook is aandacht besteed aan hoe de organisatie nu functioneert – na drie forse overnames op rij. In het driejarenplan is nadrukkelijk ruimte ingebouwd voor optimalisatie van zowel de organisatie als van de processen en systemen.

Namens de Raad van Bestuur wil ik alle collega's welgemeend danken voor de enorme inzet die in 2013 is getoond en dank ik onze klanten, partners en aandeelhouders voor het in ons gestelde vertrouwen.

Peter Berdowski

BOSKALIS IN VOGELVLUCHT

---

8   **BEDRIJFSPROFIEL**

---

9   **ACTIVITEITEN**

---

10   **STRATEGIE**

---

16   **AANDEELHOUDERS-
INFORMATIE**

BEDRIJFSPROFIEL

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.
(Boskalis) is de toonaangevende expert op het gebied van baggeren en maritieme dienstverlening en creëert een nieuwe horizon voor al haar stakeholders.

Wij bieden naast onze traditionele baggeractiviteiten een breed scala aan maritieme diensten ten behoeve van de offshore energiesector. Naast zwaar transport en hijs- en installatiewerkzaamheden zijn we actief met sleepdiensten en reddings- en bergingswerk.

Als partner zijn we in staat voor onze klanten complexe infrastructurele werken binnen de keten van ontwerp, projectmanagement en uitvoering op tijd en binnen budget te realiseren, ook op kwetsbare locaties of afgelegen plaatsen in de wereld. We streven ernaar om onze oplossingen duurzaam te ontwerpen en te realiseren.

De vraag naar onze diensten wordt gedreven door stijgende energieconsumptie, groei van de wereldhandel, wereldbevolkingsgroei en klimaatverandering. Boskalis opereert mondiaal maar concentreert zich op zeven geografische regio's in de wereld waar de grootste groeiverwachtingen liggen voor de energiemarkt en de markt voor havens. Deze spreiding geeft ons zowel een solide basis als de flexibiliteit om een breed scala aan projecten te kunnen verwerven en zorgt voor goede vooruitzichten op evenwichtige en bestendige groei. Onze voornaamste opdrachtgevers zijn olie-, gas- en elektriciteitsmaatschappijen, havenexploitanten, overheden, rederijen, internationale projectontwikkelaars, verzekeraars en mijnbouwbedrijven.

Boskalis heeft 11.000 medewerkers, inclusief ons aandeel in de deelnemingen. Veiligheid van onze medewerkers en die van onze onderaannemers heeft de hoogste prioriteit. Boskalis hanteert wereldwijd een vooruitstrevend veiligheidsprogramma dat hoog aangeschreven staat in de industrie en bij onze klanten. We zijn voor klanten actief in meer dan 75 landen in zes werelddelen. Onze veelzijdige vloot bestaat uit 1.000 schepen en werktuigen. Het hoofdkantoor is gevestigd in Papendrecht, Nederland. Het aandeel Koninklijke Boskalis Westminster N.V. staat sinds 1971 genoteerd op Euronext Amsterdam en maakt sinds maart 2014 weer deel uit van de AEX-index.

ACTIVITEITEN

We staan bekend om onze innovatieve benadering en specialistische kennis van milieuvriendelijke technieken. Met onze grote expertise, multidisciplinair aanbod en uitgebreide ervaring met engineering en projectmanagement bewijzen we keer op keer, op moeilijke locaties, complexe projecten op tijd en binnen budget te kunnen realiseren.

DREDGING

Van oorsprong is baggeren de kernactiviteit van Boskalis. Het gaat hierbij om alle werkzaamheden die nodig zijn om slib, zand en andere lagen van de waterbodem te verwijderen en al dan niet op een andere locatie te benutten, bijvoorbeeld voor land-aanwinning. De dienstverlening omvat daarnaast de aanleg en onderhoud van havens en vaarwegen en kust- en oeverbescherming, maar ook aanverwante specialistische diensten als rotsfragmentatie onder water. Verder is Boskalis actief in het delven van grondstoffen, gebruikmakend van baggertechnieken. Met onze mondiale spreiding, ons vakmanschap, de veelzijdige state-of-the-art vloot en onze bewuste focus op kostenefficiëntie hebben wij een erkende positie verworven als een wereldmarktleider in baggeren.

INLAND INFRA

Boskalis is ook actief als aannemer van droge infrastructuurprojecten. Op dit gebied zijn we met name in Nederland betrokken bij het ontwerp, de voorbereiding (door middel van drooggrondverzet) en uitvoering van grootschalige civiele infrawerken, zoals de aanleg van (spoor-)wegen, bruggen, dammen, viaducten en tunnels. Hierbij voeren we ook specialistische werkzaamheden uit zoals grondverbetering en grondsanering.

OFFSHORE ENERGY

Met de offshore dienstverlening van Boskalis Offshore en Dockwise ondersteunen we de activiteiten van de internationale energiesector, waaronder olie- en gasbedrijven en aanbieders van duurzame energievormen zoals windenergie. We zijn betrokken bij de ontwikkeling, aanleg, onderhoud en ontmanteling van olie- en LNG-import/exportfaciliteiten, offshore platformen, pijpleidingen en kabels en offshore windmolenparken. Boskalis zet hiervoor haar expertise in op het gebied van zwaar transport, hijswerk en installatie, duik- en ROV-diensten aangevuld met baggeren, offshore steenstortwerk en installatie van pijpleidingen en kabels.

TOWAGE

In havens over de hele wereld verleent SMIT Harbour Towage assistentie aan binnenkomende en uitgaande zeeschepen. Met een veelzijdige vloot van meer dan 200 sleepboten assisteren we onder andere RoRo-schepen, olie- en chemicaliëntankers, containerschepen, koelschepen en stukgoedschepen. Met onze sleepdiensten zijn wij actief in Nederland, België, Verenigd Koninkrijk, Canada, Brazilië, Panama, Singapore, Maleisië, Indonesië, Brunei, China en Taiwan. Daarnaast leveren we voor de exploitatie en het beheer van onshore en offshore terminals een breed palet aan diensten via Boskalis-deelneming (50%) Smit Lamnalco. Dit omvat onder andere

het begeleiden bij het aan- en afmeren van tankers bij LNG- en olieterminals en aanvullende ondersteunende diensten, zoals loods-diensten, inspectie en onderhoud onder water, brandbestrijding en het vast- en loskoppelen van terminalaansluitingen.

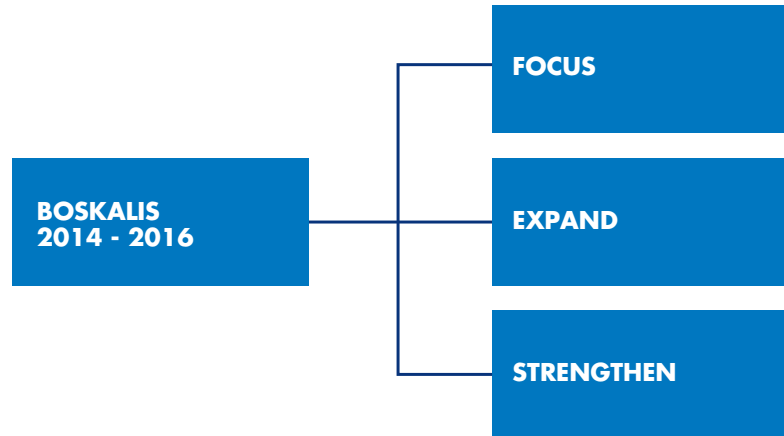
SALVAGE

Met SMIT Salvage bieden we diensten op het gebied van berging en wrakopruijing. SMIT Salvage biedt assistentie aan schepen in nood en is in staat op ieder moment waar dan ook ter wereld in actie te komen. Hiervoor werken wij vanuit vier locaties die strategisch gelegen zijn ten opzichte van de belangrijkste internationale vaarroutes: Houston, Kaapstad, Rotterdam en Singapore. Wrakopruijingen van gezonken schepen gebeurt vrijwel altijd op locaties waar een scheepswrak het verkeer hindert of een gevaar voor het milieu oplevert. We beschikken over de hoogwaardige technologie en expertise om gevaarlijke stoffen als bunkerolie uit wrakken te verwijderen en hebben een succesvolle staat van dienst in het bergen van schepen.

STRATEGIE

Boskalis is wereldwijd actief en een leidende onderneming op het gebied van baggeren en maritieme dienstverlening. De Offshore Energy activiteiten nemen een steeds belangrijker plaats in. Door haar brede portfolio van specialistische activiteiten, in combinatie met innovatieve totaaloplossingen is Boskalis een expert en toonaangevend binnen haar marktsegmenten. De planmatige uitvoering van de strategie is een belangrijke pijler onder het succes van Boskalis.

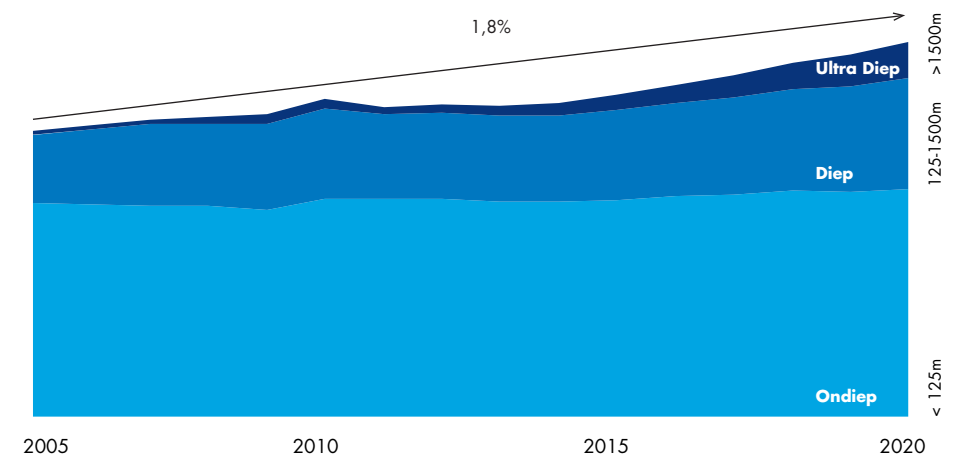

Begin 2014 heeft Boskalis het Corporate Business plan 2014-2016 geformuleerd. De actualisering van de strategie (*Focus, Expand & Strengthen*) is een logisch vervolg op de afgeronde planperiode 2011-2013 in combinatie met de succesvolle acquisitie van Dockwise en de lopende integratie daarvan. Dockwise is wereldwijd marktleider op het gebied van zwaar maritiem transport voor de on- en offshore sector. Boskalis biedt een breed dienstenpakket voor klanten in de olie- en gassector. Met Dockwise zijn er nieuwe strategische mogelijkheden voor versnelde groei van de offshore dienstverlening.

Boskalis kan voor haar klanten 'grenzen verleggen' en hen onder steeds complexere omstandigheden wereldwijd bedienen met optimale inzet van mensen en materieel (*assets*). In het hogere marktsegment is behoefte aan hoogwaardige diensten en innovatieve en duurzame oplossingen, waarbij steeds meer toegevoegde waarde dient te worden geleverd (*added value*). Dit sluit naadloos aan bij onze missie en visie.

MARKTONTWIKKELINGEN

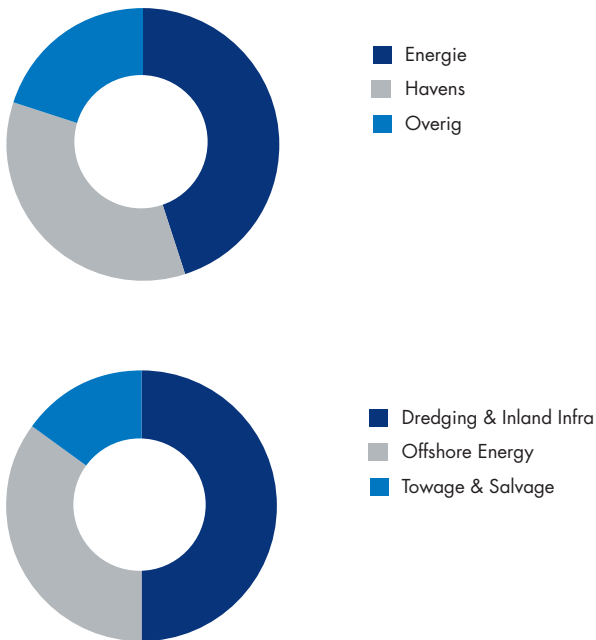
Door de toename van de wereldbevolking en de welvaart groeit de wereldhandel structureel. Een deel van deze groei vertaalt zich door in handelsvolume over zee. Ook is er een steeds grotere vraag naar energie (zie figuur 2).

Figuur 2: Offshore olie- en gasproductie (in vaten olie-equivalent)

Dit zijn onmiskenbare trends en de belangrijkste factoren voor groei in havens en in de energiemarkten. Boskalis voert periodiek wereldwijd marktonderzoek uit. Hieruit blijkt dat ondanks regionale conjuncturele stagnatie deze trends doorzetten. Positieve ontwikkelingen voor Boskalis zijn twee onderliggende trends: (i) de vraag naar grotere en diepere havens en daarbij behoorde infrastructuur voor grotere en dieper stekende (zee)schepen, ondanks de tragere groei in zeevracht, (ii) de groeiende vraag naar energie en de daarmee gepaard gaande toename van de offshore exploratie en productie, ook in kwetsbare gebieden waardoor de noodzaak voor duurzame oplossingen toeneemt.

Door de groeiende wereldbevolking blijft er een structurele vraag naar onze landaanwinning- en infra-activiteiten. Klimaatverandering noopt overheden in diverse werelddelen hun bevolking te beschermen tegen overstromingen en de stijgende zeewaterspiegel. Hierdoor zien we de vraag naar samenhangende en duurzame oplossingen voor complete maritieme infrastructures toenemen.

Figuur 3: Boskalis - omzetverdeling naar marktsegmenten en activiteiten

Met haar activiteiten en dienstverlening (zie figuur 3) blijft Boskalis zich concentreren op markten die op langere termijn structurele groei tonen. De belangrijkste activiteiten zijn:

- Dredging
- Offshore Energy

De belangrijkste marktsegmenten zijn:

- Energie (olie, gas en wind)
- Havens

STRATEGISCH KADER

De actualisering van de strategie van Boskalis voor 2014-2016 vloeit logisch voort uit onze missie en visie.

Wij zijn wereldwijd een toonaangevende dienstverlener en expert op het gebied van baggeren en maritieme dienstverlening en creëren een nieuwe horizon voor al onze stakeholders. Dit doen wij door een unieke combinatie van mensen, materieel en activiteiten. Volgens de hoogste standaarden van veiligheid en duurzaamheid leveren wij innovatieve en competitieve totaaloplossingen voor onze klanten in de offshore energiesector, havens en kust- en deltagebieden.

Boskalis heeft een breed, samenhangend aanbod van maritieme activiteiten en (logistieke) diensten en neemt een unieke positie in op de maritieme wereldmarkt. Hierdoor zijn er volop kansen bij bestaande én bij nieuwe klanten. De offshore olie- en gassector is een goed voorbeeld. Deze positie willen wij versterken en uitbreiden, onder meer door de synergievoordelen binnen de groep volledig te benutten en door autonome en geacquireerde groei.

Onze groeistrategie 2014-2016 is gebaseerd op drie pijlers: *Focus, Expand & Strengthen.*

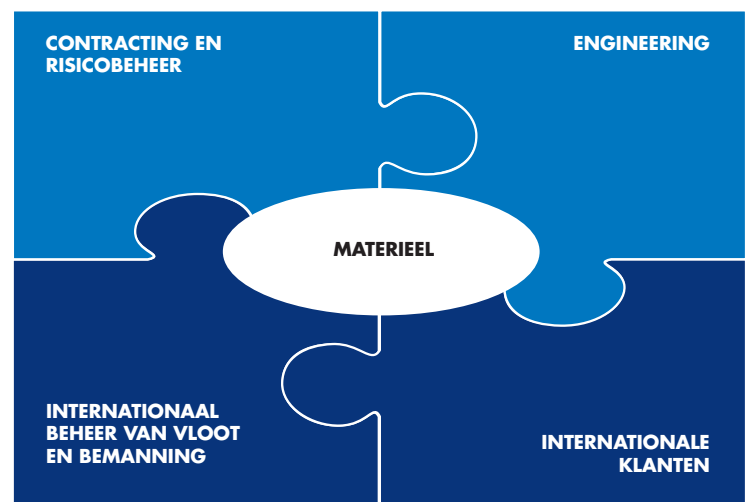
FOCUS

De pijler Focus van onze strategie is gericht op:

- 'Value-Adding Assets'
- Specifieke marktsegmenten
- Zeven geografische regio's

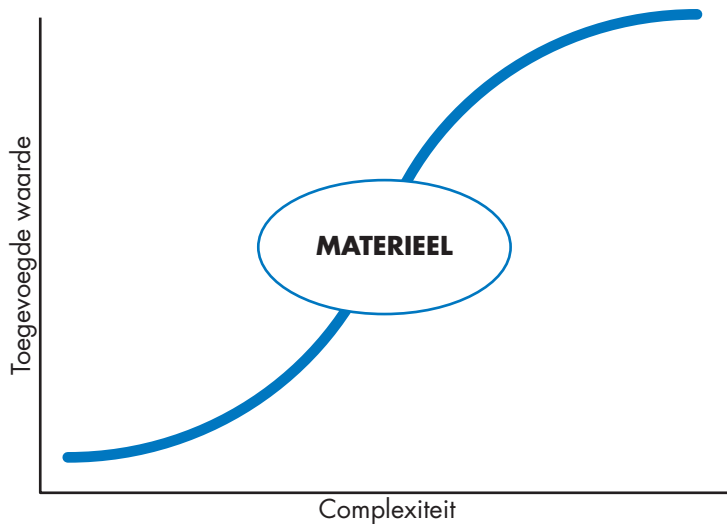
Value-Adding Assets

Boskalis focust zich in toenemende mate op het beschikbaar hebben en leveren van Value-Adding Assets. De kracht van Boskalis is dat ze met de inzet van haar materieel (assets) zowel de bovenkant als de onderkant van de markt bedient. Het succes van Boskalis is bestendig indien de diverse klantengroepen op een evenwichtige manier met de verscheidenheid van ons materieel, mensen en competenties worden bediend (zie figuur 4). Binnen en tussen de marktsegmenten zien we dat deze behoeften sterk uiteenlopen.

Figuur 4: Samenhangende kerncompetenties

Eenzijds hebben we klanten die geïntegreerde, innovatieve dienstverlening of turn key oplossingen van ons verlangen. Om aan deze high-end klantwensen te voldoen zijn aanvullende en elkaar versterkende competenties noodzakelijk, zoals risicomanagement en engineering en in staat zijn om als hoofdaannemer op te treden. Ook is ervaring op het gebied van projectmanagement essentieel. In dit segment met potentieel hogere marges willen wij ons wereldwijd nadrukkelijk positioneren. Boskalis beweegt zich hiermee naar de bovenkant van de S-curve (zie figuur 5).

Figuur 5: S-curve - waarde toevoegen met materieel

Aan de onderzijde van de S-curve treffen we klanten die op zoek zijn naar relatief eenvoudige en standaarddienstverlening, zoals huur van materieel of transport. Om in dit segment succesvol te blijven is cost leadership een belangrijke randvoorwaarde. Door met onze assets op verschillende punten van de S-curve actief te zijn, kunnen we een evenwicht creëren tussen de complexe projecten met een hogere marge bovenin de curve met de stabiele volumes onderin, waarmee we per saldo de bezetting van onze vloot kunnen optimaliseren.

Specifieke marktsegmenten

Met onze kernactiviteiten richten wij ons op (deel)markten waar onze kansen voor groei en expansie het grootst zijn. In elk van deze markten bieden wij onze diensten in samenhang of enkelvoudig aan.

Energie

In omvang en groeipotentie is de olie- en gasmarkt zeer belangrijk. Boskalis ontwerpt nieuwe havens en legt ze aan. Voor olie- en gasmaatschappijen creëren we nieuw land, leggen we pijpleiding-infrastructuren aan en verzorgen we het onderhoud. Daarnaast voeren we voor deze klanten offshore projecten uit en leveren we een breed scala aan maritieme diensten, zoals subsea services, zwaar en specialistisch transport, hijswerk en installatie. Zo kunnen volledig geïntegreerde offshore productiefaciliteiten in Azië worden gebouwd en met de schepen van Dockwise veilig naar de andere kant van de wereld worden getransporteerd en geïnstalleerd. Via 50%-deelname Smit Lamnalco verzorgen we on- en offshore terminaldiensten. Naast dit traditionele segment omvat de energiemarkt ook het sterk groeiende segment voor duurzame energie, waarbij voor Boskalis het accent ligt op de aanleg van offshore windparken, waaronder de realisatie van de fundering en bekabeling.

Havens

Het ontwerp en de aanleg van nieuwe havens en de uitbreiding en het onderhoud van bestaande havens voor overheden en havenexploitanten is eveneens een belangrijke markt. Hiervoor zetten we onze activiteiten baggeren en grondverzet in, waarbij ook civieltechnische werkzaamheden een rol kunnen spelen. Dockwise is betrokken bij het transport van havengerelateerd materieel zoals containerkranen en in de exploitatiefase bieden we reders onder meer havensleepdiensten aan. Dezelfde reders, en hun verzekeringsagenten, kunnen wij van dienst zijn met onze bergingsactiviteiten.

Geografische regio's

Binnen de marktsegmenten richten wij onze dienstverlening op zeven geografische regio's (zie figuur 6). De belangrijkste ontwikkelingen vinden plaats en de beste kansen voor onze activiteiten liggen in:

1. Noordwest-Europa
2. Oost- en West-Afrika
3. Midden-Oosten
4. Zuidoost-Azië
5. Australië
6. Brazilië
7. Golf van Mexico

EXPAND

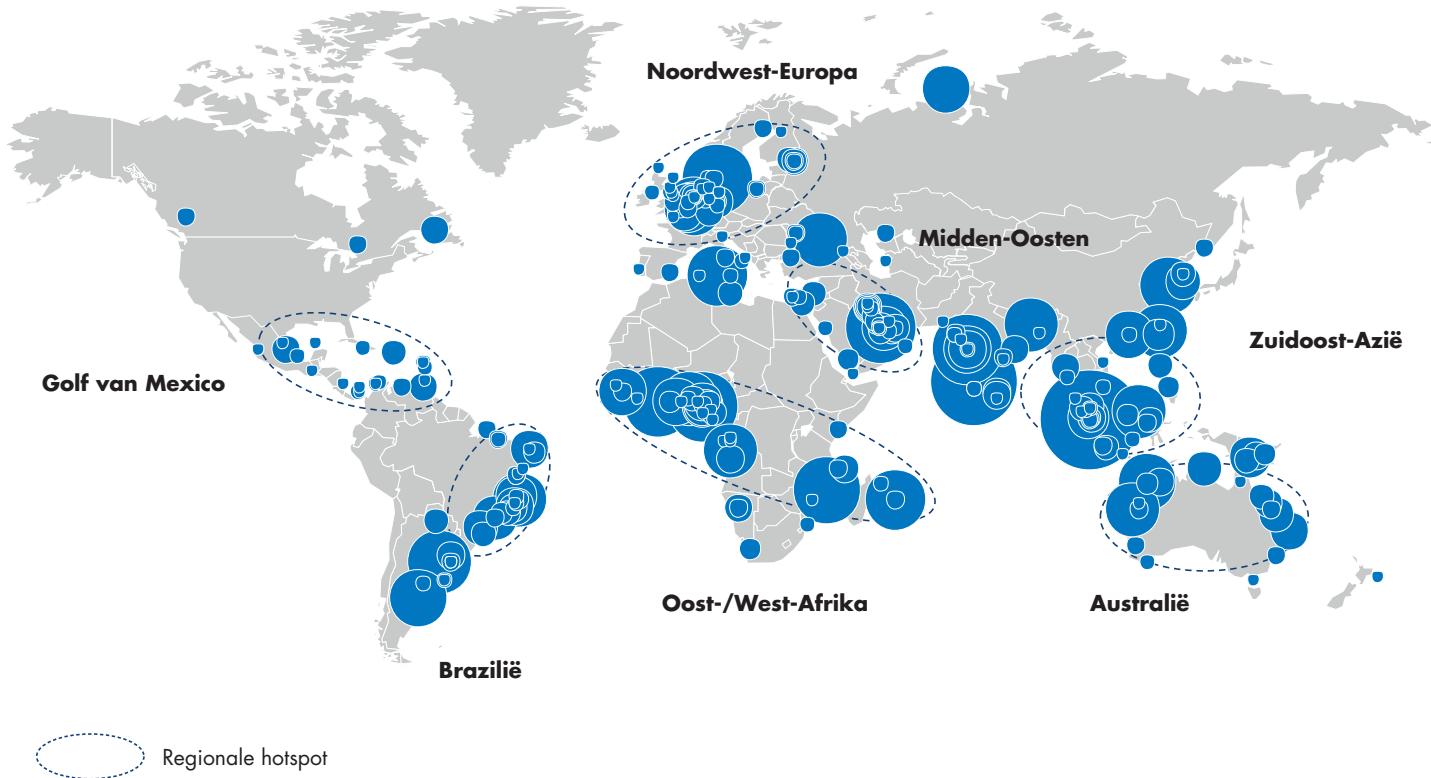
De pijler Expand van onze strategie is met name gericht op de activiteit Offshore Energy. Deze focust zich op een groot en structureel groeiend marktsegment, met een potentieel aan projecten in de periode tot en met 2016 van circa EUR 60 miljard. Boskalis heeft in dit segment nog een bescheiden marktaandeel van enkele procenten. De mogelijkheden voor groei zijn dus groot.

Door de overname van Dockwise in 2013 (en eerder SMIT) is Boskalis uitstekend in staat klanten in de offshore energiesector onder steeds complexere omstandigheden wereldwijd te bedienen met mensen en eigen materieel. Bovendien is het mogelijk versneld invulling te geven aan de strategische ambitie om Transport, Logistiek & Installatie (TL&I) projecten uit te voeren (zie figuur 7). De combinatie van schepen met de ervaring op het gebied van projectmanagement en de engineering kennis van Boskalis maken dit mogelijk.

In de regio's waarop wij ons concentreren, zien we een groeiende vraag naar nieuwe activiteiten waar we onze expertise op het gebied van T&I integraal kunnen inzetten. Projecten voor transport en installatie van (vaste en drijvende) productiestructuren voor olie en gas, de bouw van offshore windparken en de verwijdering van oude offshore platforms zijn enkele voorbeelden.

In de zeven geografische kernregio's willen wij onze positie versterken. Door gebruik te maken van onze lokale aanwezigheid en sterke relaties met klanten bieden wij een steeds breder scala van diensten aan. Bijvoorbeeld op afgelegen locaties, waar we grootschalige maritieme infrastructuren aanleggen, zien we kansen ook terminal- en subsea-diensten te leveren. In de Golf van Mexico en Brazilië, evenals in Noordwest-Europa zien we goede mogelijkheden om een breder scala aan activiteiten te ontwikkelen. In Afrika

Figuur 6: Geïdentificeerde offshore energie- en baggerprojecten

zijn we al vele decennia succesvol met baggeren en terminal-diensten, terwijl we kansen zien voor uitbreiding van onze offshore activiteiten op het gebied van transport en zwaar hijswerk. Hiermee wordt Boskalis in toenemende mate hoogwaardig maritiem logistiek dienstverlener voor de offshore sector.

De Expand-strategie is in het bijzonder gericht op:

- Transport
- Logistics
- Installation

		Transport	Logistiek	Installatie
Exploratie	Offshore boorplatforms: jack-up en halfafzinkbare platformen	+		
Productie	Vaste (jacket/topside) & drijvende structuren (FPSO's)	++		++
Raffinage & verwerking	Faciliteiten aan land: LNG-treinen, petrochemische installaties	+	++	
Ontmanteling	Vaste structuren			+
Duurzame Energie	Windparken op zee	+	+	+

Figuur 7: Groeimogelijkheden in T, L & I

Transport

Boskalis heeft inmiddels een sterke positie in zwaar maritiem droog transport, voor onder meer extreem zware offshore platformen en FPSO's (*Floating Production Storage Offloading* schepen). Deze

marktpositie wordt selectief uitgebreid met assets die het brede portfolio van Boskalis van nat slepen tot droog transport verder versterken. De recente overname van Fairmount met vijf grote zeeslepers is hier een direct voorbeeld van.

Logistics

Boskalis ziet kansen bij bestaande en nieuwe klanten voor groei in met name onshore ontwikkelingen op afgelegen locaties. Wereldwijd is hier behoefte aan logistieke dienstverlening op het gebied van het vershippen en installeren van bijvoorbeeld prefab modules ten behoeve van de productie van LNG. In deze sector benut Boskalis de mogelijkheden door haar brede kennis van projectmanagement te combineren met eigen specialistisch materieel.

Installation

Het transporteren en vervolgens installeren van installaties (T&I) is een grote en interessante markt. Dit vereist veel kennis en ervaring. Voor Boskalis zijn er bij uitstek mogelijkheden om haar engineering kennis, ervaring met risicomanagement en haar brede vloot in te zetten. Hiermee wordt met name de bovenkant van de markt bediend, waarmee Boskalis aannemer wordt van complexe logistieke en installatieprojecten.

Om de groeistrategie in deze sector succesvol te implementeren zal selectief worden geïnvesteerd in assets, zoals maritieme transportmiddelen en schepen op het gebied van installatietechniek, maar ook in competenties. Bij transportmiddelen wordt met name gekeken naar het optimaliseren van de bestaande vloot, het toevoegen van grote bakken (Smit Giant barges) en het completeren van de vloot met zeeslepers voor zwaar maritiem nat transport. Ten aanzien van ons portfolio voor installatietechniek zal worden geïnvesteerd in specifiek materieel ter ondersteuning van offshore constructiewerk-

zaamheden (*multifunctional construction support vessels en lifting capacity* met een indicatieve capaciteit van 1.000 tot 2.000 MT). Het uitbreiden van onze vloot wordt gerealiseerd door zelf te bouwen, eventueel in samenwerking met derden, of door bestaand materieel over te nemen.

STRENGTHEN

De pijler Strengthen van onze strategie is met name gericht op de twee activiteiten Dredging & Inland Infra en Towage & Salvage. Deze activiteiten richten zich op omvangrijke en structureel groeiende marktsegmenten. Deze groei heeft op de korte termijn echter een lager tempo dan de offshore energiesector. Bovendien is het groeipotentieel van het marktaandeel voor Boskalis in het bijzonder bij Dredging beperkt door het hoge marktaandeel in een sterk geconsolideerde baggermarkt.

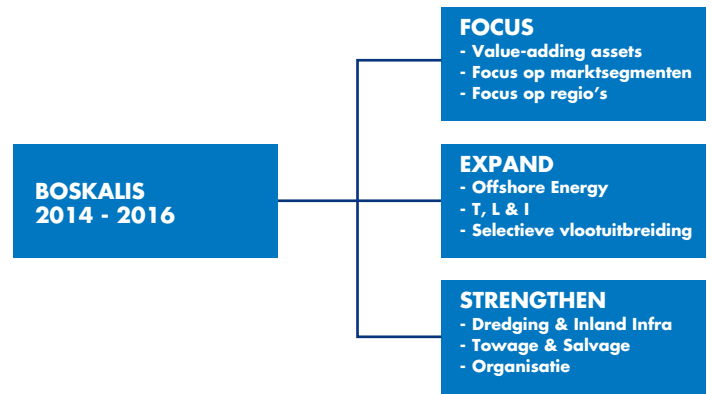
Boskalis heeft in de baggermarkt een zeer sterke, wereldwijde aanwezigheid met een moderne, veelzijdige vloot. Dit stelt Boskalis goed in staat in te spelen op de in de periode tot en met 2018 voorziene projecten ter waarde van ongeveer EUR 56 miljard in dit marktsegment. Met relatief beperkte (vervangings)investeringen kan Boskalis haar marktpositie behouden en waar zinvol uitbouwen. Deze investeringen vinden met name plaats in de reeds bestelde megacutter, twee 4.500 m³ hoppers en een jumbo backhoe.

Bij Harbour Towage zal de nadruk liggen op het verder ontwikkelen en opbouwen van regionale partnerships. Tevens zal de focus gericht zijn op een efficiënte kosten- en kapitaalstructuur. De Terminal-activiteiten van Smit Lamnalco leveren een belangrijke bijdrage aan de groei van deze activiteiten. Boskalis zal verder investeren in deze partnerships naar gelang de kansen zich aandienen. Voor Salvage wordt het wereldwijde netwerk van de groep ingezet voor de Emergency Response activiteiten en worden de engineering, contract- en risicomangement expertise van Boskalis aangewend bij het opruimen van wrakken.

Organisatie

De pijler Strengthen is verder gericht op de organisatie. Het operationele model van de bedrijfsonderdelen wordt verder gestroomlijnd om de focus op de strategie te verstevigen. Dit wordt mede mogelijk gemaakt door de verdere implementatie van een divisiestructuur met eigen operationele ondersteunende functies, zoals engineering, fleet management en crewing. Er worden drie divisies gevormd op basis van bedrijfsspecifieke kenmerken en succesfactoren:

- Dredging & Inland Infra
- Offshore Energy
- Towage & Salvage

Figuur 8: Strategisch kader

Tot slot

Boskalis gaat de Business Plan periode 2014 - 2016 in met een solide balans en een gezonde kasstroom. Deze uitgangspositie geeft ons voldoende investeringsruimte om onderdelen van de vloot te vernieuwen en bedrijfsonderdelen verder te versterken. Een totaal investeringsprogramma wordt voorzien van circa EUR 800 miljoen tot en met 2016. Dit ligt in lijn met de afschrijvingen. Het strategisch kader van ons Business Plan is geënt op de actuele verwachtingen ten aanzien van de wereldwijde ontwikkelingen in de voor ons relevante marktsegmenten en met name de Offshore Energy markt. Een gezonde balans is noodzakelijk, waarbij we streven naar een verhouding nettoschuld : EBITDA binnen een bandbreedte van 1 tot 1,5. Voor onze aandeelhouders hechten wij belang aan het continueren van ons vigerende dividendbeleid. Wij verwachten in de planperiode een rendement van circa 12% op het eigen vermogen te realiseren. Binnen deze kaders en de planperiode ziet Boskalis ruimte en is zij voornemens een aandelen inkoopprogramma uit te voeren ter grootte van 10 miljoen aandelen.

AANDEELHOUDERS- INFORMATIE

Wij vinden het belangrijk dat de waarde van ons aandeel onze prestaties en de ontwikkeling in onze markten voldoende reflecteert. Daarom spannen we ons in om onze stakeholders zo volledig en transparant mogelijk te informeren over onze strategie en het beleid en over de daaruit voortvloeiende financiële prestaties.

OPEN DIALOOG

Wij hechten grote waarde aan transparante en regelmatige communicatie met onze stakeholders. Tot onze financiële stakeholders rekenen wij bestaande en potentiële aandeelhouders, overige kapitaalverschaffers en hun intermediairs en de media. Wij vinden het belangrijk om hen op een heldere, toegankelijke manier te informeren. Ook de grote Nederlandse en een aantal buitenlandse effectenhuizen en hun analisten die het aandeel Boskalis volgen, rekenen we tot onze financiële stakeholders. Zij willen hun klanten goed adviseren en informeren over ons bedrijf en de algemene ontwikkelingen in de voor ons relevante markten. Vragen van stakeholders beantwoorden wij openhartig; waar mogelijk nemen wij zelf het initiatief om belangrijke kwesties aan te kaarten. Zo nemen we proactief contact op met aandeelhouders na een belangrijke aankondiging. Met grote beleggers en analisten hebben wij regelmatig contact, onder andere door jaarlijkse bezoeken te organiseren aan projectlocaties. In 2013 hebben we circa 340 meetings gehad met beleggers uit West-Europa, de Verenigde Staten, Australië en Canada, zowel tijdens roadshows en conferenties als door middel van persoonlijke gesprekken. Gesprekken met beleggers en analisten worden aan de hand van publiek beschikbare presentaties gevoerd (www.boskalis.com) en hierbij wordt geen koersgevoelige informatie besproken.

SMIT-sleepboot onderweg naar een containerschip om assistentie te verlenen in de haven van Rotterdam.

CORPORATE WEBSITE

Onze corporate website wordt voortdurend geactualiseerd en is een bron van informatie over onze kernactiviteiten en lopende projecten. In de rubriek Investor Relations vinden bezoekers informatie over ons aandeel en andere voor hen relevante informatie. Hier zijn ook recente persberichten en het persberichten archief te vinden, evenals analisten- en bedrijfspresentaties.

INFORMATIE OVER HET AANDEEL

Het maatschappelijk kapitaal van Boskalis van EUR 240 miljoen is onderverdeeld in 200 miljoen aandelen, zijnde 150 miljoen gewone aandelen en 50 miljoen cumulatief beschermingspreferente aandelen. Per 1 januari 2013 stonden er 107,3 miljoen gewone aandelen uit.

Op 10 januari 2013 heeft Boskalis met succes en onder zeer grote belangstelling een EUR 320 miljoen aandelenemissie geplaatst tegen een koers van EUR 33,00 per aandeel. De emissie diende ter gedeeltelijke financiering van de acquisitie van Dockwise Ltd. Door middel van een "accelerated bookbuild" (ABB Emissie) werden 4.896.180 nieuwe gewone aandelen geplaatst bij institutionele beleggers in binnen- en buitenland. Daarnaast zijn in totaal 4.800.789 aandelen via een onderhandse plaatsing bij HAL Investments en Project Holland Fund geplaatst.

Bij het keuzedividend over 2012 heeft 70% van de aandeelhouders gekozen voor stockdividend. Hiervoor hebben wij op 4 juni 2013 3.284.415 nieuwe gewone aandelen uitgegeven.

Per saldo bestond het geplaatste kapitaal per 31 december 2013 uit 120.265.063 gewone aandelen.

Het aandeel Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is genoteerd op Euronext Amsterdam. Daarnaast maakt het aandeel onder meer deel uit van de Euronext Next 150 index en de STOXX Europe 600 Index.

Tickers: Bloomberg: BOKA:NA, Reuters: BOSN.AS

In 2013 werden circa 87 miljoen aandelen Boskalis op Euronext Amsterdam verhandeld (2012: 85 miljoen). Het gemiddelde dagelijkse handelsvolume in 2013 bedroeg ruim 336.000 aandelen. In de loop van 2013 is de koers van het aandeel met 13% gestegen van EUR 34,00 tot EUR 38,41. De markt-kapitalisatie is ten opzichte van eind 2012 met 27% toegenomen tot EUR 4,62 miljard.

AANDEELHOUDERS

Bij Boskalis zijn per 31 december 2013 de volgende aandeelhouders met een belang van 3% of meer bekend:

HAL Investments B.V.: 34,28%
 Sprucegrove Investment Management Limited: 4,78%
 Mondrian Investment Partners Limited: 4,47%
 Marathon Asset Management: 3,65%
 Oppenheimer Funds, Inc.: 3,07%
 Standard Life Investments Plc: 3,06%
 BlackRock, Inc.: 3,05%

Naast deze grootaandeelhouders is naar schatting 12% van de aandelen in handen van aandeelhouders in het Verenigd Koninkrijk, 9% in Nederland, 5% in de Verenigde Staten en Canada en de rest in voornamelijk Frankrijk, Duitsland en Scandinavië.

DIVIDENDBELEID

Het dividendbeleid van Boskalis heeft als uitgangspunt dat 40% tot 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering beschikbaar wordt gesteld als dividend. Tegelijkertijd streeft Boskalis voor de langere termijn naar een stabiele ontwikkeling van het dividend. Bij de keuze voor de vorm van het dividend (in contanten en/of geheel of gedeeltelijk in aandelen) wordt rekening gehouden met de gewenste balansverhoudingen van de onderneming en de belangen van aandeelhouders.

FINANCIËLE AGENDA 2014

13 maart	Publicatie jaarcijfers 2013
13 mei	Trading update eerste kwartaal 2014
13 mei	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
15 mei	Aandeel noteert ex-dividend
19 mei	Registratiedatum voor dividendgerechtigdheid (na sluiting beurs)
2 juni	Uiterste datum bekendmaking dividendvoorkeur
5 juni	Vaststelling en publicatie van het keuzedividend aan de hand van gemiddelde beurskoersen op 3, 4 en 5 juni (na sluiting beurs)
11 juni	Betaalbaarstelling dividend en levering aandelen
14 augustus	Publicatie halfjaarcijfers 2014
14 november	Trading update derde kwartaal 2014

AL ONZE KENNIS EN EXPERTISE IN ÉÉN CONTRACT

Boskalis installeert voor Shell bij het Filipijnse Malampaya gasveld een nieuw offshore platform naast een bestaand gasplatform. De inzet van een *multipurpose vessel* uit de N-klasse speelt een centrale rol in dit project.

“Boskalis besloot drie jaar geleden opnieuw in de kabellegmarkt te stappen. We kennen de volatiliteit van deze markt en kiezen heel bewust voor een *multipurpose*-filosofie: we bouwen schepen die zowel kabels kunnen leggen alsook voor andere activiteiten inzetbaar zijn. Het eerste N-klasse schip, de *Ndurance*, is direct ingericht als kabellegger. Voor de *Ndeavor* hebben we de opties opengehouden”, vertelt Bas van Bemmelen, business unit manager Boskalis Offshore Subsea Contracting. “Zij heeft een 70 x 30 meter achterdek, waarop we afhankelijk van de te verrichten werkzaamheden diverse tools kunnen plaatsen en tegelijkertijd 5.000 ton stenen kunnen meenemen.”

“Voor Malampaya hebben we eerst naar conventionele oplossingen gezocht. Baggeren en stenen storten in eerste instantie met de gebruikelijke schepen. Voor de vier funderingen van het platform hadden we een valpijpschip kunnen inzetten om de stenen te storten. Het slepen van het platform naar de locatie gaan we doen met twee grote 200 tons zeeslepers uit onze vloot. En daarnaast zouden we ter plekke nog eens twee sleepboten van 150 ton nodig hebben om het platform op een meter nauwkeurig naast het bestaande platform te positioneren. Vervolgens zou er nog een ander schip moeten komen met ijzererts om de poten van het platform te vullen zodat deze stabiel op het zeebed zou staan. Alles bij elkaar betekende het dat we voor een aantal korte bliksemacties flink wat schepen van over de hele wereld moesten mobiliseren.”

“We hebben toen besloten van het DP2-schip *Ndeavor* ook een baggerschip te maken. We hebben een soort Zwitsers zakmes van dit schip gemaakt en haar toegerust met *proven technology*. Behalve een modulair baggersysteem, een modulair ballasting-systeem en een zijstortinstallatie, is een valpijp van 50 meter geïnstalleerd. Daaronder zit nog allerlei meetapparatuur voor precisiewerk onder water. Het schip gaat een centrale rol vervullen bij het baggeren, stenen storten en het positioneren van het platform door de slepers van SMIT. Maar ook bij het koppelen op 50 meter waterdiepte van de ballastslangen met op afstand bestuurbaar materieel en persen van het ijzererts in de poten. Als laatste zal zij de 200 ton wegende brug op een presenteerblaadje aanreiken aan het installatieteam aan boord van de twee platforms. Al onze expertise komt samen in dit project.”

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen wil de Raad van Bestuur en alle werknemers van de onderneming bedanken voor hun enorme inzet die zij in 2013 hebben betoond en de goede samenwerking tussen alle onderdelen van het bedrijf. De Raad complimenteert hen met de in 2013 behaalde goede resultaten.

In overeenstemming met artikel 27 van de statuten van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. biedt de Raad van Commissarissen het jaarverslag 2013 aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan. Het jaarverslag, met daarin opgenomen de jaarrekening en de bestuurdersverklaring, is door de Raad van Bestuur opgemaakt. De jaarrekening gaat vergezeld van de verklaring van de externe accountant, KPMG Accountants N.V., welke is opgenomen in dit verslag op pagina 128.

Wij stellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor:

- De jaarrekening, waarin opgenomen het voorstel tot winstbestemming, vast te stellen;
- De leden van de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor hun bestuur over het jaar 2013;
- De leden van de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor hun toezicht op het bestuur over het jaar 2013; en
- Een dividend uit te keren aan aandeelhouders van EUR 1,24 per gewoon aandeel in de vorm van gewone aandelen, tenzij een aandeelhouder het verkiest een uitkering in contanten te willen ontvangen.

SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur bestond in het begin van het verslagjaar 2013 uit vier leden. Op 8 mei 2013 is de heer A. Goedée door de Raad van Commissarissen benoemd tot lid van de Raad van Bestuur voor een periode van één jaar. De overige samenstelling van de Raad van Bestuur is in het verslagjaar niet gewijzigd.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen bestond in 2013 uit zes leden.

Op 8 mei 2013 is op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op voordracht van de Raad van Commissarissen de herbenoeming van de heer M. Niggebrugge aan de orde geweest. De heer Niggebrugge is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders met steun van de Ondernemingsraad herbenoemd als lid van de Raad van Commissarissen voor een periode van vier jaar.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is in het verslagjaar derhalve niet gewijzigd.

WERKZAAMHEDEN RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen heeft vijfmaal vergaderd met de Raad van Bestuur van de onderneming. Het aanwezigheidspercentage van de vergaderingen van de Raad van Commissarissen is 93,33%. Eén commissaris heeft vanwege persoonlijke omstandigheden de vergadering van de Raad van Commissarissen tweemaal niet kunnen bijwonen en heeft eenmaal de vergadering telefonisch bijgewoond. Voorts heeft de Raad van Commissarissen diverse malen overleg gepleegd buiten de aanwezigheid van de Raad van Bestuur. De heer Van Wiechen heeft vanwege een mogelijk tegenstrijdig belang niet deelgenomen aan de beraadslaging en besluitvorming over het bod op Dockwise. De heer Van Wiechen is directeur bij HAL Investments B.V., de grootaandeelhouder van Boskalis en Dockwise en was non-executive director bij Dockwise. Vanaf het moment dat de vennootschap een meer dan ruim meerderheidsaandeel in Dockwise had verworven, heeft de heer Van Wiechen weer deelgenomen aan de vergaderpunten over Dockwise.

De Raad van Commissarissen heeft als vaste agendapunten de behandeling van de volgende onderwerpen op de agenda staan: de ontwikkeling van de resultaten, de balans, het veiligheidsbeleid alsmede de branche- en marktontwikkelingen. In het kader van de marktontwikkelingen worden de orderportefeuille en de potentiële grote projecten alsmede de gang van zaken van belangrijke aangenomen werken besproken. In het verslagjaar zijn onder andere het aannemen van grote projecten als Wheatstone in Australië voor Dockwise, het transport van de Concordia door de Vanguard, de baggerprojecten voor de Hondsbossche en Pettemer Zeewering en Sint-Petersburg in Rusland en de berging van de Kulluk in Alaska, alsmede de uitvoering van projecten zoals Maasvlakte 2 in Nederland, Superporto do Açú in Brazilië, Java-Bali in Indonesië en Gorgon in Australië besproken. Voorts zijn de afwikkeleffecten van projecten die reeds in een eerder stadium technisch afgerond waren en de verzekeringszaak aangaande de Tauracavor aan de orde geweest. Daarbij heeft de Raad van Commissarissen aandacht besteed aan de diverse operationele, politieke en financiële risico's en de eventuele door de Raad van Bestuur getroffen voorzieningen getoetst.

In 2013 heeft de Raad van Commissarissen aandacht gehad voor het bedrijfsbudget, de liquiditeit, acquisitie- en investeringsvoorstellen, de organisatiestructuur evenals het personeelsbeleid. Daarbij is uitgebreid stilgestaan bij en daar waar aan de orde besloten over de investering in een nieuwe megacutter, de herbouw van de Fairway, de oplevering van de Ndeavor en de Ndurance en de verkoop van het schip Ursa. Specifieke aandacht is besteed aan het beleid van de onderneming op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en de maatschappelijke aspecten van het ondernemen, waarbij uitgebreid is stilgestaan bij het veiligheidsprogramma van de vennootschap, *NINA* (No Injuries No Accidents) genaamd, en de wijze waarop dit programma wordt geïmplementeerd binnen de organisatie en bij onderaannemers. In dat kader heeft de vergadering aandacht besteed aan een aantal ongevallen bij onderaannemers werkzaam op projecten van de vennootschap. De uitkomsten van de onderzoeken ter zake en de verbeteringsstappen in procedures zijn daarbij besproken.

De vergadering heeft de aangepaste Algemene Gedragscode voor de Bedrijfsvoering en de Algemene Gedragscode voor Toeleveranciers behandeld alsmede de compliance van de vennootschap met de anti-corruptiewetgeving. Daarbij is stilgestaan bij de rechtzaak in Mauritius en de uitkomst daarvan. Voorts is in verband met de nieuwe anti-corruptiewetgeving de verdere implementatie van de nieuw opgestelde agentcontracten aan de orde geweest.

De Raad van Commissarissen heeft de strategie van de onderneming en de daarbij behorende risico's doorgenomen. In dat kader is de ontwikkeling van een nieuw Corporate Business Plan besproken voor de jaren 2014-2016 om focus te geven aan de nieuwe organisatie na de acquisitie van Dockwise. Voorts is regelmatig aandacht

besteed aan de belangrijkste aan de bedrijfsvoering van de onderneming verbonden risico's, waaronder de risico's gemoeid bij het aannemen van werken. In dat kader is de centrale tenderprocedure voor grote werken binnen de vennootschap gedegen besproken. Voor een nadere toelichting op het risicomanagement van de onderneming wordt verwezen naar de pagina's 48 tot en met 52 van dit jaarverslag. De opzet en werking van de daaraan gekoppelde interne risicobeheersings- en controlesystemen werden periodiek door de Auditcommissie geëvalueerd en met de Raad van Commissarissen besproken. In het verslagjaar zijn geen significante wijzigingen in de interne risicobeheersings- en controlesystemen aangebracht. De besprekingen van de jaarresultaten en halfjaarresultaten zijn gevoerd in de aanwezigheid van de externe accountant.

In 2013 heeft de Raad van Commissarissen uitvoerig stilgestaan bij het voltooiën van de acquisitie van Dockwise en het aangaan van een joint venture overeenkomst met SAAM voor het gezamenlijk opereren van havensleepactiviteiten in Canada, Midden- en Zuid-Amerika. Voorts is de acquisitie van een vijftig procentbelang in het kabellegbedrijf VSMC aan de orde geweest, hetgeen goed binnen de strategie van de onderneming past en de gewenste verdere verbreding en versterking met zich meebrengt van het bedrijf als maritieme dienstverlener in met name de offshore energiemarkt. In dat kader is ook de overname van de activiteiten van Fairmount besproken.

In het verslagjaar heeft Boskalis in het kader van het aanbrengen van strategische focus voor de onderneming haar veertig procentbelang in Archirodon verkocht alsmede de activiteiten van Dockwise Yacht Transport. Voorts zijn de sleepactiviteiten in Gladstone, Australië overgedragen aan Smit Lamnalco.

De Raad van Commissarissen heeft in het verslagjaar een werkbezoek gebracht aan Singapore. Tijdens dat bezoek heeft de Raad van Commissarissen zich op de hoogte gesteld van de activiteiten van de diverse bedrijfsonderdelen van Boskalis in Singapore, waaronder Dockwise. Daarbij is uitgebreid aandacht besteed aan de marktontwikkelingen en mogelijke nieuwe projecten in Singapore op het gebied van landaanwinning. Voorts zijn de projecten in de regio, de herbouw van de Fairway alsmede de joint ventures van SMIT met lokale partners aan de orde geweest.

Een aantal commissarissen heeft met de Ondernemingsraad de resultaten, de strategie van de onderneming, de marktontwikkeling en de stand van zaken met betrekking tot de pensioenfondsen alsmede de uitwerking van de integratie met MNO Vervat en Dockwise besproken.

De Raad van Commissarissen heeft drie kerncommissies, te weten de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie. Deze hebben als volgt uitvoering gegeven aan hun taken:

Transport voor Chevron van het Big Foot platform van Geoje, Zuid-Korea naar Corpus Christi, VS door de Mighty Servant 1.

AUDITCOMMISSIE

Leden Auditcommissie

De Auditcommissie bestaat uit twee leden: de heer Niggebrugge (voorzitter) en de heer Van Wiechen.

Taken en verantwoordelijkheden Auditcommissie

De belangrijkste taken van de Auditcommissie zijn het adviseren van de Raad van Commissarissen ten aanzien van:

- Het houden van toezicht en controle op, en het adviseren van de Raad van Bestuur omtrent de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en toezicht op de werking van gedragscodes.
- Toezicht op de financiële informatieverschaffing door de vennootschap, de taxplanning, de toepassing van informatie en communicatie en communicatietechnologie en de financiering van de vennootschap.
- Het onderhouden van regelmatige contacten met en het toezicht op de relatie met de externe accountant alsmede de naleving en opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant.
- Het doen van een voordracht tot benoeming van de externe accountant aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
- De jaarrekening, de jaarlijkse begroting en belangrijke kapitaalinvesteringen van de vennootschap.
- Toezicht op het functioneren van de interne auditfunctie.

Activiteiten 2013

In het verslagjaar 2013 is de Auditcommissie driemaal bijeengewest, waarbij beide leden alsmede de voorzitter van de Raad van Commissarissen steeds aanwezig zijn geweest. In de vergaderingen

zijn onder meer de volgende reguliere onderwerpen aan de orde gekomen: de jaarrekening 2012, de (tussentijdse) financiële verslaglegging over het boekjaar 2013, het resultaat met betrekking tot grote projecten en operationele activiteiten, ontwikkelingen binnen de IFRS regelgeving, in het bijzonder met betrekking tot joint venture accounting, risicomangement en -beheersing, ontwikkelingen in de orderportefeuille, koersontwikkeling, de financiering en liquiditeit van de onderneming en kostenbeheersing.

Eveneens zijn de effecten van de situatie op de financiële markten, verzekeringszaken, de fiscale positie van de onderneming, de interne controle en administratieve organisatie en de relevante wet- en regelgeving aan de orde geweest, alsmede de Corporate Governance Code. Tevens is de opvolging van de door de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening 2012 uitgebrachte Management Letter besproken.

De nieuwe wetgeving in Nederland inzake de roulatie van de externe accountant is een regulier onderwerp op de vergadering van de Auditcommissie geweest. Na het besluit tot een tenderproces, heeft de Auditcommissie een aanbeveling aan de Raad van Commissarissen gedaan voor de selectie van een nieuwe externe accountant vanaf het boekjaar 2014. De Raad van Commissarissen zal het voorstel ter zake ter goedkeuring voorleggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2014.

Daarnaast heeft de Auditcommissie meer specifiek aandacht besteed aan de financiering van de onderneming, deels door middel van een uitgifte van ongeveer tien procent van het geplaatste aandelenkapitaal. De integratie van de Dockwise bedrijfsonderdelen en de verdere integratie en reorganisatie van

de activiteiten van het eerder overgenomen MNO Vervat is voorts onderwerp van discussie geweest. Ook de integratie van de accounting- en rapportageprocessen en systemen binnen het concern heeft in het kader van de in recente jaren gedane overnames extra aandacht gehad.

De Auditcommissie heeft voorts de ontwikkeling van de financiële positie van de pensioenfondsen, waarbij Boskalis is betrokken, besproken.

In de Auditcommissie zijn met de interne auditor de in 2013 door de interne auditor uitgevoerde werkzaamheden besproken, alsmede het interne Auditplan voor 2014.

Naast de voorzitter van de Raad van Bestuur en de Chief Financial Officer zijn de Concern Controller en de externe accountant bij de vergaderingen van de Auditcommissie aanwezig geweest.

Met de externe accountant is in het verslagjaar eveneens vergaderd buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur van de onderneming. De Auditcommissie heeft met de externe accountant de vergoedingen voor de controle alsmede de aanpak van de controle besproken. Voorts heeft de Auditcommissie de onafhankelijkheid van de externe accountant vastgesteld.

Van de vergaderingen en de bevindingen van de Auditcommissie is verslag gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

REMUNERATIECOMMISSIE

Leden Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie bestaat uit twee leden: de heer Van Woudenberg (voorzitter) en de heer Kramer.

De Remuneratiecommissie maakt regelmatig gebruik van de diensten van een door de Raad van Commissarissen gecontracteerde onafhankelijke beloningsadviseur en heeft zich ervan vergewist dat deze beloningsadviseur geen advies verstrekt aan de leden van de Raad van Bestuur.

Taken en verantwoordelijkheden Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie heeft de volgende taken:

- Het doen van voorstellen aan de Raad van Commissarissen inzake het te voeren beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur. Het beleid wordt ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgelegd.
- Het onderzoeken of het vastgestelde beloningsbeleid nog altijd actueel is, en indien nodig beleidsaanpassingen voorstellen.
- Het doen van voorstellen aan de Raad van Commissarissen inzake de beloning van individuele leden van de Raad van Bestuur (een en ander binnen het door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde beloningsbeleid).
- Het opmaken van het remuneratierapport over het gevoerde beloningsbeleid, zoals vast te stellen door de Raad van Commissarissen.

Activiteiten 2013

Gedurende 2013 is de Remuneratiecommissie driemaal bijeengewest, waarbij beide leden steeds de vergaderingen hebben bijgewoond. Aanvullend heeft de Commissie buiten de

vergaderingen om regelmatig overleg gevoerd.

De activiteiten van de Remuneratiecommissie zijn nader uiteengezet in het Remuneratierapport 2013.

Van de vergaderingen en de bevindingen van de Remuneratiecommissie is verslag gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

Beloningsbeleid Raad van Bestuur

Het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur is op 21 januari 2011 door de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld. Het beloningsbeleid sluit aan op de strategie en kernwaarden van Boskalis, waarbij langetermijn-oriëntatie en continuïteit centraal staan en Boskalis de belangen van zowel aandeelhouders, klanten, medewerkers als de 'brede omgeving' meeweegt. Het beloningsbeleid is gedurende 2013 uitgevoerd overeenkomstig het beloningsbeleid zoals vastgesteld door de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De integrale tekst van het beloningsbeleid evenals het remuneratierapport 2013 is te vinden op de website.

Beloningsbeleid voor de Raad van Commissarissen

Het beloningsbeleid voor de Raad van Commissarissen is op 10 mei 2012 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld. In het verslagjaar is het beloningsbeleid conform het vastgestelde beleid uitgevoerd. Het remuneratierapport 2013 is te vinden op de website.

SELECTIE- EN BENOEMINGSCOMMISSIE

Leden Selectie- en Benoemingscommissie

De Selectie- en Benoemingscommissie bestaat uit twee leden: de heer Hessels (voorzitter) en de heer Van Woudenberg.

Taken en verantwoordelijkheden Selectie- en Benoemingscommissie

De taken van de Selectie- en Benoemingscommissie betreffen de volgende onderwerpen:

- Het opstellen van selectiecriteria en benoemingsprocedures inzake commissarissen en bestuurders van de vennootschap.
- De periodieke beoordeling van omvang en samenstelling van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur en het opstellen van de profielschets.
- De periodieke beoordeling van het functioneren van de individuele commissarissen en bestuurders en het daarover rapporteren aan de Raad van Commissarissen.
- Het voorstellen voor (her)benoemingen.
- Het toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het hoger management van de vennootschap.

Activiteiten 2013

In 2013 is de Selectie- en Benoemingscommissie eenmaal in vergadering bijeengekomen, waarbij naast de leden van de Selectie- en Benoemingscommissie alle overige leden van de Raad van Commissarissen aanwezig waren. Daarnaast heeft de Commissie meermalen telefonisch beraad gehouden. De Selectie- en Benoemingscommissie heeft in het verslagjaar overleg gepleegd over een evenwichtige samenstelling van en opvolgingsbeleid voor de Raad van Bestuur, diversiteit, de samenstelling en omvang van de Raad van Commissarissen, met inachtneming van de profielschets

en het rooster van aftreden. De Commissie heeft besproken op welke wijze uitvoering te geven aan het streven zoals neergelegd in de profielschets van de Raad van Commissarissen om per 2015, of zoveel eerder dan mogelijk, een vrouwelijk lid van de Raad van Commissarissen te benoemen.

Op grond van het rooster van aftreden van de Raad van Commissarissen was de benoemingstermijn van de heer Niggebrugge in 2013 afgelopen. De Raad van Commissarissen heeft de aandeelhouders en de Ondernemingsraad gelijktijdig over het ontstaan van deze vacature geïnformeerd. De heer Niggebrugge heeft te kennen gegeven beschikbaar te zijn voor herbenoeming. De Raad van Commissarissen heeft de heer Niggebrugge voorgedragen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter herbenoeming als lid van de Raad van Commissarissen. De voordracht tot herbenoeming was gestoeld op het feit dat de heer Niggebrugge een uitgebreide ervaring heeft als lid van de Raad van Commissarissen en de deskundige wijze waarop hij invulling geeft aan dat lidmaatschap. De aanbeveling om de heer Niggebrugge te benoemen was conform de wet en de statuten van de vennootschap. De Ondernemingsraad steunde de voordracht tot herbenoeming van de heer Niggebrugge ten volle. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de heer Niggebrugge op 8 mei 2013 voor een periode van vier jaar herbenoemd.

De Selectie- en Benoemingscommissie heeft het voorstel voorbereid om de heer Baan, de voorzitter van de non-executive board van Dockwise te benoemen als lid van de Raad van Commissarissen van de vennootschap. Dit voorstel is echter komen te vervallen vanwege het betreuenswaardige overlijden van de heer Baan.

Voorts heeft de Selectie- en Benoemingscommissie de benoeming van de heer A. Goedée als lid van de Raad van Bestuur besproken. De Raad van Commissarissen heeft het voorstel tot benoeming overgenomen en heeft na daartoe het oordeel gevraagd te hebben van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de heer Goedée op 8 mei 2013 voor een periode van één jaar benoemd als lid van de Raad van Bestuur.

Daarnaast is de herbenoeming van de heer J.H. Kamps als lid van de Raad van Bestuur aan de orde geweest. De ervaring van de heer Kamps als Chief Financial Officer van de onderneming en de deskundige en gedegen wijze waarop hij invulling geeft aan zijn functie, heeft de Raad van Commissarissen ertoe doen besluiten om op 13 mei 2014 de Algemene Vergadering van Aandeelhouders het voorgenomen besluit tot herbenoeming van de heer Kamps ter bespreking voor te leggen.

Tevens is de verlenging van de benoemingsperiode van de heer F.A. Verhoeven besproken. De benoeming loopt af op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015. De Raad van Commissarissen heeft het voornemen deze benoeming met een periode van één jaar te verlengen tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016. Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen draagt deze verlenging bij aan het omvormen van de organisatiestructuur van de vennootschap in een nieuwe divisiestructuur en zal met de expertise en ervaring van de heer Verhoeven de continuïteit in de verdere integratie van Dockwise worden gewaarborgd.

Van de vergaderingen en de bevindingen van de Selectie- en Benoemingscommissie is verslag gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

NEDERLANDSE CORPORATE GOVERNANCE CODE

Sinds de invoering van de Nederlandse Corporate Governance Code (de "Code") in 2004 worden tijdens vergaderingen van de Raad van Commissarissen de in de Code verwoorde beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur en best practice-bepalingen regelmatig aan de orde gesteld. De hoofdlijnen van het Corporate Governance-beleid bij Boskalis staan vermeld op de pagina's 54 en 55 van dit jaarverslag.

Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is voldaan aan het in de Code bepaalde ten aanzien van de onafhankelijkheid van de commissarissen. Als niet-onafhankelijk in de zin van de Code beschouwt de Raad van Commissarissen de heer J. van Wiechen.

Buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur heeft de Raad van Commissarissen het functioneren van de Raad van Bestuur besproken en dat van de individuele bestuurders. Daarnaast is het functioneren van de Raad van Commissarissen, de voorzitter van de Raad van Commissarissen, de drie Commissies en de individuele commissarissen besproken tegen de achtergrond van de profielschets. Deze evaluatie heeft plaatsgevonden door middel van een questionnaire en collectieve en bilaterale gesprekken tussen de leden van de Raad van Commissarissen, de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de individuele leden van de Raad van Bestuur.

De Raad van Commissarissen wil de Raad van Bestuur en alle werknemers van de onderneming bedanken voor hun enorme inzet die zij in 2013 hebben betoond en de goede samenwerking tussen alle onderdelen van het bedrijf. De Raad complimenteert hen met de in 2013 behaalde goede resultaten.

Papendrecht/Sliedrecht, 12 maart 2014

Raad van Commissarissen

mr. J.M. Hessels, voorzitter
H.J. Hazewinkel RA, vicevoorzitter
mr. M.P. Kramer
drs. M. Niggebrugge
drs. J. van Wiechen
mr. C. van Woudenberg

Leden van het bergingsteam van SMIT Salvage worden aan boord gehesen van de gestrande olietanker Silver in Marokko.

GROEIEN IN TOWAGE VIA PARTNERSHIPS

Boskalis heeft de strategische keuze gemaakt om de sleepactiviteiten wereldwijd te ontplooiën via partnerships. Door het bundelen van krachten ontstaan meer kansen op succes.

“Voor onze klanten en opdrachtgevers biedt onze partnershipstrategie belangrijke voordelen. We bieden de gewenste schaal en technische betrouwbaarheid met onze uitstekend onderhouden vloot en goed gekwalificeerd personeel. Met SMIT als een van de vaste joint venture partners bieden we opdrachtgevers dan ook de hoogste kwaliteit op het gebied van veiligheid, betrouwbaarheid en beschikbaarheid”, aldus Tom Bennema, Hoofd Corporate Strategy & Business Development.

“Havensleepdiensten hebben een sterk regionaal en lokaal karakter. We hebben te maken met lokale stakeholders en business condities. Daarom zoeken wij de aansluiting met succesvolle spelers met regionale kennis waarmee wij een gezamenlijk bedrijf kunnen opzetten en uitbouwen. Er zijn ook duidelijke operationele schaalvoordelen door ons vanuit de joint ventures op bepaalde regio’s te concentreren, met als gevolg een efficiënte inzet van de vloot en mogelijkheden tot standaardisatie. Tot slot is het financieringsvoordeel ook een overweging geweest om deze activiteiten in joint ventures onder te brengen. Door de kenmerken van havensleepdiensten zijn deze activiteiten scherper te financieren. Gebruikmakend van *non-recourse* financiering plaatsen we deze activiteiten op afstand en kunnen we met deze efficiënte kapitaalstructuur een hoger rendement realiseren.”

“Wij hebben al twee belangrijke joint ventures die sterk zijn in sleepdiensten. Onze joint venture Keppel SMIT Towage bewerkt vanuit Singapore de regio Zuidoost-Azië, vooral in Singapore, Brunei, Maleisië en Indonesië. We breiden onze positie daar nu langzaam uit naar China en Taiwan. De Smit Lamnalco joint venture werkt voor opdrachtgevers in de olie- en gasindustrie in de regio’s Midden-Oosten, Afrika, Rusland en Australië. Het partnership met Lamnalco bestaat al vijftig jaar. Bij de overname van SMIT was al duidelijk dat wij de terminalactiviteiten van SMIT wilden samenvoegen met die van Lamnalco. Voor Lamnalco betekende deze stap een belangrijke groei-impuls. In 2013 hebben we ook onze havensleepdiensten in Australië verkocht aan Smit Lamnalco waardoor het bereik van deze joint venture verder is vergroot.”

“Op dit moment werken we aan de oprichting van een derde grote joint venture met SAAM uit Chili om de sleepactiviteiten in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika te versterken. De SMIT-havensleepactiviteiten in Canada, Panama en Brazilië willen we samenvoegen met die van SAAM in Mexico en Brazilië. Zo ontstaat in de loop van 2014 een krachtige aanbieder van havensleepdiensten in belangrijke groeiemarkten.”

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

---

32   **MARKTONTWIKKELINGEN**

---

33   **FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN**

---

42   **OPERATIONELE GANG
VAN ZAKEN**

---

46   **CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY**

---

48   **RISICOBEBEER**

---

54   **CORPORATE GOVERNANCE**

---

56   **VOORUITZICHTEN VOOR
HET KOMENDE JAAR**

---

57   **BESTUURDERSVERKLARING**

MARKT- ONTWIKKELINGEN

De markten waarop Boskalis actief is worden gedreven door groei van de wereldhandel, energieconsumptie, wereldbevolking en de gevolgen van klimaatverandering.

Ondanks regionale conjuncturele stagnatie heeft recent onderzoek bevestigd dat deze trends op de lange termijn doorzetten.

Op de korte termijn worden we geholpen door de groeiende vraag naar diepzee havens om de nieuwe generatie bulk- en containerschepen te kunnen bedienen, alsook door de toenemende verschuiving naar (complexe) offshore locaties voor olie- en gaswinning.

Boskalis verwacht de komende drie jaar een stabiel marktbeeld voor haar Dredging en Towage activiteiten, en ziet met name groeimogelijkheden voor Offshore Energy, op het gebied van Transport, Logistiek en Installatie. Hier liggen duidelijke kansen voor Boskalis door de combinatie van materieel en expertise na de overnames van SMIT en Dockwise. Boskalis kan haar positie in dit segment verder versterken door gerichte investeringen in schepen of acquisities, zoals met de recente overname van Fairmount, met een leidende positie op de wereldmarkt van zware zeeslepers.

FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. (Boskalis) heeft over 2013 een omzet behaald van EUR 3,5 miljard (2012: EUR 3,1 miljard). De nettowinst nam fors toe en kwam uit op EUR 366 miljoen (2012: EUR 249 miljoen), mede door enkele, incidentele resultaten ter grootte van netto EUR 97 miljoen. Boskalis is voornemens een dividend van EUR 1,24 per aandeel uit te keren en een driejarig inkoopprogramma eigen aandelen te starten.

De EBITDA bereikte eveneens een historisch hoog niveau van EUR 800 miljoen (2012: EUR 567 miljoen) en het bedrijfsresultaat (EBIT) bedroeg EUR 466 miljoen (2012: EUR 336 miljoen). De bijdrage aan het resultaat vanuit Dredging nam toe, mede onder invloed van substantiële resultaten op de financiële afwikkeling van projecten uit het verleden, de verkoop van materieel en de afwikkeling van een verzekeringsclaim. Bij Offshore Energy nam de resultaatbijdrage fors toe, mede door een bijdrage van de begin 2013 overgenomen activiteiten van Dockwise. De bijdrage aan het resultaat van Inland Infra nam af, mede als gevolg van de verkoop van het 40% belang in Archirodon en integratie- en reorganisatiekosten. Bij Towage & Salvage was sprake van een goed jaar.

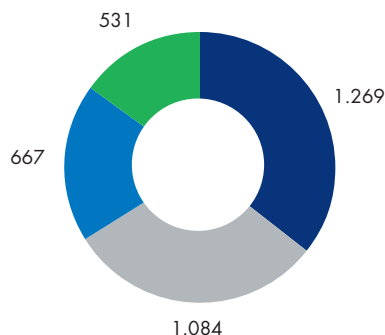
De omvang van de orderportefeuille nam licht af tot EUR 4.005 miljoen (ultimo 2012: EUR 4.106 miljoen). Het effect van de acquisitie van Dockwise en de verkoop van het 40% belang in Archirodon had per saldo een neutraal effect op de omvang van de orderportefeuille.

OPERATIONELE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

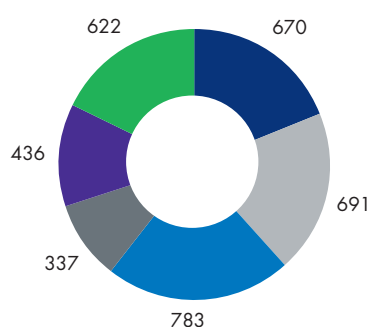
Boskalis heeft begin 2013 de acquisitie van Dockwise, door middel van een openbaar bod en daarop volgende uitkoop van de niet onder het bod aangemelde aandelen, succesvol afgerond. De resultaten van Dockwise zijn over het eerste kwartaal op basis van een pro rata belang verantwoord als resultaat van geassocieerde deelnemingen en vanaf het tweede kwartaal volledig geconsolideerd en gerapporteerd in het segment Offshore Energy.

Aan het begin van het derde kwartaal is het 40% belang in Archirodon verkocht. Deze activiteiten, die voorheen in het segment Inland Infra werden gerapporteerd zijn vanaf het derde kwartaal niet meer geconsolideerd. Met deze transactie is een boekwinst van EUR 50,9 miljoen gerealiseerd die in het segment Holding & Eliminaties is verantwoord.

NAAR SEGMENT	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Dredging	1.269	1.290
Offshore Energy	1.084	481
Inland Infra	667	777
Towage & Salvage	531	533
Holding & Eliminaties	-12	—
Groep	3.539	3.081

NAAR GEOGRAFISCH GEBIED	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Nederland	670	763
Rest van Europa	691	570
Australië / Azië	783	484
Midden-Oosten	337	341
Afrika	436	428
Noord- en Zuid-Amerika	622	495
Groep	3.539	3.081

OMZET

De omzet is het afgelopen jaar met 15% toegenomen tot EUR 3,54 miljard (2012: EUR 3,08 miljard). Gecorrigeerd voor de acquisitie van Dockwise en de verkoop van het aandelenbelang in Archirodon, nam de omzet met 8% toe.

In de divisies Dredging, Towage & Salvage evenals bij Inland Infra, gecorrigeerd voor de verkoop van Archirodon, was de omzet stabiel. In het segment Offshore Energy steeg de omzet sterk, ook gecorrigeerd voor de toevoeging van Dockwise. Deze groei was breed gespreid over de diverse activiteiten in dit segment.

RESULTAAT

Het bedrijfsresultaat, inclusief resultaat geassocieerde deelnemingen, en vóór rente, belastingen, afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen (EBITDA) kwam uit op EUR 800,1 miljoen (2012: EUR 567,1 miljoen). De bijdrage van Dockwise bedroeg EUR 145,6 miljoen, inclusief een effect van EUR 18,5 miljoen uit de *Purchase Price Allocation* (PPA).

Het bedrijfsresultaat (EBIT) kwam in 2013 uit op EUR 465,9 miljoen (2012: EUR 335,8 miljoen). De bijdrage van Dockwise aan het bedrijfsresultaat inclusief een effect van EUR 0,6 miljoen uit de PPA, bedroeg EUR 55,6 miljoen.

Binnen het segment Dredging werd een hoger resultaat gerealiseerd. Ook in het verslagjaar werd het resultaat beïnvloed door substantiële resultaten uit de financiële afwikkeling van projecten die in een eerder stadium reeds technisch afgerond waren. Daarenboven was sprake van substantiële resultaten uit de verkoop van materieel en de afwikkeling van een materieel-gerelateerde verzekeringsclaim.

Binnen Offshore Energy kwam het bedrijfsresultaat uit op EUR 149,5 miljoen. Ook gecorrigeerd voor de bijdrage van Dockwise nam het resultaat in dit segment belangrijk toe tot EUR 94,0 miljoen.

De resultaten binnen het segment Inland Infra, gecorrigeerd voor de verkoop van Archirodon, lagen op een lager niveau, mede door een voorziening die begin 2013 werd getroffen voor integratie- en reorganisatiekosten. Bij Towage & Salvage was sprake van een goed jaar met een hoger bedrijfsresultaat.

SEGMENTRESULTATEN	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Dredging	249,5	200,6
Offshore Energy	149,5	60,3
Inland Infra	8,3	38,1
Towage & Salvage	83,4	74,0
Niet-gealloceerde groepskosten	-24,8	-37,2
Totaal	465,9	335,8

NETTOWINST

Het gerealiseerde bedrijfsresultaat bedroeg EUR 465,9 miljoen. Na, per saldo, financieringslasten van EUR 55,2 miljoen en EUR 20,2 miljoen resultaat uit geassocieerde deelnemingen, resulteerde een winst voor belasting van EUR 430,9 miljoen. De nettowinst toerekenbaar aan aandeelhouders bedroeg EUR 365,7 miljoen (2012: EUR 249,1 miljoen).

Inbegrepen in het resultaat is een aantal bijzondere posten: een boekwinst van EUR 50,9 miljoen op de verkoop van het 40% belang in Archirodon; een boekwinst van EUR 17,8 miljoen voor belasting op de verkoop van de cutter *Ursa*; een positief resultaat van EUR 13,9 miljoen voor belasting uit de afwikkeling van een materieel-gerelateerde verzekeringsclaim; en een non-cash herwaarderingswinst van

Berging van het gekapste jack-up platform SEP Orion in Brazilië door SMIT Salvage.

EUR 22,7 miljoen op het aandelenbelang in Dockwise, gehouden direct voorafgaand aan de gestanddoening van het bod. Het effect van deze posten op de nettowinst was per saldo circa EUR 97,4 miljoen.

ORDERPORTEFEUILLE

In 2013 werd voor, per saldo, EUR 3.230 miljoen aan nieuw werk aangenomen. De omvang van de orderportefeuille bedroeg eind 2013 EUR 4.005 miljoen (ultimo 2012: EUR 4.106 miljoen). Op het moment dat Dockwise in de geconsolideerde cijfers werd opgenomen zijn de door haar gehouden contracten gewaardeerd en voor EUR 496 miljoen in de orderportefeuille opgenomen. Het aandeel van Archirodon in de orderportefeuille bedroeg bij de verkoop EUR 509 miljoen.

ORDERPORTEFEUILLE	31 dec 2013	31 dec 2012
(in miljoenen EUR)		
Dredging	1.094	1.143*
Offshore Energy	1.338	820
Inland Infra	923	1.533*
Towage & Salvage	650	610
Totaal	4.005	4.106

* Vanaf begin 2013 worden de projecten op en rond Nederlandse binnenwateren binnen Inland Infra verantwoord. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

DREDGING

Aanleg, onderhoud en verdiepen van havens en vaarwegen, landaanwinning, kustbescherming, rotsfragmentatie onder water en het delven van grondstoffen gebruikmakend van baggertechnieken.

DREDGING	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Omzet	1.269	1.290
EBITDA	336,0	286,0
Bedrijfsresultaat	249,5	200,6
Orderportefeuille	1.094	1.143

OMZET

De omzet in het segment Dredging bedroeg EUR 1.269 miljoen (2012: EUR 1.290 miljoen).

OMZETVERDELING NAAR MARKT	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Thuismarkten in Europa	330	468
Thuismarkten buiten Europa	69	143
Internationale projecten	870	679
Totaal	1.269	1.290

Thuismarkten in Europa

De omzet op de Europese thuismarkten (Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Nordic landen) nam af tot EUR 330 miljoen (2012: EUR 468 miljoen). Deze afname wordt vooral verklaard door het lagere activiteitsniveau in Nederland ten gevolge van de aflopende werkzaamheden op het project Maasvlakte 2 en een lager volume aan kustbeschermingsprojecten. De aanleg van Maasvlakte 2 is in 2013 technisch afgerond. Boskalis zal het onderhoud van de zeekering de komende 10 jaar verzorgen. In de overige Europese thuismarkten is aan een groot aantal onderhoudsprojecten in havens

en waterwegen gewerkt. In Duitsland en Zweden was van een druk jaar sprake, met onder andere onderhoudsprojecten. In Duitsland heeft Boskalis Hirdes wederom veel munitiezuimingswerk verricht ten behoeve van offshore windmolenparken. Voor deze projecten is de expertise van Boskalis Hirdes gebundeld met die van Boskalis Offshore Subsea Services.

Thuismarkten buiten Europa

Buiten Europa nam de thuismarkt omzet (Nigeria en Mexico) af tot EUR 69,3 miljoen (2012: EUR 143 miljoen). In beide landen was sprake van een lager activiteitsniveau door het afronden van enkele omvangrijke projecten. De verdere groeivoorzichten voor Nigeria blijven positief, maar besluitvormingstrajecten bij olie- en gasmaatschappijen met betrekking tot grote investeringen verlopen langzaam.

Internationale projectenmarkt

De omzet op de internationale projectenmarkt is, ten opzichte van vorig jaar, toegenomen tot EUR 870 miljoen (2012: EUR 679 miljoen). Na het technisch voltooiën van het omvangrijke project Gorgon in West-Australië wordt de omzet vooral gegenereerd op een groot aantal in omvang kleinere projecten. Met name de regio's Afrika, Azië, Midden-Oosten en India gaven een forse omzetgroei te zien. Boskalis was het afgelopen jaar actief met projecten in onder andere Kenia (haven van Mombasa), Marokko (haven van Tanger), Benin (kustbescherming bij Cotonou), India (haven van Mumbai) en in Irak, evenals met verschillende projecten in Zuidoost-Azië en Australië. In Midden- en Zuid-Amerika werd onder meer werk uitgevoerd op de projecten Superporto do Açú (Brazilië) en Lelydorp I (Suriname).

Vlootontwikkelingen

De bezetting van de hoppervloot was met 44 weken hoog (2012: 41 weken). De bezetting van de cuttervloot kwam daarentegen met 16 weken laag uit (2012: 25 weken). Begin dit jaar is de cutter Ursa verkocht. Als gevolg van een beperkte hoeveelheid cutterwerk in de markt was de inzet van de rest van de vloot laag. In het laatste kwartaal is de opdracht geplaatst voor de bouw van een megacutter. Met deze vervangingsinvestering, die in 2017 zal worden afgerond, is een bedrag van ruim EUR 170 miljoen gemoeid.

SEGMENTRESULTAAT

De EBITDA van het segment Dredging bedroeg EUR 336,0 miljoen; het bedrijfsresultaat kwam uit op EUR 249,5 miljoen (2012 respectievelijk: EUR 286,0 miljoen en EUR 200,6 miljoen). Inbegrepen in dit resultaat zijn een boekwinst gerealiseerd op de verkoop van de Ursa (EUR 17,8 miljoen) en een resultaat uit de afwikkeling van een materieel-gerelateerde verzekeringsclaim (EUR 13,9 miljoen) die verband hield met een schade uit 2007. Naast de gebruikelijke projectresultaten, met onder meer goede resultaten op enkele grotere aflopende projecten, was sprake van aanzienlijke resultaten uit de afwikkeling van projecten die reeds eerder technisch waren afgerond. De afschrijvingen kwamen ten opzichte van het vorige verslagjaar hoger uit als gevolg van een bijzondere waardevermindering van EUR 9,0 miljoen op cuttermaterieel.

ORDERPORTEFEUILLE

In de loop van het jaar is per saldo voor EUR 1.212 miljoen aan nieuw werk aangenomen. Naast een groot aantal kleinere onderhoudsprojecten voor havens en waterwegen is ook een aantal andere vermeldenswaardige contracten verworven. Zo zijn in

Vietnam en Zuid-Korea landaanwinningprojecten aangenomen en gaat Boskalis de komende jaren in Melbourne, Australië en op de Elbe in Noord-Duitsland het onderhoud van de vaargeul verzorgen. In Qatar en Southampton (VK) zullen toegangskanalen worden verdiept. In St. Petersburg, Rusland is een project voor het uitbreiden van de haven aangenomen en vlak voor jaareinde ontving Boskalis de opdracht voor het versterken van de Hondsbossche en Pettemer Zeewering in Noord-Holland.

ORDERPORTEFEUILLE VERDELING NAAR MARKT	31 dec 2013	31 dec 2012
(in miljoenen EUR)		
Thuismarkten in Europa	440	238
Thuismarkten buiten Europa	22	51
Internationale projecten	632	854
Totaal	1.094	1.143

Eind 2013 stond voor EUR 1.094 miljoen aan werk uit in de orderportefeuille (ultimo 2012: EUR 1.143 miljoen).

OFFSHORE ENERGY

Offshore bagger- en steenstortwerken, zwaar transport, hijswerk en installatie, duik- en ROV-diensten ten behoeve van de ontwikkeling, aanleg, onderhoud en ontmanteling van olie- en LNG-import/exportfaciliteiten, offshore platforms, pijpleidingen en kabels en offshore windmolenparken.

OFFSHORE ENERGY	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Omzet	1.084	481
EBITDA	282,8	95,4
Bedrijfsresultaat	149,5	60,3
Orderportefeuille	1.338	820

De omzet en resultaten van Dockwise worden vanaf het tweede kwartaal 2013 volledig geconsolideerd.

OMZET

De omzet van het segment Offshore Energy is toegenomen tot EUR 1.084 miljoen. De bijdrage van Dockwise aan deze omzet bedroeg EUR 332 miljoen. Exclusief dit consolidatie-effect kwam de omzet uit op EUR 752 miljoen (2012: EUR 481 miljoen).

Zowel Subsea Contracting als Marine Contracting kenden een druk en goed jaar. Binnen Subsea Contracting zijn diverse offshore bagger- en kabelwerkprojecten uitgevoerd, evenals steenstortwerkzaamheden ter bescherming van pijpleidingen. In het tweede halfjaar zijn de werkzaamheden op het Ichthys offshore project in Australië opgestart en zijn de voorbereidingen gestart voor het Malampaya transport- en installatieproject in de Filipijnen. De installatiewerkzaamheden ten behoeve van het West of Duddon Sands offshore windmolenpark in de Ierse Zee werden succesvol afgerond, evenals het OSX3 FPSO installatieproject in Brazilië. Het transportmaterieel van Marine Services realiseerde in 2013 een lagere bezetting, terwijl de inzet van de drijvende bokken goed was, met projecten in Zuidoost-Azië, Brazilië, Turkije en Duitsland. Bij Subsea Services was, na een rustig eerste halfjaar, sprake van een operationeel goed tweede halfjaar.

Dockwise heeft onder competitieve marktomstandigheden een goed jaar afgesloten met een goede vlootbezetting. Daar waar de markt voor korte termijn *Heavy Marine Transport* begin 2013 nog zwak was, is de vraag in de loop van het tweede kwartaal aangetrokken en was het de rest van het jaar ronduit druk. De vraag naar de meer op de lange termijn gerichte activiteiten in de segmenten *Heavy Marine Transport*, *Transport & Installation* en *Logistical Management* komt hoofdzakelijk voort uit projecten die een planningshorizon van meerdere jaren hebben. De marktvooruitzichten voor dit soort projecten zijn goed, vooral als gevolg van verwachte diepzee olie- en gasprojecten in Noorwegen, West-Australië, de Golf van Mexico en West-Afrika. In het verslagjaar is onder meer veel werk verricht op het Gorgon project (Australië), met de installatie van het Gumusut platform (Maleisië) en met de succesvolle afronding van het *logistical management* project voor Bechtel (Australië), met gebruikmaking van Floating Super Pallets. Het begin 2013 in de vaart genomen vlaggenschip Dockwise Vanguard had een succesvol en druk eerste jaar. Na het afleveren van 's werelds grootste *semi-submersible* offshore platform in de Golf van Mexico heeft het schip als drijvend droogdok gefungeerd voor een beschadigd exploratieplatform bij Malta, is een groot platform vanuit Brazilië naar Indonesië vervoerd en is ze rond de jaarwisseling begonnen aan het vervoer van een *integrated lower hull* vanuit Singapore naar Brazilië.

VLOOTONTWIKKELINGEN

In 2013 is de AHT (Anchor Handling Tug) Smit Komodo omgebouwd en in gebruik genomen als DSV (Diving Support Vessel). Verder zijn de twee N-klasse schepen afgebouwd en begin 2014 in de vaart genomen en direct op projecten ingezet. De Ndeavor is als multifunctioneel steenstort-, valpijp-, baggerschip afgebouwd en wordt ingezet op het Malampaya project in de Filipijnen. Het tweede N-klasse schip, de Ndurance, is als 5.000 MT kabellegschip afgebouwd en ingezet in VSMC, de 50/50 joint venture met VolkerWessels. De Ndurance is direct ingezet op een kabellegproject in Indonesië en heeft, onder uitdagende omstandigheden, twee kabels in een recordtijd succesvol gelegd.

De Dockwise vloot realiseerde vanaf het tweede kwartaal een bezetting van 83%. Naast het in de vaart nemen van de Dockwise Vanguard is in het verslagjaar een start gemaakt met de bouw van de White Marlin. Op 23 mei is in China de kiel gelegd en dit type I schip zal naar verwachting eind 2014 gereed zijn.

SEGMENTRESULTAAT

De EBITDA van het segment Offshore Energy kwam uit op EUR 282,8 miljoen en het bedrijfsresultaat op EUR 149,5 miljoen (2012 respectievelijk: EUR 95,4 miljoen en EUR 60,3 miljoen).

De bijdrage van Dockwise aan de EBITDA was EUR 145,6 miljoen, waarvan EUR 18,5 miljoen verband houdt met de *Purchase Price Allocation* (PPA). De bijdrage van Dockwise aan het bedrijfsresultaat bedroeg EUR 55,6 miljoen inclusief een beperkt PPA-effect van EUR 0,6 miljoen.

ORDERPORTEFEUILLE

De orderportefeuille bedroeg per einde jaar EUR 1.338 miljoen (ultimo 2012: EUR 820 miljoen). Daarvan had EUR 687 miljoen betrekking op de projecten van Dockwise.

De waarde van de door Dockwise gehouden contracten bij de opnemings in de consolidatie bedroeg einde maart EUR 496 miljoen.

Gedurende het verslagjaar is binnen het segment voor, per saldo, EUR 1.107 miljoen aan werk aangenomen. Daarvan had EUR 523 miljoen betrekking op nieuwe opdrachten voor Dockwise.

Door Dockwise is een aantal vermeldenswaardige projecten aangenomen. Voor de Dockwise Vanguard werden diverse opdrachten verkregen, waaronder het droogdokken van een beschadigd exploratieplatform, het in 2016 transporteren van een FPSO en het contract voor het transport van de Concordia, dat medio 2014 moet gaan plaatsvinden. Aan het einde van het verslagjaar ontving Dockwise een recordopdracht, ter waarde van USD 275 miljoen, van Bechtel. Deze opdracht betreft het logistiek management en het transport van ruim 100 modules voor het LNG Wheatstone project in Australië. Deze modules worden met een combinatie van Dockwise en Boskalis materieel, over een periode van 2 jaar, vanuit China en Maleisië naar Australië getransporteerd.

INLAND INFRA

Rivieroeversbeschermt en de aanleg van (spoor)wegen, bruggen, dammen, viaducten en terminals inclusief grondverzet, grondverbetering en sanering

INLAND INFRA	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Omzet	667	777
EBITDA	38,7	78,8
Bedrijfsresultaat	8,3	38,1
Orderportefeuille	923	1.533

Begin juli 2013 heeft Boskalis haar 40% belang in Archirodon voor USD 190 miljoen verkocht. Met ingang van 1 juli 2013 is Archirodon derhalve niet langer geconsolideerd. Deze verkoop heeft geresulteerd in een boekwinst van EUR 50,9 miljoen, welke is verantwoord onder 'Overige baten en lasten' in het segment Holding & Eliminaties.

OMZET

De omzet in het segment Inland Infra bedroeg EUR 667 miljoen (2012: EUR 777 miljoen). Deze daling is grotendeels te verklaren uit de verkoop van het 40% belang in Archirodon. Exclusief Archirodon bedroeg de omzet EUR 499 miljoen (2012: EUR 511 miljoen).

SEGMENTRESULTAAT

De EBITDA en het bedrijfsresultaat van het segment Inland Infra bedroegen respectievelijk EUR 38,7 miljoen en EUR 8,3 miljoen (2012: EUR 78,8 miljoen en EUR 38,1 miljoen). Het aandeel van Archirodon in het bedrijfsresultaat bedroeg EUR 9,7 miljoen (2012: EUR 28,6 miljoen). Door de zeer concurrerende marktomstandig-

heden in de Nederlandse markt voor infrastructuurprojecten stonden de resultaten van de Nederlandse activiteiten onder druk. De integratie van MNO Vervat met Boskalis Nederland is aan het begin van het verslagjaar in gang gezet en is, gelet op de verslechterde marktomstandigheden, versneld doorgevoerd. De integratie zal in de loop van 2014 worden voltooid. In dat kader zijn in het verslagjaar aanzienlijke integratie- en reorganisatiekosten ten laste van het resultaat gekomen.

ORDERPORTEFEUILLE

Bij Inland Infra stond aan het einde van het jaar voor EUR 923 miljoen aan werk uit. Exclusief ons 40% aandeel van de orderportefeuille van Archirodon bedroeg de orderportefeuille ultimo 2012 EUR 954 miljoen (2012 inclusief Archirodon: EUR 1.533 miljoen).

TOWAGE & SALVAGE

Towage: sleepdiensten en aan- en afmeren van zeeschepen in havens en bij offshore terminals, beheer en onderhoud boven en onder de waterlijn van onshore en offshore olie- en gasterminals en aanverwante maritieme en managementdiensten.

Salvage: assistentie verlenen aan schepen in nood, wrakopruijing, milieuzorg en advisering.

TOWAGE & SALVAGE	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Omzet	531	533
EBITDA	145,5	142,0
Bedrijfsresultaat	83,4	74,0
Orderportefeuille	650	610

OMZET

De omzet van Towage & Salvage bedroeg in 2013 EUR 531 miljoen (2012: EUR 533 miljoen).

Boskalis is actief met sleepactiviteiten in havens in onder meer Rotterdam, België, Brazilië, Panama, Canada en Singapore. Begin oktober zijn de havensleepactiviteiten in Gladstone (Australië) aan Smit Lamnalco overgedragen. Mede door het wegvallen van deze activiteiten en door koersomrekeningseffecten kwam de omzet van de havensleepactiviteiten licht lager uit dan in 2012.

Boskalis is, hoofdzakelijk middels haar 50% belang in Smit Lamnalco, actief in het verlenen van sleep- en aanvullende diensten rond offshore terminals, veelal op basis van langlopende contracten. Door toevoeging van de activiteiten in Gladstone, Australië en als gevolg van een goede omzetbijdrage uit contracten in Rusland en Irak, heeft Smit Lamnalco een hogere omzet weten te realiseren.

Bij Salvage werd een druk eerste halfjaar gevolgd door een wat rustiger tweede halfjaar. Bij de vermeldenswaardige projecten, die allemaal succesvol werden afgerond, behoren onder meer het vlottrekken van het Arctisch boorplatform Kulluk in Alaska, de bergingsactie voor het gebroken containerschip Mol Comfort in de Arabische Zee, de olieoverwijdering bij een *jack-up rig* in Angola alsook een *cape size bulker* voor de kust van Zuid-Afrika en de wrakopruijing van een gekanteld *jack-up platform* in Brazilië.

SEGMENTRESULTAAT

Het bedrijfsresultaat, inclusief de proportionele consolidatie van geassocieerde deelnemingen, was EUR 83,4 miljoen (2012: EUR 74,0 miljoen).

ORDERPORTEFEUILLE

De omvang van de orderportefeuille is toegenomen tot EUR 650 miljoen (ultimo 2012: EUR 610 miljoen) en betreft uitsluitend terminalcontracten.

In februari 2014 is de opdracht verworven voor het verwijderen van een beschadigd jack-up platform van de zeebodem voor de kust van Angola. In dezelfde maand is eveneens de berging van de op de Noordzee gezonken *car carrier* Baltic Ace op basis van een voorlopige gunning toegekend. Voor de berging zal gebruik worden gemaakt van materieel van diverse Boskalis bedrijfs-onderdelen, waaronder Dockwise.

HOLDING EN ELIMINATIES

Niet-toegewezen activiteiten hoofdkantoor

HOLDING	2013	2012
(in miljoenen EUR)		
Omzet-eliminaties	-11,9	–
Bedrijfsresultaat	-24,8	-37,2

SEGMENTRESULTAAT

Het bedrijfsresultaat omvat de gebruikelijke niet-toegewezen kosten van het hoofdkantoor evenals een aantal niet-toegewezen (bijzondere) baten en lasten. In het bedrijfsresultaat is een boekwinst van EUR 51 miljoen verantwoord voortvloeiende uit de verkoop van het 40% belang in Archirodon. In 2010 is bij de verwerking van de acquisitie van SMIT een waarde toegekend aan de handelsnaam SMIT. Na het samenbrengen van de voormalige SMIT Subsea, Transport en Heavy Lift activiteiten met die van Boskalis Offshore in de Boskalis Offshore Energy divisie wordt voor deze activiteiten de handelsnaam SMIT (nagenoeg) niet meer gebruikt. Dit heeft geleid tot een *impairment*last met betrekking tot de handelsnaam SMIT van EUR 16,4 miljoen. Eveneens opgenomen in het bedrijfsresultaat zijn lasten die verband houden met de acquisitie en integratie van Dockwise ter hoogte van EUR 8,2 miljoen.

OVERIGE FINANCIËLE INFORMATIE

Het totaal van afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen bedroeg EUR 334 miljoen (2012: EUR 231 miljoen). De stijging ten opzichte van 2012 wordt voor EUR 90 miljoen verklaard door de consolidatie van Dockwise (inclusief PPA effecten), voor EUR 22,1 miljoen door bijzondere waardeverminderingen op immateriële activa (2012: nihil) en voor EUR 17,3 miljoen door bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste activa (2012: EUR 4,1 miljoen).

Het resultaat uit geassocieerde deelnemingen bedroeg EUR 20,2 miljoen (2012: EUR 0,3 miljoen) en betreft hoofdzakelijk Dockwise. In dit resultaat is een bate opgenomen van EUR 22,7 miljoen voortvloeiend uit de herwaardering van het belang dat in

Dockwise werd gehouden direct voorafgaand aan de gestanddoening van het bod. Dit herwaarderingsresultaat betreft het verschil tussen de waardering van dit belang op basis van de biedprijs en die op basis van de aankoopprijs. Tevens is in het resultaat uit geassocieerde deelnemingen het aandeel in het resultaat van Dockwise over het eerste kwartaal van het verslagjaar opgenomen op basis van een gemiddeld belang van 39,1%. Dit resultaat bedroeg EUR 3,7 miljoen negatief als gevolg van eenmalige kosten die door Dockwise zijn verantwoord en die samenhangen met de overname.

De belastinglast nam in het verslagjaar toe tot EUR 64,4 miljoen (2012: EUR 49,5 miljoen). De belastingdruk nam af tot 15,0% (2012: 16,4%). De resultaten uit de activiteiten van Dockwise zijn voor het overgrote deel laag-belast als gevolg van een bijzonder belastingregime (Tonnage-belasting). Bovendien zijn de boekwinst op de verkoop van het belang in Archirodon en het resultaat uit geassocieerde deelnemingen vrijgesteld van belastingen.

INVESTERINGEN EN BALANS

In het verslagjaar is voor EUR 296 miljoen geïnvesteerd in materiële vaste activa. Belangrijke investeringen binnen het segment Dredging hadden betrekking op de herbouw van de megahopper Fairway en de bouw van een drietal 4.500 m³ hoppers ter vervanging van reeds uit de vaart genomen c.q. te nemen kleinere hoppers. De Causeway (de eerste 4.500 m³ hopper) is in het derde kwartaal in de vaart genomen. De Fairway zal naar verwachting in maart 2014 in gebruik worden genomen. Aan het einde van het verslagjaar is gestart met de nieuwbouw van een megacutter, met een totaal geïnstalleerd vermogen van 23.700 kW. Binnen het segment Offshore Energy is onder meer geïnvesteerd in de Ndurance en Ndeavor (nieuwe multifunctionele kabelleg/offshoreschepen), de Asian Hercules III (5.000 MT drijvende bok in de Asian Lift JV) en de White Marlin (type I transportschip van Dockwise). De Ndurance en Ndeavor zijn in het vierde kwartaal opgeleverd. De White Marlin wordt naar verwachting eind 2014 opgeleverd, de nieuwe megacutter in 2017.

Bij Towage & Salvage zijn het afgelopen jaar diverse kleinere investeringen gedaan, onder meer in zes nieuwe sleepboten voor SMIT Brasil waarvan er twee in gebruik zijn genomen. De investeringsverplichtingen per einde jaar zijn, inclusief Dockwise, toegenomen, vooral als gevolg van de aangegane verplichtingen met betrekking tot de megacutter, tot EUR 324 miljoen (eind 2012: EUR 126 miljoen).

De cashflow bedroeg EUR 701 miljoen (2012: EUR 483 miljoen). De liquiditeiten per einde van het verslagjaar bedroegen EUR 411 miljoen. Daarvan betrof EUR 29,7 miljoen groepsondernemingen die, in verband met de voorgenomen inbreng in de nieuwe vormen joint-ventures met SAAM, zijn verantwoord als onderdeel van de *Assets held for sale*. De solvabiliteit nam toe tot 44,3% (eind 2012: 39,2%).

De netto-schuldpositie is ten opzichte van eind 2012 gestegen door de acquisitie van Dockwise. Bij die gelegenheid is een drie-jaars lening van USD 525 miljoen afgesloten, is EUR 290 miljoen getrokken onder een vijf-jaars *revolving* kredietfaciliteit (EUR 500 miljoen) en is USD 525 miljoen overbruggingsfinanciering opgenomen. Deze overbruggingsfinanciering is aan het begin van het derde

kwartaal volledig afgelost uit de opbrengst van een US Private Placement (USPP) ter grootte van USD 325 miljoen, de opbrengst van USD 190 miljoen uit de verkoop van het belang in Archirodon en uit beschikbare liquiditeiten.

De resterende rentedragende schulden bedroegen per einde van het verslagjaar EUR 1.254 miljoen, waarvan EUR 59 miljoen verantwoord als onderdeel van de *Assets held for sale*. De netto-schuldpositie kwam uit op EUR 845 miljoen. Bij de afsluiting van het eerste halfjaar bedroeg de schuldpositie nog EUR 1.745 miljoen en kwam de netto-schuldpositie uit op EUR 1.376 miljoen. Het grootste deel van de schuldenpositie bestaat uit langlopende US Private Placement leningen en trekkingen onder de drie- en vijf-jaars bankfaciliteit die is afgesloten, mede in het kader van de financiering van de Dockwise acquisitie. Boskalis heeft met het bankensyndicaat en de USPP-kredietverschaffers afspraken gemaakt over een aantal convenanten waaraan Boskalis moet voldoen. Per einde jaar wordt ruimschoots voldaan aan deze afspraken. De belangrijkste convenanten zijn de netto-schuld : EBITDA ratio, met een limiet van 3, en de EBITDA : netto-rente ratio met een minimum van 4. Per einde jaar bedroeg de netto-schuld : EBITDA ratio 1,1 en de EBITDA : netto-rente ratio 11,8.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN

NIEUW CORPORATE BUSINESS PLAN

Begin 2014 heeft Boskalis het Corporate Business Plan 2014-2016 geformuleerd. De actualisering van de strategie (*Focus, Expand & Strengthen*) is een logisch vervolg op de afgeronde planperiode 2011-2013 en de succesvolle acquisitie van Dockwise en in gang gezette integratie.

VSMC

Boskalis heeft eind november met Koninklijke Volker Wessels Stevin N.V. de krachten gebundeld op het gebied van offshore kabel-installatiewerken. De joint venture wordt gevormd door VSMC waarin Boskalis en VolkerWessels elk een 50% belang hebben. VSMC zal de beschikking hebben over twee kabellegschepen, te weten de Stemat Spirit van VolkerWessels en de Ndurance van Boskalis.

GLADSTONE HARBOUR TOWAGE

Medio oktober heeft Boskalis haar Australische havensleepactiviteiten aan haar strategische partner Smit Lamnalco overgedragen. Boskalis heeft daarvoor USD 55 miljoen in contanten ontvangen. De scheepvaartbewegingen in de haven van Gladstone hangen voornamelijk samen met de export van grondstoffen. Daarenboven zijn daar momenteel diverse LNG-terminals in aanbouw. De aard van deze activiteiten sluit goed aan bij de focus van Smit Lamnalco op de olie- en gassector. Bovendien vormen deze activiteiten een goede aanvulling op de LNG-terminal-activiteiten van Smit Lamnalco in Papoea-Nieuw-Guinea.

DOCKWISE YACHT TRANSPORT

Medio oktober heeft Boskalis de activiteiten van Dockwise Yacht Transport (DYT) verkocht aan Sevenstar Yacht Transport B.V. De kernactiviteiten van DYT bestaan uit het trans-Atlantische vervoer van luxe jachten tussen Florida, het Caribisch gebied en de Middellandse Zee. Deze activiteiten hebben geen strategische

waarde voor Boskalis en sluiten niet aan bij de bestaande kernactiviteiten van de groep. Boskalis heeft de activiteiten van DYT, hoofdzakelijk gevormd door de twee speciale half-afzinkbare jachttransportschepen (de Super Servant 4 en de Yacht Express), verkocht voor USD 40 miljoen.

SAAM

Op 11 september 2013 is een overeenkomst ondertekend met Sudamericana Agencias Aéreas y Marítimas S.A. (SAAM) inzake het gezamenlijk voortzetten van de havensleepactiviteiten van SMIT en SAAM in Canada/Midden-Amerika en Brazilië. Naar verwachting zal de combinatie medio 2014, middels twee separate joint-ventures, worden gevormd, nadat de benodigde goedkeuringen zijn verkregen van onder meer toezichhouders en lokale financiers. Als gevolg van de voorgenomen samenwerking met SAAM zijn op de balans per einde van het verslagjaar de in te brengen activa en verplichtingen, waaronder EUR 59,2 miljoen aan rentedragende schulden en EUR 29,7 miljoen aan liquide middelen, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop (*Assets held for sale*).

FAIRMOUNT

Na balansdatum, op 3 maart 2014, heeft Boskalis overeenstemming bereikt voor de overname van Fairmount, een toonaangevende wereldwijde aanbieder van zeesleepdiensten met een vloot van vijf 205 ton bollard pull *Anchor Handling Tugs* (AHTs). De toevoeging van deze schepen betekent voor Boskalis een verdere versterking van de marktpositie in zowel offshore energy als berging. Het gebruik van zeegaande sleepboten voor 'nat' slepen over lange afstanden vormt een aanvulling op de bestaande diensten op het gebied van zwaar droog transport die Boskalis reeds aanbiedt. De AHT's kunnen ook worden ingezet op offshore-projecten, en vormen daarmee een uitbreiding op het huidige aanbod van Boskalis op het gebied van transport- en installatiediensten en kunnen daarnaast voor bergingsprojecten worden ingezet.

ONGEKENDE MOGELIJKHEDEN VAN DE DOCKWISE VANGUARD

Offshore boorplatform onderweg naar een haven in Malta voor een droogdokoperatie aan boord van de Dockwise Vanguard.

Een passend schip dat geen concurrent heeft creëert zijn eigen markt. Dat is zeker het geval met de Vanguard. Het halfafzinkbare transportschip van Dockwise dat begin 2013 in de vaart is gekomen, was van meet af aan een succes. Twee megatransportopdrachten waren al voor de ingebruikname van het schip aangenomen en in 2013 zijn nog vier opdrachten verkregen.

De Vanguard is ontworpen om ingezet te worden voor de offshore-industrie om de steeds zwaardere constructies voor olie- en gasplatformen te transporteren. “De Vanguard is uniek in haar soort, omdat ze door haar bijzondere draagvermogen en vormgeving tot meer in staat is dan ieder ander transportschip in de markt”, vertelt Sander Bickers, Director Sales Heavy Marine Transport bij Dockwise.

“Het bestaande Heavy Lift marktaanbod hield de groei en omvang van offshore constructies tegen. Dat is een beperking die we met de Vanguard kunnen wegnemen. We maken het mogelijk voor opdrachtgevers om een platform geïntegreerd te bouwen. Dus in plaats van het onderste deel in Korea en de topstructuur in Amerika, het geheel bouwen op die plek in de wereld waar dat het meest efficiënt kan. De Vanguard kan de onderdelen in één keer vervoeren naar de plek van bestemming. Met traditionele sleepers is dat vrijwel niet mogelijk. We kunnen bovendien ook extreem lange onderdelen meenemen omdat de Vanguard een open boeg en achtersteven heeft. De Vanguard vaart bovendien 50% sneller dan grote zeesleepers. Daardoor komt er meer tijd vrij om onderdelen af te bouwen aan de werf of om sneller ter plaatse aan het werk te gaan. De milieu-impact door emissies is ook bijna de helft minder. Bovendien betekent een sneller en droog transport minder risicopremie voor het transport; dat scheelt opdrachtgevers circa 15% op hun verzekeringskosten.”

Dockwise heeft voor de Vanguard een nieuw marktsegment op het oog: het zowel aan de kade als offshore droogdokken en vervoeren van FPSO's. “Voordeel voor de klant is dat zo'n platform sneller weer in productie is dan bij conventioneel droogdokken. Met de Vanguard is afgelopen zomer al een droogdokreparatie gedaan bij Malta waar we een halfafzinkbaar boorplatform aan de kade hebben gedokt. Een andere niet voorziene toepassing is bergingswerk van zeer grote of sterk beschadigde schepen die niet gesleept kunnen worden, zoals de opdracht voor het transport van het zwaar beschadigde cruiseschip Concordia, die ook nog eens in ondiep water ligt voor de Italiaanse kust.”

OPERATIONELE GANG VAN ZAKEN

VEILIGHEID

Veiligheid van onze medewerkers en die van onze onderaannemers is een van onze kernwaardes en heeft de hoogste prioriteit. Ons vooruitstrevende veiligheidsprogramma 'No Injuries No Accidents' (*NINA*) trekt veel positieve aandacht binnen de industrie en bij onze klanten. *NINA* creëert eigenaarschap. Het programma spreekt elke medewerker aan op zijn of haar bijdrage aan veiligheid en maakt veiligheid openlijk bespreekbaar. Vijf kort en krachtig geformuleerde waarden met vijf ondersteunende regels geven de kaders aan en helpen incidenten voorkomen. Het programma is breed neergezet. Alle leidinggevendenden zijn getraind en daarnaast zijn tientallen *NINA* workshops gegeven aan medewerkers aan boord van schepen, op projecten en aan stafafdelingen.

NINA heeft duidelijk voor een omslag in het denken gezorgd. De cijfers zijn overtuigend: *NINA* werkt. Sinds de introductie is de ongevalsfrequentie LTIF met ruim 80% gedaald (van 0,67 naar 0,11). Het LTIF-percentage (Lost Time Injury Frequency) geeft het aantal ongevallen met verzuim per 200.000 gewerkte uren aan. Preventie is een belangrijk onderdeel van veiligheidsbewustzijn. In 2011 hebben wij de zogenoemde Safety Hazard Observation Cards (SHOC) breder geïntroduceerd. Hiermee kunnen medewerkers gevaarlijke situaties melden. Het aantal SHOC-meldingen in 2013 bedroeg 10.054 (2012: 3.800). Daarnaast zijn er 1.555 *near misses* gerapporteerd (2012: 210). SHOC- en *near misses*-meldingen zien wij als een maatstaf voor de proactieve veiligheidsbeleving in de organisatie. *NINA* stimuleert dergelijke situaties te melden, zodat we proactief kunnen bijsturen. Ondanks het relatief hoge risicoprofiel dat samenhangt met onze werkzaamheden en ondanks de recente groei van ons bedrijf is het LTIF-cijfer gedaald van 0,26 in 2012 naar 0,11 in 2013.

Sleephopperzuiger Gateway brengt zand aan voor de uitbreiding van de haven van Tanger, Marokko.

Met deze LTIF en *near misses*-score voldoen we ruimschoots aan de normen die in de voor ons zo belangrijke olie- en gasindustrie gelden.

In 2013 stond de invoering van *NINA* bij Boskalis Offshore centraal. Boskalis wil zich aan opdrachtgevers in de offshore energiemarkt presenteren als betrouwbare en veilige partner. Dit bleek in 2013 al een factor van betekenis bij het DABRAT project voor Maersk Oil. Op twee van de grootste Diving Support Vessels kregen alle ongeveer tachtig Subsea-medewerkers aan boord van deze offshore schepen een introductie en speciale training. De aanpak werd door de opdrachtgever zeer gewaardeerd.

Voor een gedetailleerde rapportage over ons veiligheidsbeleid en onze veiligheidsprestatie verwijzen wij naar ons CSR-verslag.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

OFFSHOREPROFIEL VERSTERKEN

Onze activiteiten in de offshore energiesector zijn door de overnames van SMIT en Dockwise aanzienlijk gegroeid. De samenstelling van onze omzet verandert in rap tempo. Dit biedt ook nieuwe loopbaanperspectieven voor onze medewerkers die bijvoorbeeld de overstap kunnen maken van Dredging naar Offshore Energy. Medewerkers geven aan hierin zeer geïnteresseerd te zijn.

Om aan het groeiende aantal offshore projecten invulling te geven en aan de kwaliteitseisen van opdrachtgevers te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat wij voldoende gekwalificeerde medewerkers aantrekken met een offshore profiel of eigen medewerkers de mogelijkheid bieden om zich in deze richting te ontwikkelen. Hiervoor schalen we onze praktijkopleidingsprogramma's op en spitsen die toe op het versneld opleiden van eigen medewerkers. Ons Boskalis Offshore Development Programma is verrijkt met specifieke modules voor de offshore industrie, waarmee wij de deelnemers binnen een jaar op het juiste niveau brengen. In 2013 is een groep van 9 medewerkers door deze opleiding gestroomd en in 2014 volgen er 10 medewerkers.

Tegelijkertijd vergroten we onze flexibele schil door een netwerk op te bouwen van zelfstandige offshore professionals die we op projectbasis kunnen inzetten. Ook investeren wij actief in de relatie met *agencies* die als bemiddelaar optreden tussen ons en de arbeidsmarkt.

Om concurrerende arbeidsvoorwaarden te bieden, hebben wij speciale regelingen ontwikkeld voor officieren van de baggervloot die ingezet worden bij de voorbereiding van offshore projecten.

INTEGRATIE DOCKWISE

De integratie met Dockwise is in volle gang. We hanteren een vergelijkbare aanpak als met de integratie van SMIT. Uitgangspunt is een zorgvuldig proces, met ruime voorbereiding en tijd om

elkaar en elkaars business te leren kennen. We hebben onderzocht waar we al samen kunnen werken of synergievoordeel kunnen behalen. In 2013 heeft dit geleid tot besparingen op het gebied van onder andere verzekeringen en inkoop.

Gezien de overeenkomsten in onze werkzaamheden sluit het opleidingsprogramma van de Dockwise Academy goed aan bij dat van Boskalis. In 2014 zullen we het opleidingsaanbod meer op elkaar gaan afstemmen. In werving en selectie werken we al samen. We maken nu gebruik van hetzelfde systeem zodat we eenduidig optreden in zowel de communicatie naar de arbeidsmarkt als in het selectieproces.

In de enkele gevallen dat wij afscheid moesten nemen van medewerkers zijn met hen passende individuele regelingen getroffen.

De medezeggenschap van zowel Boskalis als Dockwise is gedurende het gehele traject nauw aangesloten. Eind 2014 willen we de integratie verder gestalte geven als de kantoormedewerkers van Dockwise intrekken in het kantorencomplex in Papendrecht. Hiervoor is extra kantoorruimte in aanbouw.

INTEGRATIE MNO VERVAT IN BOSKALIS NEDERLAND

De integratie van MNO Vervat is grotendeels afgerond. De combinatie gaat verder onder de naam Boskalis. Een van de belangrijkste beweegredenen voor de overname van MNO Vervat was onze ambitie om op grote projecten als hoofdaannemer op te treden, met een daarbij passende projectorganisatie. Het wegenbouwproject SAA (uitbreiding van het wegentraject tussen Schiphol, Amsterdam en Almere) ter waarde van EUR 1 miljard, waarin Boskalis een 30% aandeel heeft, heeft het bedrijf een enorme groei-impuls gegeven. De portefeuille kleine projecten wordt versneld afgebouwd. Met medewerkers die het bedrijf hebben of nog moeten verlaten werden passende individuele regelingen getroffen.

CULTUURONDERZOEK

Door de komst van SMIT, MNO Vervat en Dockwise transformeert Boskalis van traditioneel baggerbedrijf naar expert in maritieme infrastructurele oplossingen en diensten. Een goed verloop van de integratie is niet alleen een organisatorische opgave, het heeft ook een belangrijk cultureel aspect in zich waar wij aandacht aan schenken. Daarom hebben wij een cultuuronderzoek laten uitvoeren met als uitkomst dat onze culturen goed op elkaar aansluiten.

Meer informatie over ons personeelsbeleid leest u in ons CSR-verslag.

MATERIEEL

De zorg voor betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het materieel op projecten blijft onveranderd de primaire doelstelling van Fleet Management. Verder is Fleet Management verantwoordelijk voor de uitvoering van het totale nieuwbouw- en onderhoudsprogramma van Boskalis.

Voor de bagger- en offshore vloot heeft de integratie met SMIT geleid tot een goede kruisbestuiving van kennis en ervaring op het gebied van vlootmanagement. We hebben het beste van beide werelden samengebracht en kunnen onze gedeelde kennis optimaal inzetten voor onze business.

Het beheer en onderhoud van de baggervloot en van de schepen van SMIT die ingezet worden voor Offshore Energy en Salvage vallen onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Fleet Management. Het beheer en onderhoud van het materieel voor de terminaldiensten is ondergebracht bij Smit Lamnalco. Het materieel voor de SMIT havensleepdiensten wordt lokaal aangestuurd vanuit de respectievelijke locaties. Het beheer en onderhoud van de Dockwise vloot is uitbesteed aan een externe partij: Anglo Eastern in Hong Kong. Een uitzondering hierop vormen de vier schepen van Fairstar, het bedrijf dat in 2012 door Dockwise werd overgenomen. Deze fleet management taken worden in eigen beheer uitgevoerd.

Fleet Management ziet er tevens op toe dat schepen die uit de vaart worden genomen volgens de strenge Boskalis standaard, op een milieuvriendelijke wijze worden ontmanteld. Meer informatie hierover is te lezen in ons CSR-verslag.

VLOOTONTWIKKELINGEN

In 2013 is opnieuw gericht geïnvesteerd in ons materieel, waarmee we inspelen op de vraag uit de markt en tevens voorop te lopen met innovatieve technologie. In de loop van 2013 en begin 2014 zijn de volgende schepen in de vaart genomen:

- De baggervloot is uitgebreid met de 4.500 m³ sleephopper-zuiger Causeway.
- De Dockwise Vanguard, 's werelds grootste halfzinkbare schip voor zwaar zeetransport, is in februari 2013 in de vaart genomen.
- De multifunctionele offshore schepen Ndeavor en Ndurance zijn begin 2014 in de vaart genomen. De Ndeavor is uitgerust met modules voor bagger- en steenstortwerkzaamheden ten behoeve van het Malampaya project in de Filipijnen en het Ichthys project in Australië. De Ndurance zal als kabellegschip ingezet worden.
- Twee anchor handlers Sentosa en Seraya zijn in de vaart genomen.
- De vloot van Smit Lamnalco is uitgebreid met vijf schepen, waaronder enkele loodsboten, ten behoeve van de terminaldienstverlening. De totale wereldwijde vloot bestaat uit circa 200 schepen.

Op dit moment zijn de volgende schepen en specialistisch materieel in aanbouw:

- De megahopper Fairway met een capaciteit van 35.500 m³ wordt naar verwachting eind maart 2014 in de vaart gekomen.
- De Strandway en de Freeway, twee middelgrote hoppers met een capaciteit van 4.500 m³. Het eerste schip wordt in de loop van 2014 in de vaart genomen en het tweede schip in 2015.
- In 2014 start de bouw van een nieuwe megacutter met een totaal geïnstalleerd vermogen van 23.700 kW en een pompvermogen van 15.600 kW. Deze snijkopzuiger wordt 152 meter lang en 28 meter breed en zal in 2017 in de vaart worden genomen.
- De Giant 5 en 6, twee halfzinkbare zeegaande laadpontons met een capaciteit van 21.000 ton, die eind 2014 respectievelijk begin 2015 in de vaart zullen worden genomen.
- De Asian Hercules III, een grote drijvende bok met een hefcapaciteit van 5.000 ton voor onze joint venture Asian Lift

Singapore. Naar verwachting vindt de oplevering halverwege 2014 plaats.

- De White Marlin is een nieuw Type 1 halfafzinkbaar transportschip voor Dockwise met een open achtersteven en een transportcapaciteit van 72.000 ton. Het schip met een lengte van 216 meter en een breedte van 63 meter zal eind 2014 in de vaart worden genomen.
- Ten behoeve van de uitbreiding van de havensleepactiviteiten in Brazilië zijn vier van de zes in 2012 bestelde sleepboten in aanbouw. De andere twee sleepboten zijn reeds opgeleverd.
- SMIT Lamnalco heeft in 2013 geïnvesteerd in de bouw van zeven nieuwe schepen voor de uitvoering van haar terminaldiensten.

ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Boskalis investeert gericht in toegepast (wetenschappelijk) onderzoek en in de ontwikkeling van nieuwe technieken die ons op blijvende voorsprong zetten. Met innovaties in werkmethodes en materieel bereiken wij een efficiënte en duurzame inzet van onze mankracht en middelen. Nieuwe activiteiten die we de afgelopen jaren aan ons portfolio hebben toegevoegd, vragen om nieuwe inzichten en toepassingen of verfijning van bestaande technieken.

TRENCHFORMER

Voor de offshore kabellegactiviteiten heeft Boskalis samen met VSMC (waarin we later in 2013 een 50% belang hebben genomen) een nieuwe innovatieve trencher ontwikkeld: de Trenchformer. Dit nieuwe type onbemande voertuig beweegt zich op rupsbanden over de zeebodem en is in staat in één beweging een trench (sleuf) te graven en een kabel te trekken op de gegarandeerde graafdiepte. De Trenchformer kan bodems van verschillende hardheid aan. De nauwkeurige en efficiënte manier van werken voorkomt onnodig grond verzetten. De trench wordt niet breder of dieper dan nodig. Hierdoor brengt het kabellegwerk minder energie-uitstoot, minder kosten en minder verstoring van de onderwaterwereld met zich mee. De Trenchformer zal voor het eerst worden ingezet ten behoeve van de Baltic 1 en 2 offshore windparkprojecten en wordt hiervoor in 2014 gemobiliseerd.

POLE GRIPPER

Voor de installatie van offshore windturbines heeft Boskalis speciaal materieel ontwikkeld om de heipalen waarmee een windturbine op de zeebodem wordt vastgemaakt te plaatsen. Een dubbelscharnierende *upending hinge* zet de palen eerst veilig en gecontroleerd rechtop voordat het heien start. Na het kantelen zorgt de Boskalis Pole Gripper er vervolgens voor dat een paal stabiel en loodrecht in positie blijft. Het bijzondere van de Boskalis Pole Gripper is dat het mogelijk is om 13 meter onder dekniveau een paal in de juiste positie te houden. Daardoor kunnen kortere heipalen gebruikt worden. Bij de aanleg van het West of Duddon Sands windfarm was dit nodig. Hier moest rekening worden gehouden met vulkanische bodem en zijn kortere palen gebruikt die onder dekniveau gemanipuleerd moesten kunnen worden. Met de Boskalis Pole Gripper kon dit deel van het werk nauwkeurig worden uitgevoerd.

SNIJDEN VAN HARDE GROND

Boskalis ontwikkelt technieken waarmee we de grenzen van bestaand materieel kunnen verleggen. In 2013 hebben we een nieuwe snijkop ontwikkeld voor onze snijkopzuigers, die deze geschikt maakt voor het lossnijden van hardere grond. We doen hiermee voor het eerst ervaring op in Qatar. Voor onze backhoe maken we gebruik van een nieuwe drumcutter die met een draaiende trommel de grond lossnijdt. We hebben hiervoor een sleeparm ontwikkeld die de grond vervolgens opzuigt. Ons nieuwe schip de Ndeavor wordt uitgerust met deze sleeparm.

ICT

Om binnen onze organisatie efficiënter te kunnen werken, gaan we onze bedrijfsinformatiesystemen harmoniseren. We voeren één ERP-systeem in voor de divisies Dredging, Offshore Energy en Salvage en de stafafdelingen. Het zwaartepunt ligt in eerste instantie op de financiële en logistieke processen van onze centrale inkooporganisatie en Fleet Management. In tweede instantie zullen projectadministraties wereldwijd worden ondersteund. Met dit centrale bedrijfsinformatiesysteem is managementinformatie eerder beschikbaar en kunnen we flexibeler nieuwe bedrijfsonderdelen inpassen in onze administratieve organisatie. Dit harmonisatieproject is in 2013 gestart en in januari 2015 zullen de eerste bedrijfsonderdelen overgaan. Voor Inland Infra is gekozen voor een separaat bedrijfsinformatiesysteem vanwege de afwijkende activiteiten. Dit systeem is met ingang van het boekjaar 2014 in gebruik genomen.

De bemanning van sleehopperzuiger Queen of the Netherlands viert de kroning op 30 april 2013.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

Onze strategie is erop gericht om wereldwijd onze oplossingen duurzaam te ontwerpen en te realiseren.

We leggen in ons CSR-verslag verantwoording af over onze niet-financiële prestaties, die materieel en relevant zijn, voortvloeiend uit onze strategie en kernactiviteiten. Wij rapporteren conform de internationale richtlijnen van de Global Reporting Initiative (versie G3-1). Bij de selectie van onze prestatie-indicatoren en de totstandkoming van ons CSR-verslag houden we rekening met de informatiebehoefte van onze belangrijkste stakeholders. Wij hebben onszelf medio 2013 de ambitie gesteld om binnen enkele jaren het volledige CSR-verslag door een onafhankelijke partij te laten verifiëren. In het CSR-verslag over 2013 hebben wij daartoe een belangrijke eerste stap gezet met de verificatie van de veiligheidsprestaties van 2013.

Onze strategie is erop gericht om wereldwijd onze oplossingen duurzaam te ontwerpen en te realiseren. Om onze sociale, maatschappelijke en milieu-verantwoordelijkheden zo goed mogelijk te kunnen waarborgen, richt ons CSR-beleid zich op aandachtsgebieden waar onze invloed het grootst is:

- Onze **sociale prestaties** zijn vooral gericht op onze medewerkers waarbij wij streven naar het bevorderen van hun veiligheid, ontplooiingsmogelijkheden en welzijn.
- Onze **maatschappelijke prestaties** uiten zich in bijdrages aan lokale gemeenschappen, investeringen in onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht en maatschappelijke sponsoring en donaties.
- Onze **milieuprestaties** zijn vooral gericht op het beperken en voorkomen van een negatieve impact op het milieu. Onze focus ligt op de verdere uitbouw van onze milieu-expertise, het aanbieden van ecodynamische ontwerpen en de continue investering in en toepassing van milieuvriendelijk materieel.

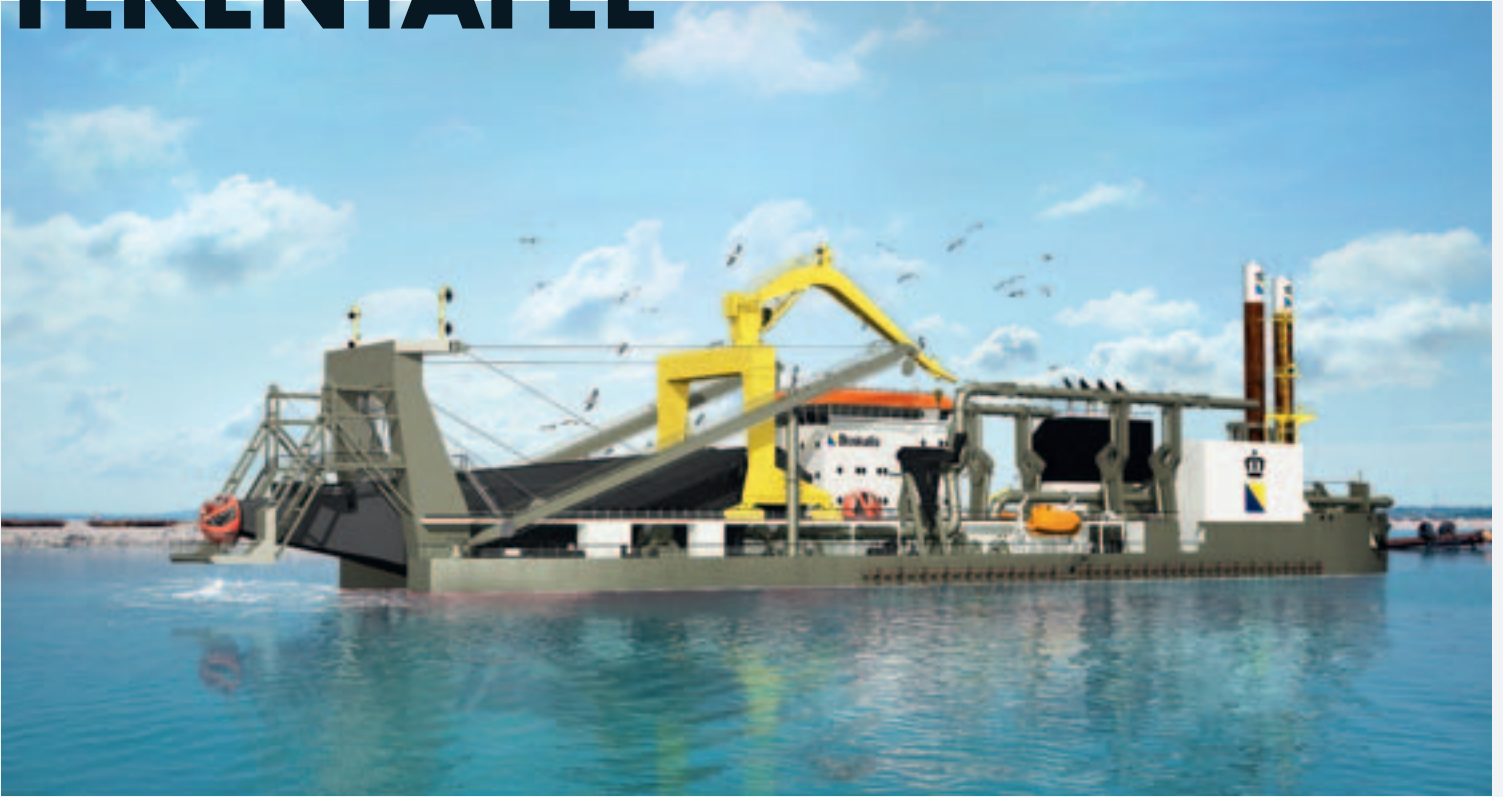
Sinds 2012 nemen we deel aan het CDP (Carbon Disclosure Project). Begin 2013 heeft Boskalis Nederland het hoogste niveau van de CO₂-prestatieladder bereikt (niveau 5).

Het CSR-verslag (conform GRI B-niveau) over 2013 is beschikbaar op de corporate website www.boskalis.com/csr.

Anchor handler Union Sovereign tijdens offshore werkzaamheden in Brazilië.

NIEUWE MEGACUTTER: ONTWERP VAN EIGEN TEKENTAFEL

THEMATEKST

Boskalis bouwt na lange tijd weer een nieuwe megacutter. In 2017 ziet Kees Kamp, verantwoordelijk voor dit project, de snijkopzuiger van de werf wegvaren. Dan is voor hem en zijn team een periode van vele jaren nadenken, vooronderzoek, ontwerp, engineering en begeleiding tijdens de bouw achter de rug.

“Door het ontwerp van deze cutter in eigen huis voor te bereiden en met IHC verder uit te werken wordt de expertise binnen Boskalis optimaal benut en gewaarborgd. In het ontwerpproces van het schip heeft de samenwerking tussen de verschillende stafafdelingen, ervaren bemanningsleden en werf geleid tot een optimaal ontwerp”, aldus Kamp. “Dit ontwerp is gebaseerd op tachtig procent van de werken die in de markt voorkomen. Het schip krijgt een aantal technische bijzonderheden waarmee Boskalis een stap verder is dan de concurrenten.”

Boskalis vervangt met deze EUR 170 miljoen investering de oude cutter Ursa die afgelopen jaar werd gedesinvesteerd. Het 152 meter lange en 28 meter brede schip is groter dan de Ursa. Ook de totale uitrusting is groter en zwaarder, vooral de ladderconstructie, waaraan de snijkop hangt, is met een gewicht van 1.950 ton indrukwekkend. “Om de ligging van het schip te verbeteren, is de cutterladder aan achterschipzijde geplaatst in plaats van in de vaarrichting”, legt Kamp uit. “Het achterschip is breder dan het voorschip en deze tapse vorm werkt ook mee aan een betere ligging.”

“Met de nieuwe megacutter kunnen we tot een diepte van 35 meter baggeren, maar ook op een minimale baggerdiepte van 6 meter. Dat maakt het schip onder meer geschikt voor het maken van aanlandingen van pijpleidingen”, vertelt Kamp. Er kunnen cutters met twee verschillende hoogtes worden gebruikt, die in staat zijn om zeer harde grond te snijden. Het cuttervermogen ligt tussen 4.200 en 7.000 kW, het pompvermogen bedraagt 3 x 5.200 kW.

Bijzonder is dat de cutterladder slechts één draaipunt heeft waardoor verstellen van de ladder in hoogte wordt vermeden. Dit draagt bij aan de veiligheid van de bemanning. De ladderhijslieren zijn onderdeks geplaatst om ruimte te winnen, waardoor de dradenloop op het dek wordt gereduceerd. Bijkomstig voordeel is dat er minder geluidshinder is voor de bemanning tijdens het baggeren. Het schip heeft ankerbomen waarmee de ankers voor de zijlieren door het schip zelf verzet kunnen worden. Hierdoor is assistentie van multicats niet noodzakelijk. Bij het ontwerp zijn de veiligheidsnormen van Boskalis toegepast (EQP-501) en zal de afdeling SHE-Q de werf adviseren bij het hanteren van de Boskalis veiligheidsstandaard NINA tijdens de detail-engineering en de bouw.

STRATEGIE EN BUSINESS DRIVERS

Boskalis bereidt zich met haar strategie voor op de kansen en uitdagingen waar de onderneming zich voor gesteld ziet. De strategie is gericht op verantwoorde groei in aantrekkelijke marktsegmenten en uitbreiding en versterking van de kernactiviteiten.

De markten waarop Boskalis actief is worden vooral gedreven door economische langetermijfactoren, zoals groei van de wereldbevolking, de wereldeconomie en internationale handels- en transportvolumes, met name over water. De langetermijnverwachtingen voor deze factoren zijn positief.

Effectief beheer van zowel risico's als kansen is essentieel voor het succesvol uitvoeren van de strategie en plannen van de groep. Het identificeren, kwantificeren en bewaken van risico's en kansen is, met name ten aanzien van de aanbesteding, voorbereiding en uitvoering van projecten, geborgd in onze managementaanpak.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste strategische, operationele en financiële risico's en de risico's ten aanzien van de financiële verslaggeving.

STRATEGISCHE EN MARKTRISICO'S

De markten van Boskalis zijn heterogeen en ontwikkelen zich vaak verschillend. Onze belangrijkste groepen (eind)klanten zijn nationale, regionale en lokale overheden of aanverwante instellingen zoals havenautoriteiten, particuliere havenexploitanten en grote internationale olie & gas- en energiebedrijven (zowel operators als contractors). Andere typen klanten zijn (container)rederijen, mijnbouwbedrijven en (infrastructuur en vastgoed) projectontwikkelaars.

Hoewel de langetermijnvooruitzichten voor onze markten gunstig zijn, kunnen deze markten regelmatig - zeker op de korte en middellange termijn - negatief beïnvloed worden door factoren waar wij geen invloed op hebben. Hiertoe behoren onder meer algemene en/of regionale geopolitieke ontwikkelingen, zoals politieke onrust, piraterij, regimewisselingen, van overheidswege opgelegde handelsbelemmeringen, onrust op de financiële markten en crises in de financiële sector. Dergelijke ontwikkelingen kunnen onze activiteiten in bepaalde regio's of zelfs wereldwijd beïnvloeden wanneer deze ingrijpende negatieve gevolgen hebben voor de economische ontwikkelingen in bepaalde regio's, danwel de wereldeconomie of voor de exploratie- en exploitatieactiviteiten in de markten voor energie en grondstoffen. Boskalis streeft ernaar zo effectief mogelijk in te spelen op zowel positieve als negatieve ontwikkelingen in individuele markten door een mondiale spreiding van activiteiten, een omvangrijke en veelzijdige vloot die opereert vanuit verschillende internationale locaties, en sterke posities op haar kernmarkten. Bovendien zijn onze activiteiten voor een groot deel gericht op de ontwikkeling, bouw, installatie en onderhoud van infrastructuur, hetgeen betekent dat ontwikkelingen op de langere termijn in het algemeen zwaarder wegen dan economische schommelingen op de korte termijn.

Opdrachten worden pas in de orderportefeuille van Boskalis opgenomen als er overeenstemming is bereikt met de opdrachtgever. Hoewel de ervaring leert dat het slechts zelden voorkomt dat eenmaal overeengekomen contracten geannuleerd worden of substantieel in omvang worden gereduceerd, zijn dergelijke annuleringen of substantiële reducties van opdrachten in de portefeuille niet uit te sluiten. Dit kan ertoe leiden dat er, als gevolg van een dergelijke annulering of substantiële reductie, verliezen kunnen ontstaan uit hoofde van het afwikkelen c.q. tegensluiten van de ter dekking van valuta- en/of brandstofkostenrisico's afgesloten financiële derivaten wanneer de onderliggende transactie c.q. kasstromen niet meer zullen worden gerealiseerd.

Boskalis heeft te maken met een verscheidenheid aan concurrenten in de diverse markten waarin zij opereert. Deze concurrenten variëren van grote, internationaal opererende concurrenten tot meer regionaal of lokaal opererende concurrenten met activiteiten op slechts één of meerdere (geografische of dienstgerelateerde) deelmarkten. Een groot deel van onze omzet komt voort uit contracten die via – al dan niet openbare – tenderprocedures zijn aanbesteed. Bij het merendeel van de contracten wordt voornamelijk op prijs geconcurrereerd. Veel klanten, in het bijzonder in de olie- en gassector en private havenexploitanten, kijken bij het toekennen van contracten echter in toenemende mate eveneens naar andere, ook kwalitatieve factoren, waaronder het waarborgen van veiligheids- en milieुरichtlijnen en -beleid. Voor het inschrijven op aanbestedingen zijn er adequate goedkeuringsprocessen, waaronder het evalueren van gesignaleerde risico's en/of potentiële risicofactoren die samenhangen met het uitvoeren van een bepaald project.

Bijna alle activiteiten van Boskalis zijn kapitaalintensief, waarbij voor Dredging en in iets mindere mate ook voor Heavy Marine Transport geldt dat sprake is van kapitaalintensieve bedrijfstakken met hoge toe- en uittredingsdrempels, vooral voor bedrijven die internationaal opereren. Door het kapitaalintensieve karakter van

deze activiteiten worden marktprijzen in belangrijke mate beïnvloed door de verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van beschikbare capaciteit c.q. de actuele bezettingsgraad van het betreffende materieel. Dit impliceert dat een brede internationale spreiding van marktposities en een leidende positie wat betreft materieel, kosten en standaardisering van materieel cruciale succesfactoren zijn. Boskalis schenkt hier veel aandacht aan, zowel als speerpunt van de operationele bedrijfsvoering als in de investeringsbeleid. Voor individuele investeringsvoorstellen is er een adequaat proces voor evaluatie en goedkeuring.

Het streven naar een goede balans in de omvang en in het type van projecten, het type materieel dat beschikbaar is en de geografische spreiding van de activiteiten is een belangrijk uitgangspunt voor ons tenderbeleid.

In het kader van de uitvoering van haar strategie acquireert Boskalis ook andere ondernemingen. Om de verwachte resultaten te kunnen realiseren, hecht Boskalis veel belang aan een zorgvuldige integratie van dergelijke acquisities. Het creëren van waarde voor onze stakeholders en het behouden van belangrijke medewerkers vormt hierbij een belangrijk onderdeel.

OPERATIONELE RISICO'S

De operationele risico's van Boskalis zijn divers van aard, met name omdat de groep verschillende activiteiten uitvoert, verspreid over de gehele wereld. De activiteiten zijn daarom onderhevig aan economische, juridische en politieke risico's van de landen waarin de onderneming actief is.

De belangrijkste operationele risico's van Boskalis liggen op het gebied van het aannemen en uitvoeren van projecten voor opdrachtgevers, zoals hierboven omschreven. Voor het grootste deel van onze projectactiviteiten geldt dat 'fixed price/lumpsum' de meest gangbare contractvorm is. Bij een dergelijke contractvorm dient de opdrachtnemer nagenoeg alle operationele risico's alsmede kostenrisico's gepaard gaande met inkoop van materialen en diensten van onderaannemers in de prijs te verwerken. In de meeste gevallen is het niet mogelijk om eventuele onverwachte, in de loop van een opdracht optredende kosten met de opdrachtgever te verrekenen. Bovendien bevatten veel contracten 'mijlpalen' met, indien deze niet gehaald worden, bijbehorende boeteclausules. Derhalve wordt tijdens de aanbestedingsprocedure en de aannamefase van projecten, en bij het berekenen van de kostprijs aanzienlijke nadruk gelegd op het identificeren, analyseren en kwantificeren van dergelijke uitvoerings-, kosten- en verdragingsrisico's.

Operationele risico's betreffen met name wisselende weers- of werkomstandigheden, technische geschiktheid en beschikbaarheid van het materieel, afwijkende grond- en bodemcondities, slijtage van baggermaterieel ten gevolge van het baggeren en verwerken van gebaggerd materiaal, schade aan materieel en eigendommen van derden, de prestaties van onderaannemers en toeleveranciers en het op tijd beschikbaar zijn van vracht of diensten die door de klant worden geleverd in het geval van zwaar maritiem transport en/of installatie-activiteiten.

Boskalis richt zich proactief op de beheersing van deze risico's; in de eerste plaats door middel van een gestructureerde aanpak in

de aanbestedingsfase om eventuele risico's en hun mogelijke gevolgen te identificeren. Opdrachten worden geclassificeerd naar risicocategorie op basis van omvang en risicoprofiel. De exacte tenderprocedure en de vereisten met betrekking tot de autorisatie van de tenderprijs en -voorwaarden zijn van deze classificatie afhankelijk. Vanaf een bepaald niveau van risico's dienen de uit de tender voortvloeiende verplichtingen te worden geautoriseerd op het niveau van de Raad van Bestuur/Groepsdirectie.

In de voorbereidingsfase van een projectaanbesteding, en afhankelijk van de risicoclassificatie en aard van de projecten, maken wij gebruik van middelen zoals onderwater- en bodem-onderzoek, goed toegankelijke databases met historische gegevens en uitvoerige risicoanalysetechnieken. De resultaten van de risico-analyse worden vervolgens gebruikt als factor in de bepaling van de kostprijs en/of verkoopprijs, en bij het opstellen van de aanbestedings- en/of contractvoorwaarden. Wanneer een opdracht wordt toegekend, hoort het bijwerken van de risicoanalyse bij het voorbereidingsproces voor het project en worden op basis hiervan, indien nodig, concrete maatregelen genomen om de vastgestelde risico's te mitigeren.

Daarnaast wordt uitgebreid aandacht besteed aan het opleiden en trainen van medewerkers, passende projectplanning en project-management, het uitvoeren van een gecertificeerd kwaliteits- en veiligheidsprogramma en het optimaal onderhouden van materieel. Indien van toepassing en mogelijk worden bepaalde risico's verzekerd.

Het vermogen om effectief en verantwoord met operationele risico's om te gaan, is bepalend voor de professionaliteit en vakkundigheid van de onderneming.

Bij het berekenen van kostprijzen wordt ook rekening gehouden met risico's die samenhangen met prijsontwikkelingen aan de inkoopzijde, zoals kosten van materiaal en diensten, kosten van onderaannemers en brandstofprijzen, alsmede loonkosten. Daar waar mogelijk, en in het bijzonder bij contracten met een lange uitvoeringsduur, worden kostenindexatieclausules in het contract opgenomen, vooral met betrekking tot arbeidsloon en brandstof kosten.

Binnen het segment Towage & Salvage wordt het bedrijfs onderdeel Harbour Towage gekenmerkt door een brede geografische spreiding van de activiteiten, waarbij sleepopdrachten veelal worden uitgevoerd op basis van meerjarige contracten met tarieven die op jaarbasis worden herzien. Hierin kunnen de ontwikkeling van lokale loonkosten, brandstofprijzen en de beschikbare capaciteit van het betreffende materieel, zoals sleepboten, worden meegenomen. Terminaldiensten, die sinds eind 2011 voor het grootste deel zijn ondergebracht in de joint venture Smit Lamnalco (aandeel 50%) worden normaliter uitgevoerd op basis van langlopende contracten met een vaste prijs voor de contractperiode, aansluitend bij de eisen en specificaties van de opdrachtgever. In het merendeel van deze contracten is een vorm van prijsindexatie opgenomen.

Voor de Salvage-activiteiten worden contracten met klanten voor vaartuigen in nood veelal afgesloten op basis van gestandaardiseerde 'Lloyd's Open Form'-contracten (LOF). Hierbij is de vergoeding gebaseerd op een waarderingsmechanisme dat samenhangt met een aantal factoren, waaronder de geborgen

waarde van het vaartuig en van de lading, de technische complexiteit van de berging, milieurisico's en inzet van eigen materieel en van onderaannemers. Deze waardering leidt tot een lumpsumbedrag, dat wordt vastgesteld middels onderhandelingen met de klant of via een arbitrageprocedure. Indien tijdens een bergingswerk blijkt dat de uiteindelijke vergoeding van de berging de daarmee gemoeide kosten niet zal dekken, dan kan het LOF-contract worden omgezet in een contract op basis van een daghuurvergoeding. Hierdoor worden de financiële risico's beperkt.

Binnen het segment Offshore Energy wordt het transport & heavy liftmaterieel van het bedrijfs onderdeel Marine Services veelal voor relatief korte termijnen verhuurd (spotmarkten) op basis van doorgaans standaard voorwaarden. De operationele risico's van deze activiteiten zijn in het algemeen relatief beperkt.

Het lokale management van projecten en operaties wordt geacht een goed begrip te hebben van het werken onder de specifieke lokale omstandigheden. De schaal van lokale operaties is vaak te beperkt voor een volwaardige organisatie, inclusief uitgebreide ondersteunende diensten en stafafdelingen. Dit wordt opgevangen door regelmatige bezoeken door verantwoordelijke managers en medewerkers uit de betreffende business units en ondersteuning door goed gekwalificeerde centrale stafafdelingen op het hoofdkantoor.

FINANCIËLE RISICO'S

Bij het uitvoeren van haar bedrijfsactiviteiten loopt Boskalis verschillende niet-operationele, financiële risico's. In dit gedeelte worden de belangrijkste financiële risicocategorieën beschreven.

POLITIEKE EN KREDIETRISICO'S

Tot deze risico's behoren risico's met betrekking tot onrust of ontwrichting als gevolg van politieke ontwikkelingen en geweld, alsmede wanbetaling door opdrachtgevers. Boskalis hanteert een strikt acceptatie- en afdekkingsbeleid ten aanzien van politieke en betalingsrisico's. Tenzij sprake is van zeer sterke kredietwaardige klanten met een onomstreden kredietverleden worden in het algemeen alle substantiële risico's afgedekt door middel van kredietverzekeringen, bankgaranties en/of vooruitbetalingen. Omzet en resultaat worden pas verantwoord wanneer voldoende zekerheid bestaat over de realisatie ervan. In situaties waar de klant een *special purpose vehicle* is, wordt verhoogde aandacht geschonken aan het identificeren en beheersen van kredietrisico's.

LIQUIDITEITS- EN FINANCIERINGSRISICO'S

Zoals in onze sector gebruikelijk is, staan ook bij Boskalis grote bedragen uit in de vorm van bankgaranties en 'surety bonds' (garanties van verzekeringsmaatschappijen), voornamelijk ten gunste van opdrachtgevers. Omdat het voor de continuïteit van de bedrijfsvoering essentieel is dat er voldoende krediet- en bankgarantiefaciliteiten ter beschikking staan, is het financieringsbeleid van Boskalis gericht op het behouden van een solide financiële positie. Solide balansverhoudingen en het gebruik van gespreide financieringsbronnen zorgen voor voldoende capaciteit voor het opvangen van liquiditeitsrisico's en het veiligstellen van een constante beschikbaarheid van voldoende kredietruimte en garantiefaciliteiten. De onderneming beschikt over ruime krediet- en bankgarantiefaciliteiten en voldoet ruimschoots aan de overeengekomen

Smit Lamnalco sleepboten assisteren een olietanker bij een offshore terminal in Irak.

convenanten die van toepassing zijn op haar financieringsovereenkomsten. Wanneer ontwikkelingen op financiële en/of valutamarkten dit vereisen, worden aanvullende specifieke risicobeheersmaatregelen getroffen.

VALUTARISICO'S

De functionele valuta van Boskalis is de euro. Een aantal groepsmaatschappijen, waarvan Dockwise de meest belangrijke is, alsmede diverse substantiële deelnemingen (Smit Lamnalco, Keppel SMIT Towage, Asian Lift) hebben een functionele valuta anders dan de euro. De meest belangrijke hiervan is de US dollar, die ook de functionele valuta is van Dockwise, gevolgd door de Singapore dollar. Het grootste deel van de inkomsten en uitgaven van deze entiteiten is deels of geheel gebaseerd op deze niet-euro valuta's.

De deelnemingen in deze entiteiten worden gezien vanuit een langetermijnperspectief. Wisselkoersrisico's die samenhangen met deze entiteiten worden niet afgedekt, omdat er vanuit wordt gegaan dat schommelingen in de valutakoersen, rente- en inflatieontwikkelingen elkaar op lange termijn zullen opheffen. Posten op de verlies- en winstrekeningen van deze entiteiten worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers en de balansposten worden omgerekend tegen de relevante wisselkoers per balansdatum. Omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Een groot deel van de activiteiten van de groepsmaatschappijen, die de euro als functionele valuta hebben, wordt niet gecontracteerd in euro's. Dit betreft met name groepsmaatschappijen die actief zijn in baggeren en daaraan gerelateerde projecten. De kosten van deze entiteiten zijn echter grotendeels gebaseerd op de euro. Doorgaans worden de netto-kasstroomingen in niet-euro valuta's binnen deze entiteiten volledig afgedekt zodra zij zich voordoen, in de meeste gevallen door middel van valutatermijncontracten. Vooral de koers van de US dollar ten opzichte van de euro is daarbij van belang. Een groot deel van de projecten wordt gecontracteerd in US dollars of valuta die daar in meer of mindere mate aan gekoppeld zijn. Binnen de baggerindustrie heeft het merendeel van onze grote, internationaal opererende concurrenten eveneens een kostenstructuur die grotendeels aan de euro gerelateerd is. Dit impliceert dat onze relatieve concurrentiepositie niet sterk onderhevig is aan wisselkoersschommelingen. In een aantal marktsegmenten – in het bijzonder Offshore Energy en Towage – ondervinden wij concurrentie van partijen met een kostenstructuur die niet aan de euro gerelateerd is. De invloed van wisselkoersschommelingen op onze concurrentiepositie in deze marktsegmenten is groter. Per saldo wordt de

concurrentiepositie van de onderneming in deze activiteiten beperkt beïnvloed door schommelingen in valutakoersen.

RENTERISICO'S

Wij hebben ons risico op renteschommelingen beperkt door vaste rentetarieven overeen te komen voor het grootste deel van onze langlopende verplichtingen, hoofdzakelijk door het gebruikmaken van renteswap arrangementen.

BRANDSTOFKOSTENRISICO'S

Voor een substantieel deel van haar business loopt Boskalis een risico als gevolg van veranderingen van brandstofprijzen. Materiële brandstofkosten worden op verschillende manieren afgedekt. Waar mogelijk worden in het contract clausules opgenomen met betrekking tot schommelingen in de brandstofkosten. Ook komt het voor dat een contract voorziet in de levering van brandstof door de opdrachtgever. In andere gevallen, waarbij de brandstofrisico's substantieel zijn, worden deze veelal afgedekt met behulp van financiële instrumenten als termijncontracten of futures.

DERIVATEN

Financiële derivaten (zoals termijncontracten, opties, renteswaps en futures) worden uitsluitend gebruikt voor het afdekken van onderliggende valuta-, brandstofkosten- en/of andere risico's, indien er sprake is van een onderliggende fysieke transactie. Er bestaat echter een risico dat er, als gevolg van de annulering of substantiële reductie van opdrachten, verliezen ontstaan op het afwikkelen c.q. tegensluiten van financiële derivaten.

SCHADE AAN EIGENDOMMEN EN AANSPRAKELIJKHEID JEGENS DERDEN

Boskalis heeft een adequaat pakket van verzekeringsfaciliteiten afgesloten voor het dekken van risico's die betrekking hebben op schade aan haar eigendommen en op mogelijke aansprakelijkheid jegens derden.

INTERNE RISICOBEEHER- EN CONTROLESYSTEMEN

De interne risicobeheer- en controlesystemen van Boskalis zijn gebaseerd op de principes van een effectieve beheersing op verschillende niveaus in de organisatie en zijn toegesneden op de dagelijkse werkomgeving waarin de onderneming wereldwijd opereert. Een belangrijk fundament voor de risicobeheersing is onder andere de interne cultuur, waarbinnen sprake is van een

grote mate van transparantie met betrekking tot het tijdig signaleren, evalueren en rapporteren van risico's en een beloningssysteem waarbij mogelijke 'perverse incentives' worden vermeden. Gezien het 'handson'-karakter van de onderneming en de korte communicatielijnen die gehanteerd worden, zijn er bij Boskalis drie factoren van belang bij het beoordelen en evalueren van de systemen en met name handelswijzen met betrekking tot intern risicobeheer en controle:

1. In de dagelijkse gang van zaken wordt de ruggengraat van het operationele risicobeheer en de operationele controle gevormd door een uitgebreid stelsel van voorschriften, procedures en systemen op het gebied van kwaliteitszorg waarin duidelijke richtlijnen zijn opgenomen met betrekking tot verantwoordelijkheden, bevoegdheden en risicobeheersing. De toereikendheid van dit stelsel wordt regelmatig getoetst, mede gezien de toenemende diversiteit van de aannemings- en projectactiviteiten die de onderneming conform haar strategie verricht. Naast audits door externe certificeringsbedrijven worden ook regelmatig interne audits uitgevoerd onder de auspiciën van de afdeling SHE-Q. De auditverslagen worden regelmatig besproken tijdens de vergaderingen van de Raad van Bestuur met managers van de business units.
2. Bij de dagelijkse aansturing van de organisatie wordt uitgegaan van duidelijke verantwoordelijkheden en korte, heldere managementlijnen die eenduidig zijn vastgelegd. Zowel in de aanbestedingsfase als bij de uitvoering van projecten zijn snelheid, kennis van zaken en daadkracht van het grootste belang. De dagelijkse aansturing is 'hands-on'.
3. De voortgang en ontwikkeling van de operationele resultaten en de financiële positie van de onderneming, evenals de operationele en financiële risico's, worden bewaakt door middel van een gestructureerde periodieke rapportage, analyse van de financiële resultaten en prestatie-evaluaties op het niveau van de Raad van Bestuur en het senior management.

RISICO'S TEN AANZIEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

OPZET VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De financiële rapportage van Boskalis is opgezet binnen een strak kader van budgettering, verslaggeving en prognoses. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen rapportage voor intern en extern gebruik. De externe verslaggeving op groepsniveau bestaat uit een jaarverslag, inclusief een door de externe accountant gecontroleerde jaarrekening, alsmede een halfjaarbericht met verkorte geconsolideerde en gesegmenteerde financiële informatie aangevuld met tussentijdse trading updates. De externe rapportages worden conform EU-IFRS opgesteld op basis van de interne financiële verslaggeving.

De interne financiële verslaggeving bestaat uit uitgebreide geconsolideerde kwartaalrapportages, waarin actuele ontwikkelingen worden vergeleken met de (cumulatieve) kwartaalbudgetten en eerdere prognoses. Daarnaast wordt elk kwartaal een prognose opgesteld van de verwachte jaarresultaten, kasstroom en balansposities per ultimo boekjaar. De kwartaalbudgetten zijn onderdeel van het jaarlijkse groepsbudget, dat elk jaar door de Raad van Bestuur wordt opgesteld en door de Raad van Commissarissen wordt vastgesteld. De interne financiële verslaggeving kent een gelaagde opbouw, conform de interne

verdeling van managementverantwoordelijkheden, waarbij trapsgewijs wordt geconsolideerd, beginnend bij de projecten, via de business units en divisies resulterend in de geconsolideerde groepsrapportage. Op ieder niveau worden financiële en operationele resultaten geanalyseerd en toegelicht. Project- en contractmanagers zijn verantwoordelijk voor de budgetten, winst- en verliesrekeningen en balansen voor hun projecten c.q. contracten, die worden opgesteld conform de geldende richtlijnen en afspraken. Op hun beurt zijn de business unit managers verantwoordelijk voor de financiële rapportage van hun business units.

Boskalis heeft substantiële investeringen in deelnemingen. Bij de significante deelnemingen is Boskalis vertegenwoordigd in het bestuur. Hierdoor heeft Boskalis toegang tot (tussentijdse) rapportages. Externe accountants controleren de boeken van alle significante deelnemingen.

De kwartaalrapportages worden door de Raad van Bestuur in formele kwartaalvergaderingen met de verantwoordelijke business unit managers besproken. Van deze vergaderingen wordt verslag gedaan. De geconsolideerde groepsrapportage wordt op kwartaalbasis met de Raad van Commissarissen besproken.

De structuur en kwaliteit van de financiële verslaggeving en beheersystemen van Boskalis en de groepsmaatschappijen worden gewaarborgd door eenduidige periodieke interne en externe audits. Relevante aspecten van de financiële verslaggeving en controlesystemen zijn vastgelegd in elektronisch beschikbare handboeken, richtlijnen en procedures. Medewerkers worden getraind in het toepassen van verslaggevingsregels, -richtlijnen en -procedures. Interne audits ter bewaking en verbetering van de kwaliteit en discipline vinden plaats op basis van een jaarlijks auditplan en adhoc-onderzoeken (de zogenoemde financiële audits). Daarbij wordt ook aandacht besteed aan interne procedures en training. Bovendien wordt de kwaliteit van de financiële rapportagesystemen regelmatig beoordeeld in het kader van de werkzaamheden van de externe accountant. De door de externe accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole geconstateerde bevindingen inzake de kwaliteit van de financiële rapportagesystemen worden opgenomen in de management letter.

VERKLARING AANGAANDE RISICO'S TEN AANZIEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Ondanks de risicobeheer- en controlesystemen die Boskalis heeft ingesteld, bestaat er geen absolute zekerheid dat fouten, verliezen, fraude of onwettige handelingen voorkomen zullen worden.

De effectiviteit en werking van de interne risicobeheer- en controlesystemen zijn met de Raad van Commissarissen besproken. In de interne risicobeheer- en controlesystemen zijn in de loop van het verslagjaar geen wijzigingen van belang doorgevoerd. De opzet en werking van de door Boskalis gehanteerde financiële verslaggeving en controlesystemen in aanmerking genomen, is de Raad van Bestuur van mening dat:

- de interne risicobeheer- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat; en
- de risicobeheer- en controlesystemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt.

Toepassing van verticale drainage door Cofra
in de haven van Mombasa, Kenia.

CORPORATE GOVERNANCE

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn samen verantwoordelijk voor het behartigen van de belangen van onze stakeholders.

TOEPASSING BIJ BOSKALIS

Boskalis heeft een tweelaags bestuursmodel, wat betekent dat bestuur en toezicht gescheiden zijn.

De Raad van Bestuur is belast met het dagelijks bestuur van de vennootschap en is verantwoordelijk voor (de realisatie van) haar langetermijnstrategie met de bijbehorende risico's, het resultaat en de voor de onderneming relevante aspecten van ondernemen. De Raad van Bestuur bepaalt de doelstellingen van de vennootschap en implementeert het zakelijke beleid en de daaruit voortvloeiende bedrijfsprestatie. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Bestuur laat zich bij de vervulling van zijn taak leiden door het belang van de vennootschap en haar activiteiten, en weegt daarbij de in aanmerking komende belangen af van bij de vennootschap betrokken partijen.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op het functioneren van het bestuur en voorziet de Raad van Bestuur tevens van advies. De Raad van Commissarissen wordt in zijn werk terzijde gestaan door drie zogeheten kerncommissies, te weten de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie. Zie pagina's 24 tot en met 26 van dit verslag voor een samenvatting van de activiteiten van deze Commissies in 2013.

Bij Boskalis bestaat een nauwe samenwerking tussen de Raad van Commissarissen en zijn Commissies, de Raad van Bestuur en de stakeholders. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn samen verantwoordelijk voor het behartigen van de belangen van onze stakeholders. Daarbij behoort het creëren van aandeelhouderswaarde op lange termijn.

Werkzaamheden aan boord van de Union Sovereign voor de verankering van de FPSO OSX-3 in Brazilië.

Onze stakeholders zijn die groepen en individuen die direct of indirect de activiteiten van de vennootschap beïnvloeden, of erdoor beïnvloed worden. Hiertoe behoren de werknemers, aandeelhouders en andere kapitaalverschaffers, toeleveranciers, afnemers, overheidsinstanties, onderwijs- en kennisinstellingen, maatschappelijke en branche-organisaties (waaronder NGO's) en de gemeenschappen waarbinnen Boskalis actief is.

Jaarlijks wordt ten minste één Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. De aandeelhoudersvergadering stelt onder meer de jaarrekening vast, en heeft bevoegdheden ten aanzien van benoeming en ontslag van leden van de Raad van Commissarissen.

De belangen van de werknemers worden behartigd door de Ondernemingsraad, die zorgt voor doorlopende medezeggenschap in het kader van de Wet op de Ondernemingsraden. De Ondernemingsraad dient erop toe te zien dat de doelstellingen van het bestuur aansluiten bij die van de werknemers.

De algemene normen en waarden met betrekking tot zakelijke activiteiten zijn vastgelegd in de Algemene Gedragscode voor de Bedrijfsvoering en de Algemene Gedragscode voor Toeleveranciers. Deze codes zijn te vinden op de website van de vennootschap. Deze codes zijn, in overeenstemming met de in de codes genoemde periodieke evaluatie, in het begin van 2014 herzien. Daarnaast zijn de kernwaarden en de regelgeving voor veilig werken vastgelegd in het veiligheidsprogramma *NINA* (No Injuries, No Accidents). Het belang van de naleving van de gedragscodes en van de *NINA*-principes wordt door de Raad van Bestuur regelmatig benadrukt. Ook stelt de Raad van Bestuur werknemers in de gelegenheid om zonder gevaar voor hun rechtspositie te rapporteren aan een onafhankelijke vertrouwenspersoon over vermeende onregelmatigheden van algemene, operationele of financiële aard.

COMPLIANCE

De Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code') is voor alle Nederlandse beursvennootschappen van toepassing en omvat een stelsel van gedragsregels voor goed en verantwoord bestuur. De Code bevat zowel specifieke principes als 'best practice'-bepalingen, alsmede richtlijnen voor adequaat toezicht hierop.

Boskalis onderschrijft het principe dat een deugdelijk en transparant stelsel van 'checks and balances' belangrijk is voor het vertrouwen in ondernemingen die op de kapitaalmarkt opereren. Duidelijkheid en openheid in toezicht en verantwoording zijn volgens Boskalis de hoekstenen van goed bestuur en ondernemerschap.

Boskalis heeft, zoals vereist door de introductie van de Code in 2004, een 'Pas toe of Leg uit'-verslag uitgegeven, dat uiteenzet hoe de principes en best practice-bepalingen bij Boskalis worden toegepast. Dit verslag is te vinden op de website en is tevens bij de vennootschap op te vragen.

Boskalis onderschrijft alle principes en best practice-bepalingen van de Corporate Governance Code en past deze toe, met uitzondering van de volgende bepalingen:

- In afwijking van best practice II.1.1 is de voorzitter van de Raad van Bestuur voor onbepaalde tijd benoemd. Deze benoeming heeft

plaatsgehad voor de introductie van de Corporate Governance Code. Zijn overeenkomst met de vennootschap is eveneens afgesloten voor de inwerkingtreding van de Corporate Governance Code en kent een onbepaalde tijdsduur. Voor de andere en toekomstige leden van de Raad van Bestuur past Boskalis de best practice-bepaling toe;

- De overeenkomsten tussen de vennootschap en twee leden van de Raad van Bestuur wijken af van best practice-bepaling II.2.8. Het contract van de voorzitter van de Raad van Bestuur bevat een vergoeding van anderhalf jaar en het contract van de Chief Financial Officer een vergoeding van twee jaar. Ten aanzien van de contracten voor andere en toekomstige leden van de Raad van Bestuur past Boskalis de best practice-bepaling toe.

De samenstelling en de grootte van de Raad van Bestuur zijn gebaseerd op het profiel en de strategie van de vennootschap. De expertise, ervaring en verschillende competenties van de leden van de Raad van Bestuur dienen bij te dragen aan dit profiel en de strategie. In het verslagjaar heeft de combinatie van deze elementen er toe geleid dat de vijf leden van de huidige Raad van Bestuur man zijn, waarmee de Raad van Bestuur, mede gezien de aard van het bedrijf, een afspiegeling vormt van het merendeel de werknemers populatie van de vennootschap. In het streven naar een evenwichtige samenstelling van de Raad van Bestuur zal bij het opstellen van het profiel voor nieuwe leden van de Raad van Bestuur aandacht worden besteed aan diversiteit.

De samenstelling en de grootte van de Raad van Commissarissen zijn gebaseerd op het profiel en de strategie van de vennootschap. De expertise, ervaring en verschillende competenties van de leden van de Raad van Commissarissen dienen in lijn met de door de Raad van Commissarissen opgestelde Profielschets bij te dragen aan goed toezicht op het bestuur en de algemene gang van zaken in de vennootschap. In het verslagjaar heeft de combinatie van deze elementen er toe geleid dat de zes leden van de huidige Raad van Commissarissen man zijn. In het streven naar een evenwichtige samenstelling heeft de Raad van Commissarissen in de Profielschets opgenomen zoveel mogelijk te streven naar een gemengde samenstelling, waar mogelijk naar leeftijd en geslacht. De Raad van Commissarissen heeft de concrete doelstelling om te streven naar een benoeming van een vrouwelijk lid van de Raad van Commissarissen per 2015, of zoveel eerder dan mogelijk.

De Raad van Commissarissen heeft bij de benoemingen in het verslagjaar rekening gehouden met de limitering van toezicht houdende functies bij grote N.V.'s, B.V.'s en stichtingen en de voorwaarden voor de overeenkomsten tussen de vennootschap en leden van de Raad van Bestuur verder uitgewerkt. De nieuw afgesloten overeenkomst van de CFO met de Vennootschap per 1 januari 2014 is omgezet van arbeidsovereenkomst naar overeenkomst van opdracht met daarin opgenomen de per 1 januari 2014 wettelijk voorgeschreven bepalingen met betrekking tot het mogelijk aanpassen en terugvorderen van incentives. In de bestaande overeenkomsten van de leden van de Raad van Bestuur zijn deze bepalingen middels een addendum opgenomen.

De Corporate Governance Verklaring is te vinden op de website www.boskalis.com/corporategovernance.

VOORUITZICHTEN VOOR HET KOMENDE JAAR

Op basis van de huidige inzichten zal het marktbeeld aankomend jaar niet ingrijpend wijzigen ten opzichte van 2013. Bij Dredging en Offshore Energy verwachten we ook voor het eerste halfjaar een gezonde vlootbezetting. Na een sterk 2013 voor Dredging zal bij het uitblijven van vergelijkbare incidentele effecten, de operationele marge in 2014 lager zijn. De verwachting bij Offshore Energy, Inland Infra en Towage & Salvage is stabiel ten opzichte van 2013.

Gegeven het projectmatige karakter van een significant deel van onze activiteiten is het in het algemeen moeilijk om vroeg in het jaar een concrete kwantitatieve uitspraak te doen over het verwachte jaarresultaat. Hierdoor zijn wij op dit moment niet in staat een kwantitatieve verwachting voor het jaarresultaat 2014 af te geven.

De financiële positie van Boskalis is zeer solide. Voor de businessplan periode 2014-16 is het behoud van een gezonde balans een belangrijk uitgangspunt, waarbij we streven naar een nettoschuld : EBITDA verhouding in een bandbreedte van 1 tot 1,5. Voor de komende 3 jaar is voor het vernieuwen en versterken van de vloot een totaal investeringsbedrag van EUR 800 miljoen voorzien, waarvan circa EUR 300 miljoen in 2014. Dit bedrag ligt in lijn met het niveau van de afschrijvingen en is exclusief eventuele acquisities.

Het businessplan is geënt op de actuele verwachtingen ten aanzien van de wereldwijde ontwikkelingen in de voor ons relevante marktsegmenten - in het bijzonder de Offshore Energy markt. Op basis van deze plannen wordt voor de komende jaren een rendement van circa 12% op het eigen vermogen verwacht.

Binnen deze kaders en uitgangspunten is Boskalis voornemens een inkoopprogramma eigen aandelen te starten ter grootte van 10 miljoen aandelen. Dit programma zal onder voorbehoud van de resultaatontwikkeling en gewenste balansratio's in de periode 2014-16 worden uitgevoerd. Voor het inkopen van eigen aandelen is eveneens de jaarlijkse goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vereist.

BESTUURDERS- VERKLARING

De Raad van Bestuur van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. verklaart hierbij dat in overeenstemming met artikel 5:25c van de Wet op het financieel toezicht, voor zover haar bekend:

- (1) de jaarrekening, opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor het opstellen van jaarrekeningen en opgenomen op pagina 59 tot en met pagina 127 van het Jaarverslag, een getrouw beeld geeft per 31 december 2013 van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst of het verlies van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- (2) het jaarverslag per balansdatum, zijnde 31 december 2013, een getrouw beeld geeft omtrent de toestand, de gang van zaken gedurende het boekjaar van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en van de met haar verbonden ondernemingen, waarvan de gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen;
- (3) het jaarverslag een beschrijving geeft van de wezenlijke risico's waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd.

Papendrecht / Sliedrecht, 12 maart 2014

Raad van Bestuur
dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter
ing. T.L. Baartmans
A. Goedée MM
drs. J.H. Kamps, CFO
ir. F.A. Verhoeven

Een surveyor van Boskalis op een landaanwinningproject in de haven van Mombasa, Kenia.

BOSKALIS JAARREKENING 2013

INHOUDSOPGAVE

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	62
Geconsolideerd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	63
Geconsolideerde balans	64
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	65
Geconsolideerd mutatie- overzicht van het eigen vermogen	66
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening	68
1. Algemeen	68
2. Overeenstemming met International Financial Reporting Standards	68
2.1 Overeenstemmingsverklaring	68
2.2 Toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties	68
2.3 Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties	68
3. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	69
3.1 Opmaak en waardering	69
3.2 Consolidatie	69
3.3 Vreemde valuta	70
3.4 Afgeleide financiële instrumenten en afdekking van kasstromen	71
3.5 Bijzondere waardeverminderingen	71
3.6 Immateriële activa	72
3.7 Materiële vaste activa	72
3.8 Geassocieerde deelnemingen	73
3.9 Langlopende vorderingen	73
3.10 Voorraden	73
3.11 Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers	73
3.12 Debiteuren en overige vorderingen	73
3.13 Liquide middelen	73
3.14 Aandelenkapitaal	74
3.15 Leningen en overige financieringsverplichtingen	74
3.16 Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	74
3.17 Voorzieningen	75
3.18 Crediteuren en overige schulden	75
3.19 Activa aangehouden voor verkoop	75
3.20 Netto-omzet	75
3.21 Overige opbrengsten en lasten	75
3.22 Grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk	75
3.23 Personeelslasten	76
3.24 Leasebetalingen	76
3.25 Financieringsbatens en -lasten	76
3.26 Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	76
3.27 Winstbelastingen / uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	76
3.28 Winst per aandeel	76
3.29 Dividenden	77
3.30 Bepaling reële waarde	77
3.31 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	77
3.32 Eerste toepassing IFRS 10 en IFRS 11 in 2014	78
4. Gesegmenteerde informatie	80
4.1 Operationele segmenten	81
5. Bedrijfscombinaties en activa aangehouden voor verkoop	81
5.1 Acquisitie Dockwise	81
5.2 VSMC	83
5.3 Verkoop Archirodon	84
5.4 Verkoop sleepactiviteiten aan Smit Lamnalco	84
5.5 Voorgenomen samenwerking met SAAM	84
6. Netto-omzet	85
7. Overige opbrengsten en lasten	85
8. Grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk	85
9. Personeelslasten	86
10. Financieringsbatens en -lasten	86

11.	Winstbelastingen	86
12.	Belastingvorderingen en –verplichtingen	87
13.	Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen	87
14.	Immateriële activa	89
14.1	Goodwill	90
14.2	Overige immateriële activa	91
15.	Materiële vaste activa	92
16.	Geassocieerde deelnemingen	93
17.	Langlopende vorderingen	94
18.	Voorraden	94
19.	Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers	94
20.	Debiteuren en overige vorderingen	95
21.	Liquide middelen	95
22.	Groepsvermogen	95
22.1	Geplaatst kapitaal en agioreserve	95
22.2	Reserve ingehouden winsten	96
22.3	Dividenden	96
22.4	Winst per aandeel	96
22.5	Overige reserves	97
23.	Leningen en overige financieringsverplichtingen	98
24.	Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	99
24.1	Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	100
24.2	Bijdrage aan toegezegde-bijdrage regelingen	103
25.	Voorzieningen	104
26.	Crediteuren en overige schulden	104
27.	Financiële instrumenten	104
27.1	Financieel risicobeheer	105
27.2	In de balans opgenomen financiële instrumenten en reële waarde	111
27.3	Kapitaalbeheer	113
27.4	Overige financiële instrumenten	113
28.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	114
29.	Gebeurtenissen na balansdatum	115
30.	Verbonden partijen	115
30.1	Identiteit van verbonden partijen	115
30.2	Transacties met verbonden partijen	118
	Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	122
	Vennootschappelijke balans voor winstbestemming	122
	Vermogensmutatie- overzicht	123
	Toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening	124
1.	Algemeen	124
2.	Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	124
2.1	Gehanteerde grondslagen	124
2.2	Opmaak vennootschappelijke jaarrekening	124
2.3	Deelnemingen in dochterondernemingen	124
2.4	Vorderingen op dochterondernemingen	124
2.5	Schulden aan dochterondernemingen	124
2.6	Resultaat deelnemingen	124
3.	Deelnemingen in dochterondernemingen	124
4.	Geplaatst kapitaal en agioreserve	125
5.	Reserves	125
6.	Onverdeelde winst	125
7.	Financiële instrumenten	125
8.	Bezoldigingen van de leden van de Raad van Bestuur en leden van de Raad van Commissarissen	126
9.	Honoraria accountants	126
10.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	126
	Overige gegevens	127
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	128

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(in duizenden EUR)	Toelichting	2013	2012 HERZIEN*
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Netto-omzet	[6]	3.538.718	3.080.862
Overige opbrengsten	[7]	96.385	14.460
		3.635.103	3.095.322
BEDRIJFSLASTEN			
Grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk	[8]	- 2.253.844	- 1.947.497
Personeelslasten	[9]	- 576.483	- 580.758
Overige lasten	[7]	- 4.678	-
Afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	[14/15]	- 334.174	- 231.310
		- 3.169.179	- 2.759.565
BEDRIJFSRESULTAAT		465.924	335.757
FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN			
Financieringsbaten	[10]	19.919	14.968
Financieringslasten	[10]	- 75.139	- 49.448
		- 55.220	- 34.480
Herwaardering belang geassocieerde deelneming voorafgaande aan bedrijfscombinatie	[16]	22.716	-
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen (na winstbelastingen)	[16]	- 2.502	252
Winst voor belastingen		430.918	301.529
Winstbelastingen	[11]	- 64.444	- 49.502
NETTOGROEPSWINST OVER DE VERSLAGPERIODE		366.474	252.027
NETTOGROEPSWINST OVER DE VERSLAGPERIODE TOEREKENBAAR AAN:			
Aandeelhouders		365.691	249.093
Minderheidsbelangen		783	2.934
		366.474	252.027
Gewogen gemiddeld aantal aandelen	[22.4]	118.445.238	105.644.024
Gewone winst per aandeel	[22.4]	EUR 3,09	EUR 2,36
Verwaterde winst per aandeel	[22.4]	EUR 3,09	EUR 2,36

* Zie toelichting 2.2 van de toelichting voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

(in duizenden EUR)	Toelichting	2013	2012 HERZIEN*
NETTOGROEPSWINST OVER DE VERSLAGPERIODE		366.474	252.027
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN WELKE NIET ZULLEN WORDEN GERECLASSIFICEERD NAAR DE WINST- EN VERLIESREKENING			
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	[24.1]	64.776	- 33.222
Winstbelastingen op niet-gerealiseerde resultaten welke niet zullen worden gereclassificeerd naar de winst- en verliesrekening	[13]	- 8.853	7.028
Totaal niet-gerealiseerde resultaten welke niet zullen worden gereclassificeerd naar de winst- en verliesrekening, na belastingen		55.923	- 26.194
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN WELKE NA EERSTE OPNAME MOGELIJK WORDEN GERECLASSIFICEERD NAAR DE WINST- EN VERLIESREKENING			
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten		- 50.241	- 2.976
Wijziging reserve koers-omrekeningsreserve voor verkoop belang in samenwerkingsverband		- 257	-
Mutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	[27.2]	- 15.457	- 18.988
Winstbelastingen op niet-gerealiseerde resultaten welke na eerste opname mogelijk worden gereclassificeerd naar de winst- en verliesrekening	[13]	- 4.886	4.573
Totaal niet-gerealiseerde resultaten welke na eerste opname mogelijk worden gereclassificeerd naar de winst- en verliesrekening, na belastingen		- 70.841	- 17.391
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER DE VERSLAGPERIODE, NA WINSTBELASTINGEN		- 14.918	- 43.585
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER DE VERSLAGPERIODE		351.556	208.442
TOE TE REKENEN AAN:			
Aandeelhouders		352.584	203.686
Minderheidsbelangen		- 1.028	4.756
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER DE VERSLAGPERIODE		351.556	208.442

* Zie toelichting 2.2 van de toelichting voor de wijzigingen van de waarderinggrondslagen in voorgaand boekjaar.

GECONSOLIDEERDE BALANS

(in duizenden EUR)	Toelichting	31 DECEMBER	
		2013	2012 HERZIEN *)
VASTE ACTIVA			
Immateriële activa	[14]	748.062	596.013
Materiële vaste activa	[15]	3.034.862	2.260.968
Geassocieerde deelnemingen	[16]	11.897	228.605
Langlopende vorderingen	[17]	49.819	51.192
Afgeleide financiële instrumenten	[27]	547	819
Uitgestelde belastingvorderingen	[13]	6.476	25.712
		3.851.663	3.163.309
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	[18]	103.328	105.150
Te vorderen van opdrachtgevers	[19]	262.758	239.253
Debiteuren en overige vorderingen	[20]	826.013	953.036
Afgeleide financiële instrumenten	[27]	12.597	15.571
Te vorderen winstbelastingen	[12]	8.890	14.350
Liquide middelen	[21]	386.887	398.102
Activa af te stoten activagroep	[5.5]	280.387	-
		1.880.860	1.725.462
TOTAAL ACTIVA			
		5.732.523	4.888.771
GROEPSVERMOGEN			
Geplaatst kapitaal	[22]	96.212	85.827
Agioreserve	[22]	538.407	229.452
Overige reserves	[22]	232.915	202.599
Reserve ingehouden winsten	[22]	1.657.703	1.380.127
EIGEN VERMOGEN TOE TE REKENEN AAN DE AANDEELHOUDERS		2.525.237	1.898.005
MINDERHEIDSBELANGEN		14.692	18.147
TOTAAL GROEPSVERMOGEN	[22]	2.539.929	1.916.152
LANGLOPENDE SCHULDEN EN VOORZIENINGEN			
Leningen en overige financieringsverplichtingen	[23]	1.168.082	605.473
Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	[24]	15.813	113.084
Uitgestelde belastingverplichtingen	[13]	55.621	78.038
Voorzieningen	[25]	28.710	26.402
Afgeleide financiële instrumenten	[27]	45.879	18.771
		1.314.105	841.768
KORTLOPENDE SCHULDEN EN VOORZIENINGEN			
Verschuldigd aan opdrachtgevers	[19]	313.190	352.893
Leningen en overige financieringsverplichtingen	[23]	26.366	382.317
Rekening-courantkredieten banken	[21]	5.794	8.120
Te betalen winstbelastingen	[12]	156.083	138.114
Crediteuren en overige schulden	[26]	1.229.121	1.223.254
Voorzieningen	[25]	4.659	5.906
Afgeleide financiële instrumenten	[27]	24.919	20.247
Verplichtingen af te stoten activagroep	[5.5]	118.357	-
		1.878.489	2.130.851
TOTAAL SCHULDEN			
		3.192.594	2.972.619
TOTAAL GROEPSVERMOGEN EN SCHULDEN			
		5.732.523	4.888.771

* Zie toelichting 2.2 van de toelichting voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(in duizenden EUR)	Toelichting	2013	2012 HERZIEN*
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN			
Nettogroepswinst		366.474	252.027
Afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen		334.174	231.310
Cashflow		700.648	483.337
Aanpassingen voor:			
Financieringsbatens en -lasten		55.220	34.480
Winstbelastingen		64.444	49.502
Boekresultaten		- 77.807	- 11.094
Mutatie overige financiële vaste activa		- 18.673	10.959
Mutatie voorzieningen en verplichtingen u.h.v. personeelsbeloningen		- 27.367	- 14.912
Mutatie voorraden		- 4.156	- 5.647
Mutatie debiteuren en overige vorderingen		28.303	10.093
Mutatie crediteuren en overige schulden		41.201	- 49.475
Mutatie te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers		- 66.653	- 149.833
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen, inclusief herwaarderingswinst		- 20.214	- 252
Kasstroom gegenereerd uit operationele activiteiten		674.946	357.158
Ontvangen dividenden		884	2.109
Ontvangen financieringsbatens		6.409	8.576
Betaalde financieringslasten		- 49.078	- 38.842
Betaalde winstbelastingen		- 47.049	- 50.181
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		586.112	278.820
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Investerings in materiële vaste activa, exclusief geactiveerde financieringskosten	[15]	- 292.675	- 313.893
Desinvesteringen materiële vaste activa tegen opbrengstwaarde		77.982	39.447
Verwerving van dochteronderneming, na aftrek van verworven geldmiddelen	[5.1]	- 398.677	-
Verkoop van joint venture, na aftrek van afgestoten geldmiddelen	[5.3]	123.199	-
Verkoop van (deel van) dochterondernemingen, na aftrek van afgestoten geldmiddelen en verstrekte leningen		40.575	-
Aankoop van (deel van) joint venture, na aftrek van verworven geldmiddelen		- 20.009	-
Aflossing door joint venture van verstrekte lening		-	77.299
Investerings in geassocieerde deelnemingen voorafgaand aan bedrijfscombinatie	[16]	- 65.248	- 225.288
Saldo overige investeringen en desinvesteringen in geassocieerde deelnemingen	[16]	- 1.767	- 7.376
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		- 536.620	- 429.811
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Opgenomen leningen en overige financieringsverplichtingen		3.377.382	696.403
Aflossingen op leningen en overige financieringsverplichtingen		- 3.651.256	- 495.413
Betalen van transactiekosten voor aantrekken financieringen		- 15.974	- 2.226
Opbrengst uit aandelenemissie	[22.1]	320.000	-
Verwerving van minderheidsbelangen		- 4.482	10
Betaald dividend aan aandeelhouders		- 43.237	- 38.493
Betaald dividend aan minderheidsbelangen		- 2.427	- 1.122
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		- 19.994	159.159
TOENAME LIQUIDE MIDDELEN			
Saldo liquide middelen per 1 januari	[21]	389.982	382.593
Toename liquide middelen		29.498	8.168
Koersomrekeningsverschillen		- 8.725	- 779
MUTATIE IN SALDO LIQUIDE MIDDELEN		20.773	7.389
SALDO LIQUIDE MIDDELEN PER 31 DECEMBER	[21]	410.755	389.982

* Zie toelichting 2.2 van de toelichting voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

GECONSOLIDEERD MUTATIE- OVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

(in duizenden EUR)	GEPLAATST KAPITAAL	AGIO- RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESERVE INGEHOUDEN WINSTEN	TOTAAL	MINDERHEIDS- BELANGEN	TOTAAL GROEPS- VERMOGEN
<i>Toelichting</i>	[22.1]	[22.1]	[22.5]	[22.2]			
Stand per 1 januari 2013	85.827	229.452	202.599	1.380.127	1.898.005	18.147	1.916.152
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET- GEREALISEERDE RESULTATEN OVER DE VERSLAGPERIODE							
<i>Nettogroepswinst over de verslagperiode</i>				365.691	365.691	783	366.474
Niet-gerealiseerde resultaten							
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen, na belasting			96.983	- 41.060	55.923	-	55.923
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten, na belasting			- 57.872	-	- 57.872	- 1.811	- 59.683
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen, na belasting			- 11.158	-	- 11.158	-	- 11.158
Herwaardering aanwezig belang voorafgaande aan bedrijfscombinatie Dockwise			22.716	- 22.716	-	-	-
Mutatie reserve deelnemingen			- 20.353	20.353	-	-	-
<i>Totaal niet-gerealiseerde resultaten</i>			30.316	- 43.423	- 13.107	- 1.811	- 14.918
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode			30.316	322.268	352.584	- 1.028	351.556
TRANSACTIES MET AANDEELHOUDERS, RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN							
Uitgifte van gewone aandelen	7.758	310.127	-	-	317.885	-	317.885
Uitkeringen aan aandeelhouders							
Contant dividend	-	-	-	- 43.237	- 43.237	- 2.427	- 45.664
Dividend in aandelen	2.627	- 1.172	-	- 1.455	-	-	-
Veranderingen in eigendomsbelangen in dochterondernemingen							
Minderheidsbelangen in Dockwise Ltd.	-	-	-	-	-	4.482	4.482
Minderheidsbelangen in Dockwise Ltd.	-	-	-	-	-	- 4.482	- 4.482
Totaal transacties met aandeelhouders	10.385	308.955	-	- 44.692	274.648	- 2.427	272.221
Stand per 31 december 2013	96.212	538.407	232.915	1.657.703	2.525.237	14.692	2.539.929

(in duizenden EUR)	GEPLAATST KAPITAAL	AGIO- RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESERVE INGEHOUDEN WINSTEN	TOTAAL	MINDERHEIDS- BELANGEN	TOTAAL GROEPS- VERMOGEN
Toelichting	[22.1]	[22.1]	[22.5]	[22.2]			
Stand per 1 januari 2012	<u>82.777</u>	<u>230.360</u>	<u>230.175</u>	<u>1.189.500</u>	<u>1.732.812</u>	<u>14.503</u>	<u>1.747.315</u>
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER DE VERSLAGPERIODE							
<i>Nettogroepswinst over de verslagperiode</i>				<u>249.093</u>	<u>249.093</u>	<u>2.934</u>	<u>252.027</u>
Niet-gerealiseerde resultaten							
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen, na belasting			- 26.194	-	- 26.194	-	- 26.194
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten, na belasting			- 4.974	-	- 4.974	1.822	- 3.152
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen, na belasting			- 14.239	-	- 14.239	-	- 14.239
Realisatie herwaarderingsreserve door vervreemding onderliggend actief			- 716	716	-	-	-
Mutatie reserve deelnemingen			<u>18.547</u>	<u>- 18.547</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Totaal niet-gerealiseerde resultaten</i>			<u>- 27.576</u>	<u>- 17.831</u>	<u>- 45.407</u>	<u>1.822</u>	<u>- 43.585</u>
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode			<u>- 27.576</u>	<u>231.262</u>	<u>203.686</u>	<u>4.756</u>	<u>208.442</u>
TRANSACTIONEN MET AANDEELHOUDERS, RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN							
Uitkeringen aan aandeelhouders							
Contant dividend	-	-	-	- 38.493	- 38.493	- 1.122	- 39.615
Dividend in aandelen	3.050	- 908	-	- 2.142	-	-	-
Veranderingen in eigendomsbelangen in dochterondernemingen							
Nieuw in consolidatie	-	-	-	-	-	10	10
Totaal transacties met aandeelhouders	<u>3.050</u>	<u>- 908</u>	<u>-</u>	<u>- 40.635</u>	<u>- 38.493</u>	<u>- 1.112</u>	<u>- 39.605</u>
Stand per 31 december 2012 HERZIEN*)	<u><u>85.827</u></u>	<u><u>229.452</u></u>	<u><u>202.599</u></u>	<u><u>1.380.127</u></u>	<u><u>1.898.005</u></u>	<u><u>18.147</u></u>	<u><u>1.916.152</u></u>

* Zie toelichting 2.2 van de toelichting voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1. ALGEMEEN

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is een toonaangevende internationale dienstverlener op het gebied van baggeren, droge en maritieme infrastructuur en maritieme diensten. Koninklijke Boskalis Westminster N.V. (de "Vennootschap") heeft haar statutaire zetel in Sliedrecht, Nederland en haar hoofdkantoor is gevestigd in Papendrecht, Nederland. De Vennootschap is een naamloze vennootschap die ter beurse is genoteerd aan de NYSE Euronext Amsterdam. De geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. over 2013 omvat de Vennootschap en haar dochterondernemingen (tezamen te noemen de "Groep" en afzonderlijk de "Groepsentiteiten") en de belangen van de Groep in geassocieerde deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. Deze geconsolideerde jaarrekening is door Raad van Bestuur opgesteld en op 12 maart 2014 ondertekend. De jaarstukken 2013 zullen ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 mei 2014.

2. OVEREENSTEMMING MET INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

2.1 OVEREENSTEMMINGSVERKLARING

De geconsolideerde jaarrekening en toelichtingen daarbij zijn in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

2.2 TOEGEPASTE NIEUWE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

De toegepaste grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en resultaatbepaling zijn gelijk aan die van de jaarrekening van voorgaand jaar met uitzondering van de hieronder genoemde wijzigingen.

Toegezegd-pensioenregelingen

Naar aanleiding van de in juni 2012 aangepaste IAS19 (2011), welke op 1 januari 2013 effectief is geworden, heeft de Groep haar grondslag gewijzigd voor de bepaling van baten en lasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen. Ter bepaling van de nettorentelast (-bate) inzake de nettoverplichting (netto-actief) uit hoofde van de pensioenregeling gebruikt de Groep nu conform IAS19 (2011) de disconteringsvoet die is gebruikt voor de waardering van deze nettoverplichting c.q. netto-actief aan het begin van de verslagperiode. Daarbij wordt rekening gehouden met in de verslagperiode opgetreden veranderingen in de waarde van deze nettoverplichting c.q. netto-actief als gevolg van afgedragen pensioenpremies en -uitkeringen. Derhalve bestaat de nettorentelast (-bate) inza-

ke de nettoverplichting (netto-actief) uit hoofde van toegezegd-pensioenregeling nu uit rentelasten van de toegezegd-pensioenverplichting, rentebaten uit fondsbeleggingen en rente over het effect op een eventueel activaplafond ('asset ceiling'). Voorheen stelde de Groep de rentebaten uit de fondsbeleggingen vast op basis van hun verwachte rendementspercentage op de lange termijn. IAS19 (2011) dient retrospectief te worden toegepast met aanpassingen van de vergelijkende cijfers over 2012. Uit dien hoofde is de pensioenlast over 2012 met ongeveer EUR 1,1 miljoen verhoogd en met eenzelfde bedrag zijn de actuariële verliezen verlaagd. Het effect van deze aanpassingen op de openingsbalans 2012 is nihil en er is ook geen effect op het totaal van het eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders.

Presentatie van posten van niet-gerealiseerde resultaten

Als gevolg van wijzigingen in IAS1 worden in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, posten die mogelijk naar de winst- en verliesrekening zullen worden gereclassificeerd, afzonderlijk gepresenteerd van posten die niet zullen worden gereclassificeerd. De vergelijkende cijfers zijn dienovereenkomstig gepresenteerd.

Waardering tegen reële waarde

IFRS13 introduceert een uniform raamwerk voor waardering tegen reële waarde waar deze waarderingsgrondslag op grond van andere IFRS-standaarden verplicht is of is toegestaan. Daarbij wordt de reële waarde specifiek gedefinieerd als de prijs die zou worden ontvangen bij de verkoop van een actief of die betaald zou moeten worden bij het overdragen van een verplichting in een ordelijke transactie tussen marktpartijen op de waarderingsdatum. De vereiste informatievoorziening is uitgebreid. Overeenkomstig de overgangsbepalingen van IFRS13, heeft de Groep de nieuwe richtlijnen voor waardering prospectief toegepast zonder daarbij vergelijkende cijfers op te nemen ten aanzien van nieuwe informatie die wordt verschaft. De implementatie van IFRS13 heeft geen significante invloed op de waardering van de activa en verplichtingen van de Groep.

2.3 NOG NIET TOEGEPASTE NIEUWE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

De volgende standaarden, wijzigingen op standaarden en interpretaties zijn in 2013 nog niet van kracht en/of nog niet goedgekeurd door de Europese Commissie. Ze zijn daarom niet toegepast op deze geconsolideerde jaarrekening. De Groep is op basis van de huidige inzichten niet van plan deze standaarden en interpretaties vervroegd toe te passen en heeft de omvang van het te verwachten effect,

met uitzondering van de hieronder beschreven effecten, nog niet bepaald. De voor de Groep mogelijk belangrijkste veranderingen kunnen als volgt worden samengevat:

- IFRS9 Financiële instrumenten: classificatie en waardering is van toepassing op boekjaren die ingaan op of na 1 januari 2015 waarbij eerdere toepassing is toegestaan.
- IFRS10 Geconsolideerde jaarrekening vervangt de bepalingen voor consolidatie in IAS27 Geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening. IFRS voorziet in één consolidatiemodel waarbij zeggenschap als grondslag voor de consolidatie van alle soorten belangen wordt vastgesteld. De invoering van deze standaard heeft geen gevolgen voor de Groep.
- IFRS11 Gezamenlijke overeenkomsten herzielt de verwerking van joint ventures (die onder de nieuwe standaard 'gezamenlijke overeenkomsten' worden genoemd). De belangrijkste verandering is dat er voor joint ventures niet langer een keuzemogelijkheid bestaat tussen de 'equity' methode en proportionele consolidatie; uitsluitend de 'equity' methode is nog toegestaan voor joint ventures en voor joint-operations moeten het belang van de groep in de activa, verplichtingen, opbrengsten en lasten van het samenwerkingsverband worden opgenomen (vergelijkbaar met proportioneel consolideren). In combinatie met een afname van het balanstotaal ultimo 2013 leidt dit tot een verbetering van de solvabiliteit met circa 3,4%. De bedrijfsopbrengsten 2013 bedragen circa EUR 406 miljoen minder en het nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders is onveranderd. Het aandeel in het resultaat van joint-ventures betreft hoofdzakelijk een aandeel in het bedrijfsresultaat. Dienovereenkomstig zal de presentatie van de winst- en verliesrekening worden aangepast, zodat het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen en joint-ventures, na financieringsbaten en -lasten en winstbelastingen, wordt verantwoord als onderdeel van het bedrijfsresultaat. In noot 3.32 zijn de kerncijfers van de geconsolideerde winst- en verliesrekening 2013 en geconsolideerde balans opgenomen indien zowel IFRS10, IFRS11 en IAS28R zouden zijn toegepast in 2013. De gewijzigde standaard IAS28R wordt verplicht retrospectief toegepast met ingang van 1 januari 2014 en heeft geen effect op het eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders.
- IFRS12 Toelichting van belangen in andere entiteiten bevat uniforme vereisten inzake de toelichting op dochterondernemingen, 'associates' en gezamenlijke overeenkomsten alsmede niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Deze toelichtingen worden, in lijn met de eerste toepassing van IFRS10 en IFRS11 en de aanpassingen in IAS28R, opgenomen in de jaarrekening 2014.

3. BELANGRIJKSTE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor alle gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening en

zijn tevens consequent toegepast door de Groepsentiteiten. De presentatie in voorgaand jaar is aangepast voor de presentatie in huidig boekjaar.

3.1 OPMAAK EN WAARDERING

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld in euro, de functionele valuta van de Groep. De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kostprijzen voor zover IFRS de waardering en resultaatbepaling van specifieke posten niet op andere wijze voorschrijft. Het opmaken van de jaarrekening brengt met zich mee dat beoordelingen, inschattingen en aannames van het management mede de opgenomen bedragen van activa, passiva, opbrengsten en kosten bepalen. Inschattingen en aannames hebben met name betrekking op de waardering van immateriële activa (inclusief goodwill), materiële vaste activa, eindwerkresultaten op onderhanden werken (inclusief bergingsprojecten), pensioenverplichtingen, belastingposities, voorzieningen en financiële instrumenten. Beoordelingen door het management bij de toepassing van IFRS die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening betreffen de kwalificatie van deelnemingen als dochteronderneming, joint venture of geassocieerde deelneming. De informatie terzake is opgenomen in de toelichtingen op deze posten. Behalve de al in de toelichting op de jaarrekening uiteengezette elementen zijn er geen andere kritische waarderingsinschattingen in de toepassing van de grondslagen die een nadere toelichting vereisen. De gemaakte inschattingen en daarmee samenhangende aannames zijn gebaseerd op ervaringen en inzichten van het management en op de ontwikkeling van externe factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk kunnen worden beschouwd. Inschattingen en aannames zijn aan wijzigingen, als gevolg van veranderende feiten en inzichten, onderhevig en kunnen per verslagperiode andere uitkomsten hebben. De mutaties in deze uitkomsten worden, afhankelijk van de aard van de betreffende post, verwerkt in de balans of in de winst- en verliesrekening. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van eerdere op basis van inschattingen en aannames gerapporteerde resultaten. Alle bedragen in de toelichting luiden, tenzij anders vermeld, in duizenden euro's.

3.2 CONSOLIDATIE

3.2.1. BEDRIJFSCOMBINATIES EN VERWERVING VAN MINDERHEIDSBELANGEN

Bedrijfscombinaties worden verwerkt op basis van de overnamemethode per overnamedatum, dat wil zeggen de datum waarop de zeggenschap overgaat naar de Groep. Er is sprake van zeggenschap als de Groep de mogelijkheid heeft om het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. Bij de beoordeling van zeggenschap houdt de Groep rekening met potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar zijn.

De groep waardeert de goodwill per overnamedatum als:

- de reële waarde van de overgedragen vergoeding; plus

- het opgenomen bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de overgenomen partij; plus
- indien de bedrijfscombinatie in fasen plaatsvindt, de reële waarde van het voorafgaande belang in de overgenomen partij; minus
- het opgenomen nettobedrag (over het algemeen de reële waarde) van de identificeerbare verworven activa en aangegane verplichtingen.

Indien het verschil negatief is, wordt onmiddellijk een boekwinst uit een voordelige koop in de winst- en verliesrekening opgenomen.

In de overgedragen vergoeding is geen bedrag begrepen voor de afwikkeling van bestaande relaties. Een dergelijk bedrag wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen. Door de Groep gemaakte kosten in verband met een bedrijfscombinatie, niet zijnde kosten in verband met de uitgifte van aandelen of obligaties, worden in de winst- en verliesrekening verantwoord wanneer zij worden gemaakt.

Verantwoording van vererving van minderheidsbelangen

Verworven minderheidsbelangen worden verwerkt als transacties met eigenaren in hun capaciteit als eigenaar en er wordt uit hoofde van dergelijke transacties geen goodwill opgenomen.

3.2.2. DOCHTERONDERNEMINGEN

Dochterondernemingen worden op grond van feitelijke beslissende zeggenschap voor 100%, rekening houdend met minderheidsbelangen, in de consolidatie betrokken. De cijfers van dochterondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt.

Bij verlies van zeggenschap worden de activa en verplichtingen van de dochteronderneming, eventuele minderheidsbelangen en overige met de dochter samenhangende vermogenscomponenten niet langer volledig in de balans geconsolideerd. Het eventuele overschot of tekort op het verlies van zeggenschap wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien de Groep een belang houdt in de voormalige dochteronderneming, wordt dat belang tegen de reële waarde verantwoord per de datum dat niet langer sprake was van zeggenschap. Het belang wordt na eerste opname verantwoord als een joint venture of als geassocieerde deelneming, afhankelijk van de mate en soort van behouden invloed.

3.2.3. JOINT VENTURES

Joint ventures zijn die entiteiten waarover de Groep gezamenlijke zeggenschap heeft, waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd en waarin strategische beslissingen over het financiële en operationele beleid met unanieme instemming moeten worden genomen. Joint ventures, zowel strategische allianties als op contractuele afspraken gebaseerde projectgedreven aannemingscombinaties, worden op basis van het aandeel in de feitelijke

gezamenlijke zeggenschap op proportionele basis in de consolidatie opgenomen. Vorderingen op en schulden aan projectgedreven aannemingscombinaties worden in de consolidatie geëlimineerd. Eliminatieverschillen als gevolg van onbalans tussen partners in rekeningen-courant met projectgedreven aannemingscombinaties worden in de geconsolideerde balans als overige vorderingen of overige schulden opgenomen.

3.2.4. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Aandelenbelangen die op grond van het criterium van feitelijke beslissende zeggenschap niet in aanmerking komen voor consolidatie, maar waarbij invloed van betekenis op het financiële en operationele beleid bestaat, worden opgenomen in de post Geassocieerde deelnemingen. Invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan indien de Groep houder is van 20 procent en meer van de stemrechten van een andere entiteit. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het resultaat van geassocieerde deelnemingen vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis (zie toelichting 3.8). Aan geassocieerde deelnemingen verstrekte langlopende leningen worden verantwoord onder de post langlopende leningen.

3.2.5. ELIMINATIE VAN TRANSACTIES BIJ CONSOLIDATIE

Intragroep vorderingen en schulden alsmede onderlinge leveringen en financieringsbaten en -lasten binnen de Groep en niet-gerealiseerde resultaten binnen de Groep en met geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden naar rato van het belang dat de Groep in de investering heeft, in de consolidatie geëlimineerd.

3.3 VREEMDE VALUTA

De activa en passiva van buitenlandse dochterondernemingen en joint ventures die luiden in andere functionele valuta dan de euro, zijn omgerekend tegen de koersen per het einde van het verslagjaar c.q. de verslagperiode. De posten van de winst- en verliesrekeningen van de betreffende buitenlandse dochterondernemingen en joint ventures zijn omgerekend tegen gemiddelde koersen, die de transactiekoersen gedurende het jaar benaderen. De uit deze systematiek voortvloeiende koersomrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste, dan wel ten laste van de koers omrekeningsreserve in het groepsvermogen gebracht. Koersverschillen als gevolg van transacties in de bedrijfsvoering worden ten gunste of ten laste van het resultaat over de lopende verslagperiode gebracht. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden op balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De valutakoersverschillen met betrekking tot de monetaire posten omvatten het verschil tussen de geamortiseerde kostprijs in de functionele valuta aan het begin van het jaar, gecorrigeerd voor de effectieve rente en betalingen gedurende het boekjaar, en de geamortiseerde kostprijs in buitenlandse valuta omgerekend tegen de wisselkoers aan het einde van het jaar. In vreemde valuta luidende niet-monetaire activa en verplichtingen die op basis van histori-

sche kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Koersverschillen op langlopende vorderingen, leningen en overige financieringsverplichtingen worden verantwoord als financieringsbaten en -lasten; overige koersverschillen als gevolg van transacties in de bedrijfsvoering worden verantwoord in de betreffende posten binnen het bedrijfsresultaat.

3.4 AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN AFDEKING VAN KASSTROMEN

De Groep heeft als beleid dat alle operationele valutarisico's, die vooral betrekking hebben op toekomstige kasstromen uit contracten die geheel of gedeeltelijk luiden in andere valuta dan de betreffende functionele valuta en die een hoge mate van waarschijnlijkheid van realisatie hebben, worden afgedekt door middel van kasstroomafdekkingen. Ook kunnen brandstofprijrisico's en renterisico's in toekomstige kasstromen door middel van specifieke derivaten worden afgedekt.

Op kasstroomafdekkingen wordt overwegend "hedge accounting" toegepast, hetgeen als volgt is uitgewerkt. Op het moment dat de afdekking voor het eerst wordt aangewezen, documenteert de Groep formeel de relatie die bestaat tussen afdekkingsinstrument(en) en afgedekte positie(s), inclusief haar risicodoelstellingen en strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, alsmede de methode die wordt gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie vast te stellen. Bij het aangaan van de afdekkingsrelatie en daarna doorlopend beoordeelt de Groep of de afdekkingsinstrumenten naar verwachting gedurende de periode waarvoor de afdekking is aangewezen 'effectief' zullen zijn in het bereiken van compensatie van aan de afgedekte positie(s) toe te rekenen veranderingen in reële waarde of kasstromen, en of de daadwerkelijke resultaten van iedere afdekking binnen een bereik van 80 tot 125 procent vallen. Een kasstroomafdekking van een verwachte transactie vereist dat het zeer waarschijnlijk is dat de transactie zal plaatsvinden en deze transactie een blootstelling zou opleveren aan variabiliteit van kasstromen die dusdanig is dat deze uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op het gerapporteerde nettoresultaat.

De toepassing van hedge accounting betekent dat marktwaardemutaties van nog niet afgewikkelde kasstroomafdekkingen, inclusief gerealiseerde resultaten op het doorrollen van bestaande afdekkingen als gevolg van afwijkende looptijden van de betreffende afdekkingen en de onderliggende kasstromen, rekening houdend met belastingen, direct ten gunste of ten laste van de afdekkingsreserve in het groepsvermogen worden gebracht. Indien een ten gunste of ten laste van het groepsvermogen opgenomen kasstroomafdekking expireert, wordt tegengesloten of wordt uitgeoefend danwel de afdekkingsrelatie met de onderliggende kasstromen niet meer als effectief kan worden aangemerkt, maar zolang de onderliggende kasstroom naar verwachting nog steeds zal plaatsvinden, blijft het cumulatieve resultaat in het groepsvermogen opgenomen tot de verslagperiode waarin de onderliggende kas-

stroom zich voordoet. Alsdan wordt het cumulatieve resultaat direct ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Marktwaardemutaties van kasstroomafdekkingen waarop geen hedge accounting wordt toegepast (niet-effectieve kasstroomafdekkingen en het niet-effectieve deel van effectieve kasstroomafdekkingen), worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening over de lopende verslagperiode gebracht. Resultaten uit afgewikkelde effectieve kasstroomafdekkingen en marktwaardemutaties van niet-effectieve kasstroomafdekkingen worden, voorzover deze langlopende vorderingen, leningen en overige financieringsverplichtingen betreffen, verantwoord als financieringsbaten en -lasten en voor het overige in de betreffende posten binnen het bedrijfsresultaat. Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde; toerekenbare transactiekosten worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt. Na de eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten tegen reële waarde gewaardeerd en eventuele wijzigingen worden op de hiervoor beschreven manier verantwoord.

3.5 BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

De boekwaarde van de activa van de Groep, uitgezonderd voorraden, een actief uit hoofde van personeelsbeloningen en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per balansdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor goodwill en activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt jaarlijks de realiseerbare waarde geschat. Er wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Bijzondere waardeverminderingverliezen opgenomen met betrekking tot kasstroomgenererende eenheden worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan kasstroomgenererende eenheden (of groepen van eenheden) toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de eenheid (of groep van eenheden).

De realiseerbare waarde van tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde vorderingen wordt berekend als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente. Voor de overige activa of kasstroomgenererende eenheden is de realiseerbare waarde gelijk aan de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde, indien deze hoger is. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als de

specifieke risico's met betrekking tot het actief. Indicaties voor bijzondere waardeverminderingen van met name drijvend en ander aannemingsmaterieel worden gebaseerd op meerjarige verwachtingen van de materieelexploitatie van materieel of indien van toepassing groepen van onderling uitwisselbaar materieel. Ingeval van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen wordt de realiseerbare waarde bepaald op basis van de directe opbrengstwaarde of de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen.

Met betrekking tot goodwill worden geen bijzondere waardeverminderingverliezen teruggenomen. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen amortisatiewaarde gewaardeerde vordering wordt teruggenomen indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzonder waardeverminderingverlies werd opgenomen. Voor andere activa worden bijzondere waardeverminderingverliezen teruggenomen als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald, echter uitsluitend voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde na aftrek van afschrijvingen of amortisatie die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderingverlies was opgenomen.

3.6 IMMATERIËLE ACTIVA

Goodwill bestaat uit het bij de verwerving van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen vastgestelde verschil tussen de verwervingsprijs en de reële waarde van de verworven activa en verplichtingen, op basis van de waarderingsgrondslagen van de Groep. Hierbij wordt de goodwill toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid welke het laagste niveau representeert waarop de Groep voor interne managementdoeleinden goodwill bewaakt uit hoofde van intern beheer, hetgeen niet hoger is dan het niveau van de operationele segmenten van de Groep. Goodwill en overige immateriële activa worden geactiveerd onder aftrek van cumulatieve amortisaties en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Merknamen met een bepaalde gebruiksduur worden in vier jaar geamortiseerd, merknamen zonder bepaalde gebruiksduur worden niet geamortiseerd, maar getoetst op bijzondere waardevermindering. De amortisatie van bij acquisities gewaardeerde klantportefeuilles en –contracten vindt plaats over 7 tot 22 jaar.

Stelselmatige afschrijving op goodwill en immateriële activa met een onbeperkte gebruiksduur vindt niet plaats. Jaarlijks, of indien er een indicatie is voor een bijzondere waardevermindering, wordt de boekwaarde hiervan getest op bijzondere waardevermindering (zie toelichting 3.5). Eventueel bij een overname ontstane negatieve goodwill wordt direct ten gunste van het resultaat gebracht. Met betrekking tot geassocieerde deelnemingen is de boekwaarde van de goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering. Overige immateriële activa worden uitsluitend geactiveerd, wanneer het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen die een actief in zich

bergt, zullen toekomen aan de Groep en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Overige immateriële activa, met een bepaalde gebruiksduur, worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Uitgaven voor onderzoeksactiviteiten, die worden verricht met het vooruitzicht nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten te verwerven, worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gedaan.

3.7 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve lineaire afschrijvingen berekend vanaf de datum van ingebruikstelling en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs is gebaseerd op de aanschafprijs en/of de intern gegeneerde kostprijs gebaseerd op direct toerekenbare kosten. De hoogte van de afschrijvingen is, rekening houdend met een aangenomen restwaarde, bepaald door een aan de verschillende objecten toegekende geschatte resterende gebruiksduur. Modificaties en capaciteitsvergroten investeringen worden eveneens tegen kostprijs geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de resterende gebruiksduur van het betreffende activum. Materieel in aanbouw wordt op de balans opgenomen voor de betaalde termijnen, inclusief interest gedurende de bouw. Wanneer materiële vaste activa bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, worden deze als afzonderlijke posten afgeschreven.

Gebouwen worden in termijnen variërend van tien tot dertig jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen van componenten van het overwegende deel van schepen, drijvend en ander aannemingsmaterieel variëren van vijf tot dertig jaar. Inventarissen en andere vaste bedrijfsmiddelen hebben afschrijvingstermijnen tussen drie en tien jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De slijtage van baggermaterieel is sterk afhankelijk van moeilijk voorspelbare projectspecifieke combinaties van grondomstandigheden, te verwerken materiaal, maritieme omstandigheden en de intensiteit van de inzet van het materieel. De als gevolg hiervan grillige en tijdonafhankelijke onderhoudskosten ter instandhouding van de activa worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarde worden op het einde van ieder boekjaar opnieuw geëvalueerd en, indien noodzakelijk, aangepast.

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen overneemt, worden geclassificeerd als financiële leases. Bij de eerste opname wordt het geleasede actief geclassificeerd als materieel vast actief en gewaardeerd tegen de laagste van de reële waarde of de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Na de eerste opname geschiedt de verwerking in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslag.

Overige leases betreffen operationele lease overeenkomsten; deze worden niet in de balans van de Groep opgenomen.

3.8 GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Geassocieerde deelnemingen, worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. In de investering is begrepen de bij de acquisitie vastgestelde goodwill. Daarna worden deze deelnemingen verantwoord op basis van de 'equity'-methode, gecorrigeerd voor verschillen met de grondslagen van de Groep, onder aftrek van cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een geassocieerde deelneming, wordt de boekwaarde van dat belang in de balans van de Groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de Groep een in rechte afdwingbare en feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde deelneming.

3.9 LANGLOPENDE VORDERINGEN

De langlopende vorderingen worden overwegend voor de lange termijn en/of tot einde looptijd gehouden en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

Vorderingen uit hoofde van Publiek-Private Samenwerkingsovereenkomsten (PPS) betreffen de van publieke organen (overheden) nog te ontvangen concessievergoedingen in verband met PPS-projecten. PPS-vorderingen worden verantwoord als langlopende vordering (financieel vast actief). De PPS-vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs, gebruikmakend van een effectieve rente.

3.10 VOORRADEN

De voorraden, voornamelijk bestaande uit brandstof, hulpstoffen en reserveonderdelen, worden gewaardeerd tegen gemiddelde inkoopprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs bij normale bedrijfsuitoefening, verminderd met de geschatte verkoopkosten.

3.11 TE VORDEREN VAN EN VERSCHULDIGD AAN OPDRACHTGEVERS

De te vorderen bedragen van opdrachtgevers betreffen de nog in rekening te brengen bedragen die naar verwachting bij opdrachtgevers zullen worden geïnd voor tot de verslagdatum uitgevoerde contractwerkzaamheden (hierna te noemen "onderhanden werken") en verleende diensten (met name bergingsprojecten). Onderhanden werken worden gewaardeerd tegen de kostprijs van het verrichte werk, vermeerderd met het naar rato van de voortgang gerealiseerde deel van de verwachte eindwerkresultaten en verminderd met de gedeclareerde termijnen, vooruitbetalingen en eventuele verliesvoorzieningen. Voor verwachte verliezen op onderhanden werken worden voorzienin-

gen getroffen zodra deze verliezen blijken en in mindering gebracht op de kostprijs; eventueel worden reeds verantwoorde winsten teruggenomen. Opbrengsten als gevolg van meerwerk worden betrokken in de totale contractopbrengsten als het bedrag op enigerlei wijze door de opdrachtgever is geaccepteerd. Claims en incentives worden gewaardeerd in het onderhanden werk als het nagenoeg zeker is dat deze geaccepteerd of gerealiseerd zullen worden. De kostprijs bevat de (direct toerekenbare) projectkosten, bestaande uit loonkosten, materialen, kosten van uitbesteed werk, tarieven voor huur en onderhoudskosten van het ingezette materieel en overige projectkosten. De hierbij gehanteerde tarieven zijn gebaseerd op de lange termijn verwachte gemiddelde bezetting. De voortgang van een project wordt bepaald op basis van de kostprijs van het verrichte werk in relatie tot de verwachte kostprijs van het project als geheel. Winstneming op onderhanden werken blijft achterwege zolang geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het eindwerkresultaat. Per project wordt het saldo van de waarde van het onderhanden werk en de gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen bepaald. Voor projecten waarvan de gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen de waarde van het onderhanden werk overtreffen, wordt het saldo opgenomen onder de kortlopende schulden in plaats van onder de vlottende activa. De benaming van deze posten in de balans luidt respectievelijk "te vorderen van opdrachtgevers" en "verschuldigd aan opdrachtgevers".

De op de balansdatum opgeleverde bergingsprojecten, waarvoor de opbrengsten nog niet definitief zijn vastgesteld door partijen, worden gewaardeerd op basis van de verwachte opbrengsten, rekening houdend met de onzekerheid van deze schatting verminderd met de gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen. Indien een opbrengst van een opgeleverd bergingsproject niet betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst verantwoord tot maximaal het bedrag van de kostprijs. Voor verwachte verliezen op bergingsprojecten worden een voorziening getroffen zodra deze blijken.

3.12 DEBITEUREN EN OVERIGE VORDERINGEN

Debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na de eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen voor onder meer oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald op basis van de effectieve rentevoet.

3.13 LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en deposito's met looptijden van maximaal drie maanden. Voor zover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan als gevolg van transferrestricties, gezamenlijke zeggenschap of andere juridische belemmeringen, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting. Opgenomen rekening-courant kredieten maken onderdeel uit van de liquide middelen in het kasstroomoverzicht.

3.14 AANDELENKAPITAAL

Geplaatste gewone aandelen worden geclassificeerd als eigen vermogen. Kosten die direct zijn toe te schrijven aan de uitgifte van gewone aandelen worden, na aftrek van eventuele belastingen, in mindering gebracht op het eigen vermogen.

3.15 LENINGEN EN OVERIGE FINANCIERINGSVERPLICHTINGEN

Leningen en overige financieringsverplichtingen betreffen schulden aan financiële instellingen. Opgenomen rentedragende leningen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met transactiekosten voor verwerving. Na de eerste verwerking worden rentedragende leningen en schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs waarbij een verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve-rentemethode in de winst- en verlies rekening wordt opgenomen over de looptijd van de leningen.

3.16 VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN PERSONEELSBELONINGEN

Toegezegde-bijdrage pensioenregelingen

Een toegezegde-bijdrage pensioenregeling is een pensioenregeling waarbij een onderneming een vaste bijdrage betaalt aan een separate entiteit. De onderneming heeft geen juridische of feitelijke verplichting om additionele bijdragen te betalen indien het pensioenfonds onvoldoende middelen bezit om de personeelsbeloningen verband houdende met de door de werknemer verleende huidige dan wel vroegere diensten te betalen. De pensioenbijdragen worden in de winst- en verliesrekening als kosten van personeelsbeloningen verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. Vooruitbetaalde bijdragen worden opgenomen als actief voor zover een terugbetaling in contanten of een verlaging van toekomstige betalingen beschikbaar is. Bijdragen aan een toegezegde-bijdrageregeling die meer dan twaalf maanden na afloop van de periode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties verrichten betaalbaar zijn, worden verdisconteerd tot hun contante waarde.

Toegezegd-pensioenregelingen

Een toegezegd-pensioenregeling is een pensioenregeling die geen toegezegde-bijdrage pensioenregeling is. Voor de afzonderlijke toegezegd-pensioenregelingen wordt de netto-vordering of -verplichting berekend als het saldo van de contante waarde van de toekomstige uitkeringen aan (ex-) werknemers, verminderd met de reële waarde van de daarvoor aangehouden fondsbeleggingen. De berekeningen worden uitgevoerd door bevoegde actuarissen volgens de 'projected unit credit'-methode. Het disconteringspercentage is gelijk aan het rendement op hoogwaardige bedrijfsobligaties op balansdatum waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen benadert. Wanneer de berekening resulteert in een positief saldo voor de Groep, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan eventuele niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van economische voordelen in de vorm van even-

tuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies. Bij de berekening van de contante waarde van economische voordelen wordt rekening gehouden met minimale financieringsverplichtingen die van toepassing zijn op de afzonderlijke regelingen van de Groep. Een economisch voordeel is voor de Groep beschikbaar als dit realiseerbaar is tijdens de looptijd van de regeling of bij de afwikkeling van de verplichtingen van de regeling. Actuariële resultaten worden, inclusief eventuele mutaties op limiteringen van nettopensioenvorderingen, in de niet-gerealiseerde resultaten binnen het Geconsolideerd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen. Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden gewijzigd of wanneer een regeling wordt ingeperkt, wordt de daaruit voortvloeiende wijziging in aanspraken met betrekking tot verstreken diensttijd of de winst of het verlies op die inperking direct verwerkt in het resultaat. De Groep verantwoordt winsten of verliezen op de afwikkeling van een toegezegd-pensioenregeling op het moment dat de afwikkeling plaatsvindt.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden zonder contantmaking gewaardeerd en opgenomen wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting verantwoord voor het bedrag dat naar verwachting ten gevolge van een korte termijnbonus in contanten of een winstdelingsregeling zal worden uitbetaald indien de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van verstreken diensttijd van werknemers en indien deze verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen

De overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen hebben voornamelijk betrekking op jubileumuitkeringen. De bepaling van deze verplichtingen wordt uitgevoerd volgens de 'projected unit credit'-methode, waarbij de actuariële parameters voor de belangrijkste toegezegd-pensioenregelingen worden gehanteerd.

Op aandelen gebaseerde beloningsplannen

Voor de leden van de Raad van Bestuur en een aantal senior medewerkers bestaat een mede op de ontwikkeling van de aandelenkoers gebaseerd beloningsplan, waarbij wordt uitgekeerd in contanten. De reële waarde van het over het jaar verschuldigde bedrag, wordt opgenomen als personeelslast in de winst- en verliesrekening, met een overeenkomstige opboeking van de verplichting. De waardering van de verplichting wordt op iedere verslagdatum opnieuw bepaald, evenals op afwikkeldatum. Eventuele veranderingen in de reële waarde van de verplichting worden opgenomen als personeelskosten in de winst- en verliesrekening.

3.17 VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden bepaald op basis van schattingen van toekomstige uitgaande kasstromen uit juridisch af-dwingbare of feitelijke verplichtingen als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, met een onzekere omvang of een onzeker tijdstip van afwikkeling, die samenhangen met de bedrijfsactiviteiten en waarvoor een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde, voor zover de tijds-waarde materieel afwijkt van de kostprijs. De voorzieningen betreffen, indien van toepassing, voorzieningen voor reorganisatie, garantieverplichtingen, voorzieningen voor verlieslatende contracten, lopende rechtsgedingen, ingediende claims en bodemverontreiniging. Reorganisatievoorzieningen worden getroffen indien daarvoor per balansdatum een gedetailleerd formeel plan aan betrokkenen is meegedeeld of indien met de uitvoering daarvan is aangevangen. Voorzieningen voor garantie-verplichtingen worden gevormd voor garantieaanspraken uit hoofde van opgeleverde projecten met overeengekomen garantietermijnen binnen enkele in de consolidatie betrokken entiteiten. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op gebruik in de bedrijfstak en de historie binnen de onderneming van garantie-aanspraken over de laatste tien jaar met betrekking tot relevante projecten. Er wordt in de balans een voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen wanneer de door de Groep naar verwachting te behalen voordelen uit een overeenkomst lager zijn dan de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te voldoen. In overeenstemming met het beleid van de Groep en de toepasselijke wettelijke vereisten wordt een voorziening getroffen voor de met het herstel van vervuilde terreinen samenhangende kosten op het moment dat de vervuiling zich voordoet.

3.18 CREDITEUREN EN OVERIGE SCHULDEN

Crediteuren en overige schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na de eerste verwerking vindt waardering plaats tegen (geamortiseerde) kostprijs. Indien het tijdseffect materieel is, wordt gewaardeerd tegen contante waarde.

3.19 ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

Activa waarvan de boekwaarde overwegend wordt gerealiseerd door verkoop en niet door voorgezet gebruik, worden opgenomen als activa aangehouden voor verkoop (af te stoten activagroep). Deze worden opgenomen tegen de boekwaarde of lagere reële waarde onder vermindering van de verkoopkosten. De verplichtingen die samenhangen met de activa aangehouden voor verkoop worden afzonderlijk weergegeven onder de verplichtingen aangehouden voor verkoop. Op activa worden geen afschrijvingen meer verantwoord, zodra classificatie als activa aangehouden voor verkoop heeft plaatsgevonden.

3.20 NETTO-OMZET

De netto-omzet van de operationele segmenten Dredging, Offshore Energy (exclusief zeetransportdiensten) en Inland Infra bestaat voornamelijk uit de kostprijs van het in de

verslagperiode verrichte werk, vermeerderd met het naar rato van de voortgang in de verslagperiode gerealiseerde deel van de verwachte eindwerkresultaten, verminderd en/of vermeerderd met in de verslagperiode gevormde en/of benutte en vrijgekomen voorzieningen voor verwachte verliezen. Opbrengsten als gevolg van meerwerk worden betrokken in de totale contractopbrengsten als het bedrag op enigerlei wijze door de opdrachtgever is geaccepteerd. Claims en incentives worden gewaardeerd in het onderhandenwerk als het nagenoeg zeker is dat deze geaccepteerd of gerealiseerd zullen worden. De aldus toegepaste "percentage of completion"-methode is naar zijn aard gebaseerd op een schattingsproces. Daarnaast bevat de netto-omzet de opbrengsten voor in het verslagjaar verleende diensten aan derden. De opbrengsten uit hoofde van verleende diensten betreffen met name activiteiten van Harbour Towage en opbrengsten uit het beschikbaar stellen van materieel en/of personeel (inclusief zeetransportdiensten van Offshore Energy) en deze opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de verrichte werkzaamheden op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden. Opbrengsten van op balansdatum opgeleverde bergingsprojecten (onderdeel van het operationele segment Towage & Salvage), waarvoor de vergoedingen nog niet definitief zijn vastgesteld door partijen, worden verantwoord op basis van de verwachte opbrengsten, rekening houdend met de onzekerheid van deze schatting. Opbrengsten waarvan niet waarschijnlijk is dat de economische voordelen van het verrichte werk of de verleende diensten naar de Groep zullen vloeien, worden niet in de netto-omzet opgenomen. De netto-omzet bevat geen kostprijsverhogende belastingen.

Gedurende de constructie van het actief wordt een PPS-project verantwoord als onderhanden werk (in opdracht van derden) en wordt bij facturatie van deelfasen de hieruit voortvloeiende concessie verantwoord als financieel actief (langlopende vordering). De contractuele opbrengsten en lasten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening conform de grondslag voor de post te vorderen en verschuldigd aan opdrachtgevers. Tijdens de operationele fase bestaan de opbrengsten uit de reële waarde van de contractueel overeengekomen en geleverde diensten en rentebaten gerelateerd aan de investering in het PPS-project. De rentebaten van het financieel actief worden in de winst- en verliesrekening als financiële baten verantwoord (zie noot 3.25).

3.21 OVERIGE OPBRENGSTEN EN LASTEN

De overige opbrengsten en lasten bestaan voornamelijk uit boekresultaten en verzekeringsresultaten.

3.22 GRONDSTOFFEN, MATERIALEN, DIENSTEN EN UITBESTEED WERK

De post grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk bestaat uit de kostprijs van het in de verslagperiode verrichte werk voor zover deze geen betrekking heeft op kosten van personeelslasten en afschrijvingen, amortisaties

en bijzondere waardeverminderingen. Daarnaast bevat deze post onder andere de overige exploitatiekosten van het materieel, kosten van operationele leases, algemene beheerkosten, externe kosten voor onderzoek en ontwikkeling voorzover niet geactiveerd, koersverschillen en marktwaardeveranderingen van afgeleide financiële instrumenten en overige (nagekomen) resultaten.

3.23 PERSONEELSLASTEN

De personeelslasten bestaan uit de loon- en salariskosten van eigen personeel en de daarop betrekking hebbende sociale lasten en pensioenlasten, inclusief betaalde en verschuldigde premies uit hoofde van toegezegde bijdrage pensioenregelingen en de mutatie in de vorderingen en verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen uit toegezegd-pensioenregelingen, met uitzondering van actuariële resultaten en de limitering van netto pensioenvorderingen die rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen worden verwerkt.

3.24 LEASEBETALINGEN

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening opgenomen. Vergoedingen ontvangen als stimulering voor het sluiten van leaseovereenkomsten worden als integraal deel van de totale leasekosten in de winst- en verliesrekening verwerkt over de leaseperiode. De minimale leasebetalingen uit hoofde van een financiële lease worden deels als financieringskosten opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande verplichting. De financieringskosten worden zodanig aan iedere periode van de totale leasetermijn toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over het resterende saldo van de verplichting.

3.25 FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN

Onder de financieringsbaten zijn verantwoord van derden ontvangen en te vorderen rente (inclusief rente inzake PPS-projecten), koerswinsten en winsten op financiële afdekkinginstrumenten waarvan de resultaten op de afgedekte positie worden opgenomen in de financieringsbaten en -lasten. Rentebaten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naarmate deze opbouwen, door middel van de effectieve-rente methode. Financieringslasten bevatten aan derden betaalde en verschuldigde rente die op basis van de effectieve-rentemethode aan verslagperiodes wordt toegerekend, koersverliezen, afsluitprovisies en verliezen op financiële afdekkinginstrumenten waarvan de resultaten op de afgedekte positie worden opgenomen in de financieringsbaten en -lasten. De rentecomponent van de financiële leasebetalingen wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen met behulp van de effectieve-rente methode. Financieringskosten die niet rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

3.26 AANDEEL IN RESULTAAT VAN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

De post aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen bevat het aandeel in de resultaten na belasting van de niet in de consolidatie betrokken deelnemingen en eventuele in het verslagjaar gerealiseerde (terugneming van) bijzondere waardeverminderingen.

3.27 WINSTBELASTINGEN / UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De belastingen naar de winst worden berekend op basis van het over de verslagperiode verantwoorde resultaat vóór belastingen met inachtneming van de geldende fiscale bepalingen en wettelijk vastgestelde tarieven en omvat tevens correcties op belastingen over eerdere boekjaren en de in de verslagperiode verantwoorde mutaties in uitgestelde belastingen. De belasting wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen; in dat geval wordt de belasting in het eigen vermogen verwerkt. Winstbelastingen omvatten ook belastingen welke worden geheven op basis van op omzet gebaseerde 'deemed profit'. Tijdelijke verschillen worden gewaardeerd in uitgestelde belastingvorderingen en/of -verplichtingen; uitgestelde belastingvorderingen worden uitsluitend opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de voorzienbare toekomst belastbare winst beschikbaar is voor realisatie. Uitgestelde belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belasting voordeel zal worden gerealiseerd. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om de verschuldigde belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen en deze vorderingen en verplichtingen samenhangen met door dezelfde belastingautoriteit opgelegde winstbelasting aan dezelfde belasting verschuldigde entiteit, dan wel op verschillende belasting verschuldigde entiteiten die voornemens zijn de verschuldigde belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen of waarvan de belastingvorderingen en -verplichtingen gelijktijdig worden gerealiseerd. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden berekend tegen nominale waarde. Additionele winstbelastingen voor dividend uitkeringen worden verantwoord bij ter beschikking stellen van het betreffende dividend.

3.28 WINST PER AANDEEL

De Groep presenteert gewone en verwaterde winst per aandeel voor het gewone aandelenkapitaal. Het nettoresultaat per gewoon aandeel wordt berekend aan de hand van de aan de aandeelhouders van de Groep toe te rekenen winst of verlies gedeeld door het gewogen gemiddelde aantal gewone aandelen die gedurende de verslagperiode uitstaan. Bij de berekening van de verwaterde winst per aandeel worden de aan de aandeelhouders van de Groep toe te rekenen winst of verlies en het gewogen gemiddelde aantal gewone aandelen die gedurende de verslagperiode uitstaan gecorrigeerd voor alle potentiële verwaterende effecten op de gewone aandelen.

3.29 DIVIDENDEN

Dividenden worden als een verplichting verantwoord in de periode waarin zij krachtens besluit worden toegekend.

3.30 BEPALING REËLE WAARDE

Een aantal grondslagen en de informatierverschaffing van de Groep vereisen de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatierverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald.

Immateriële activa

De reële waarde van overige immateriële activa, die ten gevolge van een bedrijfscombinatie zijn opgenomen, is gebaseerd op de verwachte contante waarde van de kasstroom uit het gebruik en de uiteindelijke verkoop van de activa.

Materiële vaste activa

De reële waarde van de materiële vaste activa die ten gevolge van een bedrijfscombinatie zijn opgenomen, is gebaseerd op marktwaarde. De marktwaarde is het geschatte bedrag waarvoor een activum op waarderingsdatum kan worden verhandeld tussen een tot een transactie bereid zijnde koper en verkoper in een zakelijke, objectieve transactie voorafgegaan door gedegen onderhandeling waarbij de partijen goed geïnformeerd en tot een transactie bereid waren.

(Beursgenoteerde) geassocieerde deelnemingen

De reële waarde wordt toegelicht op basis van genoteerde koersen.

Debiteuren en overige vorderingen

De reële waarde van debiteuren en overige vorderingen, exclusief vordering op opdrachtgevers, wordt tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen geschat, die op hun beurt worden gediscoteerd tegen de markrenten per verslagdatum.

Op aandelen gebaseerde transacties

De reële waarde wordt bepaald op basis van genoteerde koersen.

Afgeleide financiële instrumenten

De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten wordt gevormd door het geschatte bedrag dat de Groep zou ontvangen of betalen om het contract per balansdatum te beëindigen, waarbij rekening wordt gehouden met de actuele rente en de actuele kredietwaardigheid van de tegenpartijen bij het contract. Deze waarde wordt opgegeven door de financiële instelling waar het derivaat uitstaat. Deze opgaven worden op redelijkheid gecontroleerd met behulp van technieken gebaseerd op contant gemaakte kasstromen op basis van de voorwaarden en de looptijden van het contract en met gebruikmaking van de marktrente voor een vergelijkbaar instrument per waarderingsdatum.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen

De reële waarde van niet-afgeleide financiële verplichtingen wordt bepaald ten behoeve van de informatierverschaffing en berekend op basis van de contante waarde van toekomstige aflossingen en rentebetalingen, gediscoteerd tegen voor de Groep marktconforme rentetarieven per verslagdatum.

3.31 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het middelenbegrip omvat de liquide middelen inclusief rekening-courantkredieten zoals vermeld in de toelichtingen op de liquide middelen en de rentedragende leningen. De kasstromen zijn onderscheiden in kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. In de kasstromen zijn ook begrepen de kasstromen van, eventuele, activa (en verplichtingen) aangehouden voor verkoop.

3.32 EERSTE TOEPASSING IFRS10 EN IFRS11 IN 2014

De Groep heeft ervoor gekozen om IFRS10 en IFRS11 toe te passen met ingang van 1 januari 2014. Dit betekent dat wijzigingen door deze standaarden voor het eerst in de jaarrekening van 2014 worden opgenomen en derhalve niet in deze jaarrekening over het boekjaar 2013. De wijzigingen zullen in 2014 retrospectief in de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen, de vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2014 worden hiervoor aangepast. Deze aanpassingen uit hoofde van IFRS10 en IFRS11 in de geconsolideerde winst- en verliesrekening en geconsolideerde balans voor de cijfers over het boekjaar 2013 kunnen als volgt worden samengevat:

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	2013	
	HUDIGE GRONDSLAGEN	NA STELSELWIJZIGING
Bedrijfsopbrengsten (Netto-omzet en overige opbrengsten)	3.635.103	3.229.115
Bedrijfslasten	- 3.169.179	- 2.828.475
Herwaardering belang geassocieerde deelneming voorafgaande aan bedrijfscombinatie	-	22.716
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures (na winstbelastingen)	-	40.063
BEDRIJFSRESULTAAT	465.924	463.419
Financieringsbaten en -lasten	- 55.220	- 45.381
Winstbelastingen	- 64.444	- 52.756
Herwaardering belang geassocieerde deelneming voorafgaande aan bedrijfscombinatie	22.716	-
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen (na winstbelastingen)	- 2.502	-
NETTOGROEPSWINST	366.474	365.282
Aandeel minderheidsbelangen	- 783	409
NETTOWINST TOE TE REKENEN AAN AANDEELHOUDERS	365.691	365.691
EBITDA	800.098	758.513

Geconsolideerde groepsbalans	PER 31 DECEMBER 2013	
	HUDIGE GRONDSLAGEN	NA STELSELWIJZIGING
Vaste activa		
Immateriële activa	748.062	586.166
Materiële vaste activa	3.034.862	2.628.078
Geassocieerde deelnemingen en joint-ventures	11.897	430.497
Overige	56.842	18.441
	3.851.663	3.663.182
Vlottende activa		
Voorraden	103.328	97.925
Vorderingen (inclusief te vorderen van opdrachtgevers)	1.110.258	939.692
Liquide middelen	386.887	331.272
Activa af te stoten activagroep	280.387	280.387
	1.880.860	1.649.276
TOTAAL ACTIVA	5.732.523	5.312.458
Groepsvermogen		
Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders	2.525.237	2.525.237
Minderheidsbelangen	14.692	6.922
	2.539.929	2.532.159
Langlopende schulden en voorzieningen		
Leningen en overige financieringsverplichtingen	1.168.082	958.039
Overige	146.023	152.446
	1.314.105	1.110.485
Kortlopende schulden en voorzieningen		
Verschuldigd aan opdrachtgevers	313.190	253.621
Leningen en overige financieringsverplichtingen	26.366	5.163
Rekening-courantkredieten banken	5.794	5.709
Overige	1.414.782	1.286.964
Verplichtingen af te stoten activagroep	118.357	118.357
	1.878.489	1.669.814
TOTAAL SCHULDEN	3.192.594	2.780.299
TOTAAL GROEPSVERMOGEN EN SCHULDEN	5.732.523	5.312.458
SOLVABILITEIT	44,3%	47,7%

4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De Groep onderkent een viertal operationele segmenten, die, zoals hieronder beschreven, de strategische bedrijfseenheden van de Groep vormen. Deze strategische bedrijfseenheden bieden verschillende producten en diensten, en worden afzonderlijk beheerd, omdat ze verschillende strategieën vereisen. Voor ieder van de strategische bedrijfseenheden beoordeelt de Raad van Bestuur tenminste per kwartaal de interne management rapportages. De eind maart 2013 verworven onderneming Dockwise Ltd is opgenomen in het operationele segment Offshore Energy.

De activiteiten per operationeel segment kunnen als volgt worden beschreven:

- Dredging

Dit operationeel segment omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om slib, zand en andere lagen van de waterbodem te verwijderen en al dan niet op een andere locatie te benutten, bijvoorbeeld voor landaanwinning. De dienstverlening omvat daarnaast de aanleg en onderhoud van havens en vaarwegen en kust- en oeverbescherming, maar ook aanverwante specialistische diensten als rotsfragmentatie onder water. Verder is Boskalis actief in het in opdracht van derden delven van grondstoffen, gebruikmakend van baggertechnieken. Dit operationeel segment is wereldwijd verspreid en kan qua markten worden opgesplitst in thuismarkten en internationale projectenmarkten.

- Offshore Energy

Binnen dit operationeel segment wordt door middel van offshore dienstverlening ondersteuning geboden aan activiteiten van de internationale energiesector, waaronder olie- en gasbedrijven en aanbieders van duurzame energievormen, zoals windenergie. Boskalis zet daarbij haar expertise en materieel in op het gebied van offshore steenstortwerk, zwaar transport, hijswerk en installatie, duik- en ROV-diensten, zowel boven als onder het wateroppervlak, voor de ontwikkeling, aanleg, onderhoud en ontmanteling van olie- en LNG-import/exportfaciliteiten, offshore platforms, pijpleidingen, kabels en offshore windmolenparken.

- Inland Infra

Binnen dit operationeel segment is Boskalis actief als aannemer van droge en maritieme infrastructuurprojecten. Op het gebied van de droge infrastructuur omvatten de werkzaamheden onder andere het voorbereiden (door middel van droog grondverzet) en de uitvoering van grootschalige civiele werken in met name Nederland, zoals de aanleg van (spoor-)wegen, bruggen, dammen, viaducten en tunnels. Hierbij is Boskalis tevens in staat specialistische werkzaamheden als grondverbetering en grondsanerung uit te voeren. Maritiem-civiele infrastructuurprojecten voerde Boskalis in internationaal verband, onder andere, uit via haar 40% belang in Archirodon. Dit belang is op 11 juli 2013 verkocht (zie toelichting 5.3).

- Towage & Salvage

In een aantal van de grootste havens ter wereld verleent Boskalis, middels Smit Harbour Towage, assistentie aan binnenkomende en uitgaande zeeschepen. Met een veelzijdige vloot van meer dan 200 sleepboten worden onder andere RoRo-schepen, olie- en chemicaliëntankers, containerschepen, koelschepen en stukgoedschepen geassisteerd. Daarnaast wordt voor de exploitatie en het beheer van onshore en offshore terminals een breed palet aan diensten geleverd via het 50% belang in Smit-Lamnalco. Dit omvat onder andere het begeleiden bij het aan- en afmeren van tankers bij olie- en LNG-terminals en aanvullende ondersteunende diensten, zoals loodsdiens, inspectie en onderhoud onder water, brandbestrijding en het vast- en loskoppelen van terminalaansluitingen. Met Smit Salvage worden diensten aangeboden op het gebied van berging en wrakopruiming. Berging omvat de assistentie van schepen in nood. Hiervoor wordt gewerkt vanuit vier locaties die strategisch gelegen zijn ten opzichte van de belangrijkste internationale vaarroutes: Houston, Kaapstad, Rotterdam en Singapore. Bij wrakopruiming worden gezonken schepen gelicht. Deze activiteit vindt vrijwel altijd plaats op locaties waar scheepswrakken het verkeer hinderen of een gevaar voor het milieu opleveren.

De operationele segmenten worden beoordeeld op basis van het segmentresultaat (bedrijfsresultaat). Het segmentresultaat en EBITDA wordt gehanteerd als maatstaf om de financiële prestaties van de operationele segmenten te beoordelen, zowel onderling als met andere aanbieders die opereren in deze markten. Leveringen tussen operationele segmenten, voor zover daar sprake van is, vinden plaats op zakelijke basis. De EBITDA wordt gedefinieerd als het segmentresultaat vòòr afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen. Gedurende de verslagperiode hebben geen materiële transacties tussen de operationele segmenten plaatsgevonden.

4.1 OPERATIONELE SEGMENTEN

2013	DREDGING	OFFSHORE ENERGY	INLAND INFRA	TOWAGE & SALVAGE	HOLDING & ELIMINATIES	GROEP
Netto-omzet	1.268.650	1.083.898	666.565	531.547	- 11.942	3.538.718
Segmentresultaat	249.494	149.535	8.304	83.403	- 24.812	465.924
Bedrijfsresultaat						465.924
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	- 526	103	622	1.008	- 3.709	- 2.502
Herwaardering belang in geassocieerde deelneming voorafgaande aan bedrijfscombinatie					22.716	22.716
Niet-gealloceerde financieringsbaten en -lasten						- 55.220
Niet-gealloceerde winstbelastingen						- 64.444
Nettogroepswinst						366.474
Boekwaarde geassocieerde deelnemingen	807	2.470	2.960	4.218	1.442	11.897
Investeringen in materiële vaste activa	82.180	132.734	24.867	46.789	9.505	296.075
Afschrijvingen op materiële vaste activa	77.490	100.668	26.064	55.805	106	260.133
Amortisaties op immateriële activa	16	29.187	360	5.570	- 493	34.640
Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa	9.000	3.090	3.924	730	602	17.346
Bijzondere waardevermindering van immateriële activa	-	292	-	-	21.763	22.055
EBITDA	336.000	282.772	38.652	145.508	- 2.834	800.098

2012	DREDGING	OFFSHORE ENERGY	INLAND INFRA	TOWAGE & SALVAGE	HOLDING & ELIMINATIES	GROEP
Netto-omzet	1.289.718	480.545	777.454	533.144	-	3.080.862
Segmentresultaat	200.604	60.310	38.100	74.012	- 37.269	335.757
Bedrijfsresultaat						335.757
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	- 1.209	- 40	440	658	403	252
Niet-gealloceerde financieringsbaten en -lasten						- 34.480
Niet-gealloceerde winstbelastingen						- 49.502
Nettogroepswinst						252.027
Boekwaarde geassocieerde deelnemingen	1.357	1.713	2.460	3.615	219.460	228.605
Investeringen in materiële vaste activa	94.296	114.976	45.885	49.239	9.497	313.893
Afschrijvingen op materiële vaste activa	83.580	31.599	39.498	60.974	2.838	218.490
Amortisaties op immateriële activa	-	1.208	1.152	7.036	- 673	8.723
Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa	1.792	2.306	-	-	-	4.098
EBITDA	285.976	95.423	78.750	142.022	- 35.104	567.068

5. BEDRIJFSCOMBINATIES EN ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

5.1 ACQUISITIE DOCKWISE

In 2013 is de consolidatiekring gewijzigd. Op 20 maart 2013 heeft de Groep beslissende zeggenschap verkregen over Dockwise door verkrijging van 99,37% van de uitstaande aandelen van en stemrechten in Dockwise op welk moment sprake was van een bedrijfscombinatie en dit als zodanig is verwerkt in de consolidatie. Gedurende april 2013 is de participatie in Dockwise verder uitgebreid tot 100%.

Dockwise is een toonaangevende maritieme dienstverlener en biedt transportdiensten aan voor de offshore en constructie-industrie. Daarnaast bestaat de dienstverlening uit het installeren van extreem zware offshore platformen. Het verkrijgen van beslissende zeggenschap over Dockwise biedt de Groep nieuwe strategische mogelijkheden voor een versnelde groei van de offshore dienstverlening. De nieuwe combinatie zal nog beter in staat zijn haar klanten onder steeds complexere omstandigheden wereldwijd te bedienen met optimale inzet van mensen en materieel. Daarnaast verwacht de Groep als gevolg van synergie-effecten te komen tot kostenbesparingen. Verwacht wordt dat het potentieel van de Groep verder kan worden versterkt

door middel van schaalvoordelen, het gebruik maken van 'best practices', het optimaliseren van het regionale kantorennetwerk en door gecombineerde inkoopmogelijkheden.

Na het verkrijgen van beslissende zeggenschap heeft Dockwise EUR 331,6 miljoen bijgedragen aan de netto-omzet van de Groep, EUR 42,7 miljoen positief aan de nettogroepswinst en aan de niet gerealiseerde resultaten EUR 29,9 miljoen negatief. Dit is exclusief de aan de overname gerelateerde kosten en het resultaat uit hoofde van de herwaardering naar reële waarde van het op overname datum reeds bestaande belang van de Groep in Dockwise. Als de overname primo 2013 had plaatsgevonden, is het de inschatting van het Management dat de geconsolideerde netto-omzet over de rapportageperiode EUR 3.646 miljoen zou hebben bedragen, de geconsolideerde nettogroepswinst EUR 375,2 miljoen positief en de bijdrage aan het niet-gerealiseerde resultaat EUR 32,5 miljoen negatief. Bij de bepaling van deze bedragen is het Management uitgegaan van dezelfde reële waarde correcties als op overnamedatum.

Overgedragen vergoeding

Nadat eind 2012 al een belang in Dockwise was opgebouwd, heeft de overname van Dockwise plaatsgevonden door middel van aankopen van aandelen via de effectenbeurs, door middel van een openbare bieding in contanten op de overige aandelen Dockwise en een uitkoopprocedure voor de niet aangeboden aandelen. Met deze aankopen en daarmee samenhangende aankoopkosten is gedurende 2013 een bedrag van in totaal EUR 489,3 miljoen gemoeid geweest, waarvan EUR 65,3 miljoen tot het moment waarop beslissende zeggenschap over Dockwise is verkregen.

Identificeerbare verworven activa en aangegane verplichtingen

Als gevolg van de overname zijn onderstaande activa verworven en verplichtingen aangegaan:

Op 20 maart 2013	
Immateriële activa	80.462
Materiële vaste activa	1.121.130
Activa uit hoofde van personeelsbeloningen	898
Voorraden	30.317
Handelsvorderingen, overige vorderingen en overlopende activa	77.236
Liquide middelen en rekeningcourant kredieten	20.862
Leningen en overige financieringsverplichtingen	- 665.773
Voorzieningen	- 22.328
Handelsschulden, overige schulden en overlopende passiva	- 157.327
Saldo van identificeerbare netto-activa	485.477

De handels- en overige vorderingen bestaan uit bruto contractuele vorderingen van EUR 57,2 miljoen, waarvan op overnamedatum EUR 11,3 miljoen naar verwachting oninbaar was. Handelschulden en overige te betalen posten omvat EUR 12,4 miljoen voor de afwikkeling van geïdentificeerde voorwaardelijke verplichtingen. De reële waarden voor de waardering van (alle categorieën) geïdentificeerde verworven activa en aangegane verplichtingen zijn deel vastgesteld op voorlopige basis. Nadere inzichten in de twaalf maanden na overnamedatum kunnen tot een aanpassing van de gehanteerde reële waarden en de hierna te noemen Goodwill leiden.

De waarderingstechnieken die zijn gebruikt voor het bepalen van de reële waarde van materiële activa en verplichtingen waren als volgt:

- Materiële vaste activa. Gecombineerde kostentechniek en de inkomstenmethode: het waarderingsmodel gaat qua kostentechniek uit van afgeschreven vervangingskosten. Afgeschreven vervangingskosten betreffen naast aanpassingen voor materiële achteruitgang ook functionele en financiële slijtage. Voor de inkomstenmethode is bedrijfswaarde bepaald op basis van de contante waarde van de geschatte verwachte nettokasstromen waarbij is gerekend met een disconteringsvoet die een afspiegeling is van zowel actuele markttransacties van de tijds waarde van geld als specifieke risico's met betrekking tot het actief. De geconcludeerde waarde is gebaseerd op het minimum van de vervangingswaarde en de verdisconteerde verwachte kasstromen uit gebruik van het materieel vast actief over de resterende levensduur.
- Immateriële activa en voorziening ongunstige contracten. 'Relief-from-royalty'-methode en 'multi-period excess earnings'-methode evenals de kostentechniek: De 'relief-from-royalty'-methode gaat uit van de verdisconteerde geschatte royaltybetalingen die naar verwachting kunnen worden vermeden als gevolg van het bezit van de octrooien en handelsmerken. De 'multi-period excess earnings'-methode gaat uit van de

actuele waarde van de nettokasstromen die naar verwachting worden gegenereerd door de klantenrelaties, waarbij kasstromen met betrekking tot bijdragende activa worden uitgesloten. De kostentechniek is gebaseerd op reproductiekosten.

- Voorraden. Marktvergelijkingstechniek: de reële waarde van voorraden, met name bunkers, is bepaald op basis van de geschatte verkoopprijs minus (verkoop)kosten en winstmarge.
- Overige activa en verplichtingen: de reële waarde is bepaald op basis van de marktwaarde waartegen deze activa en verplichtingen zijn of worden afgewikkeld met de desbetreffende contractuele partijen waaronder financiële instellingen, crediteuren en debiteuren.

Goodwill

Uit hoofde van de overname is als volgt Goodwill opgenomen:

Goodwill ontstaan bij de acquisitie van Dockwise Ltd

Totaal overgedragen vergoeding op 20 maart 2013	419.539
Reële waarde van reeds bestaand belang	309.921
Waardering minderheidsbelang	4.482
Af: Saldo van identificeerbare netto-activa	- 485.477
Goodwill (op 20 maart 2013)	248.465

Herwaardering van bestaande belang Dockwise Ltd voorafgaand aan verkrijgen van zeggenschap

De herwaardering naar reële waarde van het bestaande belang van de Groep in Dockwise heeft geleid tot een boekwinst van EUR 22,7 miljoen die is opgenomen onder Herwaardering aanwezig belang in geassocieerde deelneming voorafgaande aan bedrijfscombinatie. In het in toelichting 4.1 opgenomen overzicht "Operationele segmenten" is deze post opgenomen binnen 'Holding & eliminaties'. Het minderheidsbelang is gewaardeerd op basis van de reële waarde van het aandeel Dockwise op overnamedatum, zijnde EUR 18,50. De resterende aandelen zijn aangekocht in april 2013. De naar aanleiding van de overname opgenomen goodwill is voornamelijk toe te rekenen aan de expertise en technische kwaliteiten van het personeel van Dockwise en de synergievoordelen die naar verwachting zullen voortvloeien uit de integratie van de onderneming met de bestaande activiteiten van de Groep. De opgenomen goodwill is niet fiscaal aftrekbaar.

Transacties gerelateerd aan de overname

De Groep heeft aan de overname gerelateerde kosten gemaakt van EUR 5,7 miljoen in verband met externe adviseurs, het uitvoeren van een due diligence-onderzoek en vergoedingen aan betrokken financiële instellingen. Deze kosten zijn in de geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder Grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk. In het in toelichting 4.1 opgenomen overzicht "Operationele segmenten" is deze post opgenomen in het segmentresultaat van 'Holding & eliminaties'. Voor de herwaarderingswinst is een herwaarderingsreserve gevormd.

Verkoop DYT

De Groep heeft de activiteiten van Dockwise Yacht Transport (DYT) medio oktober 2013 verkocht voor USD 40 miljoen. Omdat de verkochte activa, hoofdzakelijk bestaande uit twee speciale halfafzinkbare jachttransportschepen, in 2013 tegen reële waarde zijn gewaardeerd is het boekresultaat nihil.

5.2 VSMC

In november 2013 hebben de Groep en Koninklijke VolkerWessels Stevin N.V. (VolkerWessels) de krachten gebundeld op het gebied van offshore kabelinstallatiewerken in de vorm van een joint venture waarin beiden participeren voor 50%. Door de samenwerking is een sterke partij ontstaan die met haar gecombineerde kennis en materieel gericht in kan spelen op groei in de markt voor offshore kabelinstallatiewerken, met name op het gebied van offshore windparken. Daartoe heeft de Groep 50% van de aandelen Visser & Smit Marine Contracting Holding B.V. (VSMC) van VolkerWessels gekocht. VSMC wordt sindsdien, vanaf het verkrijgen van gemeenschappelijke zeggenschap, proportioneel geconsolideerd. De transactie, gecombineerd met de proportionele consolidatie, heeft geresulteerd in een goodwill van EUR 12,9 miljoen.

5.3 VERKOOP ARCHIRODON

Op 11 juli 2013 heeft Boskalis haar (40%) belang in Archirodon verkocht voor USD 190 miljoen in contanten. De transactie is in juli verwerkt in de consolidatie en sindsdien wordt Archirodon niet meer (proportioneel) geconsolideerd. De boekwinst samenhangend met deze transactie bedraagt EUR 50,9 miljoen en is verantwoord onder Overige opbrengsten.

De afgestoten activa en verplichtingen en ontvangen geldmiddelen zijn als volgt te specificeren:

	2013
Vaste activa	64.689
Werkkapitaal	58.813
Liquide middelen	22.462
Langlopende verplichtingen	- 54.086
NETTO ACTIVA	91.878
Ontvangen geldmiddelen	145.661
Afgestoten liquide middelen	- 22.462
NETTO KASINSTROOM	123.199

5.4 VERKOOP SLEEPACTIVITEITEN AAN SMIT LAMNALCO (50%)

In de eerste helft van oktober 2013 heeft de Groep haar Australische sleepactiviteiten verkocht aan Smit-Lamnalco, een joint venture waarin de Groep voor 50% participeert, voor USD 55 miljoen in contanten. De transactie is primo oktober verwerkt in de consolidatie en met ingang van deze datum zijn deze sleepactiviteiten via Smit-Lamnalco proportioneel geconsolideerd. Dit heeft geresulteerd in een afname van de activa en verplichtingen van deze activiteiten welke in de toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening is verantwoord in de regel 'in/(uit) consolidatie'.

5.5 VOORGENOMEN SAMENWERKING MET SAAM

De Groep en Sudamericana Agencias Aereas y Maritimas S.A. (SAAM) hebben aan het einde van het derde kwartaal van 2013 een overeenkomst ondertekend om hun havensleepactiviteiten in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika gezamenlijk voort te zetten, nadat in 2014 is voldaan aan de gebruikelijke voorwaarden, waaronder goedkeuring van de financiële instellingen en toezichthouders in de betreffende landen waar de joint ventures zullen opereren. De combinatie zal via twee samenwerkingsverbanden worden gevormd. De geografische reikwijdte van het eerste samenwerkingsverband beslaat de Braziliaanse markt voor sleepdiensten waarin de Groep een belang zal houden van 50%. De tweede samenwerking, waarin SAAM een belang van 51% zal houden, beslaat de sleepactiviteiten in Panama en Canada (SMIT) en Mexico (SAAM). Door de combinatie van SMIT en SAAM zal een leidende dienstverlener van sleepactiviteiten in Noord- en Zuid-Amerika ontstaan. Naast operationele synergievoordelen zal de samenvoeging tevens de marktpositie van de gecombineerde bedrijven versterken. Met ingang van het vierde kwartaal 2013 zijn de in de samenwerkingsverbanden in te brengen activa en verplichtingen geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en worden geen afschrijvingen en amortisaties meer verantwoord.

Per 31 december 2013, zijn de in te brengen activa en verplichtingen, van het operationele segment Towage & Salvage, gewaardeerd tegen boekwaarde. Deze kunnen als volgt worden samengevat:

	2013
Immateriële activa	100.525
Materiële vaste activa	122.684
Overige langlopende activa	137
Vorderingen en andere vlottende activa	27.380
Liquide middelen	29.661
Activa af te stoten activagroep (inbreng in samenwerkingsverband)	280.387
Financierings- en rentedragende schulden	59.176
Voorzieningen	2.551
Crediteuren en overige verplichtingen	56.630
Verplichtingen af te stoten activagroep (inbreng in samenwerkingsverband)	118.357

De cumulatieve niet-gerealiseerde resultaten inzake de in te brengen activa en passiva bedragen per 31 december 2013 EUR 6,3 miljoen en betreffen koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten en actuariële resultaten.

6. NETTO-OMZET

De netto-omzet met betrekking tot opbrengsten uit hoofde van onderhanden werken wordt hoofdzakelijk gerealiseerd in de segmenten Dredging, Offshore Energy en Inland Infra. Mutaties in de waarde van de onderhanden werken, bestaande uit cumulatief bestede kosten plus naar rato van de voortgang genomen winst minus voorzieningen voor verliezen, vormen tezamen met de opbrengsten uit in het boekjaar uitgevoerd en tevens opgeleverd werk de netto-omzet van deze segmenten. De netto-omzet uit verleende diensten aan derden is deels in de segmenten Offshore Energy en Inland Infra, maar hoofdzakelijk in het segment Towage & Salvage gerealiseerd. De omzet uit hoofde van constructiecontracten (IAS11) en dienstverlening op projectbasis naar analogie van deze standaard bedraagt circa EUR 2.358 miljoen (2012: EUR 2.317 miljoen). De omzet uit hoofde van overige dienstverlening bedraagt circa EUR 1.181 miljoen (2012: EUR 764 miljoen).

Voor zover er sprake is van samenwerking op gemeenschappelijke projecten in de vorm van joint ventures, wordt door de segmenten uitsluitend het eigen aandeel in de netto-omzet en het resultaat verantwoord, waardoor geen sprake is van materiële onderlinge leveringen die voor eliminatie in aanmerking komen.

De netto-omzet per regio kan als volgt worden gespecificeerd:

	NETTO-OMZET	
	2013	2012
Nederland	669.745	762.563
Rest van Europa	690.387	570.093
Australië / Azië	783.044	483.753
Midden-Oosten	337.471	341.314
Afrika	436.070	427.845
Noord- en Zuid-Amerika	622.001	495.294
	3.538.718	3.080.862

Een belangrijk deel van de door de Groep gerealiseerde netto-omzet wordt op projectbasis uitgevoerd voor een brede groep van opdrachtgevers in diverse landen en geografische gebieden. Door het veelal incidentele karakter en de spreiding van de opdrachten kwalificeert geen van de opdrachtgevers zich structureel als een belangrijke cliënt in relatie tot het totaal van de netto-omzet van de Groep.

In de netto-omzet zijn mutaties in de waarde van onderhanden werken van EUR 293,4 miljoen negatief (2012: EUR 29,2 miljoen) begrepen.

7. OVERIGE OPBRENGSTEN EN LASTEN

De overige opbrengsten bestaan voornamelijk uit opbrengsten uit de afwikkeling van materieel gerelateerde verzekeringsclaims (EUR 13,9 miljoen; 2012: EUR 3,4 miljoen), boekresultaten op de verkoop van materieel (EUR 31,6 miljoen; 2012: EUR 11,1 miljoen) en boekresultaten op de verkoop van belangen (EUR 50,9 miljoen, inzake de verkoop van het belang in Archirodon).

De overige lasten betreffen negatieve boekresultaten op de verkoop van materiële vaste activa (EUR 1,7 miljoen) en verkoop van belangen (EUR 3,0 miljoen).

8. GRONDSTOFFEN, MATERIALEN, DIENSTEN EN UITBESTEED WERK

In de post Grondstoffen, materialen, diensten en uitbesteed werk is EUR 35,2 miljoen (2012: EUR 45,1 miljoen) begrepen die betrekking heeft operationele leaseovereenkomsten.

De kosten voor reorganisatie bedroegen in het boekjaar EUR 14,3 miljoen en deze omvatten de kosten van leegstand van gehuurde bedrijfspanden, het afboeken van een beperkt aantal activa naar directe opbrengstwaarde (toelichting 15) en boekverliezen op belangen (toelichting 7).

9. PERSONEELSLASTEN

	2013	2012
Lonen en salarissen	- 471.476	- 484.050
Sociale lasten	- 52.733	- 54.627
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	- 33.112	- 22.915
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegde-bijdrageregelingen	- 19.162	- 19.166
	- 576.483	- 580.758

Voor de kosten van personeelsbeloningen van leden van de Raad van Bestuur en leden van de Raad van Commissarissen wordt verwezen naar toelichting 30.2. Voor de pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt verwezen naar toelichting 24.1.

10. FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN

	2013	2012
Rentebaten op kortlopende deposito's	6.409	8.576
Reële waardeaanpassingen (inzake afdekkingsinstrumenten op) leningen	13.510	6.392
Financieringsbaten	19.919	14.968
Rentelasten	- 45.679	- 36.040
Reële waardeaanpassingen (inzake afdekkingsinstrumenten op) leningen	- 20.581	- 10.199
Overige financieringslasten	- 8.879	- 3.209
Financieringslasten	- 75.139	- 49.448
Nettofinancieringslasten in de geconsolideerde winst- en verliesrekening	- 55.220	- 34.480

De overige financieringslasten in 2013 betreffen naast de amortisatie van geactiveerde financieringskosten EUR 3,7 miljoen (2012: EUR 1,0 miljoen) en betaalde bereidstellingsprovisies EUR 2,2 miljoen (2012: EUR 2,2 miljoen) tevens de afwikkeling van een forward start interest rate swap (EUR 2,9 miljoen). In de financieringsbaten is EUR 0,5 miljoen en in de financieringslasten EUR 0,3 miljoen verantwoord uit hoofde van Design, Build, Finance and Maintenance – contracten.

11. WINSTBELASTINGEN

	2013	2012
ACUTE BELASTINGLAST		
Boekjaar	- 89.010	- 67.685
Aanpassingen met betrekking tot voorgaande boekjaren	13.579	9.472
Herrubricering van uitgestelde belastingen met betrekking tot voorgaande boekjaren	736	7.208
	- 74.695	- 51.005
UITGESTELDE BELASTINGLAST		
Ontstaan en afwikkeling van tijdelijke verschillen dit boekjaar	11.685	9.937
Effect veranderingen van belastingtarieven op uitgestelde belastingen	-	117
Herrubricering van uitgestelde belastingen met betrekking tot voorgaande boekjaren	- 736	- 7.208
Mutatie gewaardeerde verrekenbare fiscale verliezen	- 698	- 1.343
	10.251	1.503
Winstbelastingen volgens de geconsolideerde winst- en verliesrekening	- 64.444	- 49.502

De operationele bedrijfsactiviteiten van de Groep zijn onderworpen aan verschillende winstbelasting-regimes met wettelijke belastingtarieven die variëren van 0% tot 40% (2012:0% tot 42%). Deze verschillende tarieven, niet-afrekbare posten, de behandeling van fiscale verliezen, bijzondere fiscale regimes in diverse landen, correcties voorgaande jaren alsmede effecten van resultaten vrij van belastingheffing, leiden in het verslagjaar tot een gemiddelde effectieve belastingdruk van 15,0% (2012:16,4%). De effectieve belastingdruk is de winstbelasting gedeeld door de winst vóór belastingen volgens de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

De aansluiting tussen het Nederlandse nominale belastingtarief en de effectieve belastingdruk is als volgt:

	2013	2012
Nominaal belastingtarief in Nederland	25,0%	25,0%
Toepassing van lokale nominale belastingtarieven	- 5,5%	- 7,3%
Fiscaal niet-afrekbare posten	2,9%	3,6%
Effect van niet-gewaardeerde fiscale verliezen en tijdelijke verschillen	2,9%	3,2%
Effect van niet eerder gewaardeerde verrekenbare fiscale verliezen	- 0,8%	- 3,6%
Bijzondere fiscale regimes	- 2,7%	- 1,3%
Aanpassingen met betrekking tot voorgaande boekjaren	- 2,8%	- 3,2%
Toepassing van deelnemingsvrijstelling op resultaten verantwoord in Overige opbrengsten	- 3,1%	-
Effect van aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	- 0,9%	-
Effectieve belastingdruk	15,0%	16,4%

12. BELASTINGVORDERINGEN EN –VERPLICHTINGEN

De lopende (acute) belastingvorderingen en –verplichtingen hebben betrekking op de fiscale posities van de betreffende groepsonderdelen, bestaande uit nog niet afgewikkelde fiscale boekjaren onder aftrek van voorheffingen of voorlopige teruggaven.

13. UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN –VERPLICHTINGEN

	PER 1 JANUARI 2013		MUTATIES IN TIJDELIJKE VERSCHILLEN GEDURENDE HET JAAR					PER 31 DECEMBER 2013	
	Vordering	Verplichting	Ten laste (-) / ten gunste van nettowinst	Verant- woord in groeps- vermogen	Herrubrice- ring naar af te stoten activagroep	In / uit consolidatie	Koers- omreke- nings- verschillen	Vordering	Verplichting
Immateriële activa	-	- 19.420	8.176	-	- 1.456	-	- 254	-	- 12.954
Materiële vaste activa	4.624	- 50.969	825	-	7.324	772	3.275	2.252	- 36.401
Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers	-	- 3.250	1.811	-	-	1.381	58	-	-
Debiteuren en overige vorderingen	148	- 38	- 28	-	- 204	- 29	- 24	38	- 213
Afdekkingsreserve	3.599	-	-	4.299	-	-	-	7.898	-
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	27.197	-	-	- 19.114	-	-	-	8.083	-
Personeelsbeloningen	1.118	- 11.686	- 5.030	10.261	73	- 342	- 7	2.274	- 7.887
Voorzieningen	1.458	- 1.127	1.050	-	- 1.132	- 569	- 182	1.500	- 2.002
Leningen en overige financierings- verplichtingen	619	-	2.210	-	- 2.415	-	- 336	384	- 306
Crediteuren en overige schulden	1.069	- 461	75	-	-	-	- 96	893	- 306
Overige activa en passiva	270	- 2.925	476	- 9.185	-	708	145	276	- 10.787
Fiscale reserves	-	- 1.368	189	-	-	-	1	-	- 1.178
Resultaten in buitenlandse vaste inrichtingen	-	- 3.137	1.195	-	-	-	-	-	- 1.942
Verrekenbare fiscale verliezen	1.953	-	- 698	-	-	-	- 22	1.233	-
	42.055	- 94.381	10.251	- 13.739	2.190	1.921	2.558	24.831	- 73.976
Saldering uitgestelde belasting- vorderingen en -verplichtingen	- 16.343	16.343						- 18.355	18.355
Netto in de geconsolideerde balans	25.712	- 78.038						6.476	- 55.621

	PER 1 JANUARI 2012		MUTATIES IN TIJDELIJKE VERSCHILLEN GEDURENDE HET JAAR					PER 31 DECEMBER 2012	
	Vordering	Verplichting	Ten laste (-) / ten gunste van nettowinst	Verant- woord in groeps- vermogen	Bedrijfs- Combinatie	In / uit consolidatie	Koers- omreke- nings- verschillen	Vordering	Verplichting
Immateriële activa	-	-23.954	4.281	-	-	-	253	-	-19.420
Materiële vaste activa	4.628	-60.674	8.293	-	-	403	1.005	4.624	-50.969
Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers	-	-6.873	3.564	-	-	-	59	-	-3.250
Debiteuren en overige vorderingen	172	-639	727	-	-	-	-150	148	-38
Afdekkingsreserve	701	-1.874	-	4.749	-	-	23	3.599	-
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenverordeningen op toegezegd-pensioenregelingen	20.169	-	87	7.028	-	-	-87	27.197	-
Personeelsbeloningen	1.718	-5.727	-5.816	-	-	-	-743	1.118	-11.686
Voorzieningen	7.409	-438	-6.638	-	-	-	-2	1.458	-1.127
Leningen en overige financierings- verplichtingen	55	-	1.158	-	-	-	-594	619	-
Crediteuren en overige schulden	1.593	-138	-351	-	-	-	-496	1.069	-461
Overige activa en passiva	973	-2.037	-1.422	-176	-	-	7	270	-2.925
Fiscale reserves	-	-274	-1.037	-	-	-	-57	-	-1.368
Resultaten in buitenlandse vaste inrichtingen	-	-3.137	-	-	-	-	-	-	-3.137
Verrekenbare fiscale verliezen	3.677	-	-1.343	-	-	-	-381	1.953	-
	<u>41.095</u>	<u>-105.765</u>	<u>1.503</u>	<u>11.601</u>	<u>-</u>	<u>403</u>	<u>-1.163</u>	<u>42.055</u>	<u>-94.381</u>
Saldering uitgestelde belasting- vorderingen en -verplichtingen	<u>-12.282</u>	<u>12.282</u>						<u>-16.343</u>	<u>16.343</u>
Netto in de geconsolideerde balans	<u>28.813</u>	<u>-93.483</u>						<u>25.712</u>	<u>-78.038</u>

Uitgestelde belastingvorderingen worden niet gewaardeerd zolang het niet waarschijnlijk is dat daar in de toekomst economische voordelen uit zijn te verwachten. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen binnen fiscale eenheden worden in de balans gesaldeerd gepresenteerd.

In het groepsvermogen zijn de volgende niet-gerealiseerde resultaten met bijbehorende mutaties in de (uitgestelde) belastingvorderingen en -verplichtingen, inclusief geldende tariefwijzigingen, verwerkt:

	2013		
	VOÛR BELASTING	BELASTING- BATE (-LAST)	NA BELASTING
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten	- 50.241	- 9.185	- 59.426
Wijziging reserve koersomrekeningsverschillen voor verkoop belang in joint venture	- 257	-	- 257
Reële waarde van kasstroomafdekkingen	- 15.457	4.299	- 11.158
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioen-vorderingen op toegezegd- pensioenregelingen en personeelsbeloningen	<u>64.776</u>	<u>- 8.853</u>	<u>55.923</u>
	<u>- 1.179</u>	<u>- 13.739</u>	<u>- 14.918</u>

	2012		
	VÒÒR BELASTING	BELASTING- BATE (-LAST)	NA BELASTING
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten	- 2.976	- 176	- 3.152
Reële waarde van kasstroomafdekkingen	- 18.988	4.749	- 14.239
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioen-vorderingen op toegezegd- pensioenregelingen en personeelsbeloningen	- 33.222	7.028	- 26.194
	<u>- 55.186</u>	<u>11.601</u>	<u>- 43.585</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN

De niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot fiscaal compensabele verliezen en verrekenbare tijdelijke verschillen bij dochterondernemingen bedragen EUR 128,5 miljoen (2012: EUR 99,2 miljoen). Deze uitgestelde belastingvorderingen zijn niet in de balans opgenomen omdat realisatie door middel van belastbare winst of verrekenbare tijdelijke verschillen binnen de gestelde termijnen niet waarschijnlijk is.

	2013		
	FISCAAL COMPEN- SABELE VERLIEZEN	VERREKEN- BARE TIJDELIJKE VERSCHILLEN	AF TE STOTEN ACTIVAGROEP
Binnen 1 jaar vervallend	-	-	548
Vervallend binnen 1 - 5 jaar	7.904	-	1.812
Vervallend na 5 jaar	98.918	8.993	10.303
	<u>106.822</u>	<u>8.993</u>	<u>12.663</u>

	2012		
	FISCAAL COMPEN- SABELE VERLIEZEN	VERREKEN- BARE TIJDELIJKE VERSCHILLEN	AF TE STOTEN ACTIVAGROEP
Binnen 1 jaar vervallend	-	340	-
Vervallend binnen 1 - 5 jaar	5.728	1.700	-
Vervallend na 5 jaar	72.710	18.724	-
	<u>78.438</u>	<u>20.764</u>	<u>-</u>

14. IMMATERIËLE ACTIVA

	GOODWILL	OVERIGE	TOTAAL
Balans per 1 januari 2013			
Aanschafwaarde	489.174	132.551	621.725
Cumulatieve amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	-	- 25.712	- 25.712
Boekwaarde	<u>489.174</u>	<u>106.839</u>	<u>596.013</u>
Mutaties			
Verworven via bedrijfscombinatie	248.465	80.462	328.927
Reclassificatie af te stoten activagroep	- 100.525	-	- 100.525
In / (uit) consolidatie	15.784	- 3.019	12.765
Amortisaties	-	- 34.640	- 34.640
Bijzondere waardeverminderingen	-	- 22.055	- 22.055
Koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	- 19.153	- 13.270	- 32.423
	<u>144.571</u>	<u>7.478</u>	<u>152.049</u>
Balans per 31 december 2013			
Aanschafwaarde	633.746	193.765	827.511
Cumulatieve amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	-	- 79.449	- 79.449
Boekwaarde	<u>633.746</u>	<u>114.316</u>	<u>748.062</u>

	GOODWILL	OVERIGE	TOTAAL
Balans per 1 januari 2012			
Aanschafwaarde	481.226	131.359	612.585
Cumulatieve amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	-	- 16.989	- 16.989
Boekwaarde	<u>481.226</u>	<u>114.370</u>	<u>595.596</u>
Mutaties			
Aanpassing voorgaand boekjaar	10.104	- 2.235	7.869
Amortisaties	-	- 8.723	- 8.723
Koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	- 2.156	3.427	1.271
	<u>7.948</u>	<u>- 7.531</u>	<u>417</u>
Balans per 31 december 2012			
Aanschafwaarde	489.174	132.551	621.725
Cumulatieve amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	-	- 25.712	- 25.712
Boekwaarde	<u>489.174</u>	<u>106.839</u>	<u>596.013</u>

14.1 GOODWILL

In 2013 zijn de Mexicaanse activiteiten van het segment Dredging zodanig geïntegreerd, dat er geen sprake meer is van een afzonderlijke thuismarkt respectievelijk kasstroomgenererende eenheid. De goodwill is daarom toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid Dredging. De toerekening van de goodwill aan andere kasstroomgenererende eenheden is niet gewijzigd in vergelijking met 2012.

De reclassificatie af te stoten activagroep betreft goodwill van de kasstroomgenererende eenheid Harbour Towage waardoor de hierna gepresenteerde goodwill Harbour Towage daalt. De goodwill van met name Smit Lamnalco en Dockwise luidt in US dollar, de functionele valuta van deze kasstroomgenererende eenheden. De koersverschillen betreffen, onder andere, de goodwill Dockwise, waardoor de hiervoor gepresenteerde goodwill lager is dan op acquisitiedatum.

De aanpassingen in de goodwill in 2012 betreffen mutaties in het, voorlopige, saldo van geïdentificeerde activa en verplichtingen van de bedrijfscombinatie MNO Vervat en de verkoop van de (Smit) terminalactiviteiten aan Smit-Lamnalco. Beide transacties hebben plaatsgevonden in 2011 en aanpassingen op de saldi van geïdentificeerde activa en verplichtingen, binnen twaalf maanden na transactiedatum, hebben in 2012 geresulteerd in een, per saldo, EUR 10,1 miljoen hogere goodwill.

De goodwill is aan de volgende kasstroomgenererende eenheden toegerekend:

KASSTROOMGENERENDE EENHEID	OPERATIONEEL SEGMENT	2013	2012
Harbour Towage	Towage & Salvage	95.565	197.407
Salvage	Towage & Salvage	36.875	36.875
Smit-Lamnalco	Towage & Salvage	75.296	75.468
Offshore Energy	Offshore Energy	132.127	119.222
Dockwise	Offshore Energy	233.681	-
Droge Infrastructuur (Nederland)	Inland Infra	46.607	46.607
Dredging	Dredging	13.595	13.595
TOTAAL		<u>633.746</u>	<u>489.174</u>

Bij de toetsing op bijzondere waardevermindering van goodwill is de bedrijfswaarde van de kasstroomgenererende eenheid bepaald door discontering van de verwachte toekomstige kasstromen, voortvloeiend uit voortgezette exploitatie van deze eenheid. De berekening bestaat uit kasstroomprojecties voor een periode van vijf jaar welke starten met het budget 2014, waarna de kasstromen worden geëxtrapoleerd met een veronderstelde groeivoet. De waarderingsmodellen zijn consistent toegepast.

Het management heeft de geprojecteerde kasstromen gebaseerd op ontwikkelingen in het verleden en inschattingen van de toekomstige marktontwikkelingen. Ook is verondersteld is dat kostenefficiënties zullen worden gerealiseerd. De veronderstellingen betreffen met name de disconteringsvoet en groeivoet in de eindwaardeberekening. De disconteringsvoeten voor belasting bedragen voor Harbour Towage 8,4% (2012: 8,6%), Salvage 11,0% (2012: 11,0%), Smit-Lamnalco 9,0% (2012: 8,8%), Offshore

Energy 9,2% (2012: 9,3%), Dockwise 8,6%, Droge Infrastructuur (Nederland) 11,1% (2012: 11,0%) en Dredging 9,2%.

De groeivoet in de eindwaardeberekening is voor de kasstroomgenererende eenheden gesteld op 1,6% (2012: 2,0%), alleen de groeivoet van Smit-Lamnalco is gesteld op 2,0%. De gehanteerde groeivoeten overschrijden niet de langjarig gemiddelde groeivoeten welke verwacht worden voor de activiteiten. Na het uitvoeren van de toetsing is gebleken dat geen bijzondere waardevermindering noodzakelijk is, aangezien de realiseerbare waarde hoger is dan de som van de tot waardering gebrachte goodwill en de boekwaarde van de aan de kasstroomgenererende eenheid toe te rekenen activa en passiva. Ook leiden redelijke, mogelijke aanpassingen in de uitgangspunten van de berekende realiseerbare waarde per jaareinde, zoals een toename van de disconteringsvoet in de eindwaardeberekening met 1% of een afname van de groeivoet met 1%, niet tot bijzondere waardeverminderingen. Bovendien is geconcludeerd dat er voldoende headroom in de berekeningen, voor elke kasstroomgenererende eenheid, zit en daarom is geen gedetailleerde gevoeligheidsanalyse opgenomen.

14.2 OVERIGE IMMATERIËLE ACTIVA

De in bedrijfscombinaties geïdentificeerde en daarbij op reële waarde gewaardeerde overige immateriële activa betreffen merknaam, klantenportefeuille, orderportefeuille, technologie (inclusief software) en gunstige contracten. Hierin zijn per jaareinde immateriële activa met een onbepaalde levensduur ten bedrage van EUR 20 miljoen begrepen nadat in 2013 een duurzame waardevermindering van EUR 16,4 miljoen op de handelsnaam Smit in het segment Offshore Energy verantwoord is, omdat deze handelsnaam daar nagenoeg niet meer wordt gebruikt. De evaluatie van de gunstige contracten heeft ook geresulteerd in een duurzame waardevermindering van EUR 5,3 miljoen omdat de realiseerbare waarde van de contractueel overeengekomen rechten beneden de boekwaarde ligt. Voor de orderportefeuille, looptijd tot en met 2016, is per verworven contract een waarde en gebruiksduur bepaald. De resterende, overige immateriële activa worden rechtlijnig afgeschreven over de gebruiksduur, per geïdentificeerd immaterieel actief. De resterende gebruiksduren variëren tussen de 1 en 19 jaar.

15. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	DRIJVEND EN ANDER AANNEMINGS- MATERIEEL	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	MATERIËLE VASTE ACTIVA IN AANBOUW	TOTAAL
Balans per 1 januari 2013					
Aanschafwaarde	99.778	3.396.362	53.812	226.384	3.776.336
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 31.268	- 1.440.338	- 33.637	- 10.125	- 1.515.368
Boekwaarde	68.510	1.956.024	20.175	216.259	2.260.968
Mutaties					
Investerings, inclusief geactiveerde financieringskosten	3.991	102.715	5.428	183.941	296.075
Verworven via bedrijfscombinatie	-	1.063.011	4.737	53.382	1.121.130
In / (uit) consolidatie	-	- 63.080	364	-	- 62.716
Inbedrijfnemingen	914	94.045	2.721	- 97.680	-
Bijzondere waardeverminderingen	-	- 15.159	- 2.187	-	- 17.346
Afschrijvingen	- 3.713	- 250.248	- 6.172	-	- 260.133
Desinvesteringen	- 2.274	- 49.038	- 375	- 1.545	- 53.232
Overige mutaties	379	8.942	- 4.001	- 8.872	- 3.552
Reclassificatie naar af te stoten activagroep	-	- 110.738	- 356	- 11.590	- 122.684
Koersomrekeningsverschillen	- 619	- 111.905	- 2.291	- 8.833	- 123.648
	- 1.322	668.545	- 2.132	108.803	773.894
Balans per 31 december 2013					
Aanschafwaarde	97.639	4.066.447	47.057	326.512	4.537.655
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 30.451	- 1.441.878	- 29.014	- 1.450	- 1.502.793
Boekwaarde	67.188	2.624.569	18.043	325.062	3.034.862

	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	DRIJVEND EN ANDER AANNEMINGS- MATERIEEL	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	MATERIËLE VASTE ACTIVA IN AANBOUW	TOTAAL
Balans per 1 januari 2012					
Aanschafwaarde	76.289	3.156.649	41.525	246.970	3.521.433
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 24.282	- 1.260.467	- 23.108	- 7.538	- 1.315.395
Boekwaarde	52.007	1.896.182	18.417	239.432	2.206.038
Mutaties					
Investerings, inclusief geactiveerde financieringskosten	5.075	83.413	9.933	215.472	313.893
Inbedrijfnemingen	16.376	208.416	1.793	- 226.585	-
Bijzondere waardeverminderingen	-	- 4.098	-	-	- 4.098
Afschrijvingen	- 2.818	- 209.770	- 5.902	-	- 218.490
Desinvesteringen	- 2.033	- 6.819	- 3.791	- 11.765	- 24.408
Koersomrekeningsverschillen	- 97	- 11.300	- 275	- 295	- 11.967
	16.503	59.842	1.758	- 23.173	54.930
Balans per 31 december 2012					
Aanschafwaarde	99.778	3.396.362	53.812	226.384	3.776.336
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 31.268	- 1.440.338	- 33.637	- 10.125	- 1.515.368
Boekwaarde	68.510	1.956.024	20.175	216.259	2.260.968

Jaarlijks beoordeelt de Groep de belangrijkste eenheden van de vloot op (verwachte) inzet en operationele resultaten. In 2013 heeft dit geresulteerd in het toetsen van een beperkt aantal specifieke eenheden op duurzame waardeverminderingen en zijn enkele bijzondere waardeverminderingen verantwoord van in totaal EUR 17,3 miljoen (2012: EUR 4,1 miljoen). Voor materiële vaste activa die op korte termijn buiten gebruik worden gesteld is de realiseerbare waarde gesteld op de, beperkte, geschatte directe opbrengst-waarde, onder aftrek van de eventuele verkoop danwel sloopkosten. Dit heeft geresulteerd in een afwaardering van EUR 6,4 miljoen. Daarnaast zijn afwaarderingen naar bedrijfswaarde verantwoord voor EUR 10,9 miljoen. De aan deze duurzame waardeverminderingen ten grondslag liggende bedrijfswaarden van

de desbetreffende eenheden zijn geschat op basis van de resterende gebruiksduur, verwachte kasstromen en relevante disconteringsvoeten (7 - 8%).

De in 2013 geactiveerde financieringskosten op investeringen bedragen EUR 3,4 miljoen (2012: nihil).

De Groep leaset een aantal activa via financiële leaseovereenkomsten. Per 31 december 2013 bedraagt de boekwaarde van het geleasede materieel EUR 10,8 miljoen (2012: EUR 8,8 miljoen).

De tot zekerheid van verstrekte financieringen hypothecair bezwaarde materiële vaste activa zijn vermeld in toelichting 23.

Het karakter van de activiteiten van de Groep brengt met zich mee dat de materiële vaste activa gedurende de verslagperiode wereldwijd (kunnen) worden ingezet. Specificatie van materiële vaste activa naar gebieden zou daarom arbitrair zijn en derhalve geen relevante informatie bieden.

16. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

	2013	2012
Balans per 1 januari	228.605	8.927
Investering Dockwise Ltd	65.248	225.288
Aandeel in resultaat Dockwise	- 3.709	378
Koersomrekeningsverschillen	6.494	- 6.494
Herwaardering aanwezig belang Dockwise voorafgaande aan bedrijfscombinatie	22.716	-
Afname door uitbreiding belang Dockwise waarbij zeggenschap is verkregen	- 309.921	-
	- 219.172	219.172
Overige (des)investeringen	1.767	124
Aandeel in resultaat overige geassocieerde deelnemingen	1.207	- 126
Ontvangen dividend	- 884	- 2.109
Koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	374	2.617
	2.464	506
Balans per 31 december	11.897	228.605

De belangrijkste geassocieerde deelnemingen van de Groep zijn:

VENNOOTSCHAP	LAND VAN VESTIGING	Aandelenbelang	
		2013	2012
IRSHAD	Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten	20%	20%
RW Aggregates Ltd	Verenigd Koninkrijk	50%	50%
Taizhou Smit Towage Services Co Ltd	China	40%	40%
Damietta for Maritime Services Company S.A.E.	Egypte	31%	31%
Fleetcare Services Pte Ltd	Singapore	45%	45%

Ultimo voorgaand jaar had de Groep een belang van 33% in Dockwise. Gedurende het boekjaar is zeggenschap over Dockwise verkregen, zie hiervoor toelichting 5.1.

De stemrechten in de geassocieerde deelnemingen zijn gelijk aan de direct gehouden aandelenbelangen. Onderstaand is het groepsaandeel in de activa, de verplichtingen, de opbrengsten en het aandeel in het resultaat van bovenstaande geassocieerde deelnemingen weergegeven:

	2013	2012
Activa	22.588	484.043
Verplichtingen	- 10.691	- 255.438
Eigen Vermogen	11.897	228.605
Opbrengsten	41.413	16.450
Aandeel in resultaat	- 2.502	252

17. LANGLOPENDE VORDERINGEN

	2013	2012
Balans per 1 januari	51.192	126.566
Vordering inzake PPS Project	17.248	-
Uit consolidatie	- 18.559	-
Aflossing lening door joint venture	-	-77.299
Koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	- 62	1.925
Balans per 31 december	49.819	51.192

De langlopende vorderingen bevatten leningen aan strategische joint-ventures, geassocieerde deelnemingen, langlopende voorschotten aan leveranciers en langlopende vorderingen en retenties van opdrachtgevers, die vervallen binnen overeengekomen termijnen. Hierin zijn ook begrepen overlopende activa welke over perioden van langer dan een jaar worden toegerekend aan het resultaat.

In langlopende vorderingen is EUR 17,2 miljoen begrepen voor, het proportioneel geconsolideerde deel, van een PPS-project. Dit betreft nog van een publiek orgaan (overheid) te ontvangen concessievergoedingen in verband met het ter beschikking stellen van gedeelten van snelwegen. De PPS-vordering is als zekerheid gesteld ten behoeve van de bijbehorende financiering.

18. VOORRADEN

	2013	2012
Brandstof en materialen	41.586	45.811
Reserveonderdelen	58.007	56.771
Overige voorraden	3.735	2.568
	103.328	105.150

Gedurende 2013 en 2012 is geen afwaardering van voorraden tot netto realiseerbare waarde noodzakelijk geweest.

19. TE VORDEREN VAN EN VERSCHULDIGD AAN OPDRACHTGEVERS

	2013	2012
Cumulatief bestede kosten plus naar rato van de voortgang genomen winst minus voorzieningen voor verliezen	4.477.031	4.770.427
Gefactureerde termijnen	4.404.035	4.794.765
Vooruitbetalingen	123.428	89.302
Gefactureerde termijnen en vooruitbetalingen	4.527.463	4.884.067
Saldo	- 50.432	- 113.640
Te vorderen van opdrachtgevers	262.758	239.253
Verschuldigd aan opdrachtgevers	- 313.190	- 352.893
Saldo	- 50.432	- 113.640

Ultimo 2013 zijn in Gefactureerde termijnen posten van in totaal EUR 10,2 miljoen (2012: EUR 12,9 miljoen) begrepen die pas worden voldaan indien met betrekking tot contracten voor onderhanden projecten in opdracht van derden bepaalde voorwaarden zijn vervuld (retenties). De bepaling van de naar rato van de voortgang genomen winst en de voorzieningen voor verliezen is gebaseerd op inschattingen van de kosten en de opbrengsten van de betreffende projecten. Deze schattingen zijn met onzekerheden omgeven.

20. DEBITEUREN EN OVERIGE VORDERINGEN

	2013	2012
Handelsdebiteuren	495.438	563.916
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen	14.182	16.781
Overige vorderingen en overlopende activa	316.393	372.339
	826.013	953.036

21. LIQUIDE MIDDELEN

	2013	2012
Banktegoeden en contanten	331.065	309.416
Kortlopende deposito's	55.822	88.686
Liquide middelen	386.887	398.102
Rekening-courantkredieten	- 5.794	- 8.120
Banktegoeden en contanten opgenomen in de af te stoten activagroep	24.526	-
Kortlopende deposito's opgenomen in de af te stoten activagroep	5.136	-
Saldo liquide middelen in kasstroomoverzicht	410.755	389.982

In liquide middelen zijn begrepen geldmiddelen van projectgedreven aannemingscombinaties ten bedrage van EUR 63,3 miljoen (2012: EUR 77,6 miljoen) en geldmiddelen van strategische allianties ten bedrage van EUR 50,8 miljoen (2012: EUR 48,3 miljoen) waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. De overige liquide middelen stonden ter vrije beschikking.

22. GROEPSVERMOGEN

22.1 GEPLAATST KAPITAAL EN AGIORESERVE

Het maatschappelijk kapitaal van EUR 240 miljoen is verdeeld in 150.000.000 gewone aandelen van elk nominaal EUR 0,80 per aandeel en 50.000.000 cumulatief beschermingspreferente aandelen van elk nominaal EUR 2,40 per aandeel.

Het verloop van het geplaatst kapitaal is als volgt:

(in aantallen)	2013	2012
Uitgegeven per 1 januari	107.283.679	103.471.742
Stockdividend	3.284.415	3.811.937
Aandelenemissie	9.696.969	-
Dividendgerechtigd per 31 december	120.265.063	107.283.679

Ter financiering van het bod op alle uitstaande aandelen Dockwise heeft Boskalis op 10 januari 2013 een aandelenemissie gedaan tegen een koers van EUR 33,00 per aandeel. In totaal zijn 9.696.969 aandelen geplaatst. De hiermee gepaard gaande emissiekosten bedragen EUR 2,1 miljoen na belasting en deze zijn rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen gebracht.

In 2013 is over het boekjaar 2012 een dividend uitgekeerd van EUR 1,24 per aandeel, zijnde een bedrag van EUR 145,1 miljoen. Van de aandeelhouders heeft 70% gekozen voor een dividend in de vorm van gewone aandelen. In verband hiermee zijn 3.284.415 nieuwe aandelen Koninklijke Boskalis Westminster N.V. uitgegeven. Het resterende deel van de aandeelhouders (30%) heeft gekozen voor een dividend in contanten. Hiervoor is EUR 43,2 miljoen uitgekeerd en de daarbij behorende dividendbelasting is in juli 2013 betaald.

Per 31 december 2013 bestaat het geplaatste kapitaal uit 120.265.063 gewone aandelen van nominaal EUR 0,80 per aandeel, in totaal derhalve EUR 96,2 miljoen (ultimo 2012: EUR 85,8 miljoen).

Van het geplaatst kapitaal per 31 december 2013 zijn zes gewone aandelen in bezit van de Groep.

Aan de Stichting Continuïteit KBW is een, overigens niet uitgeoefend, optierecht toegekend tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

De agioreserve bestaat uit het boven nominale waarde op aandelen gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

22.2 RESERVE INGEHOUDEN WINSTEN

De reserve ingehouden winsten muteert als gevolg van winstbestemmingsbesluiten, stelselwijzigingen en mutaties in de wettelijke reserve deelnemingen. Het saldo staat ter beschikking van de aandeelhouders. Daarnaast is in de reserve ingehouden winsten de winst over het lopend boekjaar opgenomen waarover nog geen bestemmingsbesluit is genomen. Voorstellen dienaangaande zijn opgenomen in de Overige gegevens.

22.3 DIVIDENDEN

De onderstaande dividenden zijn door Koninklijke Boskalis Westminster N.V. aangekondigd en uitgekeerd aan houders van gewone aandelen:

	2013	2012
Dividend voorgaand jaar EUR 1,24 respectievelijk EUR 1,24 per in aanmerking komend gewoon aandeel	145.056	128.305
Totaal aangekondigd en uitgekeerd dividend	145.056	128.305
Dividend in de vorm van aandelen	101.819	89.812
Contant dividend	43.237	38.493
Totaal uitgekeerd dividend	145.056	128.305

22.4 WINST PER AANDEEL

De winst per aandeel over 2013 bedraagt EUR 3,09 (2012: EUR 2,36). Vanwege het ontbreken van verwateringseffecten bedroeg de verwaterde winst per aandeel eveneens EUR 3,09 (2012: EUR 2,36). De berekening van de winst per aandeel is gebaseerd op de nettowinst toerekenbaar aan aandeelhouders, EUR 365,7 miljoen (2012: EUR 249,1 miljoen) en het gewogen gemiddeld aantal over 2013 uitstaande gewone aandelen, 118.445.238 (2012: 105.644.024). Dit aantal is als volgt bepaald:

(in aantallen stukken)	2013	2012
Uitgegeven gewone aandelen per 1 januari	107.283.679	103.471.742
Gewogen effect van uitgegeven gewone aandelen als gevolg van keuzedividend	1.889.663	2.172.282
Gewogen effect van uitgegeven gewone aandelen	9.271.896	-
Gewogen gemiddeld aantal over het jaar uitstaande gewone aandelen	118.445.238	105.644.024

22.5 OVERIGE RESERVES

De mutaties in de overige reserves zijn als volgt:

	Wettelijke reserves					TOTAAL OVERIGE RESERVES
	RESERVE DEELNEMINGEN	AFDEKKINGS-RESERVE	HER-WAARDERINGS-RESERVE	KOERS-OMREKENINGS-RESERVE	ACTUARIËLE RESERVE	
<i>Toelichting</i>	[22.5.1]	[22.5.2]	[22.5.3]	[22.5.4]	[22.5.5]	
Stand per 1 januari 2013	325.853	- 11.440	20.434	- 3.234	- 129.014	202.599
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioen-vorderingen op toegezegd-pensioenregelingen, na belasting	-	-	-	-	63.919	63.919
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten, na belasting	-	-	-	- 57.872	-	- 57.872
Kasstroomafdekkingen, na belasting	-	- 11.158	-	-	-	- 11.158
Bruteren actuariële reserve met betrekking tot ondernemingspensioenfonds Smit voorafgaande aan reclassificatie	-	-	-	-	- 7.996	- 7.996
Reclassificatie inzake afwickelen ondernemingspensioenfonds Smit	-	-	-	-	41.060	41.060
Herwaardering aanwezig belang voorafgaande aan bedrijfscombinatie Dockwise	-	-	22.716	-	-	22.716
Mutatie reserve deelnemingen	- 20.353	-	-	-	-	- 20.353
Totaal mutaties	- 20.353	- 11.158	22.716	- 57.872	96.983	30.316
Stand per 31 december 2013	305.500	- 22.598	43.150	- 61.106	- 32.031	232.915

	Wettelijke reserves					TOTAAL OVERIGE RESERVES HER-ZIEN*)
	RESERVE DEELNEMINGEN	AFDEKKINGS-RESERVE	HER-WAARDERINGS-RESERVE	KOERS-OMREKENINGS-RESERVE	ACTUARIËLE RESERVE HER-ZIEN*)	
<i>Toelichting</i>	[22.5.1]	[22.5.2]	[22.5.3]	[22.5.4]	[22.5.5]	
Stand per 1 januari 2012	307.306	2.799	21.150	1.740	- 102.820	230.175
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioen-vorderingen op toegezegd-pensioenregelingen, na belasting	-	-	-	-	-26.194	-26.194
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten, na belasting	-	-	-	-4.974	-	-4.974
Kasstroomafdekkingen, na belasting	-	-14.239	-	-	-	-14.239
Realisatie door vervreemding onderliggend actief	-	-	-716	-	-	-716
Mutatie reserve deelnemingen	18.547	-	-	-	-	18.547
Totaal mutaties	18.547	- 14.239	- 716	- 4.974	- 26.194	- 27.576
Stand per 31 december 2012	325.853	- 11.440	20.434	- 3.234	- 129.014	202.599

De wettelijke reserves komen op grond van de Nederlandse wet- en regelgeving niet in aanmerking voor uitkering als dividend aan aandeelhouders van de Groep.

22.5.1. RESERVE DEELNEMINGEN (WETTELIJKE RESERVE)

Met betrekking tot de verschillen tussen de kostprijs en de vermogenswaarde van zowel op proportionele basis geconsolideerde entiteiten als op basis van de 'equity'-methode gewaardeerde geassocieerde deelnemingen wordt vanwege het ontbreken van feitelijke beslissende zeggenschap een reserve deelnemingen aangehouden voor zover deze verschillen niet begrepen zijn in de cumulatieve koersomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten.

22.5.2. AFDEKKINGSRESERVE (WETTELIJKE RESERVE)

De afdekkingsreserve bestaat, rekening houdend met belastingen, uit de reële waarde van effectieve kasstroomafdekkingen die op balansdatum nog niet zijn gerealiseerd, inclusief gerealiseerde tussentijdse resultaten op het doorrollen van bestaande afdekkingen als gevolg van afwijkende looptijden van de betreffende afdekkingen en de onderliggende kasstromen. De mutaties in de afdekkingsreserve worden uiteengezet in toelichting 27.2.

22.5.3. HERWAARDERINGSRESERVE (WETTELIJKE RESERVE)

Deze reserve betreft ultimo 2013 voornamelijk de herwaarderingen van het bestaande belang inzake de bedrijfscombinatie Dragamex SA de CV en Codramex SA de CV uit 2008 en de herwaarderingwinst op de minderheidsbelangen die werden gehouden in Smit Internationale N.V. (EUR 17,3 miljoen) en Dockwise Ltd. (2013: EUR 22,7 miljoen) voordat deze bedrijfscombinaties werden geëffectueerd.

22.5.4. KOERSOMREKENINGSRESERVE (WETTELIJKE RESERVE)

De koersomrekeningsreserve omvat alle cumulatieve koersomrekeningsverschillen die ontstaan bij het omrekenen van investeringen in activiteiten met een andere functionele valuta dan de rapporteringsvaluta van de Groep, inclusief de daarmee samenhangende intragroep financieringen. Deze koersomrekeningsverschillen worden vanaf de transitiedatum naar IFRS (1 januari 2004) gecumuleerd. Realisatie van deze cumulatieve koersomrekeningsverschillen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening vindt plaats bij beëindiging van de betreffende activiteiten.

22.5.5. ACTUARIËLE RESERVE

De actuariële reserve heeft betrekking op de limitering van netto pensioenvorderingen op toegezegd pensioenregelingen en de actuariële winsten en verliezen, bestaande uit het verschil tussen de werkelijke en de verwachte mutaties in toegezegd-pensioenverplichtingen en beleggingsresultaten op de fondsbeleggingen. De mutatie tussen de actuariële reserve en de reserve ingehouden winsten is veroorzaakt door de afwikkeling van een ondernemingspensioenfonds, hiervoor wordt verwezen naar toelichting 24.1.

23. LENINGEN EN OVERIGE FINANCIERINGSVERPLICHTINGEN

	31 DECEMBER	
	2013	2012
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Hypothecaire leningen	186.776	239.825
Overige rentedragende leningen	981.306	365.648
	1.168.082	605.473
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Hypothecaire leningen (kortlopend deel)	25.255	25.526
Overige rentedragende leningen (kortlopend deel)	1.111	356.791
	26.366	382.317
Totaal rentedragende leningen	1.194.448	987.790

Terzake van de hypothecaire leningen, voor het overgrote deel luidende in andere valuta dan de euro, zijn rechten van hypotheek gevestigd op materiële vaste activa, overwegend schepen, met een boekwaarde van EUR 347,7 miljoen (2012: EUR 421,0 miljoen). In een aantal gevallen zijn ook opbrengsten uit hoofde van verhuurcontracten aan derden en opbrengsten uit verzekeringen op betreffende materiële vaste activa tot meerdere zekerheid verstrekt.

Eind januari 2013 heeft Boskalis nieuwe financieringsovereenkomsten afgesloten. De nieuwe kredietfaciliteiten bestaan uit een combinatie van een drie-jaars lening (USD 525 miljoen) en een vijf-jaars kredietfaciliteit (EUR 500 miljoen). Naast bovengenoemde kredietfaciliteiten, heeft Boskalis een één-jarige overbruggingskredietfaciliteit afgesloten (USD 525 miljoen). Op 20 maart 2013 is getrokken onder deze kredietfaciliteiten. Met deze trekking is de ultimo 2012 bestaande combinatie van drie- en vijfjarige bankfinancieringen tevens afgelost en vervallen (EUR 350 miljoen). Daarnaast is op de hiervoor genoemde datum USD 851 miljoen getrokken en gebruikt voor de aflossing van de middels de bedrijfscombinatie Dockwise verkregen rentedragende financiering. De overbruggingskredietfaciliteit is in juli 2013 afgelost.

Op 22 juli 2013 is een onderhandse plaatsing (US private placement) ten bedrage van USD 325 miljoen (omgerekend tegen jaareindekoers: EUR 236 miljoen) verricht bij institutionele beleggers onder gelijktijdige aflossing, met eenzelfde bedrag, van een deel van de lopende overbruggingsfinanciering. De plaatsing heeft een looptijd van tien jaar en moet aan het einde ineens worden afgelost. De vaste rente bedraagt 3,66%. De Overige rentedragende leningen omvatten ook, omgerekend tegen jaareindekoersen, voor EUR 327 miljoen (2012: EUR 341 miljoen) een onderhandse plaatsing (US Private Placement) ter grootte van USD 433 miljoen en GBP 11 miljoen, welke in juli 2010 is geplaatst bij 26 institutionele beleggers in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Deze plaatsing bestaat uit drie tranches met een oorspronkelijke looptijd van respectievelijk 7, 10 en 12 jaar. De opbrengst in US Dollars en Britse Ponden is door middel van cross currency interest rate swaps omgewisseld in Euro's voor een totaalbedrag van EUR 354 miljoen.

Op 31 december 2013 is de drie-jaars lening (USD 525 miljoen) volledig getrokken. Onder de vijf-jaars revolving kredietfaciliteit (EUR 500 miljoen) is ultimo 2013 niet getrokken.

De Groep heeft met het bankensyndicaat en US private placement verschaffers afspraken gemaakt over een aantal convenanten waaraan Boskalis moet voldoen. De financiële convenanten zijn de netto-schuld / EBITDA ratio, met een limiet van 3, en de EBITDA / netto-rente, met een minimum van 4.

Aan deze financiële ratio's en negatieve zekerheidsverklaringen wordt per 31 december 2013 voldaan.

In langlopende overige rentedragende leningen is EUR 18,4 miljoen begrepen voor het proportioneel geconsolideerde deel van een projectgerelateerde PPS-financiering met een looptijd van 26 jaar. Deze financiering kent een variabele rente en derivaten zijn afgesloten ter afdekking van het hieruit resulterende kasstroomrisico. De aandelen van de Groep in de vennootschappen waarin dit project is ondergebracht, alsmede alle overige vorderingen en bezittingen van deze vennootschappen zijn verpand als zekerheid.

Een nadere uiteenzetting van de effectieve rentepercentages, resterende looptijden en de valuta waarin de rentedragende leningen luiden, is opgenomen in de toelichting op financiële instrumenten in de toelichting over renterisico's. Het gewogen gemiddelde rentepercentage op 31 december 2013 van het langlopende deel van de hypothecaire leningen en overige rentedragende leningen bedraagt respectievelijk 4,92% (2012: 5,12%) en 3,22% (2012: 2,58%). Van het langlopende deel van de hypothecaire leningen en overige rentedragende leningen vervalt respectievelijk EUR 49,9 miljoen (2012: EUR 82,1 miljoen) en EUR 360,0 miljoen (2012: EUR 143,9 miljoen) over meer dan vijf jaar. De leningen van de af te stoten activagroep zijn opgenomen in toelichting 5.5.

24. VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN PERSONEELSBELONINGEN

De verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen bestaan uit toegezegd-pensioenregelingen en overige verplichtingen ter zake van een aantal toegezegde-bijdrage pensioenregelingen in Nederland en in het buitenland en jubileumuitkeringen. Het totaal bedraagt:

		31 DECEMBER	
		2013	2012
	Toelichting		
Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	[24.1]	6.061	104.576
Overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen		9.752	8.508
Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen		15.813	113.084

24.1 PENSIOENVERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN TOEGEZEGD-PENSIOENREGELINGEN

	TOEGEZEGD- PENSIOEN- VERPLICHTINGEN	REËLE WAARDE FONDS- BELEGGINGEN	NETTO PENSIOEN- VORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN	ONGEDEKTE TOEGEZEGD- PENSIOEN VERPLICHTINGEN	TOTAAL	TEN LASTE VAN DE WINST- EN VERLIES- REKENING	RECHT- STREEKS VERWERKT IN HET GROEPS- VERMOGEN
Balans per 1 januari 2013	789.692	700.381	- 89.311	- 9.695	- 99.006		
Toegerekende pensioenkosten aan het dienstjaar	32.414	-	- 32.414	- 259	- 32.673	32.673	
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	- 3.556	-	3.556	-	3.556	- 3.556	
Rentekosten	23.238	-	- 23.238	- 262	- 23.500	23.500	
Ontvangen bijdragen	-	60.291	60.291	-	60.291		
Rendement op fondsbeleggingen	-	19.505	19.505	-	19.505	- 19.505	
Actuariële winsten en verliezen	- 120.162	- 12.250	107.912	- 178	107.734		- 107.734
Betaalde pensioenuitkeringen	- 24.507	- 24.507	-	525	525		
Verworven via bedrijfscombinatie	26.350	27.248	898	-	898		
Overdracht, koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	- 168.983	- 185.630	- 16.647	5.196	- 11.451		16.588
Totaal mutaties	- 235.206	- 115.343	119.863	5.022	124.885	33.112	- 91.146
Balans per 31 december 2013	554.486	585.038	30.552	- 4.673	25.879		
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 1 januari					- 5.570		
Mutatie toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen					- 26.370		26.370
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 31 december					- 31.940		
Balans per 31 december 2013 na toepassing limiet					- 6.061		
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen					- 31.664	33.112	- 64.776

	TOEGEZEGD- PENSIOEN- VERPLICHTINGEN	REËLE WAARDE FONDS- BELEGGINGEN	NETTO PENSIOEN- VORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN	ONGEDEKTE TOEGEZEGD- PENSIOEN VERPLICHTINGEN	TOTAAL	TEN LASTE VAN DE WINST- EN VERLIES- REKENING	RECHT- STREEKS VERWERKT IN HET GROEPS- VERMOGEN
Balans per 1 januari 2012	687.660	629.183	- 58.477	- 9.134	- 67.611		
Toegerekende pensioenkosten aan het dienstjaar	20.119	-	- 20.119	- 430	- 20.549	20.549	
Rentekosten	30.270	-	- 30.270	- 394	- 30.664	30.664	
Ontvangen bijdragen	-	26.875	26.875	-	26.875		
Rendement op fondsbeleggingen	-	28.298	28.298	-	28.298	- 28.298	
Actuariële winsten en verliezen	80.280	44.491	- 35.789	- 638	- 36.427		36.427
Betaalde pensioenuitkeringen	- 29.847	- 29.847	-	815	815		
Koersomrekeningsverschillen en overige mutaties	1.210	1.381	171	86	257		
Totaal mutaties	<u>102.032</u>	<u>71.198</u>	<u>- 30.834</u>	<u>- 561</u>	<u>- 31.395</u>	<u>22.915</u>	<u>36.427</u>
Balans per 31 december 2012	<u>789.692</u>	<u>700.381</u>	<u>- 89.311</u>	<u>- 9.695</u>	<u>- 99.006</u>		
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 1 januari					- 8.775		
Mutatie toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen					3.205		- 3.205
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 31 december					- 5.570		
Balans per 31 december 2012 na toepassing limiet					<u>- 104.576</u>		
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen					56.137	<u>22.915</u>	<u>33.222</u>

Een deel van het Nederlandse personeel is aangesloten bij een vijftal bedrijfstakpensioenfondsen. Deze fondsen hebben aangegeven geen gegevens ter beschikking te kunnen stellen op basis waarvan een berekening in overeenstemming met IFRS kan worden gemaakt omdat er geen betrouwbare en consistente basis is om de pensioenverplichtingen, de fondsbeleggingen en de inkomsten en uitgaven toe te rekenen aan de individuele bij de fondsen aangesloten ondernemingen. Deze regelingen zijn behandeld als toegezegde bijdrageregeling.

In juni 2013 zijn activa en pensioenverplichtingen van het Smit Pensioenfonds overgedragen aan een verzekeraar en aan het Boskalis Pensioenfonds. Dit heeft geen effect op de geconsolideerde winst- en verliesrekening. Uit dien hoofde zijn in voorgaande jaren ontstane bruto cumulatieve actuariële verliezen ten bedrage van EUR 41,1 miljoen overgeboekt van de Actuariële reserve naar de Reserve ingehouden winsten (zie het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen).

De gedekte toegezegd-pensioenregelingen betreffen de ondernemingspensioenfondsen en verzekerde regelingen in Nederland, België, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten en Zuid-Afrika. De pensioenrechten omvatten ouderdoms- en nabestaanden pensioen. Deze pensioenregelingen kenmerken zich door toegezegde pensioenrechten over dienstjaren, veelal op basis van middelloon. Deze pensioenrechten worden geïndexeerd waarbij deze indexatie voor het overgrote deel is gemaximeerd door beschikbare premies respectievelijk behaalde rendementen op beleggingen. De pensioenregelingen, verplichtingen en pensioenactiva zijn ondergebracht bij pensioenstichtingen of bij verzekeringsmaatschappijen. Het risico voor de onderneming is daarmee beperkt.

De ongedekte toegezegd-pensioenregelingen bestaan uit kleinere regelingen bij een tweetal Duitse dochterondernemingen. De overige pensioenregelingen binnen de Groep zijn niet aan te merken als toegezegd-pensioenregelingen.

De samenstelling van de fondsbeleggingen is als volgt:

	31 DECEMBER	
	2013	2012
Verhandelbare beleggingen op een actieve markt		
Aandelen	170.927	158.744
Obligaties	357.089	458.608
Vastgoed	14.171	10.927
	542.187	628.279
Niet verhandelbare beleggingen		
Liquiditeiten (niet-rentedragend)	54.195	85.459
Overige bezittingen en schulden	- 11.344	- 13.357
	42.851	72.102
TOTAAL FONDSBELEGGINGEN	585.038	700.381

De fondsbeleggingen per 31 december 2013 en 31 december 2012 bevatten geen aandelen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

De besturen van de ondernemingspensioenfondsen stellen periodiek een analyse op voor de afstemming van de fondsbeleggingen en –verplichtingen op korte en lange termijn (asset liability management studie). De besturen van de fondsen passen op basis van de uitkomsten van voornoemde analyses, indien noodzakelijk, de aard en samenstelling van de beleggingen aan op de verwachte looptijden van de pensioenverplichtingen. De gemiddelde looptijd van de verplichtingen van de pensioenregelingen bedraagt circa 19 jaar.

Bij de gedekte toegezegd-pensioenregelingen is geen sprake van, wettelijke of reglementaire afdwingbare, directe bijstortingsverplichtingen indien de activa onvoldoende zijn om aan alle, actuarieel berekende, toekomstige verplichtingen te voldoen. De toekomstige kasstromen zijn daarom beperkt tot de verschuldigde, actuarieel berekende, jaarlijkse premie. De premie wordt wel beïnvloed door de gebruikelijke, daaraan ten grondslag liggende, actuariële veronderstellingen, verwachte rendementen en overeengekomen maximale premies.

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de pensioenlasten uit toegezegd-pensioenregelingen in de geconsolideerde jaarrekening zijn verwerkt:

	2013	2012
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen	- 31.664	56.137
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen ten laste van de winst- en verliesrekening	- 33.112	- 22.915
Rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkte resultaten	- 64.776	33.222
Belastingen	8.853	- 7.028
Rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkte actuariële winsten en verliezen na belastingen	- 55.923	26.194
Effectief rendement op fondsbeleggingen	7.255	72.789

De cumulatieve actuariële winsten en verliezen en de stand van de limitering van de nettopensioenvorderingen bedragen:

	2013	2012
Cumulatieve actuariële winsten en verliezen per 31 december	- 26.086	- 150.296
Limitering nettopensioenvorderingen per 31 december	- 31.940	- 5.570
	- 58.026	- 155.866

De Groep verwacht in 2014 EUR 27,1 miljoen aan premies bij te dragen aan gedekte toegezegd-pensioenregelingen en EUR 0,3 miljoen uit te betalen uit hoofde van ongedekte toegezegd-pensioenregelingen.

De voornaamste gehanteerde actuariële veronderstellingen die zijn gehanteerd voor bovenstaande berekeningen zijn:

	2013	2012
Disconteringsvoet	3,90%	3,66%
Verwachte toekomstige reële loonsverhogingen	2,00%	2,00%
Verwachte toekomstige inflatie	2,30%	2,60%
Verwachte pensioenstijging actieve deelnemers	1,90%	2,15%
Verwachte pensioenstijging inactieve deelnemers	1,00%	1,80%

Veronderstellingen per 31 december 2013	Stijging van 0,25%	Daling van 0,25%
EFFECT OP TOEGEZEGD PENSIOENVERPLICHTINGEN		
Wijziging in disconteringsvoet	- 22.514	24.244
Wijziging in verwachte toekomstige reële loonsverhogingen	3.914	- 3.730
Wijziging in pensioenstijging actieve deelnemers	4.016	- 3.623
Wijziging in pensioenstijging inactieve deelnemers	16.696	- 15.751
EFFECT OP TOEGEREKENDE PENSIOENKOSTEN AAN HET DIENSTJAAR		
Wijziging in disconteringsvoet	- 1.790	1.946
Wijziging in verwachte toekomstige reële loonsverhogingen	402	- 390
Wijziging in pensioenstijging actieve deelnemers	489	- 424
Wijziging in pensioenstijging inactieve deelnemers	1.244	- 1.164

Historische informatie:

	2013	2012	2011	2010	2009
Toegezegd-pensioenverplichtingen	- 554.486	- 789.692	- 687.660	- 586.570	- 327.872
Reële waarde fondsbeleggingen	585.038	700.381	629.183	580.157	327.935
Nettopensioenvorderingen en -verplichtingen	30.552	- 89.311	- 58.477	- 6.413	63
Ongedekte toegezegd-pensioenverplichtingen	- 4.673	- 9.695	- 9.134	- 9.157	- 8.288
Totaal netto pensioenvorderingen en -verplichtingen	25.879	- 99.006	- 67.611	- 15.570	- 8.225

24.2 BIJDRAGE AAN TOEGEZEGDE-BIJDRAGE REGELINGEN

De Groep verwacht in 2014 een bijdrage in de vorm van premies van EUR 19,5 miljoen voor toegezegde bijdrageregelingen.

25. VOORZIENINGEN

	ONGUNSTIGE EN VERLIESLATENDE CONTRACTEN	CLAIMS	GARANTIE- VERPLICHTINGEN	BODEM- VERONTREINIG- GING	OVERIGE	TOTAAL	2012
Balans per 1 januari 2013	7.602	13.084	5.707	4.325	1.590	32.308	38.239
Verworven via bedrijfscombinatie	21.527	800	-	-	-	22.328	-
In / (uit) consolidatie	-	-	- 3.579	-	-	- 3.579	-
Dotaties gedurende het jaar	7.018	-	309	22	540	7.889	2.147
Onttrekkingen gedurende het jaar	- 19.429	-	-	-	- 165	- 19.594	- 1.610
Vrijgevallen gedurende het jaar	-	- 1.000	- 1.248	- 1.491	-	- 3.739	- 2.426
Oprenting	-	950	-	-	-	950	948
Herrubricering naar verplichtingen af te stoten activagroep	- 2.551	-	-	-	-	- 2.551	-
Overige mutaties	3	- 77	55	-	724	704	- 4.437
Koersomrekeningsverschillen	- 1.141	- 20	- 181	-	- 5	- 1.347	- 553
Balans per 31 december 2013	13.029	13.737	1.063	2.856	2.684	33.369	32.308
Langlopend	9.970	12.957	1.063	2.486	2.234	28.710	26.402
Kortlopend	3.059	780	-	370	450	4.659	5.906
Balans per 31 december 2013	13.029	13.737	1.063	2.856	2.684	33.369	32.308

De voorziening voor ongunstige en verlieslatende contracten betreft onder andere voorzieningen welke bij bedrijfscombinaties zijn gevormd voor projecten of klantencontracten die bij waardering op reële waarde als ongunstig zijn gekwalificeerd. De verwerving via bedrijfscombinatie in 2013 betreft geïdentificeerde en op reële waarde gewaardeerde ongunstige contracten in de orderportefeuille Dockwise, welke in het jaar al grotendeels zijn onttrokken. Daarnaast zijn in 2013 voorzieningen getroffen voor leegstand van bedrijfsgebouwen. Bij de voorziening voor leegstand (ultimo 2013: EUR 6,8 miljoen) zijn de verwachte (onder-) verhuuropbrengsten (2013: EUR 2,1 miljoen) in de schatting meegenomen. Deze voorziening is contant gemaakt.

De andere voorzieningen hebben voornamelijk betrekking op garantieverplichtingen, verwachte kosten voor het opruimen van bodemverontreiniging en in het verslagjaar en in voorgaande jaren ontvangen claims met betrekking tot uitgevoerde projecten. De Groep bestrijdt deze claims en heeft een voorziening getroffen ter hoogte van haar beste schatting van de verwachte lasten die uit deze claims kunnen voortvloeien. De uitkomsten van de claims zijn onzeker en kunnen afwijken van de hiervoor opgenomen voorzieningen.

26. CREDITEUREN EN OVERIGE SCHULDEN

	31 DECEMBER	
	2013	2012
Crediteuren	251.210	260.734
Belastingen en sociale premies	55.013	67.242
Schulden aan geassocieerde deelnemingen	1.850	6.211
Overige schulden en overlopende passiva	921.048	889.067
	1.229.121	1.223.254

Deze kortlopende schulden zijn niet-rentedragend.

27. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

ALGEMEEN

Op basis van een door de Raad van Bestuur vastgesteld beleid ten aanzien van het indekken van financiële risico's maakt de Groep in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van verschillende financiële instrumenten. Het beleid met betrekking tot financiële instrumenten is in het jaarverslag in het hoofdstuk "Corporate Governance" uitgebreid toegelicht. Financiële instrumenten van de Groep omvatten liquide middelen, debiteuren en overige vorderingen, rentedragende leningen en rekening-courantkredieten, crediteuren en

overige schulden en afgeleide financiële instrumenten. De Groep gaat transacties aan in afgeleide financiële instrumenten, voornamelijk valutatermijn contracten, valutaswaps en renteswaps, teneinde de aan financiële instrumenten gerelateerde risico's af te dekken. Afgeleide financiële instrumenten worden niet voor handelsdoeleinden aangehouden.

27.1 FINANCIEEL RISICIBEHEER

De Groep is uit hoofde van het gebruik van financiële instrumenten blootgesteld aan de volgende risico's:

- Kredietrisico
- Liquiditeitsrisico
- Marktrisico, bestaande uit: valutarisico, renterisico en prijsrisico

27.1.1. KREDIETRISICO

Met betrekking tot kredietrisico's die voortvloeien uit politieke en betalingsrisico's, hanteert de Groep een strikt acceptatie- en dekkingsbeleid. Tenzij sprake is van eerste klas kredietwaardige debiteuren, worden risico's in principe afgedekt door middel van verzekeringen, bankgaranties, vooruitbetaling en dergelijke. Naast deze procedures beperken de (geografische) spreiding van de activiteiten van de dochterondernemingen de blootstelling aan het risico verbonden aan kredietconcentraties.

Blootstelling aan kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op opdrachtgevers. De blootstelling aan kredietrisico van de Groep wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers en het land van vestiging van de afnemers.

Een groot deel van de uitgevoerde en onderhanden werken binnen de operationele segmenten Dredging, Offshore Energy en Inland Infra wordt direct of indirect uitgevoerd in opdracht van overheidsinstellingen en (aannemers van) olie- en gasproducenten in diverse landen en geografische gebieden. Activiteiten met betrekking tot havensleepactiviteiten (onderdeel van Towage & Salvage) worden veelal uitgevoerd voor grote reders en lokale havenagenten. Vorderingen met betrekking tot terminaldiensten (onderdeel van Towage & Salvage) staan veelal uit bij olie- en gas producenten waardoor de desbetreffende debiteuren voor een belangrijk deel aan deze branches zijn gerelateerd. Vorderingen voor bergingsactiviteiten (onderdeel van Towage & Salvage) staan voor het belangrijkste gedeelte uit bij rederijen, hun casco -assuradeuren en aansprakelijkheidsverzekeraars (Protection & Indemnity Associations: onderlinge verzekeringsmaatschappijen van reders, ofwel "P&I clubs"). Over het algemeen is sprake van diversificatie van uitstaande vorderingen bij afzonderlijke klanten in de diverse segmenten en landen waarin de Groep actief is. Continue bewaking van het kredietrisico vormt onderdeel van het debiteurenbeheer. De afboekingen op debiteuren zijn niet materieel vergeleken met het activiteitsniveau van de laatste jaren. Derhalve is het management van mening dat het kredietrisico op adequate wijze wordt beheerst door middel van de huidige van toepassing zijnde procedures.

Het maximale kredietrisico, zonder rekening te houden met de hiervoor genoemde risicoafdeckingsbeleid en -instrumenten, bestaat uit de boekwaarden van de financiële activa zoals hieronder vermeld:

	31 DECEMBER	
	2013	2012
Langlopende vorderingen	49.819	51.192
Handelsdebiteuren	495.438	563.916
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen	14.182	16.781
Overige vorderingen en overlopende activa	316.393	372.339
Afgeleide financiële instrumenten (te vorderen)	13.144	16.390
Te vorderen winstbelastingen	8.890	14.350
Liquide middelen	386.887	398.102
	1.284.753	1.433.070

Het maximale kredietrisico op handelsdebiteuren bedroeg per operationeel segment:

	31 DECEMBER	
	2013	2012
Dredging	171.786	224.381
Offshore energy	139.911	101.720
Inland Infra	88.344	132.629
Towage & Salvage	93.228	99.342
Holding	2.169	5.844
	495.438	563.916

De ouderdomsopbouw van de handelsdebiteuren is als volgt:

	2013		2012	
	Bruto	Bijz. waarde vermindering	Bruto	Bijz. waarde vermindering
Niet vervallen	255.143	-	345.214	-
0 - 90 dagen vervallen	157.406	- 1.558	123.599	- 5.489
90 - 180 dagen vervallen	54.706	- 4.124	41.618	- 1.482
180 - 360 dagen vervallen	12.584	- 1.812	33.138	- 3.606
Meer dan 360 dagen vervallen	31.811	- 8.718	41.620	- 10.696
	511.650	- 16.212	585.189	- 21.273
Bijzondere waardevermindering	- 16.212		- 21.273	
Boekwaarde debiteuren	495.438		563.916	

Met betrekking tot de vorderingen die niet zijn vervallen en niet zijn afgewaardeerd, bestaan er per balansdatum geen indicaties dat deze niet zullen worden voldaan.

Mutaties in de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot handelsdebiteuren gedurende het jaar waren als volgt:

	2013	2012
Stand per 1 januari	21.273	27.007
In / (uit) consolidatie	- 827	-
Dotaties gedurende het jaar	1.785	1.834
Onttrekkingen gedurende het jaar	- 2.375	- 10
Vrijgevallen voorzieningen gedurende het jaar	- 3.426	- 7.431
Koersomrekeningsverschillen	- 218	- 127
	- 5.061	- 5.734
Stand per 31 december	16.212	21.273

Concentratierisico handelsdebiteuren

Per balansdatum is er geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij bepaalde partijen.

27.1.2. LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de Groep op enig moment niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Het uitgangspunt voor het managen van het liquiditeitsrisico is dat er voldoende liquiditeiten worden aangehouden dan wel kredietfaciliteiten beschikbaar zijn om te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige financiële verplichtingen, onder zowel normale als meer uitdagende omstandigheden. Liquiditeitsprognoses, inclusief beschikbare kredietfaciliteiten, vormen onderdeel van de reguliere, periodieke managementinformatie ten behoeve van de Raad van Bestuur. De focus bij het managen van het liquiditeitsrisico

ligt op de nettofinancieringsruimte, bestaande uit vrij beschikbare liquide middelen en beschikbare krediet-faciliteiten, in relatie tot de financiële verplichtingen. Op basis van financiële ratio's kan worden geconcludeerd dat de Groep over een substantiële financieringsruimte beschikt onder handhaving van haar (veronderstelde) "investment grade"-kredietprofiel.

Hieronder volgen de contractuele looptijden van de financiële verplichtingen, inclusief de geschatte rentebetalingen en exclusief het effect van saldocompensatie-overeenkomsten en exclusief instrumenten verantwoord onder de af te stoten activagroep:

31 december 2013	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	Minder dan een jaar	1 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Hypothecaire leningen	- 212.031	- 259.040	- 35.471	- 192.269	- 31.300
Overige rentedragende leningen	- 982.417	- 1.097.779	- 32.714	- 717.983	- 347.082
Rekening-courantkredieten banken	- 5.794	- 5.794	- 5.794	-	-
Crediteuren en overige schulden	- 1.229.121	- 1.229.121	- 1.229.121	-	-
Te betalen winstbelastingen	- 156.083	- 156.083	- 156.083	-	-
Afgeleide financiële instrumenten	- 70.798	- 73.812	- 2.427	- 25.440	- 45.945
	- 2.656.244	- 2.821.629	- 1.461.610	- 935.692	- 424.327

Per 31 december 2012	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	Minder dan een jaar	1 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Hypothecaire leningen	- 265.351	- 322.320	- 39.109	- 188.167	- 95.044
Overige rentedragende leningen	- 722.439	- 800.668	- 375.405	- 257.601	- 167.662
Rekening-courantkredieten banken	- 8.120	- 8.120	- 8.120	-	-
Crediteuren en overige schulden	- 1.223.254	- 1.223.254	- 1.223.254	-	-
Te betalen winstbelastingen	- 138.114	- 138.114	- 138.114	-	-
Afgeleide financiële instrumenten	- 39.018	- 39.018	- 20.247	- 2.470	- 16.301
	- 2.396.296	- 2.531.494	- 1.804.249	- 448.238	- 279.007

27.1.3. MARKTRISICO

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten van de Groep of de waarde van financiële instrumenten nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen, zoals valuta koersen en rentetarieven. De beheersing van het marktrisico heeft tot doel de marktrisicopositie binnen aanvaardbare grenzen te houden in relatie tot de rendementsdoelstelling.

Valutarisico

De functionele valuta van Boskalis is de euro. Een aantal groepsmaatschappijen, de belangrijkste daarvan is Dockwise, evenals verschillende joint ventures (Smit-Lamnalco, Keppel Smit Towage, Asian Lift) hebben een andere functionele valuta dan de euro. De belangrijkste van deze is de Amerikaanse dollar, tevens de functionele valuta van Dockwise en Smit-Lamnalco, gevolgd door de Singapore dollar. Echter, het grootste deel van de opbrengsten en kosten van deze entiteiten zijn ook grotendeels of geheel gebaseerd op andere valuta's dan de euro. Deze vennootschappen dragen ongeveer 40 - 45% bij aan de omzet, 45 - 50% aan het bedrijfsresultaat en 55 - 60% aan de EBITDA. De Raad van Bestuur heeft een beleid ter beheersing van valutarisico's bij groepsmaatschappijen met een functionele valuta afwijkend van de euro vastgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat deze groepsmaatschappijen ook hun, voor zover materiële, valutarisico's voortkomen uit operationele transacties luidende in een andere valuta dan hun functionele valuta afdekken. Ook indien deze operationele transacties luiden in euro.

Een groot deel van de projecten wordt gecontracteerd in US dollars, valuta die in meer of mindere mate zijn gekoppeld aan de US dollar en andere valuta. Dit betekent dat een groot deel van de activiteiten van bedrijfsonderdelen die de euro als functionele valuta kennen, opdrachten contracteren in een valuta afwijkend van de functionele valuta van de Groep. Dit geldt met name voor de bedrijfsonderdelen die betrokken zijn bij bagger- en offshore projecten. Deze bedrijfsonderdelen dragen ongeveer 45 - 50% bij aan de omzet, 40 - 45% aan het bedrijfsresultaat en 30 - 35% aan de EBITDA. De kosten van deze entiteiten echter zijn grotendeels gebaseerd op de euro en in mindere mate op lokale valuta in het land van uitvoering.

Hierdoor kunnen de gerapporteerde financiële resultaten en kasstromen bloot staan aan risico's als gevolg van gewijzigde valutakoersen. De koers van de US dollar ten opzichte van de euro is vooral relevant in dit kader. De Raad van Bestuur heeft een beleid ter beheersing van valutarisico vastgesteld met als uitgangspunt dat valutarisico's voortkomend uit transacties in de bedrijfsvoering onmiddellijk moeten worden afgedekt, in de meeste gevallen door middel van valutatermijncontracten.

Afgeleide financiële instrumenten worden uitsluitend gebruikt voorzover sprake is van hiermee samenhangende reële transacties, voornamelijk toekomstige kasstromen uit gecontracteerde projecten. Op kasstroomafdekkingen wordt overwegend "hedge accounting" toegepast.

Blootstelling aan valutarisico

Het beleid van de Groep terzake beheersing van valutarisico is in 2013 overeenkomstig uitgevoerd en heeft geleid tot een niet-materiële gevoeligheid van de Groep voor valutatransactierisico.

De belangrijkste wisselkoersen gedurende het verslagjaar luiden als volgt:

	Gemiddelde koers		Koers per 31 december	
	2013	2012	2013	2012
Euro				
US Dollar	1,330	1,291	1,378	1,322
Arabische Emiraten-Dirham	4,887	4,471	5,061	4,856
Singaporese Dollar	1,667	1,614	1,740	1,620
Zuid-Afrikaanse Rand	12,850	10,601	14,440	11,210
Australische Dollar	1,382	1,250	1,550	1,270
Braziliaanse Real	2,883	2,519	3,240	2,700
Indiase Roepies	78,117	68,710	85,300	72,500

Valutatransactierisico

Het ingedekte valutatransactierisico kan als volgt worden samengevat:

	31 DECEMBER	
	2013	2012
Verwachte kasstromen in US Dollars	238.482	291.890
Verwachte kasstromen in Australische Dollars	- 84.710	4.746
Verwachte kasstromen in Indiase Roepies	73.998	95.163
Verwachte kasstromen in overige valuta's	- 773	66.743
Verwachte kasstromen in vreemde valuta's	226.997	458.542
Kasstroomafdekkingen	229.837	451.367
Netto positie	- 2.840	7.175

Gegeven de min of meer vaste koppeling van de wisselkoersverhouding tussen een aantal valuta en de US Dollar is voor de betreffende valuta deels gebruik gemaakt van US Dollar-kasstroomafdekkingen.

Valutatranslatierisico en financiering

Het valutatranslatierisico betreft het valutakoersrisico op de netto vermogenspositie van dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures, waarvan de functionele valuta een andere is dan de presentatievaluta van de Groep. Deze deelnemingen worden gezien vanuit een langetermijnvisie. Wisselkoersrisico's die samenhangen met de (netto-)investeringen in deze deelnemingen worden niet afgedekt. Posten op de winst- en verliesrekeningen van deze deelnemingen worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers. Koersomrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen gebracht.

De netto vermogenspositie, exclusief langlopende financiering, van de belangrijkste groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures in de belangrijkste functionele valuta's als is volgt:

Euro	31 DECEMBER	
	2013	2012
US Dollar	1.100.342	625.971
Singaporese Dollar	295.793	213.504
Zuid-Afrikaanse Rand	20.904	21.941
Braziliaanse Real	46.093	59.863
Totaal netto vermogen	1.463.132	921.279

Gevoeligheidsanalyse

De Groep is in belangrijke mate gefinancierd met bankfinanciering luidende in euro's en US Dollars, en US Private Placements luidende in US Dollars en in Britse Ponden (zie toelichting 23). Een belangrijk deel van de US Dollar Private Placements en het volledige deel luidende in Britse Ponden is middels cross currency swaps omgewisseld naar euro's. Het overige deel van de US Private Placements luidende in US Dollar en de in US Dollar luidende bank financiering dienen in belangrijke mate ook ter, gedeeltelijke, afdekking van het koersomrekeningsrisico op de netto-investering in Dockwise, waarin ook begrepen de aan Dockwise verstrekte (intercompany) financiering. Daarmee is er geen koersgevoeligheid in de winst- en verliesrekening met betrekking tot deze in andere valuta dan euro luidende financiering. De Harbour Towage activiteiten in Brazilië die zijn aangehouden voor verkoop hebben onderliggend deels een US Dollar kasinstroom, welke lokaal is ingedekt met een kasuitstroom op de in US Dollar uitstaande financiering per balansdatum: USD 67,7 miljoen (2012: USD 50,3 miljoen). Een verzwakking van de US Dollar ten opzichte van de Braziliaanse Real van 5% resulteert in een koerswinst van EUR 2,6 miljoen (2012: EUR 1,9 miljoen) en vice versa waarbij is aangenomen dat de koersverhouding met de Euro niet wijzigt. Deze koersomrekeningsverschillen worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. De overige US Dollar leningen dienen voornamelijk ter financiering van materiële vaste activa van proportioneel meegeconsolideerde strategische joint ventures.

Over 2013 zou de winst voor belasting, exclusief het effect op niet effectieve kasstroomafdekkingen, EUR 10,9 miljoen hoger (2012: EUR 3,3 miljoen hoger) zijn geweest indien sprake zou zijn van een toename van 5% van de hiervoor genoemde niet in Euro luidende belangrijkste functionele valuta's ten opzichte van de Euro. Hierbij wordt aangenomen dat alle andere variabelen, met name de rentetarieven, constant blijven. Het totaaleffect op de koersomrekeningsreserve bedraagt circa EUR 73 miljoen (2012: circa EUR 46 miljoen). Een verzwakking met 5% van de hiervoor genoemde niet in Euro luidende belangrijkste functionele valuta's ten opzichte van de Euro per jaareinde zou een vergelijkbaar maar tegengesteld effect hebben gehad, aangenomen dat alle andere variabelen constant blijven.

Renterisico

De verplichtingen van de Groep kennen zowel variabele als vaste rentevoeten. Het uitgangspunt bij het beheersen van renterisico's is dat de rentes met betrekking tot opgenomen langlopende leningen in belangrijke mate voor de gehele looptijd worden gefixeerd. Dit wordt gerealiseerd door het opnemen van leningen met een vaste rente of door gebruik te maken van derivaten zoals renteswaps.

De effectieve rentevoet en looptijdprofielen van de leningen, deposito's en banktegoeden en contanten (voor zover niet opgenomen in de af te stoten activagroep) zijn als volgt:

Per 31 december 2013	Effectieve rentevoet	Minder dan een jaar	1 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Banktegoeden en contanten	0,03%	331.065	-	-	331.065
Kortlopende deposito's	2,26%	55.822	-	-	55.822
Hypothecaire leningen (euro)	4,25%	- 3.892	- 10.696	- 7.979	- 22.567
Hypothecaire leningen (US Dollar)	4,84%	- 19.961	- 148.250	- 12.443	- 180.654
Hypothecaire leningen (overig)	5,83%	- 1.402	- 5.530	- 1.878	- 8.810
Overige rentedragende leningen (euro)	4,66%	- 1.111	- 27.913	-	- 29.024
Overige rentedragende leningen (US Dollar)	3,18%	-	- 579.459	- 347.082	- 926.541
Overige rentedragende leningen (overig)	2,93%	-	- 13.958	- 12.894	- 26.852
Rekening-courantkredieten (euro)	1,25%	- 5.337	-	-	- 5.337
Rekening-courantkredieten (overig)	17,00%	- 457	-	-	- 457
		<u>354.727</u>	<u>- 785.806</u>	<u>- 382.276</u>	<u>- 813.355</u>

Per 31 december 2012	Effectieve rentevoet	Minder dan een jaar	1 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Banktegoeden en contanten	0,34%	309.416	-	-	309.416
Kortlopende deposito's	0,20%	88.686	-	-	88.686
Hypothecaire leningen (euro)	4,28%	- 5.989	- 15.723	- 6.103	- 27.815
Hypothecaire leningen (US Dollar)	4,84%	- 16.817	- 120.125	- 74.413	- 211.355
Hypothecaire leningen (overig)	8,26%	- 2.720	- 21.923	- 1.538	- 26.181
Overige rentedragende leningen (euro)	1,20%	- 324.395	- 17.660	-	- 342.055
Overige rentedragende leningen (US Dollar)	4,75%	-	- 189.093	- 130.495	- 319.588
Overige rentedragende leningen (overig)	3,00%	- 32.396	- 14.961	- 13.439	- 60.796
Rekening-courantkredieten (euro)	2,00%	- 5.593	-	-	- 5.593
Rekening-courantkredieten (US Dollar)	3,31%	- 1.225	-	-	- 1.225
Rekening-courantkredieten (overig)	18,00%	- 1.302	-	-	- 1.302
		<u>7.665</u>	<u>- 379.485</u>	<u>- 225.988</u>	<u>- 597.808</u>

Kortlopende banktegoeden, deposito's en rekening-courantkredieten en de overige bankleningen zijn niet vastrentend.

Gevoeligheidsanalyse

De beheersing van renterisico heeft ten doel het effect van korte termijn renteschommelingen op de groepsresultaten te beperken. Op de lange termijn echter zullen blijvende wijzigingen in rentepercentages van invloed zijn op het resultaat.

Het renteprofiel van de rentedragende financiële instrumenten van de Groep, rekening houdend met de aan deze instrumenten gekoppelde effectieve afdekkingsinstrumenten, zag er als volgt uit:

	31 DECEMBER	
	2013	2012
INSTRUMENTEN MET EEN VASTE RENTE		
Financiële activa	269.872	191.934
Financiële verplichtingen	- 790.377	- 755.981
	- 520.505	- 564.047
INSTRUMENTEN MET EEN VARIABELE RENTE		
Financiële activa	117.015	165.197
Financiële verplichtingen	- 404.071	- 239.930
	- 287.056	- 74.733

Bij een daling van 100 basispunten in de rentestanden per 31 december 2013 zou het groepsresultaat voor belastingen met EUR 2,9 miljoen zijn toegenomen (2012: EUR 0,7 miljoen toegenomen). Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de valutakoersen, constant blijven.

Prijrisico's

Met risico's ten aanzien van prijsontwikkelingen aan de inkoopzijde, zoals lonen, materiaalkosten, kosten van onderaannemers, brandstoffen en dergelijke, die in het algemeen voor rekening van de Groep zijn, wordt rekening gehouden bij het opstellen van de kostprijscalculaties en offertes. Daar waar mogelijk worden, vooral bij projecten met een lange uitvoeringsduur, met opdrachtgevers prijsindexeringsclausules overeengekomen.

Met betrekking tot brandstofprijrisico's heeft de Raad van Bestuur een beleid ter beheersing van brandstofprijrisico's vastgesteld waarin uiteengezet wordt welke instrumenten ter beheersing van het brandstofprijrisico's zijn toegestaan. Deze instrumenten omvatten: levering van brandstof door de opdrachtgever, prijsindexeringsclausules, vaste-prijs leveringscontracten en afgeleide financiële instrumenten (bijvoorbeeld termijncontracten, futures en swaps).

27.2 IN DE BALANS OPGENOMEN FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN REËLE WAARDE

Onder de activa en passiva verantwoorde financiële instrumenten zijn onder meer financiële vaste activa, liquide middelen, vorderingen en kort- en langlopende schulden. De afgeleide financiële instrumenten betreffen voornamelijk door middel van valutatermijncontracten afgedekte toekomstige kasstromen waarop "hedge accounting" wordt toegepast. Daarnaast loopt er een aantal renteswaps. Deze zijn verantwoord onder de post Afgeleide financiële instrumenten.

De reële waarde van de meeste financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde met uitzondering van, lang- en kortlopende, leningen en overige schulden met een vaste rente. De reële waarde van deze schulden is hieronder toegelicht.

Hiërarchie reële waarde

Conform IFRS13 wordt voor de bepaling van de reële waarde van de opgenomen financiële instrumenten een aantal waarderingsniveaus gedefinieerd:

- Niveau 1: genoteerde marktprijzen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.
- Niveau 2: input die geen onder niveau 1 vallende genoteerde marktprijs betreft en die waarneembaar is voor het actief of de verplichting, hetzij rechtstreeks (in de vorm van een prijs) hetzij indirect (dat wil zeggen, afgeleid van een prijs).
- Niveau 3: input voor het actief dat of de verplichting die niet op waarneembare marktgegevens is gebaseerd (niet-waarneembare input).

De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ontleend aan de termijnkoersen (niet gecorrigeerde marktprijzen voor identieke activa of verplichtingen) of contant gemaakte kasstromen op basis van de voorwaarden en de looptijden van het contract en met gebruikmaking van de openbare marktrente voor een vergelijkbaar instrumenten per waarderingsdatum, rekening houdend met kredietrisico

van de betreffende tegenpartij. De reële waarde van de overige financiële instrumenten is gebaseerd op de actuele rente op balansdatum rekening houdende met de looptijd en condities. De effectieve renten wijken niet materieel af van de huidige marktrenten. De reële waarde van niet-rentedragende financiële instrumenten met een looptijd korter dan een jaar is gelijk gesteld aan de boekwaarde.

De reële waarde en bijbehorende hiërarchie van de hiervoor genoemde financiële instrumenten is als volgt:

	31 december 2013			31 december 2012		
	BOEKWAARDE	REËLE WAARDE	HIERARCHIË	BOEKWAARDE	REËLE WAARDE	HIERARCHIË
Activa						
Afgeleide financiële instrumenten	13.144	13.144	2	16.390	16.390	2
Verplichtingen						
Afgeleide financiële instrumenten	70.798	70.798	2	39.018	39.018	2
Rentedragende leningen met vast rentetarief	790.377	842.003	3	755.981	793.381	3

Afgeleide financiële instrumenten

De samenstelling van de uitstaande afgeleide financiële instrumenten op balansdatum is onderstaand weergegeven.

2013	BINNEN ÉÉN JAAR	MEER DAN ÉÉN JAAR	TOTAAL
USD verkopen op termijn (in US Dollar)	296.546	13.512	310.058
USD aankopen op termijn (in US Dollar)	2.077	19	2.096
Overige valuta verkopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	114.835	-	114.835
Overige valuta aankopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	123.864	1.680	125.544
Fuel hedges (in US Dollar)	80	75	155
Interest Rate Swaps (in US Dollar)	- 437	- 1.763	- 2.200
Interest Rate Swaps (in euro)	- 1.384	- 57.904	- 59.288

2012	BINNEN ÉÉN JAAR	MEER DAN ÉÉN JAAR	TOTAAL
USD verkopen op termijn (in US Dollar)	374.080	19.026	393.106
USD aankopen op termijn (in US Dollar)	18.238	-	18.238
Overige valuta verkopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	132.098	45.284	177.382
Overige valuta aankopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	12.929	-	12.929
Fuel hedges (in US Dollar)	507	1.135	1.642
Interest Rate Swaps (in US Dollar)	- 786	- 1.726	- 2.512
Interest Rate Swaps (in euro)	784	- 16.916	- 16.132

De resterende looptijden van deze afgeleide financiële instrumenten hebben een directe relatie met de resterende looptijd van de betreffende onderliggende contracten in de orderportefeuille.

De kasstromen uit valuta aan- en verkopen op termijn kunnen op basis van afwijkingen met de onderliggende kasstromen op afwikkeldatum worden doorgerold.

De resultaten op effectieve kasstroomafdekkingen zijn als volgt in het groepsvermogen verwerkt:

	2013	2012
Stand afdekkingsreserve per 1 januari	- 11.440	2.799
In het groepsvermogen opgenomen mutatie reële waarde effectieve kasstroomafdekkingen	- 17.060	- 15.744
Overgebracht naar de winst- en verliesrekening	1.603	- 3.244
Totaal direct verwerkt in het groepsvermogen	- 15.457	- 18.988
Belastingen	4.299	4.749
Direct ten gunste van de afdekkingsreserve (na belastingen)	- 11.158	- 14.239
Stand afdekkingsreserve per 31 december	- 22.598	- 11.440

De resultaten op niet-effectieve kasstroomafdekkingen zijn verantwoord in de grondstoffen, materialen en diensten en bedragen over 2013 EUR 1,1 miljoen negatief (2012: EUR 0,9 miljoen positief).

Saldering van financiële instrumenten

Voor zover van toepassing saldeert de Groep financiële instrumenten. De saldering zoals deze in de balansposten van financiële instrumenten heeft plaatsgevonden is als volgt:

	PER 31 DECEMBER	
	2013	2012
Bruto bedrag liquide middelen	448.080	436.654
Verrekenende verplichtingen aan kredietinstellingen	- 61.193	- 38.552
Saldo liquide middelen in de balans	386.887	398.102

27.3 KAPITAALBEHEER

Het beleid van de Raad van Bestuur is gericht op de handhaving van een sterke vermogenspositie waarmee het vertrouwen van opdrachtgevers, beleggers, crediteuren en de financiële markten kan worden behouden en de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten kan worden gestimuleerd. De Raad van Bestuur bewaakt het rendement op het eigen vermogen, dat door de Groep wordt gedefinieerd als het nettogroepsresultaat gedeeld door het eigen vermogen, exclusief minderheidsbelangen. De Raad van Bestuur bewaakt tevens het niveau van het aan gewone aandeelhouders uit te keren dividend. Voor het dividendbeleid wordt verwezen naar Aandeelhoudersinformatie in het Jaarverslag.

De Raad van Bestuur streeft naar een evenwicht tussen een hoger rendement dat mogelijk zou zijn met een hoger niveau aan vreemd vermogen enerzijds en de voordelen van een solide vermogenspositie anderzijds. Het doel van de Groep is een langetermijnrendement op het eigen vermogen van 12%; in 2013 bedroeg deze rentabiliteit 16,5% (2012: 13,8%).

Er zijn het afgelopen jaar geen wijzigingen aangebracht in de kapitaalbeheerbenadering van de Groep. De vennootschap noch haar dochterondernemingen zijn onderworpen aan van buitenaf opgelegde kapitaalvereisten.

De verhouding tussen vreemd vermogen (EUR 3.193 miljoen; 2012: EUR 2.973 miljoen) en groepsvermogen (EUR 2.540 miljoen; 2012: EUR 1.916 miljoen) aan het einde van de verslagperiode bedraagt 1,26 (2012: 1,55).

27.4 OVERIGE FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De Stichting Continuïteit KBW (de "Stichting") heeft ter uitvoering van het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 9 mei 2001 het recht verkregen tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor een nominaal bedrag dat gelijk is aan het nominale bedrag van de ten tijde van plaatsing uitstaande gewone aandelen minus één aandeel. Dit optierecht kwalificeert als een afgeleide financiële verplichting, met de volgende belangrijke condities. Plaatsing bij de Stichting geschiedt a pari tegen een 25%-storting in contanten, restant volstorting geschiedt na opvraging in overleg met Koninklijke Boskalis Westminster N.V. door de Stichting. Na plaatsing is Koninklijke Boskalis Westminster N.V. verplicht de aandelen op verzoek van de Stichting in te kopen

of in te trekken. Het preferente dividendrecht bedraagt Euribor met een opslag van maximaal 4%. Het rente- en kredietrisico is beperkt. De reële waarde van het optierecht bedraagt nihil.

28. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Operationele lease verplichtingen

De operationele leaseverplichtingen betreffen in hoofdzaak de operationele lease van enkele schepen, auto's en kantoorgebouwen. Met additionele clausules, zoals indexatie, wordt geen rekening gehouden zolang deze niet onvoorwaardelijk zijn. Niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten zijn opgenomen tegen nominale bedragen en hebben het volgende looptijdprofiel:

	2013	2012
Binnen één jaar	42.686	36.558
Tussen één en vijf jaar	42.767	31.481
Meer dan vijf jaar	9.333	12.206
	94.786	80.245

Garanties

De garantieverplichtingen ultimo 2013 belopen EUR 701 miljoen (2012: EUR 991 miljoen) en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2013	2012
Afgegeven garanties betrekking hebbend op:		
Geassocieerde deelnemingen	10.000	21.000
Aannemingscombinaties en eigen werken	678.000	968.000
Lease- en overige financieringsverplichtingen	13.000	2.000
	701.000	991.000

Voor bovengenoemde garanties ultimo 2013 zijn tot een bedrag van circa EUR 700 miljoen contragaranties verstrekt aan financiële instellingen (2012: circa EUR 989 miljoen). Ultimo 2013 hebben binnen de Groep 28 belangrijke vennootschappen zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld met betrekking tot krediet- en garantie-faciliteiten verstrekt aan diverse dochterondernemingen. Ten aanzien van deze faciliteiten is overeengekomen dat het verstrekken van verdere zekerheden op thans aanwezige materiële vaste activa is gelimiteerd. De strategische alliantie Smit-Lamnalco heeft krediet- en garantiefaciliteiten zonder recourse naar dochtermaatschappijen van de Groep. Binnen deze strategische alliantie hebben een aantal maatschappijen zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld met betrekking tot deze krediet- en garantiefaciliteiten. Dochterondernemingen zijn mede hoofdelijk aansprakelijk voor de niet in de consolidatie opgenomen schulden van door hen aangegeven projectgedreven aannemingscombinaties, die in totaal EUR 201 miljoen (2012: EUR 131 miljoen) bedragen. Daarnaast zijn zij mede hoofdelijk aansprakelijk voor leveringsverplichtingen uit hoofde van contracten met derden in projectgedreven aannemingscombinaties. Voorts bestaan nog zekere regresverplichtingen jegens bij de financiering van projecten betrokken instellingen en inzet garanties met betrekking tot materieel. Voor zover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Aangegeven investeringsverplichtingen

Ultimo 2013 zijn er investeringsverplichtingen ter hoogte van EUR 324 miljoen (ultimo 2012: EUR 126 miljoen).

Kapitaalstortingsverplichtingen

Op balansdatum had de Groep kapitaalstortingsverplichtingen van EUR 12,5 miljoen (2012: EUR 12,4 miljoen met betrekking tot PPS-vennootschappen).

Overige

Er lopen gerechtelijke procedures en onderzoeken jegens (onderdelen van) de Groep. Voor zover noodzakelijk geacht en een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van eventuele uitgaande toekomstige kasstromen zijn hiervoor voorzieningen getroffen. Nederlandse vennootschappen maken deel uit van een Nederlandse fiscale eenheid. Op grond daarvan zijn deze vennootschappen aansprakelijk voor belasting-schulden van de fiscale eenheid als geheel.

29. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Bedrijfscombinatie Fairmount

Na balansdatum, op 3 maart 2014, heeft Boskalis de overname gerealiseerd van Fairmount, een toonaangevende wereldwijde speler op het gebied van zeesleepdiensten met een vloot van vijf 205 ton bollard pull *Anchor Handling Tugs* (AHT's). De toevoeging van deze schepen betekent voor Boskalis een verdere versterking van de marktpositie in zowel offshore energy als berging. Het gebruik van zeegaande sleepboten voor 'nat' slepen over lange afstanden vormt een aanvulling op de bestaande diensten op het gebied van zwaar droog transport die Boskalis reeds aanbiedt. De AHT's kunnen ook worden ingezet op offshore-projecten, en vormen daarmee een uitbreiding op het huidige aanbod van Boskalis op het gebied van transport- en installatiediensten en kunnen daarnaast voor bergingsprojecten worden ingezet.

Het verkrijgen van beslissende zeggenschap over Fairmount biedt de groep nieuwe strategische mogelijkheden voor een versnelde groei van de offshore dienstverlening. Hierdoor zal de Groep nog beter in staat zijn haar klanten wereldwijd te bedienen met optimale inzet van mensen en materieel. Daarnaast verwacht de Groep ook als gevolg van synergie effecten te komen tot kostenbesparingen en dat het potentieel van de Groep verder kan worden versterkt door middel van schaalvoordelen, het gebruik maken van 'best practices', door het optimaliseren van het kantorennetwerk en door gecombineerde inkoopmogelijkheden.

De overgedragen vergoeding, in contanten, bedraagt USD 88,9 miljoen. De Groep heeft geen aan de overname gerelateerde externe kosten verantwoord in de geconsolideerde winst- en verliesrekening 2013. Door de korte tijdspanne tussen overnamedatum en rapportagedatum is er onvoldoende tijd om (het saldo) van identificeerbare activa en verplichtingen en goodwill, evenals de gebruikelijke cijfermatige toelichtingen terzake bedrijfscombinaties, te bepalen. Deze waarden worden uitgewerkt voor de volgende rapportagedatum.

30. VERBONDEN PARTIJEN

30.1 IDENTITEIT VAN VERBONDEN PARTIJEN

Als verbonden partijen van de Groep zijn te onderscheiden: dochterondernemingen, joint ventures, geassocieerde deelnemingen (zie toelichting 16), aandeelhouders met invloed van betekenis, pensioenfondsen welke in overeenstemming met IAS19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen en leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

DOCHTERONDERNEMINGEN

Hierna volgen de belangrijkste actieve dochterondernemingen.

VENNOOTSCHAP	PLAATS VAN VESTIGING	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
Baggermaatschappij Boskalis B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Finance B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Holding B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Holding I (dollar) B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	-
Boskalis Holding II (dollar) B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	-
Boskalis International B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Nederland B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore Subsea Contracting B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore Subsea Services B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore Marine Services B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore Marine Contracting B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Boskalis Westminster Dredging B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Westminster International B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Westminster Shipping B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
BW Marine B.V.	Papendrecht	Nederland	100%	100%
BW Soco B.V.	Slidrecht	Nederland	100%	100%
Hydronomic B.V.	Slidrecht	Nederland	100%	100%
Boskalis Dolman B.V.	Dordrecht	Nederland	100%	100%
A.H. Breijs & Zonen B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Cofra B.V.	Amsterdam	Nederland	100%	100%
Aannemingsbedrijf De Jong & Zoon Beesd B.V.	Beesd	Nederland	100%	100%
Zuurmond Groen B.V.	Acquoy	Nederland	100%	100%
Aannemingsmaatschappij Markus B.V.	Halfweg	Nederland	100%	100%
MNO Vervat - International B.V.	Nieuw Vennep	Nederland	100%	100%
MNO Vervat B.V.	Nieuw Vennep	Nederland	100%	100%
MNO Vervat NL B.V.	Nieuw Vennep	Nederland	100%	-

VENNOOTSCHAP	PLAATS VAN VESTIGING	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
M.N.O. Vervat Grond- Weg- en Waterbouw B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
J. van Vliet B.V.	Wormerveer	Nederland	100%	100%
Dockwise B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Dockwise Transport N.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Dockwise Shipping B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Dockwise Transporter B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Dockwise Vanguard B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Fairstar Heavy Transport N.V.	Rotterdam	Nederland	100%	33%
Fairstar Finesse B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	33%
Target B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Talisman B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Treasure B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Triumph B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
Trustee B.V.	Breda	Nederland	100%	33%
SMIT Harbour Towage Rotterdam B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Smit Internationale Beheer B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Smit Internationale N.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Smit Internationale Overseas B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
SMIT Salvage B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Smit Vessel Management Services B.V.	Rotterdam	Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore Transport Services	Antwerpen	België	100%	100%
Unie van Redding- en Sleepdienst België	Antwerpen	België	100%	100%
Unie van Redding- en Sleepdienst	Antwerpen	België	100%	100%
URS Salvage & Maritime Contracting	Antwerpen	België	100%	100%
Dredging & Contracting Belgium N.V.	Overijse	België	100%	100%
Heinrich Hirdes GmbH	Hamburg	Duitsland	100%	100%
Heinrich Hirdes EOD Services GmbH	Hamburg	Duitsland	100%	100%
Heinrich Hirdes Kampfmittelräumung GmbH	Duisburg	Duitsland	100%	100%
Rock Fall Company Ltd	Ayrshire	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Boskalis Westminster Ltd	Fareham	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Cofra Ltd	Fareham	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Westminster Dredging (Overseas) Ltd	Fareham	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Westminster Gravels Ltd	Fareham	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Smit Harbour Towage (U.K.) Ltd.	Londen	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Atlantique Dragage SARL	Nanterre	Frankrijk	100%	100%
Sociedad Española de Dragados SA	Madrid	Spanje	100%	100%
Dragapor Dragagens de Portugal SA	Alcochete	Portugal	100%	100%
Boskalis Italia S.r.l.	Rome	Italië	100%	100%
Terramare Oy	Helsinki	Finland	100%	100%
Boskalis Offshore A/S	Randaberg	Noorwegen	100%	100%
Boskalis Sweden AB	Gothenburg	Zweden	100%	100%
Boskalis Polska Sp. z O.O.	Szczecin	Polen	100%	100%
Terramare Eesti Osäühing	Tallinn	Estland	100%	100%
UAB Boskalis Baltic	Klaipeda	Litouwen	100%	100%
Limited Liability Company "Boskalis"	St. Petersburg	Rusland	100%	100%
BKW Dredging & Contracting Limited	Nicosia	Cyprus	100%	100%
Boskalis Westminster Dredging Ltd	Nicosia	Cyprus	100%	100%
Boskalis Westminster Middle East Ltd	Nicosia	Cyprus	100%	100%
BW Marine (Cyprus) Ltd	Nicosia	Cyprus	100%	100%
Boskalis do Brasil Dragagem e Serviços Marítimos Ltda	Rio de Janeiro	Brazilië	100%	100%
Rebras Rebocadores do Brasil S.A.	Rio de Janeiro	Brazilië	100%	100%
Boskalis Canada Dredging & Marine Service Ltd.	Vancouver	Canada	100%	100%
Smit Marine Canada Inc.	Whitehorse	Canada	100%	100%
Stuyvesant Projects Realization Inc.	Metairie	Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
Boskalis Westminster Inc.	Wilmington	Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
Stuyvesant Environmental Contracting LLC	Wilmington	Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
Dragamex S.A. de CV	Coatzacoalcos	Mexico	100%	100%
Boskalis Panama S.A.	Ancon	Panama	100%	100%
Smit Harbour Towage (Panama), Inc.	Panama City	Panama	100%	100%
Virtual Logistic Marine Services, Inc.	Panama City	Panama	100%	100%
Boskalis Guyana Inc.	Georgetown	Guyana	100%	100%
Riovia S.A.	Montevideo	Uruguay	100%	100%
Boskalis International Uruguay S.A.	Montevideo	Uruguay	100%	100%
Dravensa C.A.	Caracas	Venezuela	100%	100%
Nigerian Westminster Dredging and Marine Ltd	Lagos	Nigeria	60%	60%
BKI Gabon S.A.	Libreville	Gabon	100%	100%
Smit Amandla Marine (Pty) Ltd.	Kaapstad	Zuid Afrika	70%	70%

VENNOOTSCHAP	PLAATS VAN VESTIGING	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
Smit Marine South Africa (Pty) Ltd.	Kaapstad	Zuid Afrika	100%	100%
Boskalis Westminster (Oman) LLC	Seeb	Oman	49%	49%
Boskalis Westminster Al Rushaid Co Ltd	Dhahran	Saoedi-Arabië	49%	49%
Boskalis Offshore Subsea Services (Middle East) L.L.C.	Dubai	Verenigde Arabische Emiraten	49%	49%
Boskalis Australia Pty Ltd	Chatswood	Australië	100%	100%
Boskalis Offshore Subsea Services (Australia) Pty Ltd	Chatswood	Australië	100%	100%
Boskalis International (S.) Pte Ltd	Singapore	Singapore	100%	100%
Zinkcon Marine Singapore Pte Ltd	Singapore	Singapore	100%	100%
Koon Zinkcon Pte Ltd	Singapore	Singapore	50%	50%
Smit Shipping Singapore Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	100%	100%
Smit Singapore Pte Ltd	Singapore	Singapore	100%	100%
Smit Holding Singapore Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	100%	100%
Smit Tak Heavy Lift (S) Pte Ltd	Singapore	Singapore	100%	100%
P.T. Boskalis International Indonesia	Jakarta	Indonesië	100%	100%
Boskalis Smit India LLP	Mumbai	India	100%	100%
Beijing Boskalis Dredging Technology co Ltd.	Beijing	China	100%	100%
Boskalis Taiwan Ltd	Taipei	Taiwan	100%	100%
Smit Taiwan Investments Holding Co. Ltd.	Taipei	Taiwan	100%	100%

JOINT VENTURES

Hierna volgen de belangrijkste actieve joint ventures.

Strategische allianties:

ENTITEIT	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
Archirodon Group N.V.	Nederland	-	40%
Deeprook CV	Nederland	50%	50%
Visser & Smit Marine Contracting Holding B.V.	Nederland	50%	-
Adriatic Towage S.r.l.	Italië	50%	50%
Smit Lamnalco Ltd	Sharjah, Verenigde Arabische Emiraten	50%	50%
Ocean Marine Egypt S.A.E	Egypte	50%	50%
Asian Lift Pte. Ltd.	Singapore	49%	50%
Keppel Smit Towage Pte Ltd	Singapore	49%	49%
Maju Maritime Pte Ltd	Singapore	49%	49%
Donjon-SMIT LLC	Verenigde Staten van Amerika	50%	50%

Projectgedreven annemingscombinaties:

ENTITEIT	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
Overseas Contracting & Chartering Services B.V.	Nederland	50%	50%
Rock Braz B.V.	Nederland	50%	50%
SAAone Holding B.V.	Nederland	17%	17%
SAAone EPCM bouwcombinatie V.O.F.	Nederland	30%	30%
SAAone GWW V.O.F.	Nederland	50%	50%
Projectorganisatie Uitbreiding Maasvlakte (PUMA)	Nederland	50%	50%
Combinatie BadhoeverBogen V.O.F.	Nederland	20%	20%
A4ALL V.O.F.	Nederland	10%	10%
Combinatie A2 HoMa	Nederland	38%	38%
Combinatie Dinteloord	Nederland	50%	50%
Combinatie Plas van Heenvliet	Nederland	33%	33%
Combinatie Ooms-Ballast-MNO	Nederland	33%	33%
Infra Team N50 Ramspol	Nederland	18%	18%
ZSNH Combinatie Van Oord/Boskalis V.O.F.	Nederland	50%	-
SJV Rena VOF	Nederland	50%	50%
Boskalis Offshore AS - Tideway v.o.f.	Nederland	50%	50%
Offshore Windforce V.O.F.	Nederland	50%	50%
Combinatie Regenboog V.O.F.	Nederland	38%	38%
C.V. Projectbureau Grensmaas	Nederland	17%	17%
Boskalis International-Haukes V.O.F.	Nederland	50%	-
Joint Venture Boskalis - Jac. Rijk	Nederland	50%	50%
Joint Venture Boskalis International - Jac. Rijk V.O.F.	Nederland	50%	50%
Swinoujscie Breakwater	Polen	60%	60%
Ras Laffan Port Extension	Qatar	50%	50%
Penta-Ocean Koon DI Boskalis Ham JV (Jurong 4)	Singapore	17%	17%

ENTITEIT	LAND VAN VESTIGING	2013	2012
Boskalis Jan de Nul - Dragagens E Afins LDA	Angola	50%	50%
Boscampo	Kameroen	50%	50%
Bahia Blanca	Argentinië	50%	50%
Quequen	Argentinië	50%	50%

Geassocieerde deelnemingen

De belangrijkste actieve geassocieerde deelnemingen zijn opgenomen in toelichting 16.

Pensioenfondsen, welke in overeenstemming met IAS 19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen

Voor informatie omtrent de pensioenfondsen, welke in overeenstemming met IAS19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen, wordt verwezen naar toelichting 24.1. Er is geen sprake van overige materiële transacties met deze pensioenfondsen.

Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Leidinggevende functionarissen die sleutelposities bekleden in de zin van verbonden partijen zijn alleen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

30.2 TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Joint ventures

De Groep heeft in 2011 een lening verstrekt aan Smit-Lamnalco, welke is afgelost in 2012 (zie toelichting 17). Voor de verkoop van de Australische sleepactiviteiten aan Smit-Lamnalco wordt verwezen naar toelichting 5.4. Gedurende de boekjaren 2013 en 2012 hebben geen andere materiële transacties met strategische allianties en joint ventures plaatsgevonden anders dan in gezamenlijke zeggenschap en overwegend in verhouding tot het percentage van deelname in de activiteiten in projectgebonden aannemingscombinaties. Transacties met projectgedreven aannemingscombinaties vinden vanwege de aard van de bedrijfsactiviteiten op grote schaal plaats. De gezamenlijke dochtermaatschappijen van de Groep hebben ultimo 2013 vorderingen op en schulden aan projectgedreven aannemingscombinaties uitstaan ter hoogte van respectievelijk EUR 89 miljoen en EUR 237 miljoen (2012 respectievelijk EUR 36 miljoen en EUR 767 miljoen).

Het proportionele aandeel van de Groep in de activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten van joint ventures is onderstaand weergegeven:

	2013	2012
Vaste activa	521.987	580.408
Vlottende activa	297.892	727.508
Totaal activa	819.879	1.307.916
Langlopende schulden en voorzieningen	207.126	234.393
Kortlopende schulden en voorzieningen	254.872	628.385
Totaal schulden en voorzieningen	461.998	862.778
Vermogen	357.881	445.138
Omzet	699.251	1.290.158
Kosten	- 595.070	- 1.079.599
Nettowinst	104.181	210.559

Geassocieerde deelnemingen

Transacties met geassocieerde deelnemingen hebben geen materiële omvang anders dan toegelicht onder toelichting 16.

Aandeelhouder van belang

Aan HAL Investments B.V. zijn in het kader van de in toelichting 22.1 genoemde aandelenemissie 3.258.638 aandelen uitgegeven en van de aandelen Dockwise, zoals aangegeven in toelichting 5.1 is 31,6% verworven van HAL Investments B.V. Daarnaast is de verplichting uit hoofde van cumulatief preferente aandelen Dockwise ten bedrage van EUR 41,6 miljoen overgenomen van HAL Investments B.V.

Transacties met leden van de Raad van Bestuur en leden van de Raad van Commissarissen

De vergoedingen aan de leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen van de vennootschap in 2013 en 2012 kunnen als volgt worden weergegeven:

	VASTE BELONINGEN EN VERGOEDINGEN	PENSIOEN- PREMIES	KORTE- EN LANGETERMIJN VARIABELE BELONINGEN	OVERIGE VERGOEDINGEN	TOTAAL	2012
Leden Raad van Bestuur						
dr. P.A.M. Berdowski	708	177	944	28	1.857	1.963
T.L. Baartmans	512	128	601	27	1.268	1.320
A. Goedée (vanaf 8 mei 2013)	319	96	-	5	420	-
J.H. Kamps	512	128	615	25	1.280	1.318
F.A. Verhoeven (vanaf 10 mei 2012)	512	135	319	21	987	394
	2.563	664	2.479	106	5.812	4.995
Leden Raad van Commissarissen						
J.M. Hessels	66			2	68	62
H.J. Hazewinkel	45			2	47	42
M.P. Kramer	50			2	52	47
M. Niggebrugge	55			2	57	52
J. van Wiechen	52			2	54	49
C. van Woudenberg	56			2	58	52
	324			12	336	304
Totaal 2013	2.887	664	2.479	118	6.148	
Totaal 2012	2.277	463	2.453	106		5.299

De variabele beloning die in 2013 is toegekend, is gerelateerd aan het behalen van bepaalde doelstellingen in het verslagjaar 2012 (kortetermijn variabele beloningen: EUR 1.433 duizend) en het behalen van bepaalde doelstellingen over de periode 2010-2012 (langetermijn variabele beloningen: EUR 1.046 duizend). De boekhoudkundige lasten inzake bestuurdersbezoldigingen wijken als gevolg van specifieke boekhoudregels ten aanzien van met name pensioenen en variabele beloningen af van de hierboven genoemde vergoedingen. De boekhoudkundige pensioenlasten en lasten korte en lange termijn variabele beloningen van leden van de Raad van Bestuur bedragen respectievelijk EUR 767 duizend en EUR 3.400 duizend. Daarenboven is in het resultaat 2013 met betrekking tot de Leden van de Raad van Bestuur een last inzake de crisisheffing opgenomen ten bedrage van EUR 688 duizend. Het totaal van de boekhoudkundige last aan de leden van de Raad van Bestuur bedraagt daarmee EUR 7.524 duizend.

Langetermijnbeloningsregeling

De leden van de Raad van Bestuur nemen deel aan een lange termijn beloningsregeling (3 jaar) welke bestaat uit een deel dat is gekoppeld aan de koersontwikkeling van het gewone aandeel Boskalis en een deel dat afhankelijk is van de mate van realisatie van een aantal doelstellingen zoals deze zijn bepaald door de Raad van Commissarissen en welke zijn afgeleid van de strategische agenda en zijn vastgesteld in lijn met de doelstellingen van Boskalis voor de onderliggende perioden.

Meerjarenoverzicht variabele beloningen

Met betrekking tot jaren 2011, 2012 en 2013 zijn aan de huidige leden van de Raad van Bestuur de volgende totale variabele beloningen toegekend:

	Jaar van uitbetaling		
	2014	2013	2012
dr. P.A.M. Berdowski	1.018	944	1.089
T.L. Baartmans	634	601	682
A. Goedée (vanaf 8 mei 2013)	-	-	-
J.H. Kamps	663	615	682
F.A. Verhoeven (vanaf 10 mei 2012)	331	319	-
Totaal	2.646	2.479	2.453

Balansposities

Per 31 december 2013 is een verplichting van EUR 2,5 miljoen (2012: EUR 1,9 miljoen) terzake de bovenstaande lange termijn beloningsregeling voor de perioden 2011-2013, 2012-2014 en 2013-2015 opgenomen onder Overige schulden en overlopende passiva. Uit hoofde van de vergoedingen aan de leden van de Raad van Commissarissen is een vordering opgenomen ten bedrage van EUR 5 duizend welke in 2014 is terugbetaald. Er zijn geen leningen of garanties afgegeven ten behoeve van bestuurders en commissarissen.

VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING

(in duizenden EUR)	Toelichting	2013	2012 HERZIEN*
Resultaat deelnemingen	[3]	362.871	249.093
Overige resultaten na winstbelastingen		2.820	-
NETTOWINST		365.691	249.093

VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS VOOR WINSTBESTEM- MING

(in duizenden EUR)	Toelichting	31 DECEMBER	
		2013	2012 HERZIEN*
ACTIVA			
Vaste activa			
Deelnemingen in dochterondernemingen	[3]	2.527.144	1.897.380
		2.527.144	1.897.380
Vlottende activa			
Vorderingen op dochterondernemingen		-	798
Overige vorderingen		716	-
		716	798
TOTAAL ACTIVA		2.527.860	1.898.178
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	[4]	96.212	85.827
Agioreserve	[4]	538.407	229.452
Reserve deelnemingen	[5]	305.500	325.853
Afdekkingsreserve	[5]	- 22.598	- 11.440
Herwaarderingsreserve	[5]	43.150	20.434
Koersomrekeningsreserve	[5]	- 61.106	- 3.234
Actuariële reserve	[5]	- 32.031	- 129.014
Reserve ingehouden winsten	[5]	1.292.012	1.129.934
Onverdeelde winst	[6]	365.691	250.193
		2.525.237	1.898.005
Kortlopende schulden			
Schulden aan dochterondernemingen		2.333	-
Crediteuren en overige schulden		290	173
		2.623	173
TOTAAL PASSIVA		2.527.860	1.898.178

* Zie toelichting 2.2 van de geconsolideerde jaarrekening voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

VERMOGENSMUTATIE- OVERZICHT

(in duizenden EUR)		Balans per 1 januari 2013	Uitgifte van gewone aandelen	Contant dividend	Dividend in aandelen	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Overige mutaties	Totaal- resultaat	Balans per 31 December 2013
Geplaatst kapitaal	[4]	85.827	7.758		2.627				96.212
Agioreserve	[4]	229.452	310.127		- 1.172				538.407
		<u>315.279</u>	<u>317.885</u>		<u>1.455</u>				<u>634.619</u>
Reserve deelnemingen	[5]	325.853				-	- 20.353	-	305.500
Afdekkingsreserve	[5]	- 11.440				-	-	- 11.158	- 22.598
Herwaarderingsreserve	[5]	20.434				-	22.716	-	43.150
Koersomrekeningsreserve	[5]	- 3.234				-	-	- 57.872	- 61.106
Actuariële reserve	[5]	- 129.014				-	41.060	55.923	- 32.031
Reserve ingehouden winsten	[5]	1.131.034				204.401	- 43.423	-	1.292.012
		<u>1.333.633</u>				<u>204.401</u>	<u>-</u>	<u>- 13.107</u>	<u>1.524.927</u>
Winstbestemming 2012		249.093		- 43.237	- 1.455	- 204.401			-
Netto winst 2013								365.691	365.691
Onverdeelde winst	[6]	249.093		- 43.237	- 1.455	- 204.401		365.691	365.691
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders		<u>1.898.005</u>	<u>317.885</u>	<u>- 43.237</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>352.584</u>	<u>2.525.237</u>

(in duizenden EUR)		Balans per 1 januari 2012	Uitgifte van gewone aandelen	Contant dividend	Dividend in aandelen	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Overige mutaties	Totaal- resultaat	Balans per 31 december 2012 HERZIEN*)
Geplaatst kapitaal	[4]	82.777	-		3.050				85.827
Agioreserve	[4]	230.360	-		- 908				229.452
		<u>313.137</u>	<u>-</u>		<u>2.142</u>				<u>315.279</u>
Reserve deelnemingen	[5]	307.306				-	18.547	-	325.853
Afdekkingsreserve	[5]	2.799				-	-	- 14.239	- 11.440
Herwaarderingsreserve	[5]	21.150				-	- 716	-	20.434
Koersomrekeningsreserve	[5]	1.740				-	-	- 4.974	- 3.234
Actuariële reserve	[5]	- 102.820				-	-	- 26.194	- 129.014
Reserve ingehouden winsten	[5]	935.246				213.619	- 17.831	-	1.131.034
		<u>1.165.421</u>	<u>-</u>			<u>213.619</u>	<u>-</u>	<u>- 45.407</u>	<u>1.333.633</u>
Winstbestemming 2011		254.254		- 38.493	- 2.142	- 213.619			
Netto winst 2012								249.093	249.093
Onverdeelde winst	[6]	254.254		- 38.493	- 2.142	- 213.619		249.093	249.093
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders		<u>1.732.812</u>	<u>-</u>	<u>- 38.493</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>203.686</u>	<u>1.898.005</u>

* Zie toelichting 2.2 van de geconsolideerde jaarrekening voor de wijzigingen van de waarderingsgrondslagen in voorgaand boekjaar.

TOELICHTING BIJ DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

1. ALGEMEEN

De jaarrekening van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. ('de vennootschap') is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

2. BELANGRIJKSTE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

2.1 GEHANTEERDE GRONDSLAGEN

Op grond van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW is de vennootschappelijke jaarrekening opgemaakt op basis van de voor de geconsolideerde jaarrekening gehanteerde grondslagen, met uitzondering van de deelnemingen in dochterondernemingen. De geconsolideerde jaarrekening is op grond van artikel 362 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW opgesteld op basis van de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. De voor de geconsolideerde jaarrekening gehanteerde grondslagen zijn opgenomen in toelichting 3 van de geconsolideerde jaarrekening.

2.2 OPMAAK VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

In deze toelichting zijn alle bedragen in de cijferopstellingen in duizenden euro's, tenzij anders is vermeld. De vennootschappelijke balans is vóór winstbestemming opgesteld. De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is beperkt op grond van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW.

2.3 DEELNEMINGEN IN DOCHTERONDERNEMINGEN

De deelnemingen in dochterondernemingen worden gewaardeerd volgens de 'equity'-methode, zoals deze is vermeld in de grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking tot geassocieerde deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

2.4 VORDERINGEN OP DOCHTERONDERNEMINGEN

Vorderingen op dochterondernemingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentevoet minus duurzame waardeverminderingen.

2.5 SCHULDEN AAN DOCHTERONDERNEMINGEN

Schulden op dochterondernemingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentevoet.

2.6 RESULTAAT DEELNEMINGEN

Het resultaat deelnemingen bestaat uit het aandeel dat de vennootschap heeft in de resultaten na winstbelastingen van deelnemingen in dochterondernemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de vennootschap en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voorzover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

3. DEELNEMINGEN IN DOCHTERONDERNEMINGEN

Dit betreft de 100%-deelneming in Boskalis Westminster Dredging B.V., Papendrecht. Het verloop van de waarde van deze deelneming is als volgt:

	2013	2012
Balans per 1 januari	1.897.380	1.728.694
Ontvangen dividenden	- 40.000	- 35.000
Resultaat boekjaar	362.871	249.093
Directe vermogensmutatie deelneming	- 13.107	- 45.407
Agio'storting	320.000	-
Balans per 31 december	2.527.144	1.897.380

Voor een overzicht van de belangrijkste directe en indirecte deelnemingen van de vennootschap wordt verwezen naar de toelichtingen 16 en 30.1 bij de geconsolideerde jaarrekening 2013.

4. GEPLAATST KAPITAAL EN AGIORESERVE

Het maatschappelijk kapitaal van EUR 240 miljoen is verdeeld in 150.000.000 gewone aandelen van elk nominaal EUR 0,80 per aandeel en 50.000.000 cumulatief beschermingspreferente aandelen van elk nominaal EUR 2,40 per aandeel.

Als gevolg van de aandelenemissie in januari 2013 is het geplaatst kapitaal uitgebreid met 9.696.969 gewone aandelen en als gevolg van het stockdividend is gedurende het boekjaar 2013 het geplaatst kapitaal uitgebreid met 3.284.415 gewone aandelen.

(in aantallen)	2013	2012
Uitgegeven per 1 januari	107.283.679	103.471.742
Stockdividend	3.284.415	3.811.937
Aandelenemissie	9.696.969	-
Dividendgerechtigd per 31 december	120.265.063	107.283.679

Per 31 december 2013 bestaat het geplaatste kapitaal uit 120.265.063 gewone aandelen van nominaal EUR 0,80 per aandeel, in totaal derhalve EUR 96,2 miljoen (ultimo 2012: EUR 85,8 miljoen). Van het geplaatst kapitaal per 31 december 2012 zijn zes gewone aandelen in bezit van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Aan de Stichting Continuïteit KBW is een, overigens niet uitgeoefend, optierecht toegekend tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V. De agioreserve bestaat uit het boven nominale waarde op aandelen gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

5. RESERVES

Met betrekking tot de verschillen tussen de kostprijs en de vermogenswaarde van zowel op proportionele basis geconsolideerde entiteiten als op basis van de 'equity'-methode gewaardeerde geassocieerde deelnemingen wordt vanwege het ontbreken van feitelijke beslissende zeggenschap een reserve deelnemingen aangehouden voor zover deze verschillen niet begrepen zijn in de cumulatieve koersomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten. Deze wettelijke reserve voor niet-uitkeerbare winsten van deelnemingen bedroeg ultimo 2013 EUR 305,5 miljoen (2012: EUR 325,9 miljoen). De reserve deelnemingen wordt op individuele basis bepaald. Voor een toelichting op de overige in de balans opgenomen wettelijke reserves wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (toelichting 22.5).

6. ONVERDEELDE WINST

Aan de reserve ingehouden winsten zal EUR 216,6 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van EUR 149,1 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van EUR 1,24 per gewoon aandeel.

Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

7. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De Groep is uit hoofde van het gebruik van financiële instrumenten blootgesteld aan kredietrisico, liquiditeitsrisico en marktrisico. In de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening wordt informatie gegeven over de blootstelling van de Groep aan elk van de hierboven genoemde risico's, de doelstellingen, grondslagen en procedures van de Groep voor het beheren en meten van deze risico's alsmede het kapitaal-beheer van de Groep. Deze risico's, doelstellingen, grondslagen en procedures voor het beheren en meten van deze risico's alsmede het kapitaalbeheer zijn van overeenkomstige toepassing op de enkelvoudige jaarrekening van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

8. BEZOLDIGINGEN VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen is in de geconsolideerde jaarrekening toegelicht onder transacties met verbonden partijen (toelichting 30.2).

9. HONORARIA ACCOUNTANTS

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW:

	2013	2012
Onderzoek van de jaarrekening	1.010	891
Andere controleopdrachten	232	102
	1.242	993

Het totaal aan honoraria accountants, inclusief andere dan KPMG Accountants N.V., terzake de controle van de jaarrekening bedraagt EUR 1,9 miljoen (2012: EUR 1,8 miljoen).

10. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. staat aan het hoofd van een fiscale eenheid. Op grond daarvan is de vennootschap aansprakelijk voor de belastingsschulden van de fiscale eenheid als geheel.

De vennootschap heeft overeenkomsten afgesloten met derden, waaronder banken en pensioenfondsen. Deze overeenkomsten zijn afgesloten ten behoeve van haar dochterondernemingen. Omdat de risico's en beloningen bij de dochterondernemingen liggen worden de lasten daar in rekening gebracht en de verplichtingen in de dochterondernemingen verantwoord. De vennootschap is juridisch medeverantwoordelijk om de verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomsten na te komen.

Door de vennootschap zijn garanties afgegeven ten behoeve van projectgedreven aannemingscombinaties en eigen werken van dochterondernemingen, die ultimo 2013 EUR 1 miljoen (2012: EUR 1 miljoen) bedroegen. Voorts bestaan nog zekere regresverplichtingen jegens bij financiering van projecten betrokken instellingen. Voor zover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Er lopen gerechtelijke procedures en onderzoeken jegens (onderdelen van) Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Voor zover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Papendrecht / Sliedrecht, 12 maart 2014

Raad van Commissarissen
 mr. J.M. Hessels, voorzitter
 H.J. Hazewinkel RA
 mr. M.P. Kramer
 drs. M. Niggebrugge
 drs. J. van Wiechen
 mr. C. van Woudenberg

Raad van Bestuur
 dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter
 ing. T.L. Baartmans
 A. Goedée
 drs. J.H. Kamps
 ir. F.A. Verhoeven

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALINGEN OMTRENT RESULTAATBESTEMMING

ARTIKEL 28.

1. Uit de winst die in enig boekjaar is behaald, wordt allereerst, zo mogelijk, op de cumulatief beschermingspreferente aandelen uitgekeerd het hierna te noemen percentage van het verplicht op die aandelen, per de aanvang van het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, gestorte bedrag. Het hiervoor bedoelde percentage is gelijk aan het gemiddelde van de Euribor-rente berekend voor leningen met een looptijd van één jaar – gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze rente gold – gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met maximaal vier procent punten; deze laatste bedoelde verhoging wordt telkens voor vijf jaar vastgesteld door de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Indien in het boekjaar waarover de hiervoor bedoelde uitkering plaatsvindt, het verplicht op de cumulatief beschermingspreferente aandelen gestorte bedrag is verlaagd of, ingevolge een besluit tot verdere storting, is verhoogd, zal de uitkering worden verlaagd respectievelijk, zo mogelijk, worden verhoogd met een bedrag gelijk aan het hiervoor bedoelde percentage van het bedrag van de verlaging respectievelijk verhoging, berekend vanaf het tijdstip van de verlaging respectievelijk vanaf het tijdstip waarop de verdere storting verplicht is geworden. Indien in de loop van enig boekjaar uitgifte van cumulatief beschermingspreferente aandelen heeft plaatsgevonden, zal voor dat jaar het dividend op die cumulatief beschermingspreferente aandelen naar rato tot de dag van uitgifte worden vermindert, waarbij een gedeelte van een maand voor een volle maand zal worden gerekend.
2. Indien en voorzover de winst niet voldoende is om de in lid 1 bedoelde uitkering volledig te doen, zal het tekort worden uitgekeerd ten laste van de reserves met inachtneming van de wettelijke bepalingen.
3. Indien in enig boekjaar de in lid 1 bedoelde winst niet toereikend is om de hiervoor in dit artikel bedoelde uitkeringen te doen, en voorts geen uitkering of slechts ten dele een uitkering uit de reserves, als bedoeld in lid 2, geschiedt, zodanig dat het tekort niet of niet volledig is uitgekeerd, vindt in de daarop volgende boekjaren het hiervoor in dit artikel bepaalde en het bepaalde in de volgende leden eerst toepassing nadat het tekort is ingehaald. Na de toepassing van de leden 1, 2 en 3 zal geen verdere uitkering geschieden op de cumulatief beschermingspreferente aandelen.
4. Van de resterende winst wordt jaarlijks een zodanig bedrag gereserveerd als de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen zal vaststellen. Hetgeen na reservering, als bedoeld in de vorige zin, van de winst overblijft, staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en komt bij uitkering toe aan de houders van gewone aandelen, naar verhouding van hun bezit aan gewone aandelen.

ARTIKEL 29.

1. Dividenden worden betaalbaar gesteld dertig dagen na vaststelling daarvan of zoveel eerder als de Raad van Bestuur bepaalt.
2. Dividenden, welke vijf jaar, nadat zij betaalbaar zijn, niet in ontvangst zijn genomen, vervallen aan de vennootschap.
3. Indien de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen zulks bepaalt, wordt een interim-dividend uitgekeerd, met inachtneming van de preferentie van de cumulatief beschermingspreferente aandelen en het bepaalde in artikel 2:105 Burgerlijk Wetboek.
4. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan, mits op voorstel van de Raad van Bestuur, besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in de vorm van aandelen in de vennootschap of certificaten daarvan zullen worden uitgekeerd.
5. De vennootschap kan aan de aandeelhouders slechts uitkeringen doen, voorzover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
6. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd, voorzover de wet dat toestaat.

VOORSTEL WINSTBESTEMMING

Aan de reserve ingehouden winsten zal EUR 216,6 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van EUR 149,1 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van EUR 1,24 per gewoon aandeel.

Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de jaarrekening 2013 van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. te Sliedrecht, zoals opgenomen op pagina 59 tot en met 126, gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2013, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen over 2013 en de toelichting waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans per 31 december 2013 en de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan,

gericht op het opzetten van controle werkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controleinformatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat en de kasstromen over 2013 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

OORDEEL BETREFFENDE DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, zoals opgenomen op pagina 31 tot en met 57, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 12 maart 2014

KPMG Accountants N.V.
M.J.P. Thunnissen RA

De Smit Cheetah assisteert een containerschip in de haven van Rotterdam.

Transport van het Kan Tan IV platform van Singapore naar NieuwZeeland aan boord van de Blue Marlin.

OVERIGE INFORMATIE

---

132 TIEN JAREN OVERZICHT

---

133 STICHTING CONTINUÏTEIT KBW

**134 TOEZICHT,
BESTUUR & MANAGEMENT**

**138 MEDEDELINGEN IN HET KADER
VAN BESLUIT ARTIKEL 10 EU
OVERNAMERICHTLIJN**

---

140 BEGRIPPENLIJST

---

143 MATERIEELOVERZICHT

TIEN JAREN OVERZICHT ⁽¹⁾ (10)

(in miljoenen EUR, tenzij anders vermeld)		2013	2012 ⁽¹¹⁾	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Omzet		3.539	3.081	2.801	2.674	2.175	2.094	1.869	1.354	1.156	1.020
Orderportefeuille (nog te verrichten werk)		4.005	4.106	3.489	3.248	2.875	3.354	3.562	2.543	2.427	1.244
EBIT	(2)	465,9	335,8	354,1	401,9	249,3	339,1	245,5	150,3	82,3	47,5
EBITDA	(3)	800,1	567,1	590,5	621,5	444,9	454,6	348,1	236,8	162,5	136,5
Nettoresultaat		365,7	249,0	254,3	310,5	227,9	249,1	204,4	116,6	62,7	33,9
Nettogroepswinst		366,5	252,0	261,0	312,9	229,2	250,1	207,1	117,0	63,3	34,1
Afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen		334,2	231,3	236,4	219,6	195,7	115,4	102,5	86,6	80,2	89,0
Cashflow		700,6	483,3	497,4	532,5	424,8	365,6	309,6	203,6	143,5	123,1
Eigen vermogen		2.525,2	1.898,0	1.732,8	1.565,0	1.295,8	860,1	768,1	618,6	542,9	467,9
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (x 1.000)	(4)	118.445	105.644	102.391	99.962	88.372	85.799	85.799	85.799	85.254	83.307
Aantal uitstaande aandelen (x 1.000)	(5)	120.265	107.284	103.472	100.974	98.651	85.799	85.799	85.799	85.799	84.522
Aantal medewerkers		10.997	15.653	13.935	13.832	10.514	10.201	8.577	8.151	7.029	7.033
Kengetallen (in procenten)											
Bedrijfsresultaat in % van de omzet		13,2	10,9	12,6	15,0	11,5	16,2	13,1	11,1	7,1	4,7
Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen	(6)	12,7	11,1	12,1	18,1	20,2	29,1	27,7	19,1	12,0	7,0
Rentabiliteit eigen vermogen	(7)	16,5	13,8	15,4	21,7	21,1	30,6	29,5	20,1	12,4	7,2
Solvabiliteit	(8)	44,3	39,2	37,4	37,1	46,5	34,0	35,3	39,4	41,3	38,1
Gegevens per aandeel (in EUR)											
Winst	(5) (9)	3,09	2,36	2,48	3,11	2,58	2,90	2,38	1,36	0,74	0,41
Cashflow	(5)	5,92	4,59	4,86	5,33	4,81	4,26	3,61	2,37	1,68	1,48
Dividend		1,24	1,24	1,24	1,24	1,19	1,19	1,19	0,68	0,37	0,25
Laagste / hoogste koers (in EUR)											
(Certificaten van) gewone aandelen		26,92	23,26	20,67	23,16	13,25	15,30	21,06	14,67	8,58	6,02
		38,58	34,50	38,46	36,58	28,45	42,45	46,25	25,48	18,75	8,33

(1) Ontleend aan de desbetreffende jaarrekeningen

(2) Het bedrijfsresultaat volgens de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

(3) Het bedrijfsresultaat voor afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen.

(4) Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen onder aftrek van de voorraad ingekochte eigen aandelen.

(5) Aantal uitstaande gewone aandelen onder aftrek van de voorraad ingekochte eigen aandelen per 31 december.

(6) Nettoresultaat + rentelasten langlopende leningen in % van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen (eigen vermogen + langlopende leningen).

(7) Nettoresultaat in % van het gemiddeld eigen vermogen.

(8) Groepsvermogen in % van balanstotaal (vaste activa + vlottende activa).

(9) Tot en met het boekjaar 2013 is het verwateringseffect vrijwel nihil.

(10) Op 21 mei 2007 splitste Koninklijke Boskalis Westminster N.V. het gewone aandeel Boskalis in de verhouding 3:1 (drie nieuwe aandelen voor één oud aandeel) om de handelbaarheid van het aandeel te vergroten. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de gegevens met betrekking tot het aantal aandelen en de gegevens per aandeel voor alle perioden omgerekend tot de situatie na splitsing van de gewone aandelen in 2007.

(11) Aangepast in verband met toepassing van de gewijzigde IFRS-regelgeving (IAS19R).

STICHTING CONTINUÏTEIT KBW

VERSLAG

De Stichting Continuïteit KBW heeft ter uitvoering van het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 9 mei 2001 het recht verkregen tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor een nominaal bedrag dat gelijk is aan het nominale bedrag van de ten tijde van plaatsing van bedoelde aandelen uitstaande gewone aandelen. De optie tot het plaatsen van de cumulatief beschermingspreferente aandelen is in de verslagperiode niet uitgeoefend.

Het Bestuur van de Stichting Continuïteit KBW bestaat uit drie leden:

ir. J.A. Dekker, voorzitter
 drs. J.S.T. Tiemstra RA
 mr. P.N. Wakkie

ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING

Het Bestuur van de Stichting Continuïteit KBW en de Raad van Bestuur van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. verklaren hiermede dat naar hun oordeel de Stichting Continuïteit KBW een van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. onafhankelijke rechtspersoon is als bedoeld in artikel 5:71, eerste lid, onder c van de Wet op het financieel toezicht.

Papendrecht / Sliedrecht, 12 maart 2014
 Koninklijke Boskalis Westminster N.V.
 Raad van Bestuur

's-Graveland, 12 maart 2014
 Stichting Continuïteit KBW
 Het Bestuur

TOEZICHT, BESTUUR EN MANAGEMENT

LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

DE HEER MR. J.M. HESSELS (1942), VOORZITTER

- datum van eerste benoeming 17 augustus 2011, lopende termijn tot AVA 2015
- voormalig voorzitter Raad van Bestuur Koninklijke Vendex KBB N.V.
- lid Board IntercontinentalExchange Group Inc.
- voorzitter Centraal Plan Commissie
- speciaal adviseur/voorzitter Raad van Commissarissen General Atlantic Coöperatief U.A.

DE HEER H.J. HAZEWINKEL RA (1949), VICEVOORZITTER

- datum van eerste benoeming 27 maart 2010, lopende termijn tot AVA 2014
- voormalig voorzitter Raad van Bestuur Koninklijke Volker Wessels Stevin N.V.
- voorzitter Raad van Commissarissen TKH Group N.V. en SOWECO N.V.
- lid Raad van Commissarissen Heisterkamp Beheer II B.V. en Schiphol Group N.V.
- lid Raad van Toezicht Nederlands Symfonie Orkest
- non-executive partner Baese Strategy & Finance B.V.
- lid Bestuur Stichting ING Aandelen
- lid Bestuur Stichting Slagheek

DE HEER MR. M.P. KRAMER (1950)

- datum van eerste benoeming 19 augustus 2009, lopende termijn tot AVA 2016
- voormalig hoofd directeur N.V. Nederlandse Gasunie en CEO van South Stream Transport B.V.
- senior Counsel van het management van OAO Gazprom

DE HEER DRS. M. NIGGEBRUGGE (1950)

- datum van eerste benoeming 30 augustus 2006, lopende termijn tot AVA 2017
- voormalig lid Raad van Bestuur N.V. Nederlandse Spoorwegen
- lid Executive Board URENCO Limited
- lid Raad van Commissarissen SPF Beheer B.V.

DE HEER DRS. J. VAN WIECHEN (1972)

- datum van eerste benoeming 12 mei 2011, lopende termijn tot AVA 2015
- directeur HAL Investments B.V.
- voorzitter Raad van Commissarissen N.V. Nationale Borgmaatschappij
- lid Raad van Commissarissen Atlas Services Group Holding B.V., FD Mediagroep B.V., InVesting B.V. en Orthopedie Investments Europe B.V.

DE HEER MR. C. VAN WOUDENBERG (1948)

- datum van eerste benoeming 9 mei 2007, lopende termijn tot AVA 2015
- voormalig lid Executive Committee Air France-KLM
- lid Raad van Commissarissen Koninklijke Grolsch N.V. en MN Services N.V.
- lid Raad van Toezicht Het Gelders Orkest

Alle leden van de Raad van Commissarissen hebben de Nederlandse nationaliteit en bezitten geen aandelen Koninklijke Boskalis Westminster N.V. of hierop betrekking hebbende optierechten.

Secretaris: Mevrouw mr. F.E. Buijs (1969)

LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

DE HEER DR. P.A.M. BERDOWSKI (1957), VOORZITTER

- voorzitter Raad van Bestuur sinds 2006
- lid Raad van Bestuur sinds 1997
- voorzitter Raad van Commissarissen Amega Holding B.V.
- lid Raad van Commissarissen Van Gansewinkel Groep B.V.

DE HEER ING. T.L. BAARTMANS (1960)

- lid Raad van Bestuur sinds 2007
- voorzitter Vereniging van Nederlandse Aannemers met Belangen in het Buitenland (NABU)
- lid Bestuur International Association of Dredging Companies (IADC)

DE HEER A. GOEDEE MM (1951)

- lid Raad van Bestuur sinds 2013
- voorzitter Raad van Toezicht Amphibia Ziekenhuis
- lid Bestuur Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders

DE HEER DR. J.H. KAMPS (1959), CHIEF FINANCIAL OFFICER

- lid Raad van Bestuur sinds 2006
- lid Bestuur Stichting Fondsenbeheer Waterbouw en Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Waterbouw
- voorzitter Bestuur Stichting Pensioenfonds Boskalis

DE HEER IR. F.A. VERHOEVEN (1951)

- lid Raad van Bestuur sinds 2012
- lid Raad van Commissarissen Houdstermaatschappij Dekker B.V.
- lid Raad van Toezicht Stichting Maritiem Research Instituut Nederland (Marin)
- lid Bestuur Stichting Vrienden van het Nationaal Baggermuseum

Alle leden van de Raad van Bestuur hebben de Nederlandse nationaliteit en bezitten geen aandelen Koninklijke Boskalis Westminster N.V. of hierop betrekking hebbende optierechten.

Secretaris: Mevrouw mr. F.E. Buijs (1969)

GROEPSDIRECTIE

dr. P.A.M. Berdowski	voorzitter Raad van Bestuur
ing. T.L. Baartmans	lid Raad van Bestuur
A. Goedée MM	lid Raad van Bestuur
drs. J.H. Kamps	lid Raad van Bestuur, Chief Financial Officer
ir. F.A. Verhoeven	lid Raad van Bestuur
ing. P. van der Linde	groepsdirecteur

CORPORATE STAF

IR & Corporate Communications	drs. M.L.D. Schuttevâer
Group Controlling	drs. J.O.B. Goslings RC
Fiscale Zaken	mr. R.J. Selij
Juridische Zaken	mr. M.A. van de Molen
Treasury & Verzekeringen	drs. F.A.J. Rousseau
Secretaris Raad van Bestuur	mr. F.E. Buijs
ICT	ir. M.J. Krijger
SHE-Q	ir. W. Haaijer
Strategy & Business Development	drs. T.R. Bennema

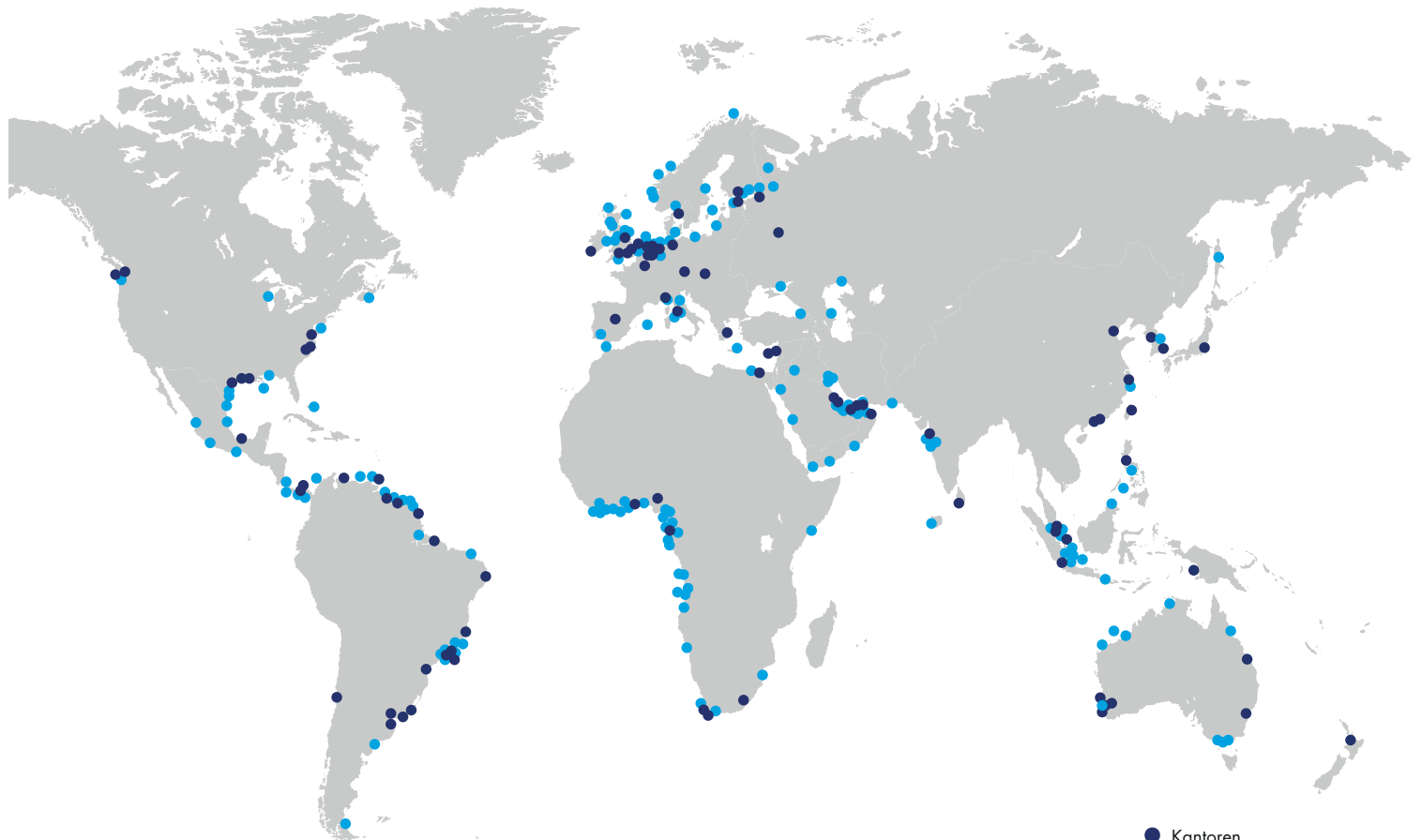
OPERATIONELE STAF

Personeel & Organisatie	J. den Hartog
Research & Development	dr. ir. A.C. Steenbrink
Design, Tendering & Engineering	ir. B.J.H. Pröpper
Fleet Management	E.C. Holman

DREDGING & INLAND INFRA

OFFSHORE ENERGY

TOWAGE & SALVAGE

- Kantoren
- Projecten en locatiegebonden activiteiten

DREDGING & INLAND INFRA

INTERNATIONALE PROJECTENMARKT

Area Europa

ir. M. Siebinga, ir. J.M.L.D. Dieteren

Area Midden

P.G.R. Devinck

Area Midden-Oosten

J.F.A. de Blaeij

Area Oost

L. Slinger

Area West

P. Klip

THUISMARKTEN

Nederland

Boskalis:

ing. P. van der Knaap

Boskalis Environmental:

J.A. Dolman

Cofra:

J.K. van Eijk

Verenigd Koninkrijk

Boskalis Westminster:

H.H.A.G. Wevers

Duitsland

Boskalis Hirdes:

H.G. Peistrup

Nordic (Finland en Zweden)

Boskalis Terramare:

J.K. Yletyinen

Mexico

Boskalis Dragamex:

F.J. Buitenhuis

Nigeria

Nigerian Westminster Dredging & Marine Ltd:

A. Landewee

OFFSHORE ENERGY

Boskalis Offshore

Subsea Contracting

ir. J. Boender, ir. S.G.M. van Bemmelen

Subsea Services

ing. S. Korte

Marine Contracting & Marine Services

ing. W.B. Vogelaar, M. Meeuwisse

Dockwise

A. Goedée MM (CEO), ir. M. Adler (COO)

Heavy Marine Transport

A.C. Bikkers, H. van Raaphorst

Transport & Installation

J.G.M. Meij

Logistical Management

K.E. Lewton-Jones

TOWAGE

Noordwest-Europa

P. Vierstraete

Amerika (Noord/Zuid)

ir. F.J. Tjallingii (Canada)

M.F. Sales (Brazilië)

W.M. van der Dussen (Panama)

Azië

P.J.G. van Stein (Singapore)

SALVAGE

R.J.A. van Acker

ONDERNEMINGSRAAD

T.A. Scheurwater (voorzitter), C.C. Brijder, J.G.L. Janssen, C.A. van Dam, J.C. Elenbaas, A.D. Groeneveld, A. Kastelein, A.M.W. Kruithof, S. van der Land, B.A.J. Mes (vicevoorzitter), F. Pronk, J.G. Roos, W.L. Stander, F.R. Timmer, M. Treffers, D.A. van Uiter, M.F. van Wijk (secretaris), P.E. den Otter-Bakker (ambtelijk secretaris)

MEDEDELINGEN IN HET KADER VAN BESLUIT ARTIKEL 10 EU OVERNAMERICHTLIJN

Op grond van het Besluit artikel 10 EU overnamerichtlijn dienen vennootschappen, waarvan aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt, in hun jaarverslagen informatie te verschaffen over onder meer de kapitaalstructuur van de vennootschap en de aanwezigheid van aandeelhouders met bijzondere rechten. In het kader hiervan doet Boskalis de volgende mededelingen:

- a. Voor wat betreft de kapitaalstructuur van de vennootschap, kapitaal en het bestaan van verschillende soorten aandelen wordt verwezen naar bladzijde 95 van de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening in dit jaarverslag. Wat betreft de aan deze aandelen verbonden rechten wordt verwezen naar de statuten van de vennootschap, zoals geplaatst op de website van de vennootschap. Kort samengevat bestaan deze rechten ten aanzien van gewone aandelen uit een voorkeursrecht bij uitgifte van gewone aandelen, de bevoegdheid om de vergadering van aandeelhouders bij te wonen, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen en het recht op uitkering van hetgeen, na reservering, van de winst van de vennootschap overblijft. Per 31 december 2013 bestaat het geplaatste kapitaal uitsluitend uit gewone aandelen (deels op naam en deels aan toonder). Deze zijn tegen volstorting uitgegeven.
- b. De vennootschap heeft geen beperkingen opgelegd aan de overdracht van gewone aandelen. Voor de cumulatief preferente aandelen geldt een statutaire blokkeringsregeling. Er zijn geen certificaten van aandelen met medewerking van de vennootschap uitgegeven.
- c. Voor wat betreft deelnemingen in de vennootschap waarvoor een meldingsplicht bestaat (in overeenstemming met de artikelen 5:34, 5:35 en 5:43 van de Wet op het financieel toezicht), wordt verwezen naar bladzijde 17 onder 'Investor Relations' in het jaarverslag. Onder het kopje 'Aandeelhouders' staat daar vermeld welke aandeelhouders met een belang van 3% of meer op de aangegeven datum bij de vennootschap bekend zijn.
- d. Aan aandelen in de vennootschap zijn geen bijzondere zeggenschapsrechten verbonden.
- e. De vennootschap kent geen regeling die rechten toekent aan werknemers om aandelen in het kapitaal van de vennootschap of een dochtermaatschappij te nemen of te verkrijgen.
- f. De stemrechten verbonden aan de aandelen in de vennootschap zijn niet beperkt, noch zijn termijnen voor de uitoefening van stemrecht beperkt.
- g. Er bestaan geen overeenkomsten met aandeelhouders die aanleiding kunnen geven tot beperking van de overdracht van aandelen of tot beperking van stemrecht.
- h. De voorschriften betreffende benoeming en ontslag van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen en wijziging van de statuten staan vermeld in de statuten van de vennootschap. Kort samengevat is op de vennootschap het structuurregime van toepassing. Leden van de Raad van Bestuur worden benoemd en ontslagen door de Raad van Commissarissen, met dien verstande dat een lid van de Raad van Bestuur niet wordt ontslagen dan nadat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders daarover is gehoord. Commissarissen worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Er geldt een versterkt recht van aanbeveling voor de ondernemingsraad ten aanzien van een derde van het aantal leden van de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan bij volstremte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigend ten minste een derde van het geplaatste kapitaal, het vertrouwen in de Raad van Commissarissen opzeggen. Dit besluit heeft onmiddellijk ontslag tot gevolg. De statuten van de vennootschap kunnen worden gewijzigd krachtens een besluit daartoe van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, op een onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen gedaan voorstel van de Raad van Bestuur.
- i. De bevoegdheden van de Raad van Bestuur in het algemeen staan in de statuten vermeld. De bevoegdheden van de Raad van Bestuur met betrekking tot de uitgifte van aandelen van de vennootschap staan omschreven in artikel 4 van de statuten van de vennootschap. Kort samengevat besluit, na vooraf verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, dan wel de Raad van Bestuur indien gemachtigd, door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, tot uitgifte van aandelen, waarbij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, dan wel de Raad van Bestuur indien gemachtigd, de koers en de verdere voorwaarden van uitgifte vaststelt. Indien de Raad van Bestuur wordt aangewezen als bevoegd om tot uitgifte van aandelen te besluiten, wordt bij die aanwijzing bepaald hoeveel aandelen mogen worden uitgegeven en wordt tevens de duur van de aanwijzing vastgesteld. De procedures voor de verkrijging en vervreemding van eigen aandelen door de vennootschap staan beschreven in artikel 7 van de statuten van de vennootschap. Kort samengevat kan de Raad van Bestuur, mits met machtiging van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en na vooraf verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, de vennootschap volgestorte aandelen in haar eigen kapitaal tot een wettelijk maximum van 50% van het geplaatste kapitaal doen verwerven. Vervreemding van de door de vennootschap verworven aandelen geschiedt op besluit van de Raad van Bestuur, na vooraf verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

- j. Anders dan de optieovereenkomst met de Stichting Continuïteit KBW tot het plaatsen bij de Stichting van cumulatief beschermingspreferente aandelen als vermeld in paragraaf 27.4 van de toelichting op de jaarrekening, is de vennootschap geen partij bij belangrijke overeenkomsten die tot stand komen, worden gewijzigd of ontbonden onder de voorwaarde van een wijziging van zeggenschap over de vennootschap nadat een openbaar bod in de zin van artikel 5:70 van de Wet op het financieel toezicht is uitgebracht. Door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 mei 2001 is besloten tot het verlenen van een recht tot het nemen van beschermingspreferente aandelen aan Stichting Continuïteit KBW.
- k. De vennootschap heeft geen overeenkomsten gesloten met een bestuurder of werknemer die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod in de zin van artikel 5:70 van de Wet op het financieel toezicht.

Smith
Laminates

SOLAS (FRONT
ADULT-YORKS)
Approved for use on ships
in compliance with the
International Convention for
the Safety of Life at Sea
(SOLAS) Chapter II-1, Part
A, Regulation 10.2.1.1
and 10.2.1.2. The suit is
designed to provide
protection against fire,
heat and smoke.
EN ISO 15090:2002
EN ISO 15090:2002
EN ISO 15090:2002

MATERIEEL

BAGGERMATERIEEL

	Sleephopperzuigers	26
	Capaciteit > 6.000 m ³	9
	Capaciteit ≤ 6.000 m ³	17

	Snijkopzuigers	24
	Capaciteit > 12.000 kW	3
	Capaciteit ≤ 12.000 kW	21

	Backhoes	16
	Lepelinhoud van 1,4 tot 24 m ³	

	Grijperkranen	17
	Grijperinhoud van 1,2 tot 9,2 m ³	

Overig baggermaterieel	24
baggermolen, milieuschijfcutter, bakkenzuigers, bodemzuigers, steenplaatser	

OFFSHORE

	Zware-ladingschepen (halfafzinkbaar)	23
	Capaciteit tot 110.000 ton	

	Valpijpschepen	2
	Capaciteit van 18.000 tot 24.000 ton	

	Diving Support Vessels	5
	Lucht- en saturatieduikondersteuning, ROV services	

	Multipurpose/kabellegschepen	3

	Drijvende bokken	10
	Capaciteit van 400 tot 5.000 ton	

BAKKEN

	Beunschepen	88
	Capaciteit van 50 m ³ tot 3.800 m ³	

	Zeegaande laadpontons (halfafzinkbaar)	2
	Capaciteit 21.000 ton	

	Zeegaande laadpontons/ Floating Super Pallets	27
	Capaciteit van 1.000 tot 14.000 ton	

	Laadpontons binnen	48
	Capaciteit van 100 tot 2.000 ton	

SLEEPBOTEN

	Anchor Handling Tugs	66
	Capaciteit > 2.239 kW	

	Kust/havensleepboten	300
	Capaciteit van 358 tot 5.224 kW	

	Haven/riviersleepboten	58
	Capaciteit van 75 tot 2.089 kW	

SUPPORT SCHEPEN

VLETTEN, WERK-EN BEVOORADINGSCHEPEN

DIVERSE VAARTUIGEN

De vermelde aantallen zijn inclusief de vaartuigen in aanbouw en vaartuigen van de (minderheids)deelnemingen. Naast het op deze pagina vermelde materieel beschikt het concern nog over een groot scala aan hulpmaterieel, zoals drijvende leidingen, lieren, pompen, draglines, hydraulische graafmachines, wielladers, dumpers, bulldozers, mobiele kranen, mobiele landboorinstallaties, zandpaalinstallaties, vulinstallaties voor oeverbekleding, vaste walleidingen en een breed spectrum aan bergingsmaterieel, waaronder brandbestrijdings-, duik- en anti-vervuilingsmaterieel.

COLOFON

Samenstelling en coördinatie

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

afdeling Corporate Communications

afdeling Group Controlling

www.boskalis.com

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Rosmolenweg 20
Postbus 43
3350 AA Papendrecht

royal@boskalis.com
T 078 6969000
F 078 6969555

www.boskalis.com

